

JAARSTUKKEN 2018

Olst-Wijhe, mei 2019
zaaknr.: 19549-2019

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	3
VOORWOORD EN SAMENVATTING	4
HOOFDSTUK 1 JAARVERSLAG-PROGRAMMAVERANTWOORDING.....	12
PROGRAMMA 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID.....	13
PROGRAMMA 2 LEEFOMGEVING	23
PROGRAMMA 3 SAMENLEVING	44
4. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN.....	62
HOOFDSTUK 2 JAARVERSLAG – PARAGRAFEN.....	66
PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN	67
PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	74
PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	81
PARAGRAAF 4 FINANCIERING	86
PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING	89
PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN.....	92
PARAGRAAF 7 GRONDBELEID	95
HOOFDSTUK 3 JAARREKENING	106
3.1 BALANS EN TOELICHTING	107
3.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING	128
3.2.1 TOELICHTING VAN DE VERSCHILLEN PER PROGRAMMA	133
3.2.2 TOELICHTING BEGROTINGSRECHTMATIGHEID	148
3.2.3 OVERZICHT AANWENDING ONVOORZIENE UITGAVEN	150
3.2.4 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	151
3.3. SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)	153
BIJLAGEN	154
Bijlage 1 Overzicht personeelslasten	155
Bijlage 2 Overzicht vaste activa	156
Bijlage 3 Overzicht reserves en voorzieningen	165
Bijlage 4 Overzicht langlopende schulden	166
bijlage 5 Overzicht gewaarborgde geldleningen	167
Bijlage 6 Kerngegevens	168
Bijlage 7 Wettelijke indicatoren	172

VOORWOORD EN SAMENVATTING

Geachte raad,

Voor u liggen de jaarstukken 2018, bestaande uit het jaarverslag 2018 en de jaarrekening 2018. In het jaarverslag en de jaarrekening 2018 leggen wij verantwoording af over de realisatie van het voorgenomen beleid uit de Beleids- en financiële begroting 2018.

De opzet van het jaarverslag is gebaseerd op de indeling van de Beleidsbegroting 2018. De beleidsbegroting 2018 bevatte ten opzichte van het voorafgaande begrotingsjaar (2017) in plaats van negen programma's nog slechts drie programma's. Dit geldt dus ook voor deze jaarstukken. In het jaarverslag is de verantwoording opgenomen met betrekking tot de drie programma's, de algemene dekkingsmiddelen en de zeven paragrafen uit de beleidsbegroting 2018. Kenmerkend voor de programmabegroting is het drieluik: wat willen we bereiken, wat gaan we daar voor doen en wat mag het kosten? Het jaarverslag geeft antwoord op de vragen wat wilden wij bereiken, wat hebben wij bereikt, wat hebben wij hiervoor gedaan en wat heeft het gekost?

Bij de vraag wat we wilden bereiken zijn de doelstellingen vermeld die in de begroting 2018 zijn opgenomen. Bij de vraag wat we bereikt hebben is per doelstelling en indicator het meest recente, beschikbare cijfer genoemd. De cijfers zijn ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl, eigen onderzoeken en gegevens van derden. Soms zijn deze cijfers van oudere datum. In veel gevallen is (nog) geen streefcijfer benoemd. Dit is bij de desbetreffende indicator vermeld. Over de vraag hoe we in de toekomst willen omgaan met het benoemen van streefcijfers wordt dit jaar vóór de begroting 2020 een voorstel voorbereid. Voor een aantal indicatoren is wettelijk voorgeschreven dat ze in de begroting/ jaarstukken worden opgenomen. Deze hebben wij aangeduid met (W). Bij de vraag wat we hiervoor gedaan hebben zijn per onderwerp de activiteiten aangegeven. Het financiële overzicht bij de derde W-vraag (wat heeft het gekost) is conform de door uw raad vastgestelde Financiële verordening op programmaniveau weergegeven. Ook bevat het financiële overzicht een beeld per taakveld.

In 2018 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Dit heeft geleid tot een nieuwe samenstelling van de raad. GroenLinks is als nieuwe fractie in de raad verwelkomd. De wethouders zijn herbenoemd.

Uw raad heeft in 2018 gewerkt aan een raadsakkoord, dat raadsbreed is ondersteund. Het nieuwe college is vervolgens aan de slag gegaan met het opstellen van een collegeuitvoeringsprogramma.

Resultaat

Het financiële resultaat ten opzichte van de begroting 2018 is afgerond € 726.000. In dit voordelig resultaat zijn de voorgenomen toevoegingen en onttrekkingen aan reserves verwerkt.

In het volgende overzicht is weergegeven hoe het resultaat over de verschillende programma's is verdeeld.

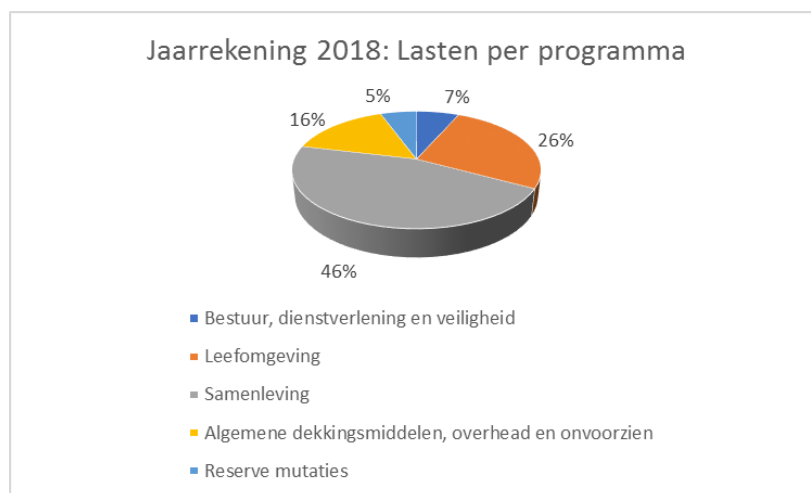
Programma		Jaarrekening 2018				
Nr	Omschrijving	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Resultaat	V/N
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.449.046	2.609.383	2.698.014	-88.631	N
2	Leefomgeving	3.687.332	5.225.899	3.622.858	1.603.041	V
3	Samenleving	16.736.102	17.746.015	17.305.818	440.197	V
	Subtotaal	22.872.480	25.581.297	23.626.690	1.954.607	V
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	-22.025.581	-21.800.049	-22.388.347	588.298	V
	Totaal van baten en lasten	846.899	3.781.248	1.238.343	2.542.905	V
	Mutatie reserves	-773.750	-3.785.599	-1.969.156	-1.816.443	N
	Gerealiseerd resultaat	73.149	-4.351	-730.813	726.462	V

Het is een positief resultaat dat voor een groot deel bepaald wordt door incidentele gebeurtenissen. De helft daarvan hangt samen met incidentele budgetten die naar 2019 worden overgeheveld,

omdat de werkzaamheden in 2019 doorlopen. Daarnaast zijn er voordelen het budget voor uitkeringen en minimabeleid, bouwleges, algemene uitkering en door afronding van de btw-vraagstukken met de belastingdienst. De nadelen komen vooral door de wettelijk hogere vastgestelde vergoeding voor raadsleden, het aanpassen van de voorziening pensioenen voormalig wethouders, duurzaamheid en woon- en leefvoorzieningen. Het per saldo voordelige resultaat op de grondexploitaties is ten gunste van de betreffende reserve verwerkt.

In het volgende overzicht zijn de lasten en baten per programma opgenomen.

Programma		Jaarrekening 2018				V/N
Nr	Omschrijving	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Resultaat	
	LASTEN		0			
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.792.841	2.949.678	3.085.602	-135.924	N
2	Leefomgeving	11.831.540	14.676.329	12.303.978	2.372.351	V
3	Samenleving	20.030.097	21.837.910	21.411.703	426.207	V
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	7.135.622	7.792.272	7.333.986	458.286	V
	Reserve mutaties	377.765	1.752.337	2.612.337	-860.000	N
	Totaal Lasten (incl. mutaties reserves)	42.167.865	49.008.526	46.747.605	2.260.921	V
	BATEN		0			
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-343.795	-340.295	-387.588	47.293	V
2	Leefomgeving	-8.144.208	-9.450.430	-8.681.120	-769.310	N
3	Samenleving	-3.293.995	-4.091.895	-4.105.885	13.990	V
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	-29.161.203	-29.592.321	-29.722.333	130.012	V
	Reserve mutaties	-1.151.515	-5.537.936	-4.581.493	-956.443	N
	Totaal Baten (incl. mutaties reserves)	-42.094.716	-49.012.877	-47.478.418	-1.534.459	N
	Gerealiseerd resultaat	73.149	-4.351	-730.813	726.462	V

Samenvatting

In onderstaande samenvatting stippen wij een paar zaken aan die in 2018 beleidsinhoudelijk in het oog springen. Verder geven we beknopt weer, waardoor het resultaat grotendeels is bepaald. Voor gedetailleerde informatie verwijzen wij naar de toelichting per programma/paragraaf en de jaarrekening.

Programma 1	Beleidsinhoudelijk Er is ingestemd met de evaluatie van het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en horecawet. Er is een plan van aanpak ondermijning opgesteld.
-------------	---

	<p>Er is deelgenomen aan het Experiment centraal stemmen tellen.</p> <p>Resultaat De kosten voor bestuur zijn hoger door de wettelijke aanpassing van de raadsvergoeding en het bijstellen van de voorziening pensioenen voormalig wethouders. De dienstverlening is voordelig gerealiseerd door een toename van het aantal afgegeven reisdocumenten en rijbewijzen. Binnen veiligheid is het traject voor ondermijning in 2018 afgerond, zonder dat het beschikbare budget volledig moest worden ingezet.</p>
Programma 2	<p>Beleidsinhoudelijk De raad heeft als invulling op “scheiden en spreiden” onder meer besloten tot het herinrichting van de Jan Hooglandstraat en het realiseren van een fietstunnel bij de Ter Stegestraat. De Stimuleringslening Toekomstgericht Wonen is vastgesteld en er is besloten tot herinvoering van de starterslening. Het bestemmingsplan Zonnekamp Woonveld E en F (gebied achter de woningen aan de Jan Schamhartstraat) is vastgesteld. Er is een plan van aanpak gezamenlijke papierinzameling vastgesteld. De nota Grondbeleid 2018-2021 is vastgesteld. Er is een reclamebelasting geïntroduceerd in Olst. De nieuwe bomenverordening is in de raad vastgesteld.</p> <p>Resultaat Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en besluiten betreffende inhaalslag onderhoud wegen (IBOR) zijn de niet bestede budgetten overgeheveld naar 2019. De niet bestede budgetten voor de uitvoering van de Omgevingswet en Leader worden overgeheveld naar 2019. Op de beschikbaar gestelde budgetten voor de verdiepingsslag Noordmanshoek resteren budgetten. Deze budgetten worden doorgezet naar 2019. Het meerjarenprogramma “Samen Duurzaam” 2016-2020 en het koersdocument duurzame energie beslaat meerdere jaren. Niet bestede bedragen worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019. Bij de vaststelling van de tarieven afval en riolering wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid. De lasten en baten met betrekking tot de inzameling en verwerking van afval zijn complex en lastig te ramen. Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorzieningen voor de complexen de Enk en Wesepe (bedrijfsterreinen) zijn extra onttrekkingen gedaan aan de Reserve grondexploitatie. Er zijn toevoegingen gedaan aan deze reserve in verband met mutaties in de winstneming voor de complexen Zonnekamp en Noorder Koeslag.</p>
Programma 3	<p>Beleidsinhoudelijk Het Minimabeleid 2018-2021 is vastgesteld</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Aan uw raad is gevraagd advies uit te brengen of de omroepinstelling voldoet aan de eisen die de Mediawet stelt. Tijdens de raadsvergadering van 16 juli 2018 heeft u een positief advies afgegeven <p>De nota “Sport- en Cultuurstimulering Olst-Wijhe 2014-2018” is in 2018 geëvalueerd. Het plan van aanpak lokale transformatie jeugdhulp is vastgesteld aan de hand van een evaluatie.</p>

	<p>Resultaat Het leerlingenvervoer laat een nadelig resultaat zien maar wordt deels gecompenseerd door een voordelig resultaat op het Wmo-vervoer. De kosten voor- en vroegtijdse educatie en peuterwerk zijn laag door een verminderde vraag. Het resultaat wordt vooral bepaald door het voordeel op de uitkeringen en minimabeleid en het nadeel op woon- en leefvoorzieningen. Voor het eerst na drie jaar zijn de beschikbare middelen voor de bijstandsuitkering toereikend waardoor geen beroep gedaan wordt op de vangnetregeling en het geraamde risicobudget vrijvalt in het rekeningresultaat. In de laatste maanden van 2018 moest geïnvesteerd worden in een aantal dure rolstoelen. De uitvoering binnen het sociaal domein is vooral door de hogere kosten voor jeugdhulp nadelig ten opzichte van het beschikbare budget. Het nadeel wordt gecompenseerd via de reserve sociaal domein.</p>
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	<p>Resultaat Het voordeel ontstaat met name door lagere overheadlasten, hogere algemene uitkering uit het gemeentefonds over 2018 en afwikkeling van BTW/BCF-declaraties over voorgaande belastingjaren. Aan reserves is minder onttrokken dan begroot.</p>

Sociaal Domein en reserve Sociaal domein

Voor het sociaal domein is met uw raad afgesproken dat alle hiervoor ontvangen middelen worden ingezet voor deze taken. Het gaat om de integratie-uitkeringen voor jeugd, participatie, Wmo begeleiding en Wmo huishoudelijke hulp. Deze budgetten zijn onderdeel van de Algemene uitkering en zijn verantwoord onder Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien. De besteding van de middelen zijn verantwoord in programma 3 Samenleving onder de thema's Welzijn, Werk- en uitkeringsvoorzieningen, Maatschappelijke ondersteuning en Jeugd. Het budget is in 2018 niet toereikend geweest. Per saldo is er een nadelig resultaat ontstaan van € 191.000. Bij de 2^e Berap 2018 was rekening gehouden met € 81.550, zodat in de jaarrekening € 109.000 extra is onttrokken aan de reserve sociaal domein. In het rekeningresultaat is het budget sociaal domein budgettair neutraal verwerkt.

Uw raad heeft in 2018 besloten om met ingang van 2019 het 'hek' rond het sociaal domein op te heffen. De voor- en nadelen op dit budget komen ten gunste/ten laste van de algemene middelen. De reserve Sociaal domein blijft in stand tot dat alle lopende verplichtingen zijn afgerond. Het gaat onder andere om de afronding van de bestuursopdracht Werk en inkomen en de uitvoering van het programma Transformatie sociaal domein, inclusief de verlenging tot half 2020. Er vinden geen toevoegingen meer plaats.

Resultaatbestemming

Uw raad wordt voorgesteld om gesaldeerd en afgerond € 375.000 van het voordelige rekeningresultaat van € 726.462, over te hevelen naar 2019 om lopende projecten en activiteiten af te ronden. Via resultaatbestemming wordt tevens voorgesteld om de voorziening Afval aan te vullen met € 100.000, de verwachte verlaging van de algemene uitkering 2018 met € 180.000 af te dekken en voor de grondexploitaties uit te gaan van een vrijval van de risicoreserve grondexploitaties van € 570.000. Uiteindelijk is het resultaat na resultaatbestemming € 642.535.

	€	€	€
Resultaat 2018			
Totaal saldo baten en lasten 2018			2.542.905 V
Mutaties reserves 2018			-1.816.443 N
Gerealiseerd resultaat 2018			726.462 V
Voorstel aanvullende resultaatbestemming			
I Overheveling budgetten voorgaande jaren incl toevoeging 2018	1.075.393		
Met dekking uit:			
- reserve nader te bestemmen middelen	-669.126		
- investeringsreserve	-200.200		
- reserve decentralisatie onderwijshuisvesting	-953		
reserve sociaal domein	-204.559		
		555	
II Overheveling incidentele budgetten 2018	418.126		
Met dekking uit:			
- reserve nader te bestemmen middelen	-47.435		
- reserve sociaal domein	-60.350		
- inkomsten	-10.000		
		300.341	
III Overheveling incidentele budgetten via Algemene Uitkering 2018		26.566	
IV Overheveling structurele budgetten 2018		42.233	
V Resultaatbestemming incidentele resultaten 2018		10.000	
VI Overige resultaatbestemmingen 2018		274.232	
VII Vrijval reserve grondexploitaties op basis van risicobepaling		-570.000	
			83.927 N
Resultaat na bestemming			642.535 V

Toelichting op voorstel resultaatbestemming. Onder deze toelichting staat een detailoverzicht van de resultaatbestemming 2018.

- I. Overheveling budgetten voorgaande jaren
Het betreft incidentele budgetten die in 2017 zijn overgeheveld naar 2018 maar waarvoor de werkzaamheden nog niet zijn afgerond. De budgetten zijn in principe afgedekt door onttrekking aan reserves. De budgetten blijven beschikbaar voor de resterende looptijd.
- II. Overheveling incidentele budgetten 2018
In 2018 zijn incidentele budgetten beschikbaar gesteld voor incidentele werkzaamheden. De uitvoering van de werkzaamheden lopen door in 2019 of starten in 2019. De budgetten zijn onder andere beschikbaar gesteld voor ontwikkeling Noordmanshoek, participatie, Hoogwaterbeschermingsprogramma, duurzaamheid, leaderprojecten, glasvezel buitengebied, transformatie sociaal domein en invoering planning- en controlsoftware.
- III. Overheveling incidentele budgetten via Algemene Uitkering 2018
Voor de uitvoering van de EED-richtlijn, informatieplicht energiebesparende maatregelen en het project schulden en armoede zijn incidenteel middelen ontvangen uit het gemeentefonds. Deze middelen worden in 2019 en volgende jaren ingezet.
- IV. Overheveling structurele budgetten 2018
Structurele budgetten worden in het lopende jaar ingezet. Als er voordelen ontstaan, omdat de middelen niet volledig zijn ingezet, dan zijn die voordelen onderdeel van het rekeningresultaat van dat jaar en worden in principe niet overgeheveld naar een volgend jaar. In 2018 is een uitzondering gemaakt voor de middelen voor de cultuurhistorische waardenkaart, het actualiseren van bestemmingsplannen, overheidsparticipatie en ontwikkeling webcare/responsive-website. Voor deze budgetten worden extra werkzaamheden verwacht in 2019, waarvoor deze budgetten ingezet gaan worden.
- V. Resultaatbestemming incidentele resultaten 2018
De dienstverlening door de samenwerking DOWR is voor 2018 binnen de begroting gerealiseerd. Voor Olst-Wijhe een voordelig resultaat van € 83.000. Voorgesteld wordt om

€ 10.000 van dit voordelig resultaat te reserveren voor het verder onderzoek voor de invulling van het gemeentehuis.

VI. Overige resultaatbestemming

In de nota reserves en voorzieningen is aangegeven dat het gewenste saldo van de voorziening afval €100.000 is. Door een nadelig resultaat op afval in 2018 is het saldo van de voorziening Afval volledig ingezet en staat nu op nul. Voorgesteld wordt om dit saldo aan te vullen naar € 100.000 ten laste van het rekeningresultaat.

De subsidiebedragen sport zijn in 2018 ingezet voor de aanschaf van een scorebord in de sporthal. Voorgesteld wordt om het nadelige verschil te onttrekken aan de reserve Reclamegelden.

In de septembercirculaire is het accres voor 2018 door de lagere rijksuitgaven naar beneden bijgesteld. Op basis van recente berichtgeving verwachten we dat in de meicirculaire de algemene uitkering 2018 landelijk met € 215 miljoen wordt verlaagd. De verlaging is het gevolg van lagere rijksuitgaven en daardoor een lager accres, en een lagere overschrijding van het BCF-plafond. Op basis van deze vooraankondiging wordt voorgesteld om het verwachte te kort voor onze gemeente van € 180.000 af te dekken ten laste van het rekeningresultaat 2018.

VII. Vrijval reserve grondexploitaties

De grondexploitaties zijn budgettair neutraal verwerkt in de jaarrekening cijfers. Dit betekent dat de voor- en nadelen zijn gemuteerd in de reserve grondexploitaties. Op basis van de verwerkte winstneming, de aanpassing van de verliesvoorziening en de risico-inschatting is een vrijval van de risicoreserve mogelijk van € 570.000 ten gunste van het rekeningresultaat 2018.

Detailoverzicht resultaatbestemming 2018

pr.	Budget	Lasten €	Baten €	Toelichting
I Overhevelen budgetten voorgaande jaren				
2	Exploitatiebudget OBS De Elshof	953	-953	Ten laste van reserve onderw ijshuisvesting
2	Reconstructie w egen	163.011	-163.011	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Aanpak achterstalig onderhoud (BOR)	200.200	-200.200	Ten laste van investeringsreserve algemeen
2	Cultuur historische w aardenkaart	6.455	-6.455	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Actualisatie bestemmingsplannen	10.415	-10.415	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Vitaal platteland	30.802	-30.802	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Voorbereiding invoering Omgevingsw et	232.498	-232.498	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Uitvoering beleidsplan recreatie en toerisme	19.000	-18.445	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
3	Voorziening Stichting zw embad De Welers	10.000	-10.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
3	Kindpakket 2017	41.000	-41.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
3	Bestuursakkoord opvang statushouders, restant budget	32.776	-32.776	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
3	Businesscase basismobiliteit	44.310	-44.310	Ten laste van reserve sociaal domein
3	Bestuursopdracht w erk in uitvoering	104.000	-104.000	Ten laste van reserve Sociaal domein
3	PvA transformatie sociaal domein	56.249	-56.249	Ten laste van reserve Sociaal domein
3	Transformatieplan Jeugd	97.907	-97.907	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
4	Project Moer ad ijsel	9.000	-9.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
4	Vervangingschema Materieel buitendienst	16.817	-16.817	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
II Overhevelen incidentele budgetten 2018				
1	Realisatie koppelingen BAG/BGT	18.100		Budgetoverheveling naar 2019
2	Verkeersmobiliteit	35.700		Budgetoverheveling naar 2019
2	Noordmanshoek gebiedsontw ikkeling	83.500		Budgetoverheveling naar 2019
2	Sanering asbestdaken	11.105	-11.105	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Programma Duurzaamheid	29.600		Budgetoverheveling naar 2019
2	Hogw ater beschermingsprogramma	18.266		Budgetoverheveling naar 2019
2	Dorpshuis Herken	25.000	-25.000	Ten laste van reserve sociaal domein
2	Leader ut huus	16.330	-16.330	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
2	Koopstromen onderzoek	10.000	-10.000	Provinciale subsidie
2	Glasvezel buitengebied	27.300		Budgetoverheveling naar 2019
3	Project Onderw ijshuisvesting	3.278		Budgetoverheveling naar 2019
3	Mektpunt sociaal domein	10.000	-10.000	Budgetoverheveling naar 2020 tlv reserve SD
3	PvA transformatie sociaal domein, uitvoering projecten	25.350	-25.350	Ten laste van reserve sociaal domein
3	Usselinie	6.935		Budgetoverheveling naar 2019
3	Usselinie	5.176		Budgetoverheveling naar 2019
4	Capaciteit SPP en onderbouw ing leges	21.000		Budgetoverheveling naar 2019
4	Onderzoek invulling gemeentehuis	18.486		Budgetoverheveling naar 2019
4	Implementatie LIAS	40.000	-20.000	Ten laste van reserve nader te bestemmen middelen
4	Ontw ikkelprogramma participatie	10.000		Budgetoverheveling naar 2019
4	Opleidingskosten Ze Berap 2018	3.000		Budgetoverheveling naar 2019
III Overhevelen incidenteel ontvangen bedragen via de Algemene Uitkering 2018				
2	Implementatie richtlijn EED	2.177		Budgetoverheveling naar 2019
2	Informatieplicht energiebesparende maatregelen	2.889		Budgetoverheveling naar 2019
3	Decentralisatie uitkering armoede en schulden	21.500		Budgetoverheveling naar 2019 evj
IV Overhevelen structurele budgetten 2018				
2	Cultuur historische w aardenkaart	6.345		Budgetoverheveling naar 2019
2	Actualisatie bestemmingsplannen	19.888		Budgetoverheveling naar 2019
4	Overheidsparticipatie	6.000		restant formatie overheidsparticipatie
4	budget ontw ikkeling w ebcare/responsive w ebsite	10.000		Budgetoverheveling naar 2019
V Overhevelen incidentele resultaten				
4	Onderzoek invulling gemeentehuis	10.000		inzet voordelig resultaat DOWR 2018
VI Overige resultaatbestemmingen 2018				
2	Egalisatievoorziening afvalstoffen	100.000		ten gunste van voorziening afval
4	scorebord minus reclame bijdragen		-5.768	ten laste van de reserve reclamegelden
4	Verlaging Algemene uitkering 2018 via MC2019		180.000	Afdekking nadeel AU 2018
VII Vrijval reserve grondexploitatie *)				
			-570.000	Onttrekking op basis raadsbesluit
	Totaal lasten en baten	1.672.318	-1.588.391	
	Saldo	83.927		

Weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit}}{\text{Financiële impact risico's bij 90\% zekerheid}}$$

Op grond van de huidige gegevens bedraagt de ratio € 4.255.757 / € 921.355 = afgerond 4,62. In aansluiting op de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement betekent een ratio van 4,62 dat het weerstandsvermogen uitstekend van omvang is. Een ratio van 1,0 tot 1,4 is voldoende van omvang.

Met de resultaatbestemming wordt voorgesteld een bedrag van € 716.561 te onttrekken aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Tevens wordt voorgesteld het resultaat 2018 na bestemming ad € 642.535 toe te voegen aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Daarmee krijgt die reserve een omvang van € 4.181.731.

Op grond van deze reserve-omvang bedraagt de ratio € 4.181.731 / € 921.355 = afgerond 4,54. Deze ratio is volgens de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uitstekend van omvang.

HOOFDSTUK 1 JAARVERSLAG- PROGRAMMAVERANTWOORDING

PROGRAMMA 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Wat wilden wij bereiken?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor bestuur, participatie en communicatie

1. Een democratisch bestuur dat effectief, efficiënt en transparant is.
2. Beleid wordt zoveel mogelijk in samenspraak met burgers, instellingen en bedrijven opgesteld en uitgevoerd.
3. Communicatie wordt ingezet om doelgroepen te informeren, met als beoogd resultaat een betere wisselwerking tussen het politiek bestuur, de ambtelijke organisatie en de burger, alsmede een duidelijker beeldvorming van de gemeente Olst-Wijhe bij andere relevante doelgroepen.

Indicatoren en streefwaarden voor bestuur, participatie en communicatie

Doel	Indicator	Streefcijfer ¹	Meest recente cijfer ²
Transparante en toegankelijke overheid	Waardering inwoners van alle inspanningen van de gemeente voor haar burgers	Niet bepaald Landelijk <25.000 inw.: 6,74	2018: 6,7 2016: 6,6 2014: 6,5
	Vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd (% (heel) veel)	Niet bepaald	2018: 37% 2016: 36% 2014: 29%
Relatie burger - gemeente	Waardering wijze waarop gemeente burgers en organisaties betreft bij het beleid en de samenwerking zoekt	Niet bepaald Landelijk <25.000 inw.: 6,16	2018: 6,2 2016: 6,2 2014: 6,1
	Waardering communicatie en voorlichting vanuit de gemeente	Niet bepaald Landelijk <25.000 inw.: 2016: 6,7	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,5
Bestuur en ondersteuning	Formatie per 1.000 inwoners (W)	Landelijk 2018: nog onbekend. 2017: 8,5	2018: 5,7 fte per 1.000 inwoners 2017: 5,3 fte per 1.000 inwoners
	Bezetting per 1.000 inwoners (W)	Landelijk 2018: nog onbekend.	2018: 6,4 fte per 1.000 inwoners 2017: 6,1 fte per 1.000 inwoners
	Apparaatskosten per inwoner (W)		2018: : € 602 per inwoner 2017: € 597 per inwoner
Communicatie	Externe inhuur (kosten als % van de totale loonsom en totale kosten externe inhuur) (W)	Landelijk 2018: nog onbekend. 2017: 15%	2018: 17,83% 2017: 8,2%
	Overhead (% van de totale lasten) (W)		2018: 17,14% 2017: 18,08%

¹ Voor zover het streefcijfer (nog) niet nader bepaald is in beleidskader, wordt het landelijke cijfer vermeld (voor zover bekend) als vergelijking.

² Burgerpeilingen waarstaatjegemeente.nl. De meest recente is van 2018.

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor dienstverlening

1. De gemeente draagt zorg voor een efficiënte dienstverlening van haar producten waarbij de vraag van de burger centraal staat en waarbij de burger zoveel mogelijk onafhankelijk van tijd en plaats via één loket de gevraagde producten kan betrekken.
2. De inwoners van de gemeente verstrekken maar één keer hun gegevens c.q. de gemeente vraagt geen gegevens waarover reeds beschikt kan worden (Andere Overheid).
3. De gemeente beschikt over kwaliteitshandvesten en servicenormen met betrekking tot haar dienstverlening.
4. De gemeente participeert actief in de ontwikkeling en investeert in de kwaliteit van het dienstverleningsniveau van derden in onze gemeente en toont zich daarbij een actieve partner.

Indicatoren en streefwaarden voor dienstverlening

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
De organisatie van onze dienstverlening sluit aan op de wensen van onze klanten Het niveau van dienstverlening in onze gemeente blijft op peil	Waardering inwoner van dienstverlening van de gemeente	7	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,7
	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de dienstverlening via de digitale faciliteiten van de gemeente	7	2018: 6,8 2016: 6,7 2014: 6,6
	Onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid van onze organisatie	90% geslaagde contactpogingen	2018: 74% 2016: 77% geslaagde contactpogingen ³
Wij komen onze afspraken na	Hanteren van servicenormen	Wij hebben servicenormen en wij halen ze	Nog niet bekend

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor integrale veiligheid

Problemen in de woon- leefomgeving worden in principe zelf opgelost. Olst-Wijhe heeft een sterke sociale cohesie, inwoners helpen elkaar hierbij. Indien nodig faciliteren gemeente en overige partijen.

Om onze inwoners in staat te stellen om 'gewoon' te kunnen leven is het van belang dat wij als gemeente, maar ook onze partners, ook onze verantwoordelijkheid nemen. Dat betekent dat wij ons inspannen om datgene aan te pakken wat inwoners zelf niet op kunnen lossen. Hierbij is het belangrijk dat we zicht hebben op wat er speelt en leeft in de wijk.

De uitdaging voor ons is om een goede balans te vinden tussen het sturen op veiligheid en openbare orde en het loslaten in vertrouwen, passend bij de schaal van Olst-Wijhe.

In nieuwe beleidsnota Veiligheid 2016-2019 is prioriteit toegekend aan een veilige woon- en leefomgeving en georganiseerde criminaliteit.

Indicatoren en streefwaarden voor integrale veiligheid

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Verbinding van domeinen zorg en veiligheid, ook op het gebied van jeugd en fysieke veiligheid en aandacht voor niet/minder zelfredzamen	percentage inwoners dat zich meestal of altijd veilig voelt in de buurt blijft minimaal gelijk aan 2014	Landelijk < 25.000 inw.: 90%	2018: 92% van de inwoners voelt zich meestal/altijd veilig in de buurt 2016: 91% 2014: 86 %

³ Op basis van gehouden onderzoeken door Telan

Verstevigen van de regierol en persoonsgebonden aanpak	In het veiligheidsonderzoek 2018 weet 65% van de mensen hoe zij moet handelen in geval van brand	65% in 2018	Onbekend: er vindt al jaren geen onderzoek meer plaats
Aandacht voor leefbaarheid in 'kwetsbare buurten/straten'	Gebiedsgerichte aanpak voor een straat	4 straten	2018: in 1 buurt is de wijksafari van start gegaan
Waardering leefbaarheid	Oordeel burger over overlast van buurtbewoners	Niet bepaald	2018: 77% ervaart weinig/geen overlast 2016: 76%
Sluitende ketenaanpak jeugd	Aantal verwijzingen Halt per 10.000 jongeren (W)	Landelijk 2017 < 25.000 inw.: 113	2017: 177 ⁴ 2016: 95,1 2015: 101,4
	Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 0,9	2017: 1,0 2016: 0,6 2015: 0,8
Aandacht voor het voorkomen van high impactcrimes als overvallen en woninginbraken	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 2017: 3,1	2017: 1,7 2016: 2,2 2015: 2,5
	Aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 2017: 2,6	2017: 1,5 2016: 2,0 2015: 1,7
	Het aantal woninginbraken is in 2018 gedaald met 10% ten opzichte van 2014 (53, gebiedsscan politie)	48 ⁵	2018: 11 inbraken 2017: 26 inbraken 2016: 22 inbraken
Verbeteren woon- en leefklimaat	Aantal vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 2017: 4,2	2017: 3,2 2016: 2,2 2015: 2,0
Bewustwording en signalering op thema's als: polarisatie en radicalisering, hennepsteelt, outlaw motorcyclegangs en mensenhandel	Onze medewerkers zijn zich bewust van de risico's van georganiseerde criminaliteit. Zij (her)kennen signalen en geven deze door.	Jaarlijks	2018: 1 bijeenkomst

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

BESTUUR, PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Uitvoering communicatiebeleid

In 2018 hebben we onze communicatie gericht op burgerparticipatie en overheidsparticipatie. Concreet ging het om projecten en ontwikkelingen, zoals Scholen voor morgen, Noordmanshoek, Proeftuin Olst, transformatie Sociaal Domein, en anderen. We hebben verder in de eerste helft van 2018 gewerkt aan het responsive maken van de website. Daarmee is hij toegankelijk voor

⁴ Het cijfer wordt uitgedrukt in index t.o.v. 2012 =100. Dit betekent dat er t.o.v. 2012 meer doorverwijzingen naar HALT zijn geweest.

⁵ Het aantal is afgeleid van op regionaal niveau gemaakte afspraken van het bevoegde gezag.

meerdere verschillende apparaten (devices). Vanwege het faillissement van de leverancier is de online communicatie in de twee helft van 2018 beperkt tot het actueel houden van de website. Tot slot heeft 2018 in het teken gestaan van de restyling van de huisstijl en de vervanging van nagenoeg alle huisstijldragers (fysiek en digitaal).

Bezwaarschriften Algemene wet bestuursrecht

Uw raad wordt in een afzonderlijk jaarverslag van de Bezwarenadviescommissie algemene aangelegenheden geïnformeerd over de afdoening en resultaten van de bezwaarschriften.

Klachten (intern en extern)

Uw raad wordt in een afzonderlijke Klachtenrapportage geïnformeerd over de afdoening en resultaten van de klachten.

Integriteit

In 2018 hebben de raadsleden en nieuwe medewerkers de eed of belofte afgelegd. Ingehuurde medewerkers en stagiaires ondertekenen een integriteits- en geheimhoudingsverklaring. Na de verkiezingen is een integriteitsonderzoek geweest met betrekking tot de beoogde wethouders. Er is geen melding van een vermoeden van een integriteitsschending gedaan.

Privacy

Het jaar 2018 heeft in het teken gestaan van de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Er zijn bewustwordingsbijeenkomsten gehouden voor alle medewerkers en op enkele terreinen zijn verdiepende bijeenkomsten gehouden. In 2018 is de basis gelegd voor verdere uitvoering van de AVG in de lijn:

- er is een verwerkingenregister
- er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten
- er is een functionaris gegevensbescherming aangesteld

Eind 2018 kon worden geconcludeerd dat de verplichtingen in de AVG grotendeels zijn geïmplementeerd. Er is een duidelijk overzicht/inzicht in de uit te voeren werkzaamheden in 2019 en verder.

DIENSTVERLENING

Uitvoering visie dienstverlening

Er is 2018 een gewerkt aan het uitvoeringsprogramma dienstverlening. De afronding heeft in 2018 niet kunnen plaatsvinden door personele omstandigheden. Wij hebben uw raad daarover geïnformeerd bij de tweede bestuursrapportage.

Betrouwbare BRP

Om te komen tot een betrouwbare BRP (basisregistratie personen) hebben wij in 2018 diverse acties uitgevoerd. We gaan hiermee in 2019 verder.

Experiment centraal stemmen tellen

In 2019 zijn de gemeenteraadsverkiezingen geweest. Uw raad heeft besloten om deel te nemen aan het Experiment centraal stemmen tellen. De ervaringen daarover zijn goed geweest.

INTEGRALE VEILIGHEID

Opstellen van het Jaarplan Integrale Veiligheid 2018/2019

Het jaarplan integrale veiligheid 2018 is in december 2018 geëvalueerd en het jaarplan integrale veiligheid voor 2019 is in december 2018 vastgesteld. Het jaarplan is ter kennisname aan uw raad gezonden.

Tussenrapportage Buurtbemiddeling

In 2018 verlengden we, vanwege het succes van Buurtbemiddeling Olst- Wijhe, het project van 2018 tot en met 2023. Het project is dus verlengd voor zes jaar. Door de verschillende partijen zijn 28 zaken doorverwezen. Daarnaast hebben vijf bewoners zich op eigen initiatief gemeld. In totaal zijn er 33 potentiële zaken. In acht zaken hebben de verwezen bewoners zichzelf niet gemeld bij Buurtbemiddeling. Hiermee kwam het totaal aantal meldingen en in behandeling genomen zaken op 25.

Leefbaarheid in wijken en buurten

In juni 2018 is een voortgangsrapportage opgesteld. Ter uitwerking van het besluit waarbij vier straten/buurten zijn aangewezen voor een gebiedsgerichte aanpak van de leefbaarheid en kwetsbare personen is in de Kortricklaan begonnen met de aanpak via de ABCD methode (wijksafari).

Preventie- en handhaving Drank- en horecawet

Uw raad heeft op 19 februari 2018 met de evaluatie van het Preventie- en Handhavingsplan Drank- en horecawet ingestemd. Uit de evaluatie van de vorige nota zijn de aanbevelingen naar voren gekomen. Aan de hand van deze aanbevelingen is in het najaar het tweede preventie- en handhavingsplan geschreven. Dit plan is samen met de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid in het voorjaar van 2019 aan uw raad voorgelegd.

Verder is in 2018 opnieuw geïnvesteerd in communicatiematerialen en voorlichting op basisscholen, de convenanten met supermarkten zijn afgerond en met de sport gedeeltelijk uitgevoerd.

Externe Veiligheid

Sinds 1 januari 2018 is het Kennispunt Externe Veiligheid opgegaan in de Omgevingsdienst IJsselland (OD). De taken op het gebied van Externe Veiligheid zijn gemandateerd aan de OD, de gemeente blijft het bevoegd gezag. In de periode 2015 tot eind 2018 loopt het Meerjarenprogramma Externe Veiligheid Overijssel (MEVO) III. In dit programma zijn de speerpunten van provincie en gemeenten vastgelegd. In 2018 hebben wij en de OD gewerkt aan de volgende speerpunten van MEVO III:

- Tijdige inschakelen OD en Veiligheidsregio bij vergunningen en ruimtelijke plannen.
- Verdere professionalisering van de advisering door OD en Veiligheidsregio.
- Maken van afspraken tussen OD en Veiligheidsregio's
- Stimuleren van aandacht voor externe veiligheid bij de ontwikkeling en toetsing van ruimtelijke plannen
- Bijhouden van risicogegevens (risicokaart)
- Voorbereiding op de Omgevingswet
- In stand houden en doorontwikkelen Overijssels kennisnetwerk externe veiligheid.

Crisisbeheersing

Ondanks een aantal personele wisselingen vervult Olst-Wijhe het aantal functies in het regionale team Bevolkingszorg die volgens de verdeelsleutel zijn afgesproken. De oefeningen zijn conform het Multi Opleiden, Trainen en Oefenplan (MOTO) uitgevoerd.

Ondermijning

In het voorjaar van 2018 is een brede bewustwordingsbijeenkomst voor de hele organisatie op het thema Ondermijning georganiseerd. In de maanden daarna is gewerkt aan het opstellen van het Ondermijningsbeeld. Het Ondermijningsbeeld heeft geresulteerd in een plan van aanpak Ondermijning dat intussen is vastgesteld.

Implementatie aanpak verwarde personen

In september 2018 hebben wij de sluitende aanpak van personen met verward gedrag vastgesteld. Op het terrein van de negen bouwstenen die in de landelijke aanpak gedefinieerd zijn, is beschreven hoe de ketensamenwerking rondom personen met verward gedrag verloopt.

Verbinding zorg en veiligheid

In 2018 is de Aanpak Voorkomen Escalatie (AVE) geïmplementeerd. In verschillende workshops zijn medewerkers, collegeleden en ketenpartners voorgelicht en getraind in de toepassing en werkwijze van de AVE. Tijdens de workshop voor medewerkers is geoefend met casuïstiek. In 2018 heeft de doorontwikkeling van het Veiligheidshuis vorm gekregen. In het Districtelijk Veiligheidsoverleg (DVO) is ingestemd met het voorstel om het Veiligheidshuis een regierol bij de aanpak van meest complexe multidisciplinaire casuïstiek te geven. Vanaf 2019 wordt daaraan invulling gegeven. Daarnaast blijft de veiligheidsmakelaar beschikbaar als adviseur / expert.

VERBONDEN PARTIJEN

Veiligheidsregio

In 2018 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio IJsselland de concept Beleidsagenda 2019-2023 en het concept Regionaal Risicoprofiel voorgelegd aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. Uw raad heeft op deze stukken geen zienswijze ingediend. Definitieve besluitvorming volgt in 2019.

TOTAALBEELD INTERBESTUURLIJK TOEZICHT OLST-WIJHE 2019

Totaalbeeld Olst-Wijhe: Groen				
Financiën	Wabo	Wro	Archief	Huisvesting statushouders
Oranje	Groen	Groen	Groen	Groen

Motivering totaalbeeld:

Algemeen

Het totaalbeeld is opgebouwd uit vijf domeinen, waarbij de provincie toezichthouder is. Dit zijn de domeinen financiën, Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), Wro (Wet ruimtelijke ordening), informatie- & archiefbeheer en huisvesting statushouders. De kleur van het totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de verschillende domeinen.

Beeld van onze gemeente in de afgelopen jaren

De kleur van het totaalbeeld is dit jaar groen, in 2018 en 2017 was het eveneens groen.

Beeld voor het jaar 2019 – wat valt volgens de provincie op?

De begroting 2019 is structureel en reëel niet in evenwicht. Dit wordt met name veroorzaakt door de financiële consequenties van zowel bestaand als nieuw beleid. In de meerjarenramingen wordt

wel voldoende aannemelijk gemaakt dat dit evenwicht tijdig wordt hersteld. Olst-Wijhe slaagt er vooralsnog op termijn in het Sociaal Domein uit te voeren binnen de beschikbare middelen. Olst-Wijhe is in control op de beleids- en uitvoeringscyclus (big-8) Wabo. Beleid en uitvoering zijn hierbij voldoende in verbinding. De gemeente heeft een risicoanalyse voor de VTH taken. Voor de taken die bij de omgevingsdienst zijn ondergebracht is er actueel beleid.

De gemeente scoort positief op de criteria van het domein Wro. Olst-Wijhe heeft een actuele structuurvisie en actuele bestemmingsplannen.

Het informatie- en archiefbeheer is goed op orde. Een aantal punten verdient vanuit risicobeoordeling bijzondere aandacht in 2019.

Olst-Wijhe krijgt de groene kleur voor het domein huisvesting statushouders. Op peildatum 1 januari 2019 had de gemeente een achterstand van 8 op de taakstelling. Na aftrek van het tekort aan koppelingen (inclusief nareis) van de afgelopen taakstellingsperiode en de periode ervoor, blijft er van deze achterstand niets over.

Voor het domein monumenten is sprake van een overgangsproces. Dit domein wordt volgend jaar als volwaardig domein getoetst en is dan mede de basis voor het totaalbeeld. De voorbereidingen hiervoor zijn samen met de gemeenten opgepakt.

Samenvattend levert dit het beeld op van een gemeente die op de provinciale toezichtdomeinen Wabo, Wro, informatie- en archiefbeheer en huisvesting statushouders inspanning levert om haar wettelijke taken goed uit te voeren. De gemeente loopt echter nog risico's op gebied van financiën.

Toezichtregime

Per domein de provincie de kleuren groen of oranje toegekend. Bij financieel toezicht heeft onze gemeente nog een aantal uitdagingen en houdt de provincie intensiever toezicht. Op de overige domeinen geldt dat het toezicht minder intensief is en dat de provincie als toezichthouder op afstand blijven.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Bestuur, dienstverlening en veiligheid	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
Lasten	2.792.841	2.949.678	3.085.602	-135.924	N
Baten	343.795	340.295	387.588	47.293	V
Saldo van Baten en Lasten	2.449.046	2.609.383	2.698.014	-88.631	N
Toevoegingen aan reserves	45.000	45.000	45.000	0	N
Onttrekkingen aan reserves	0	31.963	39.593	7.630	V
Resultaat	2.494.046	2.622.420	2.703.421	-81.001	N

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden (€ 1.000):

Thema's		Taakvelden		Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
1.0	Bestuur, participatie en communicatie	0.1	Bestuur	830	893	1.062	-169	N
		0.3	Beheer overige gebouwen	3	13	18	-5	N
1.1	Dienstverlening	0.2	Burgerzaken	-37	8	-59	67	V
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.479	1.487	1.489	-2	N
		1.2	Openbare orde en veiligheid	174	209	187	22	V
	Reserves	0.10	Reserve mutaties	45	13	5	8	V
Resultaat				2.494	2.623	2.702	-79	N

Toelichting realisatie 2018

Bestuur, participatie en communicatie

Bestuur

Het budget bestuur is nadelig afgesloten. Bij de wethoudersbenoemingen is besloten om de tijdsbestedingsnorm van de wethouders te verhogen. De extra jaarlasten voor 2018 waren daardoor hoger. In de begroting 2019 is rekening gehouden met de nieuwe tijdsbestedingsnorm. Daarnaast is de voorziening voor de pensioenaanspraken voor verhoogd in verband de uitbreiding van de formatie.

De ondersteuning van de Raad is nadelig afgesloten door hogere kosten in verband met de installatie van een nieuwe Raad en de vorming van een nieuw college.

Beheer overige gebouwen

In verband de nog lopende verkoop van voormalige OBS Elshof zijn er extra kosten gemaakt voor de in standhouding van het gebouw.

Dienstverlening

Burgerzaken

De dienstverlening voor Burgerzaken heeft een voordelig saldo. Dit kan worden verklaard, doordat er meer reisdocumenten zijn afgegeven. De opbrengsten van de gemeentelijke leges zijn hierdoor hoger dan geraamd. Daarnaast is een gedeelte van het budget voor de realisatie van de koppelingen BAG/BGT nog niet ingezet. De realisatie van deze koppelingen wordt verwacht in 2019. Met de resultaatbestemming wordt het budget hiervoor naar 2019 overgeheveld.

Veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer

De uitvoering brandweertaken is conform begroting en er is nog geen rekening gehouden met een eventueel rekeningresultaat van de Veiligheidsregio IJsselland. De kosten voor crisisbeheersing zijn iets lager uitgevallen door lagere opleidingskosten. De hogere kosten voor onderhoud brandweerkazernes worden gedekt via de onderhoudsreserves.

Openbare orde en veiligheid

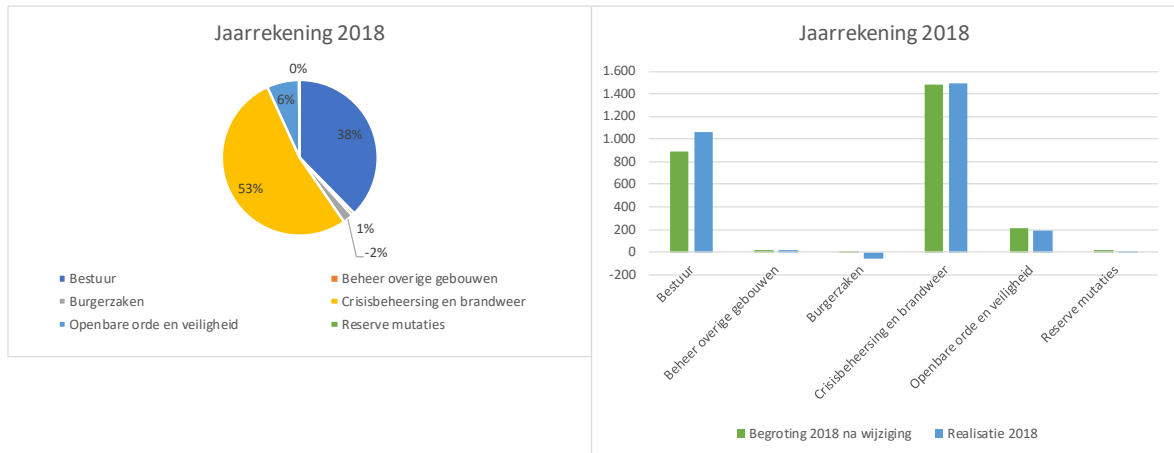
De kosten voor uitvoering en handhaving openbare orde en veiligheid zijn grotendeels binnen de begroting gebleven. De regionale coördinator integrale veiligheid is in de loop van 2018 gestart,

waardoor een lagere bijdrage is gevraagd. Voor de aanpak ondermijning is in 2018 incidenteel budget beschikbaar gesteld. Door de extra inzet van eigen personeel in plaats van inhuur capaciteit is dit budget niet volledig benut.

Reserves

De hogere kosten voor onderhoud brandweerkazernes zijn ten laste van de onderhoudsreserve gedekt.

DETAIL OVERZICHT

PROGRAMMA 2 LEEFOMGEVING

Wat wilden wij bereiken?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect Leefomgeving

1. Aantrekkelijk en veilig wonen voor jong en oud met passende toekomstbestendige maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden om te werken in en om de dorpen en buurtschappen⁶.
2. Evenwicht tussen leefkwaliteit, bereikbaarheid en mobiliteit.
3. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'Ijsselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.
4. Versterken van toekomstbestendige landbouw en landgoederen en aandacht voor natuur- en landschapskwaliteiten.
5. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
6. Verbeteren van de bereikbaarheid en de leefbaarheid voor de inwoners van Olst.
7. Inrichten van een vraaggericht fijnmazig openbaar vervoersysteem in samenwerking met de provincie.
8. De kwaliteit van de openbare ruimte is volgens het scenario voldoende. In de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen is dit verder uitgewerkt.
9. In verband met de inzameling en het transport van afvalwater is er sprake van een duurzame bescherming van de volksgezondheid, handhaving van een goede leefomgeving en duurzame bescherming van natuur en milieu.

Indicatoren en streefwaarden⁷ leefomgeving

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Woon- en leefomgeving	Waardering door inwoners van buurt als leef- en woonomgeving.	Niet bepaald	2018: 93% voelt zich thuis in de buurt ⁸ 2016: 90%
	Waardering door inwoners van de zorg van de gemeente voor de woon- en leefomgeving	Landelijk < 25.000 inw.: 6,66	2018: 6,6 2016: 6,5 2014: 6,5
Wonen	Realisatie woningen in de periode 2018-2021	Ca. 50 woningen per jaar	2018: 56 ⁹ 2017: 84 2016: 81
	Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (W ¹⁰)	Landelijk 2014: 6,0	2016: 4 ¹¹ 2015: 5,8 2014: 13,6
	Demografische druk (groene en grijze druk t.o.v. 15-64 jarigen) (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 60,3%	2018: 57,8% 2017: 57,5% 2016: 57,0%
	Gemiddelde WOZ waarde per € 1.000 (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 260	2018: 229 2017: 223 2016: 219

⁶ De eerste 7 doelstellingen zijn ontleend aan de nieuwe structuurvisie Olst-Wijhe 2016-2019 (concept)

⁷ De aanduiding (W) is wettelijke indicator. De betekenis is vermeld in Bijlage 2 van deze begroting.

⁸ Ontleend aan de burgerpeiling 2018

⁹ Ontleend aan de eigen kerngegevens

¹⁰ W = wettelijke indicator.

¹¹ Ontleend aan de website Waarstaatjegemeente.nl

	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouders (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 690	2018: € 777 2017: € 765 2016: € 753
	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouders (W)	Landelijk < 25.000 inw.: 766	2018: € 816 2017: € 844 2016: € 833
Duurzaamheid	Energie-index sociale huurwoningen	Gemiddeld een energie-index van 1,2 in 2020 bij sociale huurwoningen waarvan 95% max. 1,8	Nog niet bekend
	Zonnepanelen bij sociale huurwoningen	In 2018 worden 350 daken voorzien van zonnepanelen in het totale werkgebied van Salland Wonen	Nog niet bekend
Goede bereikbaarheid	Straten, paden en trottoirs in de buurt zijn goed begaanbaar	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 63%	2018: 66% vindt deze goed begaanbaar 2016: 61% 2014: 59%
Verkeersveiligheid	Onveilige verkeerssituaties in de buurt (% zelden/nooit)	Niet bepaald	2018: 43% vindt deze zelden of nooit verkeersonveilig 2016: 38%
	Het aantal geregistreerde verkeersongevallen per 1.000 inwoners	Landelijk 2016: < 25.000 inw.: 6,9	2016: 6,0 2015: 5,2
Onderhouden perken, plantsoenen en parken in de buurt	Oordeel burger of deze goed onderhouden zijn	Op basis IBOR: voldoende Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 56%	2018: 50% vindt deze in de buurt goed onderhouden 2016: 45% 2014: 41%
Schoonhouden buurt	Oordeel inwoner over de buurt is schoon	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 67%	2018: 71% vindt de buurt schoon 2016: 66% 2014: 63%
Verlichting	Aantal 's nachts brandende lampen van de openbare verlichting op ieder willekeurig moment	minimaal 97%	2018: 98% 2016: 98%
Tevredenheid openbaar vervoer	Oordeel burger over tevredenheid openbaar vervoer	Landelijk 2018: < 25.000 inw.: 64%	2018: 72% is tevreden over openbaar vervoer 2016: 73 % 2014: 65 %

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor Economische zaken¹²

1. Samenwerken aan circulaire economie, aan vestigingsmogelijkheden voor lokale ondernemers en daar waar mogelijk innovatie bevorderen.
2. Vrijtijdsbesteding als impuls voor de lokale economie met de aantrekkelijke IJsselzone en 'IJselfront Olst-Wijhe' als integrale gebiedsontwikkeling.

Indicatoren en streefwaarden voor Economische zaken

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Uitbreiden economische structuur	Percentage functiemenging (W)	Landelijk: < 25.000 inw.: 47,7%	2017: 45,1% 2016: 44,6% 2015: 44,7%
	Vestigingen van bedrijven (aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar) (W)	Landelijk 2016: < 25.000 inw.: 127,4	2018: 122 2017: 119,1 2016: 116,2
Nabijheid winkels voor dagelijkse boodschappen¹³	Oordeel inwoners over voldoende nabij zijn van winkels voor dagelijkse boodschappen	Niet bepaald	2018: 77% van de inwoners vinden winkels voldoende nabij 2016: 77% 2014: 73%

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect voor Duurzaamheid

1. Inzetten op het duurzaam vormgeven van nieuwe ontwikkelingen, op duurzame energie en energiebesparing in het kader van de energietransitie.
2. Een schone, hygiënische, veilige en duurzame leefomgeving voor de burgers en het verminderen van de belasting van het milieu.

Indicatoren en streefwaarden voor Duurzaamheid

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Reductie CO2 t.o.v. 1990	30% vermindering in 2020 t.o.v. 1990	2017: 7% 2016: 8% 2015: 17%
Voldoen aan het klimaatakkoord VNG-Rijk voor duurzaamheid	Duurzame energieopwekking in 2020	20% in 2020	2017: 9% 2016: 6% 2015: 4%
	Hernieuwbare elektriciteit (W)	Landelijk: geen cijfers	2017: 5,8% 2016: 4,9%
Afvalinzameling	Afvalinzameling voldoet aan de VANG ¹⁴ doelstellingen	>75% hergebruik	2017: 88% 2016: 79% 2014: 70%
Afvalinzameling	Verdere reductie van de hoeveelheid restafval. Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner) (W)	< 100 kg restafval vanaf 2020	2017: 54 kg 2016: 98 kg
Bodemkwaliteit	Gelijk blijven bodemkwaliteit	0% verslechtering bodemkwaliteit	-

¹² Ontleend aan de conceptstructuurvisie Olst-Wijhe.

¹³ Ontleend aan burgerpeiling

¹⁴ De oude LAP-doelstellingen (Landelijk Afval Plan) per grondstofstroom worden vervangen voor de nieuwe VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) van het Rijk.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

OPENBARE RUIMTE

IBOR

In de paragraaf Onderhoud van kapitaalgoederen is de kwaliteit van de openbare ruimte uiteengezet. In 2018 is het onderhoud conform de afgesproken kwaliteitsniveaus uitgevoerd. In het kader van de uitvoering van het IBOR plan is in 2018 gestart met een inventarisatie van de verkeersborden in onze gemeente. Totaal zijn 4500 verkeersborden met dragers vastgelegd en beoordeeld. Hiervan zijn in 2018 250 stuks verkeersborden vervangen.

Ook is er in 2018, vooruitlopend op een hoger onderhoudsniveau in 2019, op diverse plaatsen al gewerkt aan het hoogste onderhoudsniveau voor de centra van Olst en Wijhe. Dit betrof met name het beheer van een aantal groenvakken en het beheer van onkruid op verhardingen. Dit als opmaat voor invoering voor een hoger niveau in 2019.

Het onderhoud van het groen en onkruidverharding is in 2018 gemonitord en deze monitoring wordt in 2019 verder uitgebreid.

In de gehouden Burgerpeilingen (hierboven weergegeven bij de doelstellingen en indicatoren) laat het oordeel van de inwoners in de Burgerpeilingen of de perken, plantsoenen en parken in de buurt goed onderhouden zijn in de afgelopen drie jaren een stijgende lijn zien (een stijging van 41% in 2014 naar 50% in 2018).

Het IBOR-plan voorziet ook in herstel van de openbare ruimte. In 2018 is hier een vervolg aangegeven en zijn met name een groot aantal bermen afgegraven en geëgaliseerd. Dit is aan één zijde van de weg uitgevoerd en nadat de bermen opnieuw begroeid zijn, kan de overzijde worden aangepakt. Ook zijn er diverse bermsloten hersteld, o.a. door deze te verdiepen en houtopslag te rooien. In 2019 wordt hier verder aan gewerkt.

In het kader van burgerparticipatie zijn er in 2018 vervolgstappen gezet. Jaarlijks vindt er een evaluatie plaats met Plaatselijk Belang Den Nul over het onderhoud door de inwoners. Dit was ook in 2018 weer een succes en PB Den Nul heeft aangegeven hiermee verder te willen gaan.

Activiteiten Nota wegbeheer Olst-Wijhe

Het voorgestelde onderhoud aan onze wegen is uitgevoerd. De twee grote projecten in 2018 waren:

- De Marledijk: voorzien van grasbetonstenen en herstel van het asfalt.
- Binnen de bebouwde kom van de Boskamp: het herstel van het asfalt van de Koekoeksweg en Eikelhofweg.

Reconstructies

In 2018 is de reconstructie van de omgeving van De Grienden, De Jakke, Veerstraat, De Kupe, Achter de Hoven en (een deel van) Dijkzicht te Wijhe afgerond. Tijdens de reconstructie heeft zich een incident voorgedaan met een woning in De Jakke. Het incident is opgelost.

De eindafrekening wordt medio dit jaar verwacht.

Activiteiten i.v.m. uitvoering Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan

In 2018 is volgens planning een deel van het aanvoerriool van het gemaal Averbbergen (vanaf de Kleistraat) gerelined. Renovatie van het tweede deel is uitgesteld om aansluiting te vinden bij de ontwikkelingen van het Abersoncomplex.

In 2018 is ook het uitgestelde onderhoud, snoeien en baggeren aan de vijver aan de Stationsweg/Joke Smitlaan in Olst uitgevoerd. Daarnaast is het samenvoegen van de gemalen

Olst-Zuid en Zonnekamp-Oost in uitvoering genomen. Deze werkzaamheden worden begin 2019 afgerond.

Beheersactiviteiten riolering

Jaarlijks worden diverse rioolleidingen gereinigd en onderworpen aan een inspectie met behulp van een rijdende videocamera. Aan de hand van de bevindingen van de video inspectie zijn (kleinschalige) reparaties uitgevoerd.

Rivus

In het samenwerkingsverband Rivus is het afgelopen jaar met name gekeken naar de mogelijke invulling van de thema's duurzaamheid in de afvalwaterketen en is veel onderzoek uitgevoerd in het kader van de klimaatadaptatie. Ook zijn stappen gezet met betrekking tot het ontwikkelen van gezamenlijke uitgangspunten en beleid voor een in 2020 nieuw op te stellen GRP.

Verkeersveiligheid

De ongevals- snelheidsanalyse van ViaStat online is input geworden voor de handhavingsdoeleinden van de politie. Verder worden infrastructurele verkeersveiligheidsvoorzieningen, daar waar nodig, gelijktijdig met het groot wegonderhoud meegenomen die in 2018 voor 25% zijn bekostigd uit de Doeluitkering Verkeer Vervoer van de provincie Overijssel.

In het kader van gedragsbeïnvloeding in het verkeer hebben wij naast de standaard verkeersprojecten op de basisscholen en de Capellenborg een aantal projecten uitgevoerd naar aanleiding van het verslag dat is opgesteld na het rondje langs de scholen. Naast extra uitvoering van enkele verkeersprojecten en de digitalisering van het verkeersexamen in Olst is ook een aantal fysieke maatregelen genomen, zoals de realisatie van de schoolzone bij de Jozefschool en extra veiligheidsmaatregelen op de school-thuis route in Wesepe. Alle projecten en activiteiten zijn gedeeltelijk bekostigd vanuit de Doeluitkering Verkeer Vervoer van de provincie Overijssel.

Openbare verlichting

In de periode 2018-2020 zullen ca. 1.000 verouderde armaturen en 250 verouderde lichtmasten worden vervangen. In 2018 zijn de armaturen op de Boskamp vervangen in de wijken aan weerszijden van de Boskamp en zijn de masten waar nodig en armaturen vervangen in het buitengebied.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

De Provincie Overijssel heeft eind 2017 aangegeven een vervolg te willen maken met de regeling groene en blauwe diensten. Inmiddels is er wederom een wachtlijst ontstaan die bij de nieuwe regeling proberen weg te werken. Voor 2018 gaan er in Overijssel 5 pilotprojecten draaien. Wij hebben ons samen met Deventer en Raalte, in samenwerking met de Stichting Kostbaar Salland bij de Provincie aangemeld voor een dergelijke pilot. Medio 2018 heeft de Provincie Overijssel aan de Stichting Kostbaar Salland opdracht gegeven en subsidie verstrekt voor uitvoering van deze pilot. Daar wordt op dit moment aan gewerkt en in de loop van 2019 wordt bekend hoe we verder kunnen in het beheer van particuliere landschapselementen.

Bomenbeleidsplan

Conform het nieuwe bomenbeleid worden er jaarlijks één derde van de bomen, met een stamdiameter boven de 40 cm. geïnspecteerd op veiligheid en onderhoud. Vervolgens zal er na een inspectieronde onderhoud uitgevoerd moeten worden waarvoor nu nog onvoldoende middelen beschikbaar zijn. We zijn in 2019 voornemens een plan op te stellen voor het beheer van bomen en een doorrekening te maken welke middelen nodig zijn voor het beheer van de gemeentelijke bomen om te kunnen voldoen aan de zorgplicht.

Bomenverordening

De nieuwe bomenverordening is in december 2018 in uw raad vastgesteld.

RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN OMGEVING

Uitvoering Structuurvisie Olst-Wijhe

Wij hebben het Uitvoeringsprogramma eind 2018 vastgesteld. In 2019 gaan we aan de slag met dit Uitvoeringsprogramma.

Ter uitvoering van de structuurvisie heeft uw raad een besluit genomen over een aantal verkeersmaatregelen in Olst. Uw raad heeft als invulling op “scheiden en spreiden” onder meer besloten tot het herinrichten van de Jan Hooglandstraat en het realiseren van een fietstunnel bij de Ter Stegestraat.

Projecten in het kader van grondexploitaties

NoorderKoeslag Wijhe

NoorderKoeslag is de nieuwbouwwijk van Wijhe. De gemeente geeft hier kavels uit en ontwikkelaar Roosdom Tijhuis verkoopt woningen. Ook worden er huurwoningen gerealiseerd door SallandWonen. In 2018 is een uitwerkingsplan voor de laatste fase vastgesteld. In deze fase wordt ruimte geboden aan sociale woningbouw, projectmatige woningbouw en vrije kavels in diverse prijsklassen. Eind 2018 zijn 21 kavels in deze fase in verkoop gebracht, waarvan het merendeel inmiddels is gereserveerd.

Zonnekamp-Oost Olst

In Zonnekamp Oost zijn de afgelopen jaren circa 90 woningen gerealiseerd. Tot 2023 kunnen hier nog 60 woningen worden gebouwd. Van deze 60 kavels zijn er in 2018 30 kavels verkocht en in optie genomen, waarop op dit moment en grotendeels in 2019 een woning wordt gerealiseerd. Begin 2018 is er na een marktvraag een overeenkomst gesloten met Bongers voor de realisatie van 12 woningen, waarvan minimaal 4 een Nul op de meter (NOM) woning moeten zijn. Mede door de gekozen aanbestedingsvorm en stimuleringsbijdrage (kostenneutraal binnen de grondexploitatie) heeft Bongers aangegeven 8 NOM woningen te gaan realiseren. In het najaar van 2018 is er een overeenkomst gesloten met SallandWonen voor de realisatie van 4 NOM sociale woningbouwwoningen. In 2018 is het bestemmingsplan Woonveld E en F (gebied achter de woningen aan de Jan Schamhartstraat) vastgesteld en zijn deze woonkavels succesvol met loting in verkoop genomen. Voor Woonveld D (het meest zuidelijke woonveld) zijn onderzoeken uitgevoerd voor de herziening van het bestemmingsplan in afstemming met project Olstergaard (voormalig proeftuinen). In 2018 heeft er een aanbesteding plaatsgevonden voor het bouwrijp maken van Rietgors zuid, is er een nieuw pompgebied gerealiseerd en zijn er groenwerkzaamheden uitgevoerd aan de Fitis en Roodborst.

Voor een overzicht over alle grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Gebiedsontwikkeling Noordmanshoek

De initiatiefgroep (werkgroep Noordmanshoek) is in 2018 gestart met de nadere uitwerking (verdiepingsslag) voor het gebied, dit aan de hand van de eerder door uw raad meegegeven kaders (duurzame invulling, draagvlak onder de Wijhese bevolking, een jaarlijkse opbrengst van € 45.000 en een aantal uit te werken randvoorwaarden). Daarbij gaat het om de volgende randvoorwaarden:

- De organisatievorm voor het project, de eigendomsverhoudingen en het beheer, inclusief een centrale rechtspersoon
- Financiële constructie voor het project en het beheer
- Gedetailleerd ontwerp
- Uitwerking fases/planning
- Risico's en maatregelen.

Bij de 2^e Berap 2018 heeft u hiervoor middelen ter beschikking gesteld.

Nadat de initiatiefgroep deze nadere uitwerking heeft gedaan zal zij het plan voorleggen aan de gemeente (college en de raad).

Proeftuin Zonnekamp

Het gebied van 3,5 hectare ligt op de grens van de nieuwbouwwijk Zonnekamp-Oost en het buitengebied. De opgave voor het gebied is: het gebied ontwikkelen op basis van een natuurinclusief ontwerp, waar door particulieren circulair en innovatief woningen kunnen worden gebouwd. De verkenningsfase van de gebiedsontwikkeling wordt afgerond met een ambitiedocument en een plan van aanpak voor de volgende fase, de definitiefase. Er kunnen 40 tot 80 woningen worden gerealiseerd. Na vaststelling van het ambitiedocument in het voorjaar van 2019 stellen we in de definitiefase een stedenbouwkundig plan op met geïnteresseerden en omwonenden. In het vierde kwartaal van 2019 leggen we dit stedenbouwkundig plan met bijbehorende grondexploitatie voor aan uw raad.

Olst, mooier aan de IJssel

Uw raad heeft in 2017 middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van fase 1 van het burgerinitiatief 'Olst, mooier aan de IJssel'. Het jaar 2018 stond in het teken van voorbereiding en uitvoering van de plannen, bestaande uit de herinrichting van het plantsoen aan de Plumstraat en de voorbereiding van de recreatieve herinrichting van de IJsseloever. Uitvoering zal naar verwachting in 2019 starten. Om ook in 2019 uitvoering te kunnen geven aan de begeleiding van dit burgerinitiatief wordt het restant budget uit 2018 overgeheveld naar 2019.

Vitaal platteland

De Kracht van Salland

De Kracht van Salland is een hecht netwerk van inwoners, organisaties en overheden. In het netwerk worden kennis, informatie en ideeën ingebracht en gedeeld. Het is een broedplaats waar ideeën worden omgezet in goede projecten. Lokale kracht, integrale aanpak, kennisoverdracht en het leggen van verbindingen staan centraal. De Kracht van Salland omvat de gemeenten Deventer, Olst-Wijhe en Raalte, met uitzondering van de stad Deventer. De overheden faciliteren en stimuleren waar nodig. Drie belangrijke pijlers van de Kracht van Salland zijn LEADER, Salland Deal en de Salland Cafés.

Ook in 2018 werden de Salland Cafés weer succesvol georganiseerd. Daarnaast is er een coöperatief platform dat Salland Deal heet. Dit platform doet aan coördinatie en integratie van zaken in het buitengebied van Salland. Salland Deal werkt aan een vitale landbouwstructuur, een natuurrijk cultuurlandschap en een gezond watersysteem. In 2018 werd toegewerkt naar meer Sallandse slagkracht door het ontwikkelen van een nieuwe, gezamenlijke visie en beweging. De partners willen korte klappen maken die ten dienste staan aan lange slagen. Thema's in dit verband zijn: kringlooplandbouw, natuur- en landschapsinclusiviteit, klimaatadaptatie, relatie boer-burger, energie en voedsel. De tien deelnemers van Salland Deal zijn: Stichting IJssellandschap (voorzitter), Pachtvereniging, LTO Salland, Kostbaar Salland, Agrarische Natuur Vereniging Groen Salland, Waterschap Drents Overijsselse Delta, de provincie Overijssel en de gemeenten Raalte, Deventer en Olst-Wijhe.

Leader

Leader is één van de deelprogramma's van De Kracht van Salland. Eind 2015 is Salland opnieuw geselecteerd als "Leadergebied". Dat betekent dat we in Salland gebruik kunnen maken van de

Europese Leedergelden voor plattelandsontwikkeling. De Lokale Actie Groep (LAG) is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Leaderprogramma. In de LAG zitten Sallandse bewoners, zelfstandigen en afgevaardigden van organisaties als LTO, het Sallands bureau voor Toerisme, Plaatselijk Belangen, het Waterschap en de drie gemeenten. Twee keer per jaar kunnen projectideeën worden ingediend bij de LAG Leader De Kracht van Salland. Met ingang van 2019 kan dat overigens doorlopend. In 2018 goedgekeurde projecten binnen onze gemeente zijn: Salland Boert en Eet Bewust, VanHier en VanDaar (Olst), Doorpakken Salland en Dorpshuis Herxen 2.0, spil voor leefbaarheid.

Actualisatie van bestemmingsplannen en anticiperen op de Omgevingswet

In 2018 is de wettelijke verplichting om bestemmingsplannen binnen 10 jaar te actualiseren vervallen, zodat gemeenten zich kunnen richten op de implementatie van de nieuwe Omgevingswet. Wij hebben daarom besloten het bestemmingsplan Wesepe nu niet meer te actualiseren. De actualisatie van het ruimtelijk beleidskader vindt plaats met de opstelling van het Omgevingsplan dorpen en buurtschappen, waarmee in 2018 een start is gemaakt. De derde herziening van het bestemmingsplan Buitengebied met onder andere enkele reparaties en aanpassingen aan het actuele provinciale beleidskader is doorgeschoven naar 2019. Het bestemmingsplan Olst-west is vastgesteld.

Vorbereiding op de invoering van de Omgevingswet

Op basis van het door uw raad vastgestelde plan van aanpak zijn de afgelopen periode voorbereidende acties uitgevoerd en in gang gezet. Mede vanwege personele wisselingen in de organisatie zijn in 2018 acties getemporeerd en/of tijdelijk stilgelegd. Deze acties worden nu weer opgestart. Voor de komende periode is een nieuw plan van aanpak gemaakt (verwoord in een programmaplan Transformatie ruimtelijk domein), waarin meer concrete acties voor 2019 en verder zijn benoemd.

Leegstand agrarische gebouwen

In 2018 heeft de gemeente meegewerkt aan 6 initiatieven, waarbij leegkomende agrarische gebouwen en percelen een nieuwe bestemming hebben gekregen in het kader van KGO (kwaliteitsimpuls groene omgeving). In alle gevallen was er sprake van maatwerk. Het blijkt dat de werkwijze van de gemeente op dit gebied goed uitpakt en dat er goed gebruik van wordt gemaakt. Een aanpassing van het beleid op dit gebied is daarom nog niet nodig gebleken. Wel wordt voor de komende jaren voorzien dat er nieuwe thema's gaan spelen in het buitengebied die van invloed kunnen zijn op het beleid voor vrijkomende of leegstaande agrarische gebouwen. We moeten aansluiting vinden bij deze thema's, zodat we waar mogelijk, in onze omgevingsvisie en het omgevingsplan buitengebied, het beleid voor vrijkomende agrarische gebouwen kunnen bijstellen. Daarvoor haken we aan bij lopende initiatieven die nu in het buitengebied worden uitgerold (bijvoorbeeld Salland Deal).

Nieuwe gevallen van vrijkomende agrarische gebouwen pakken we op conform de huidige werkwijze (KGO) en denken mee in oplossingen en kansen. Hoewel we het komende jaar dus doorgaan op de ingeslagen weg merken we wel dat we via de gemeentelijke website een meer uitnodigende houding kunnen uitdragen om met ons in gesprek te gaan als er initiatieven zijn in het buitengebied.

Hoogwaterbeschermingsprogramma en integrale aanpak IJselfront

In 2018 is in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma Zwolle-Olst door het waterschap Drents Overijsselse Delta in samenspraak met andere organisaties gewerkt aan de uitwerking van de kansrijke alternatieven, inclusief de kansrijke meekoppelkansen. Naast de gemeenten zijn Rijkswaterstaat, provincie Overijssel en Staatsbosbeheer ambtelijk en bestuurlijk aangehaakt. Onderdeel van de uitwerking van de kansrijke alternatieven is de MER procedure, waarvoor verschillende onderzoeken zijn uitgevoerd. De nadere uitwerking van de kansrijke

alternatieven krijgt zijn beslag in een concept Verkenningenrapport, dat in het voorjaar van 2019 ter inzage komt te liggen. In dit Verkenningenrapport worden ook de meekoppelkansen benoemd en toegelicht.

In 2018 zijn er geen concrete acties ingezet aangaande de integrale aanpak van het IJselfront. Wel is daar met meerdere partners (gemeente Zwolle en Staatsbosbeheer) over van gedachten gewisseld en die gesprekken lijken een goede basis te vormen voor het ontwikkelen van een gezamenlijk gebiedsgericht programma. In 2019 zullen daar verdere stappen in worden genomen.

Behoud cultuurhistorische waarden in ruimtelijke plannen

In 2018 is er een concept startnotitie opgesteld die in de eerste helft van 2019 door ons collegee wordt vastgesteld. In het licht van de nieuwe Omgevingswet willen we scherper benoemen welke cultuurhistorische waarden we willen behouden en op welke manier we dat willen bevorderen. Het opstellen van een cultuurhistorische waardenkaart is een arbeidsintensief traject, waarvoor externe expertise nodig is. In het kader van de Startnotitie zullen wij de te verwachten kosten in beeld brengen.

WONEN

Woonvisie 2016-2020 en Uitvoeringsagenda

Voor het jaar 2018 stonden met name de volgende zaken op de rol:

- Verdere uitwerking gebiedsgerichte aanpak in het kader van leefbare kernen met als uitgangspunt een samenhangende aanpak in het kader van wonen, leefbaarheid en zorg;
- Doelgroepenbeleid: adequaat inspelen op de groeiende groep senioren en op de vraag vanuit jongeren;
- Stimulering duurzame woningbouw en verduurzaming bestaande woningvoorraad;
- Woningbouwprogrammering: daar waar mogelijk woningbouw versnellen, met het oog op de huidige woningmarkt.

In de toelichting hieronder wordt op de verschillende punten ingegaan.

Hervoering starterslening

Uw raad heeft besloten tot herinvoering van de starterslening. Daarvoor is de Verordening starterslening gemeente Olst-Wijhe 2018 vastgesteld.

Woningbouwprogrammering

Medio Februari 2018 hebben wij het Afwegingskader woningbouw vastgesteld. Met dit instrument kan beter gestuurd worden op nieuwe woningbouwinitiatieven. Daarbij wordt gekeken in welk gebied zich een initiatief voordoet (centrum wonen, dorps wonen en landelijk wonen) en of het qua kwaliteit aansluit bij de behoefte. Met behulp van het Afwegingskader kunnen nieuwe plannen beter tegen elkaar worden afgewogen. In 2018 is er een zeer beperkt aantal nieuwe initiatieven ingediend (m.u.v. initiatieven buitengebied – KGO plannen), zodat er nog weinig gebruik gemaakt is van de mogelijkheid om plannen ten opzichte van elkaar te wegen. Wel zijn er enkele initiatieven in gang gezet met het opstellen van een anterieure overeenkomst en het vastleggen van de nota van uitgangspunten (ontwikkeling Van Bavelgemterrein in Boskamp en Grollemanterrein in Herxen).

Realisatie woningbouw

In 2018 zijn er in totaal 52 woningen opgeleverd. Een groot deel daarvan (totaal 28 woningen) is in Wijhe gerealiseerd. Naast woningen in NoorderKoeslag gaat het om appartementen Langstraat/Kerkstraat en appartementen Tuurweide – van Nahuijsstraat. Verder zijn er relatief veel woningen in Welsum opgeleverd (totaal 8). In Olst was sprake van een laag aantal gereed gemelde woningen (totaal 3), maar de verwachting is dat dit in 2019 oploopt (in aanbouw of kavels verkocht).

Nieuwe prestatieafspraken met SallandWonen

In december 2018 zijn de nieuwe prestatieafspraken met SallandWonen en de beide huurdersorganisaties vastgesteld. Belangrijke zaken die op basis daarvan in 2019 opgepakt worden, zijn:

- Monitoren van de ontwikkelingen op de huurmarkt en op basis daarvan bepalen of extra maatregelen nodig zijn; dit kan door nieuwbouw, tijdelijke woonoplossingen of door wijzigingen in het verkoopprogramma van SallandWonen;
- Het maken van concrete afspraken over het woningbouwprogramma voor de komende jaren; in 2019 worden er sociale huurwoningen gerealiseerd in NoorderKoeslag te Wijhe en Zonnekamp Oost in Olst;
- Gezamenlijke aanpak van wijken, daar waar er door SallandWonen groot onderhoud gepland is. In 2019 wordt gezamenlijk gewerkt aan een plan voor de wijk Broekslag in Wijhe
- Verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, met name door extra investeringen bij groot onderhoud en realisatie van zonnepanelen.
- Op het gebied van sociale leefbaarheid zetten partijen de positieve samenwerking voort, onder andere door de inzet van buurtbemiddeling.

Uitwerking gebiedsgerichte aanpak

In het kader van de Uitvoeringsagenda Woonvisie is er een memo opgesteld over dit thema. Geconcludeerd wordt dat de gebiedsgerichte aanpak een belangrijke ontwikkellijn is voor onze organisatie. Daarbij wordt zo integraal mogelijk gewerkt en wordt daarbij de samenwerking met andere partners gezocht. De gebiedsgerichte aanpak hebben wij ook meegenomen in het collegeuitvoeringsprogramma. Voor wat betreft de samenhangende benadering van wonen, leefbaarheid en zorg wordt in 2019 uitgewerkt op welke wijze tot een goede integrale informatievoorziening voor een wijk of kern kan worden gekomen. In de wijk Broekslag hebben we in samenspraak met SallandWonen een start gemaakt met een brede gebiedsgerichte aanpak.

Doelgroepenbeleid

Passende huisvesting bieden voor jongeren is een lastig thema, mede door de stijgende prijzen in de bouw. Het signaal dat er te weinig passende aanbod is, komt in verschillende kernen naar boven. Daarom is met ondersteuning van de provincie Overijssel een onderzoek gestart binnen een aantal kleine kernen. Vanuit onze gemeente doet de kern Wesepe daaraan mee. Voorjaar 2019 worden de resultaten van dit onderzoek gestart.

Voor verschillende nieuwbouwlocaties onderzoeken we de mogelijkheden om de in de bouw van geschikte levensloopbestendige woningen te voorzien. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan eventueel vrijkomende schoollocaties en aan de locatie Aberson. Het gaat daarbij niet alleen om de doelgroep senioren, maar in een breder verband om de groeiende groep 1- en 2-persoonshuishoudens. Vooral centrumlocaties zijn interessant voor deze doelgroep.

Stimulering duurzame woningbouw en verduurzaming bestaande woningvoorraad

Medio november 2018 heeft uw raad de Stimuleringslening Toekomstgericht Wonen vastgesteld. De Stimuleringslening is er in een hypothecaire en consumptieve variant en biedt eigenaren de mogelijkheid om naast levensloopbestendigheid ook te investeren in de verduurzaming van de eigen woning. Ook is er nog een specifieke leningsvariant, de zogeheten Verzilverlening. Eigenaren die daarvoor in aanmerking komen, hoeven pas bij verkoop van de woning de lening af te lossen en de verschuldigde rente te voldoen. De financiële uitvoering van de regeling is in handen van de SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederland).

Wabo – vergunningverlening

Privatisering Bouw- en woningtoezicht

Er is nog steeds niet veel duidelijk over de Wet kwaliteitsborging (Wkb). De behandeling in de Eerste Kamer van Wkb (privatisering bouw- en woningtoezicht) is nog niet bekend, ook over de inhoud is nog niet veel bekend. De eventuele inwerkingtreding zal gelijktijdig met de Omgevingswet zijn, die is gepland voor 2021.

Wabo – toezicht en handhaving

In december 2018 is door ons het Uitvoeringsprogramma VTH 2019 opgesteld, waarin ook het onderdeel toezicht en handhaving is opgenomen. De inhoud van het Uitvoeringsprogramma is afgestemd met de Omgevingsdienst IJsselland. Een belangrijk onderdeel van het Uitvoeringsprogramma is gevormd door de ingevulde planningstool. Hierin is ons bedrijvenbestand opgenomen die onze werkvoorraad vormt. In het kader van het Interbestuurlijk Toezicht van de provincie zal het Uitvoeringsprogramma moeten voldoen aan de aandachtspuntenlijst voor het opstellen van het uitvoeringsprogramma en het jaarverslag VTH 2017 dat gezamenlijk met gemeente en provincie is opgesteld.

In het eerste kwartaal van 2019 zult u het jaarverslag VTH 2018 aangeboden krijgen. Het verslag geeft inzicht in de behaalde resultaten ten aanzien van de planning en doelstellingen die in het Uitvoeringsprogramma 2018 zijn opgenomen. Daarbij is de BIG-8 gehanteerd. Dit model maakt vanuit een strategisch kader de vertaling naar operationeel beleid ten behoeve van kwaliteitsborging tezamen met een sluitende planning en control cyclus.

VERBONDEN PARTIJEN

Omgevingsdienst IJsselland

Op 1 januari 2018 is de Omgevingsdienst IJsselland van start gegaan. De Omgevingsdienst wordt gevormd door elf gemeenten: Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. Naast deze gemeenten is de provincie Overijssel deelnemer aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJsselland. De Omgevingsdienst wordt daarmee een verbonden partij.

Het werkgebied van de Omgevingsdienst IJsselland valt samen met dat van de Veiligheidsregio en de GGD IJsselland. Op grond van het basistakenpakket Milieu heeft iedere individuele partner haar werkvoorraad (vergunningverlening en toezicht en handhaving) overgedragen aan de Omgevingsdienst.

De Omgevingsdienst heeft in de eerste maanden te maken gehad met opstartproblemen. Meerdere functies waren nog niet ingevuld. Met name was dit aan de orde bij het toezicht. Het is niet gelukt om deze opgelopen achterstand geheel weg te werken.

Daarnaast heeft de samenvoeging van de inrichtingendata van 11 gemeenten in één applicatie aan het licht gebracht dat iedere partner hier op zijn eigen wijze mee is omgegaan. Deze veelvoud aan werkwijzen heeft gevolgen voor de kwaliteit van de data zoals die nu IJVI bijeen is gebracht.

Inmiddels is een project gestart om de kwaliteit van de data naar het gewenste niveau te brengen. Ook is in dit project aandacht voor de governance rondom deze applicatie, nodig om een effectief en efficiënt gebruik er van door de Omgevingsdienst en de betrokken partners te borgen. De uitvoering van het project kan binnen de bestaande middelen van de OD worden opgevangen.

ECONOMISCHE ZAKEN

Regio Zwolle

De Regio Zwolle is al jaren een economische topregio in Nederland. De samenwerking kenmerkt zich door drie G's: gunnen, groeien en grensontkennend werken. De handelsgeest van de Hanzesteden langs de rivier de IJssel is duidelijk zichtbaar in de Regio Zwolle, onder meer door de sterke logistieke infrastructuur. Zowel over het water, de weg als het spoor vervult de Regio Zwolle een verbindingsrol tussen de Randstad, Noordoost Nederland en Noord- en Oost-Europa. De Regio Zwolle is een licht en flexibel samenwerkingsverband tussen ondernemers, onderwijs, vier provincies en 21 gemeenten (de gemeente Hoogeveen doet mee met ingang van 2019). De rijksoverheid laat economische regio's in toenemende mate een belangrijker rol spelen bij het aanpakken van de maatschappelijke en grensoverschrijdende vraagstukken, zoals klimaat, energie, bereikbaarheid, leefomgeving en arbeid. In 2018 lag in de Regio Zwolle de focus op het

ontwikkelen en indienen van een Regiodeal over de opgaven ten aanzien van de beschikbaarheid van menselijk kapitaal (Human Capital Agenda).

De economische agenda van en de brede samenwerking in de Regio Zwolle draagt bij aan het dichterbij brengen van oplossingen voor deze vraagstukken en het bevorderen van een (meer) circulaire economie. In 2018 werden de samenwerking en lobby van de Regio Zwolle van een nieuwe koers en agenda voorzien. In de zomer van 2018 is de rapportage "Regio Zwolle stapt over eigen grenzen" vastgesteld door de zogeheten Regiegroep (bestaande uit bestuurlijke afvaardigingen vanuit onderwijs, ondernemers, maatschappelijke organisaties en overheden). In september 2018 gingen op vier locaties in de Regio Zwolle gemeenteraadsleden, statenleden, bestuurders, ondernemers en mensen uit het onderwijsveld met elkaar in gesprek over deze nieuwe koers en agenda.

Via de Regio Zwolle Monitor brengt de Regio Zwolle jaarlijks de sociaal- en ruimtelijk-economische ontwikkeling van de Regio Zwolle in beeld aan de hand van cijfers die een indicator zijn voor de ontwikkelkracht van de Regio Zwolle. Deze monitor is te downloaden via <https://www.regiozwollecongres.nl/nl/regio-zwolle-monitor-2018>

Economische kerncijfers van de gemeente Olst-Wijhe¹⁵

OLST-WIJHE	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bevolking	17.659	17.751	17.770	17.839	17.886	18.023
Jaarlijkse groei in %	0,9%	0,5%	0,1%	0,4%	0,3%	0,8%
Beroepsbevolking	9.424	9.503	9.482	9.549	9.626	9.621
Jaarlijkse groei in %	1,3%	0,8%	-0,2%	0,7%	0,8%	-0,1%
Werkende beroepsbevolking	9.006	8.910	8.914	9.028	9.170	9.283
Werkloze beroepsbevolking	415	542	550	525	424	346
Bruto arbeidsparticipatie	72,1%	71,7%	71,6%	71,7%	71,5%	71,2%
Werkloosheidspercentage	4,4%	5,7%	5,8%	5,5%	4,4%	3,6%
Bedrijfsvestigingen	1.255	1.280	1.310	1.365	1.415	1.465
Jaarlijkse groei in %	2,9%	2,0%	2,3%	4,2%	3,7%	3,5%

Detailhandelsvisie

In het voorjaar van 2018 is in overleg met de beide betrokken ondernemersverenigingen en de beide centrummanagers, de actie- en aandachtspuntenlijst geactualiseerd voor uitvoering vanaf 2018 en verder. Deze speerpunten zijn kortweg:

- Compacte winkelgebieden
- Verkeersstromen en parkeren
- Stimulering bezoekersstromen
- Kennisdeling/samenwerking Vitaliteitscommissie/Leegstandscommissie
- Winkeltijden(-verordening)/Vergunningen/Leges
- Verkenning naar inrichting bebouwde komgrenzen/rotondes
- Startups buiten kernwinkelgebieden

In het najaar van 2018 is, in nauw overleg met ondernemersvereniging Go Olst en de ondernemers in het kernwinkelgebied Olst, reclamebelasting geïntroduceerd in Olst.

¹⁵ Bron: Regio Zwolle Monitor

Met dezelfde stakeholders en de provincie Overijssel is in 2018 bovendien gewerkt aan de voorbereidingen van een arrangement voor de kernwinkelgebieden in Olst en Wijhe, zodat gebruik gemaakt kan worden van een provinciale stimuleringsregeling.

Bedrijventerreinen

De provincie Overijssel en de West-Overijsselse gemeenten concludeerden dat er met betrekking tot bedrijventerreinen in Overijssel sprake is van een overprogrammering en een kwalitatieve mismatch. Daarom is besloten om deze onbalans aan te pakken. Uitgangspunt hierbij is een afgestemde regionale programmering. In 2016 is inzicht verkregen in de kwantitatieve en kwalitatieve aspecten van het regionale aanbod en onze positie daarin. Inmiddels trekt de vraag naar bedrijventerreinen weer aan en zijn er ook in Olst-Wijhe opties afgegeven op kavels. Enerzijds komt dit door de conjuncturele omstandigheden, anderzijds doordat we weer meer aan acquisitie en accountmanagement richting het bedrijfsleven doen. Er zijn prestatieafspraken gemaakt binnen de regio West-Overijssel ten aanzien van de bedrijventerreinen. Het Plan van Aanpak dat hier invulling en uitvoering aan moet geven is in 2018 voortvarend ter hand genomen. De afspraken zijn opgenomen in de Bestuursovereenkomst Programmeren Bedrijventerreinen West-Overijssel 2017-2020. Deze overeenkomst heeft tot doel afspraken vast te leggen tussen gemeenten en provincie over het in balans brengen van vraag en aanbod van bedrijventerreinen op 1 januari 2020. Op de eerste peildatum (1 juli 2019) zal een nieuwe analyse worden opgesteld van de cijfers van vraag en aanbod, inclusief prognose. Een jaar later, op 1 juli 2020, zal de balans worden opgemaakt of doelrealisatie bereikt is. De eventuele definitieve gevolgen van het in balans brengen worden verwerkt in de begroting 2021.

RECREATIE EN TOERISME

Uitvoering beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur

Onze beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020 is een visie op hoofdlijnen. Er is geen sprake van dichtgetimmerde kaders of een concreet uitvoeringsprogramma. Op deze wijze wordt ruimte gecreëerd voor initiatieven van onderop.

Het is met name aan de maatschappelijke partners om optimaal gebruik te maken van de bestaande gebiedskwaliteiten om de kansen, die de voorliggende beleidsvisie biedt, te pakken en te vertalen in hun eigen handelen en om de investeringen, die zijn gedaan door de gemeente te laten renderen. De gemeente heeft daarbij vooral een faciliterende rol en is volgend. Onze gemeente beschikt over een aanjaagsubsidie, om initiatieven van onderop te ondersteunen. Ook in 2018 is er door diverse organisaties een beroep op gedaan en is het volledige budget benut voor het uitvoeren van nieuwe/ vernieuwende activiteiten.

Salland Kompas

De vrijetijdseconomie staat niet stil. Nieuwe trends volgen elkaar snel op en de concurrentie met andere vakantiebestemmingen in binnen- en buitenland is enorm. Daarom is er behoefte aan een verdiepingsslag. In Salland wordt gewerkt aan het Salland Kompas. Een toeristische agenda, die samen met ondernemers, belangrijke stakeholders en gemeenten wordt opgesteld.

Het Salland Kompas is een strategische agenda van 2019 tot 2022. Het Salland Kompas is opgesteld met toeristische ondernemers, stakeholders, gemeenten en Salland Marketing. In het Kompas staat beschreven wat alle betrokken partijen toeristisch en recreatief gezien in en met Salland willen bereiken. Het merk Salland is gededd, we hebben focus aangebracht in de doelen en productontwikkeling van Salland. Daarbij is duidelijk wat we te bieden hebben en voor wie. Maar ook wat we nog graag willen ontwikkelen en welke activiteiten en partijen daarbij nodig zijn. Dit Salland Kompas is geen op zichzelf staand document. Het is in samenspraak ontstaan en moet verder vorm krijgen en gevormd worden door de betrokken gemeenten, ondernemers en overige stakeholders. Die wens is er ook, dus er is sprake van een breed en sterk draagvlak. Salland Marketing treedt in de uitvoering graag op als regisseur.

Platform Vrijtijdseconomie Olst-Wijhe

Gezamenlijkheid is een randvoorwaarde voor succes. De gemeente haakt daarom aan bij bestaande lokale en regionale netwerkorganisaties. De komst van een integraal platform vrijetijdseconomie kan ertoe leiden dat kennis en ervaringen ook op wat grotere schaal worden gedeeld en activiteiten gezamenlijk worden opgepakt. Zowel in de Detailhandelsvisie 2015-2020, als in de beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020 wordt dit onderschreven. In 2018 heeft er tweemaal een bijeenkomst van het platform Vrijtijdseconomie plaatsgevonden. Tweemaal hebben zo'n 40 ondernemers, overheidsinstellingen, verenigingen en organisaties elkaar ontmoet maar ook gezamenlijke projecten/ ideeën omarmd en daarnaast is er gesproken over het belang van een visie op toerisme, recreatie en cultuur voor Olst-Wijhe, maar ook de noodzaak om zich te onderscheiden met een eigen identiteit en "paraplumerk".

Vrijtijdsmaakelaar

In 2018 zijn door de gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe een vrijetijdsmaakelaar mogelijk gemaakt en ingezet. Doel van de functie is om in Salland ondernemers en partners in het maatschappelijke veld aan te jagen en kansen te grijpen om hun onderneming naar een hoger plan te brengen.

IJssellinie

De wens is om rondom de IJssellinie een duurzaam, meerjarig en bestendig programma te ontwikkelen. Dit programma zorgt er voor dat recreanten, toeristen en inwoners het gebied rondom de IJssellinie vaker gaan bezoeken. Er worden producten en activiteiten gecreëerd die interessant zijn voor diverse doelgroepen. Hierdoor zullen de bestedingen toenemen in onze gemeente en mogelijk zal het zelfs een bijdrage leveren op Sallandse schaal, waardoor de mobilisatie van de IJssellinie een bijdrage levert aan de lokale economie van Olst en Wijhe. Onze gemeente heeft bijgedragen aan het aanstellen van een strateeg en projectcoördinator. Door de inzet van een strateeg en coördinator kan er een visie opgesteld worden, kunnen projecten/ project ideeën ondersteund worden, kan het toeristisch en educatief product "IJssellinie" verder in de markt gezet worden en kunnen tevens andere overheden als het Rijk, Provincie en de EU geïnteresseerd en betrokken worden bij de mobilisatie van de IJssellinie, het verhaal van Overijssel.

Stichting Kunst en Cultuur Olst-Wijhe

In onze gemeente gebeurt veel op cultureel gebied. De Stichting Kunst en Cultuur Olst-Wijhe helpt om culturele acties en activiteiten nog meer te stimuleren. Met financiële bijdragen en door kennis en kunde bij elkaar te brengen. Kunst en Cultuur Olst-Wijhe en onze gemeente zijn gezamenlijk op pad gegaan in 2018. KCOW gaat enerzijds rijpe projectideeën ondersteunen met een subsidie voor de uitvoering, anderzijds wil KCOW personen en/of organisaties helpen die een projectidee hebben om tot een projectplan te komen en tevens willen zij zorgdragen voor de brede podiumprogrammering als onderdeel van een breed cultureel programma in onze gemeente. Wij erkennen de plannen van KCOW als een mooi en goed initiatief, waarbij wij budgetten hebben tot en met 2019.

VERBONDEN PARTIJ

Recreatiegemeenschap Salland (RGS)

De Recreatiegemeenschap is in liquidatie per 1-1-2019. De colleges van B&W en de gemeenteraden van Deventer, Raalte en Olst-Wijhe hebben hiermee ingestemd in 2018. De eigendommen van het recreatieschap zijn overgegaan naar de deelnemers. De gemeenten Deventer, Raalte en Olst-Wijhe gaan vanaf 1-1-2019 over de toekomst van de fietspaden, de routestructuren, de kanostoepen en de passantenhaven. Conform een ingebrachte voorwaarde van de gemeenteraden, is het de bedoeling dat de recreatief toeristische basisvoorzieningen van de RGS op (minimaal) hetzelfde kwaliteitsniveau behouden blijven voor (toeristisch) Salland. Het beheer en onderhoud van de Fiets- en Wandelroutenetwerken is ondergebracht bij een gezamenlijke beheerscoördinator.

DUURZAAMHEID EN MILIEUBEHEER

Uitvoering programma Samen duurzaam 2016-2020

In 2010 is de Duurzaamheidsvisie 2010-2020 door uw raad vastgesteld. Speerpunt van het beleid is het verduurzamen en besparen van energie. De uitdagingen in het energievraagstuk zijn onder andere concreet geworden in het Koersdocument dat in juni 2017 door uw raad is vastgesteld. Het gebiedsgericht realiseren van energiebesparing en kansen pakken voor energieproductie is weergegeven in de Routekaart energieneutrale en autonome kernen dat door u in juli 2017 is vastgesteld. Beide documenten geven richting aan de energietransitie die nodig is om de doelstellingen te behalen.

Eind 2015 hebt u het nieuwe programma “Samen Duurzaam” voor 2016-2020 vastgesteld. Ieder jaar wordt door ons een Uitvoeringsprogramma, vastgesteld waarin de concrete projecten worden benoemd. Ook voor 2018 is een Uitvoeringsprogramma opgesteld. De uitvoering vindt plaats via een programmatische aanpak. Het programma Samen Duurzaam 2016-2020 kent een zestal programmaliijnen. Iedere programmaliijn draagt bij aan de hoofddoelstelling. Per programmaliijn wordt ingegaan worden op het stimuleren en het faciliteren van initiatieven van onderop en het doorzetten van lopende projecten.

- Energie: lokaal energie opwekken en besparen
- Mobiliteit: naar duurzame vormen van vervoer
- Onderwijs: samen duurzaam op scholen
- Afval: op weg naar een afvalloze samenleving
- Economie: duurzame bedrijven
- Voedsel: lokale duurzame voedselproductie

Er moet in de komende programmaperiode veel gebeuren om de ambities van het Koersdocument en Routekaart waar te maken en om daarnaast de lopende zaken, zoals het Energieloket, uit te blijven voeren. In 2018 heeft het zwaartepunt gelegen bij de volgende ontwikkelingen

- Het ontwikkelen van een ruimtelijke visie duurzame energie op basis van participatie. De ruimtelijke visie is voorbereid en wordt in 2019 ter vaststelling aangeboden gelijktijdig met een strategisch uitvoeringsplan
- Er zijn ruimtelijke beleidsregels opgesteld voor kleinschalige zonnepanelen projecten op de grond.
- Er is een start gemaakt met de Routekaart energieneutrale kernen. Met een vijftal kernen wordt gewerkt aan een plan van aanpak dat eind 2019 klaar zal zijn. Voor dit traject hebben wij subsidie ontvangen van de provincie.
- Energieloket
Het Energieloket geeft uitvoering aan de doelstelling om flinke energiebesparing te realiseren in de bestaande woningbouw. Daarnaast is het Energieloket een onderdeel van de Routekaart naar energieneutrale kernen.
Het Energieloket loopt tot 2020, waarbij de nieuwe doelstelling: 735 woningen op label B (45% van onze woningvoorraad, huur niet mee gerekend), gerealiseerd moet zijn. Het Energieloket bestaat uit lokale energieadviseurs, die samenwerken met lokale bouw- en installatiebedrijven. In 2018 is het aantal aanvragen van Energiescans gestegen onder andere door de aanpak in de kernen (routekaart) en de samenwerking met Buurkracht die een aantal lokale werkgroepen zijn aangegaan. Mede hierdoor is eind 2018 geconstateerd dat het budget voor de energiescans sneller opraakt dan voorzien. Binnen het project is geschoven met posten, maar dat neemt niet weg dat eind 2018 is geconstateerd dat de bijdrage van € 120 per scan (provinciale bijdrage) moet worden stopgezet. De provincie overweegt of er een vervolg moet komen in bijvoorbeeld een energieloket 3.0.
- Aardgasvrij
Begin 2018 werd bekend dat vanaf juli 2018 nieuwe gebouwen en woningen niet meer aangesloten mogen worden op aardgas. Het is de bedoeling dat alle bestaande bebouwing

in heel Nederland per 2050 aardgasvrij is. Om aan te geven hoe we dit gaan realiseren verwacht het rijk per gemeente in 2021 een Warmteplan voor de hele gemeente.

Stichting Duurzaam Olst-Wijhe

Stichting Duurzaam Olst-Wijhe legt de focus op de volgende onderwerpen: bestaande bouw, voedsel, mobiliteit en hernieuwbare energie. In 2018 is de samenwerking opgepakt met Energiecoöperatie Goed veur mekare. Dit heeft eind 2018 geleid tot een voorstel tot samenvoegen van deze twee initiatieven.

Afvalbeleidsplan

Op 4 oktober 2010 is het Afvalbeleidsplan 2010 - 2015 door uw raad vastgesteld. De laatste projecten Omgekeerd Inzamelen zijn: 1) optimaliseren bij hoogbouw (opruimen van de zakkenroute) en 2) invoeren Omgekeerd Inzamelen in het buitengebied. In 2018 is gewerkt aan optimalisatie van omgekeerd inzamelen binnen de kernen. Vooral bij hoogbouwlocaties is het puzzelen met de ruimte en de behoefte van inwoners. In 2019 verwachten we ook het buitengebied te kunnen 'omkeren'. Gelet op de scheidingsresultaten tot nu toe, doen we het heel goed en hebben we onze doelstellingen gehaald. Uw raad heeft in 2018 een plan van aanpak gezamenlijke papierinzameling vastgesteld.

Mooi Schoon

Afgelopen jaren heeft het Mooi Schoon programma voor zwerfafval volop gewerkt. Met de budgetten uit het Verpakkingenconvenant wordt door ROVA het programma Mooi Schoon uitgevoerd. Doel is om zwerfafval samen met de samenleving aan te pakken. De zwerfafvalgelden zijn tot nu toe voor alle gemeenten goedgekeurd.

In 2018 zijn ruim 750 leerlingen op negen scholen bezig geweest met afval scheiden en zwerfafval opruimen in het kader van 'Schoon Belonen'. Daarnaast hebben 258 leerlingen op zeven scholen meegedaan aan de Week van Mooi Schoon.

Zwerfafval opruimacties worden gedurende het jaar gehouden, maar vallen ook vaak in de Week van Mooi Schoon. Er hebben 448 deelnemers meegedaan aan 13 opruimacties. Een aantal is met grote regelmaat aan de slag gegaan, zoals in Den Nul waar een vaste groep opruimt.

Onderdeel van het Mooi Schoon programma is ook het reinigen van boven en ondergrondse verzamelcontainers. Dit is in 2018 vier keer gedaan.

Schone evenementen is een speerpunt van het Mooi Schoon programma. Het Elshoffeest heeft gebruik gemaakt van de Menukaart en Toolbox Schoon Evenement.

Bodemsanering Olasfa

In 2018 is de bodemsanering van het Olasfaterrein flink opgeschoten. Nu onlangs de saneringswaarden zijn bijgesteld door het bevoegde gezag is aan de norm voldaan en kan gestart worden met het afkoelen van de bodem en de ontmanteling van het saneringsterrein. In 2018 zijn er weinig klachten geweest en is de communicatie naar de omwonenden in positieve zin verbeterd.

Asbestdaken

Asbestdaken zijn (waarschijnlijk) vanaf 2025 verboden. Onder de 35m² mogen pandeigenaren zelf hun asbestdak verwijderen. Asbestsaneerders, aannemers en dakleveranciers vervangen altijd de grotere daken.

De provincie Overijssel heeft het tweejarig project Versnelling sanering van asbestdaken opgezet voor de jaren 2018 en 2019. De provincie draagt actief bij aan deze belangrijke, maatschappelijke opgave voor een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Onze gemeente had in dit project in 2018 een actieve rol met als doel de asbestverwijdering te versnellen, zodat risicovolle situaties eerder zijn gesaneerd, meer asbestdaken zijn verwijderd en er een betere spreiding van de verwijdering tussen nu en 2025 plaatsvindt. Het in 2017 opgestelde Plan van Aanpak sanering van Asbestdaken kreeg de eerste uitvoering in 2018. Hiervoor was een beperkt budget vrijgemaakt. De provincie ondersteunde gemeenten in het opvangen en informeren van pandeigenaren. In 2018 zijn in totaal vier informatiebijeenkomsten georganiseerd voor alle dakeigenaren met asbestdaken.

Ook is een speciale website over het saneren van asbestdaken ingericht. Naast de drukbezochte informatieavonden hebben veel dak eigenaren naar aanleiding van de brief, contact gezocht met de gemeente voor meer informatie.

VERBONDEN PARTIJEN

ROVA

ROVA zet zich in voor een schone samenleving; voor nu en in de toekomst. Zij vervullen daarmee een taak van publiek belang en voeren deze uit in opdracht van de aandeelhoudende gemeenten, waaronder Olst-Wijhe.

De missie van ROVA is om zorg te dragen voor een schone en duurzame leefomgeving. In die leefomgeving is het niet meer vanzelfsprekend dat waardevolle grondstoffen worden verspild door ze eenmalig te gebruiken en op een laagwaardige manier te verwijderen.

Als uitvoeringsorganisatie van en voor onze gemeenten hebben zij een maximale focus op de dienstverlening aan de inwoners van onze gemeente. Er wordt daarom geïnvesteerd in voorlichting en educatie om inwoners bewust te maken van het effect van hun handelen op het milieu.

Het gezamenlijk afvalbeleid wordt voorbereid door ROVA. Hierbij ligt de focus op grondstoffen in plaats van op afval. Gezamenlijk worden nieuwe inzamelmethoden geïntroduceerd en wordt gewerkt aan bewustzijn bij inwoners over hun aankoop- en afdankgedrag. Het doel is om minimaal de landelijke afvaldoelstellingen voor 2020 te bereiken (een teruggang van 250 kilo naar gemiddeld 100 kilo restafval per inwoner per jaar). Daarnaast ligt de focus bij verdere optimalisaties in de inzameling waaronder het vinden van oplossingen voor hoogbouw en het vinden van recycling oplossingen voor overblijvende reststromen, zoals luiers.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Leefomgeving	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
Lasten	11.831.540	14.676.329	12.303.978	2.372.351	V
Baten	8.144.208	9.450.430	8.681.120	-769.310	N
Saldo van Baten en Lasten	3.687.332	5.225.899	3.622.858	1.603.041	V
Toevoegingen aan reserves	8.806	8.806	871.006	-862.200	N
Onttrekkingen aan reserves	288.870	1.628.192	1.068.280	-559.912	N
Resultaat	3.407.268	3.606.513	3.425.584	180.929	V

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden (* € 1.000):

Thema's	Taakvelden	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V	
2.0	Openbare ruimte						
	2.1 Verkeer en vervoer	1.769	2.387	1.929	458	V	
	5.7 Openbaar groen & (openlucht) recreatie	861	886	932	-46	N	
	7.2 Riolering	-437	-437	-437	0	N	
	7.5 Begraafplaatsen	53	53	53	0	N	
2.1	Ruimtelijke ontwikk en omgeving	8.1 Ruimtelijke ordening	467	900	536	364	V
2.2	Wonen, grondexpl & handhaving	8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	24	24	-801	825	V
	8.3 Wonen en bouwen	90	185	41	144	V	
2.3	Economische zaken en grondexploitaties	3.1 Economische ontwikkelingen	65	73	76	-3	N
	3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	48	48	173	-125	N	
	3.4 Economische promotie	36	36	42	-6	N	
2.4	Recreatie en toerisme	5.7 Openbaar groen & (openlucht) recreatie	243	270	246	24	V
2.5	Duurzaamheid	7.3 Afval	-250	-150	-54	-96	N
	7.4 Milieu	718	951	887	64	V	
	Reserves	0.10 Reserve mutaties	-280	-1.619	-197	-1.422	N
Resultaat		3.407	3.607	3.426	181	V	

Toelichting realisatie 2018

Openbare ruimte

Verkeer en vervoer

Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en de specifieke besluiten betreffende achterstallig onderhoud van bermen en sloten dienen budgetten beschikbaar te blijven voor 2019 en volgende jaren. Niet bestede budgetten worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019.

Openbaar groen & (openlucht) recreatie

Dit betreft verschillende voor- en nadelen op het onderhoud groen veroorzaakt door de droge zomer en stormschade. Verder zijn er meer kosten gemaakt in verband met de bestrijding van de Eikenprocessierups.

Riolering

Het gerealiseerde voordeel op de exploitatielasten riolering ten opzichte van de begroting is toegevoegd aan de voorziening riolering. Bij vaststelling van het tarief rioolheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid.

Begraafplaatsen

In 2014 is het beleids- en beheersplan begraafplaatsen 2014 vastgesteld en in werking getreden. Onderhoud 2018, heeft overeenkomstig afgesproken kwaliteit, binnen beschikbare ramingen plaats gevonden.

Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving

Ruimtelijke ordening

Vanwege het meerjarig karakter van de Kracht van Salland Leader 2015-2022 (inclusief incidentele subsidies in het kader van leaderprojecten) zijn de resterende middelen overgeheveld naar 2019. De niet bestede budgetten voor de invoering van de omgevingswet, actualisatie bestemmingsplannen en Hoogwaterbeschermingsprogramma worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019.

De wettelijk actualisatie plicht voor bestemmingsplannen verdwijnt. Er is in de begroting structureel budget gereserveerd voor de actualisatie. Voorgesteld wordt om deze budgetten toe te voegen aan de budgetten voor invoering omgevingswet.

Wonen, grondexploitatie & handhaving

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Er zijn toevoegingen gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstneming voor de complexen Zonnekamp-Oost en Noorder Koeslag. Bij Zonnekamp-West is sprake van een neerwaartse bijstelling van een eerdere winstname. Voor het complex Wesepe zijn middelen vrijgevallen, doordat de exploitatie ten opzichte van 2017 een verbeterd resultaat laat zien (zie ook paragraaf 2.7 Grondbeleid).

Wonen en bouwen

De aanvragen voor omgevingsvergunningen zijn in 2018 hoger dan verwacht waardoor de legesopbrengsten hoger uitvallen. Er zijn extra baten gerealiseerd op verhuur en verkoop groenstroken. De niet bestede budgetten voor de verdiepingsslag Noordmanshoek worden overgeheveld naar 2019.

Economische zaken en grondexploitatie

Economische ontwikkelingen

Voor het doen van onderzoek naar o. a. koopstromen, kennisdeling en samenwerking heeft de provincie Overijssel een subsidie verstrekt. Het koopstromen onderzoek wordt door de provincie geïnitieerd en in 2019 uitgevoerd. Voorgesteld wordt om met resultaatbestemming het bedrag en de daarbij behorende subsidie over te hevelen naar 2019.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Voor twee complexen zijn aanvullende middelen nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken. Mede gelet op BBV-voorschriften zijn om deze redenen bedragen ten laste van de exploitatie 2018 gestort in voorzieningen. Dit betreft een aanvullende voorzieningen voor de complexen de Enk en Wesepe bedrijventerreinen. Het gerealiseerde nadeel op de grondexploitatie van bedrijfsterreinen, wordt geneutraliseerd via toevoeging en onttrekking aan reserves en verder gemuteerd op de boekwaarde van de gronden van de verschillende complexen (zie ook paragraaf 2.7. Grondbeleid).

Economische promotie

Hieronder wordt geraamd de subsidiebijdrage aan de historische vereniging 't Olster Erfgoed in het Infocentrum Den Nul.

Recreatie en toerisme

Openbaar groen & (openlucht) recreatie

De nieuwe beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020 is in 2015 vastgesteld. Niet bestede (project)budgetten (vrije tijdseconomie) worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019.

Duurzaamheid

Afval

Bij de vaststelling van het tarief afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op het totale product Afvalstoffenverwijdering en –verwerking wordt op rekeningbasis toegevoegd/onttrokken aan de egalisatievoorziening afvalstoffen. Vanwege de gerealiseerde voor- en nadelen op dit product wordt € 100.000 onttrokken aan de voorziening afvalstoffen. Het saldo van de voorziening komt hierdoor op nihil. In de raad van 30 november 2015 is afgesproken een bedrag van maximaal € 100.000 in deze voorziening aan te houden om financiële risico's af te dekken en de mogelijkheid van egalisatie van tarieven te behouden. Met resultaatbestemming 2018 wordt derhalve voorgesteld de voorziening afvalstoffen te brengen naar afgesproken omvang.

Milieu

In 2015 is het meerjarenprogramma "Samen Duurzaam" 2016-2020 vastgesteld. In 2017 is het koersdocument Grootschalige duurzame energie vastgesteld. Deze programma's beslaan meerdere jaren. Niet bestede bedragen worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019. Voor de versnelling in de aanpak van asbestdaken is in 2018 extra budget beschikbaar gesteld. Uitvoering wordt vervolgd in 2019. Wij stellen voor het restant bedrag over te hevelen naar 2019.

Reserve mutaties

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvan de uitvoering doorloopt naar 2019. Dit betreft onder meer budgetten voor aanpak onderhoud bermen en sloten (IBOR-beleidsplan), invoering omgevingswet, vitaal platteland inclusief de daaraan gerelateerde projecten, beleidsplan recreatie, toerisme en cultuur, actualisatie bestemmingsplannen en sanering asbestdaken. Met resultaatbestemming worden deze budgetten inclusief dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2019.

Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorzieningen voor de complexen de Enk en Wesepe (bedrijfsterrein) zijn extra onttrekkingen gedaan aan de Reserve grondexploitatie.

Verder zijn toevoegingen gedaan aan deze reserve in verband met mutaties in de winstneming voor de complexen Zonnekamp-West en Noorder Koeslag.

PROGRAMMA 3 SAMENLEVING

Wat wilden wij bereiken?

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect jeugdhulp en onderwijs

Jeugd

1. Alle kinderen kunnen veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot volwaardige burgers die naar vermogen meedoen in onze maatschappij.
2. Het realiseren van een 'zachte landing' voor cliënten en aanbieders jeugdzorg.
3. Het realiseren van een integrale samenwerking met als basis een hecht Toegangsteam binnen het gekozen toegangsmodel.
4. Het vormgeven van een nieuwe brede welzijnsorganisatie voor Olst-Wijhe, die de sociale cohesie in de buurt versterkt en een belangrijke rol krijgt in het vroegtijdig signaleren, bieden van lichte hulp en ondersteuning.
5. Op langere termijn (vanaf 2018) realiseren van kwalitatief hoogwaardige en doelmatige integrale hulp voor jeugd, geïntegreerd in het sociale domein van Olst-Wijhe.

Onderwijs

6. De gemeente beschikt over een pluriform onderwijsaanbod dat aansluit op de behoeften van onze inwoners waarbij gestreefd wordt naar een zo breed mogelijk aanbod van voortgezet onderwijs en de verdere groei van de aanwezige school voor voortgezet onderwijs wordt gefaciliteerd;
7. De gemeente handhaaft de scholen in de kleine kernen vanwege de maatschappelijke functie, zolang de kwaliteit van het onderwijs dat toelaat;
8. Leerlingen uit onze gemeente volgen een compleet onderwijsprogramma zonder verzuim met als uiteindelijke resultaat een startkwalificatie;
9. De gemeente stimuleert inwoners op het gebied van taal en lezen om te voorkomen dat laaggeletterdheid een reden is om niet volwaardig deel te nemen aan onze maatschappij.

Indicatoren en streefwaarden jeugdhulp en onderwijs

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Jeugd kan veilig opgroeien en zich ontwikkelen tot volwaardige burgers	Totaal aantal cliënten met een verstrekt maatwerkarrangement Jeugd per type instelling/per type maatwerkarrangement/per ZIN/PGB/VPT	Een verschuiving realiseren van de tweede naar de eerste lijn en van de eerste naar de nulde lijn	Niet bekend
	Totaal aantal verstrekte maatwerkarrangementen Jeugd per type maatwerkarrangement/per type instelling/ per ZIN/PGB/VPT	Eerst een nulmeting doen, voordat een streefcijfer wordt bepaald.	Niet bekend
	Totaal aantal cliënten Jeugd naar reden beëindiging per individuele voorziening	Eerst een nulmeting doen, voordat een streefcijfer wordt bepaald.	Niet bekend
	Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar) (W)	Landelijk 2017 < 25.000 inw.: 10,1%	2017: 9,5% 2016: 9,8% 2015: 10%
	Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar) (W)	Landelijk 2017 < 25.000 inw.: 0,9%	2017: 1,0% 2016: 1,1% 2015: 1%

	Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar) (W)	Landelijk 2016 < 25.000 inw.: 0,5%	2016: 0,4% 2015: 0,3%
Basisonderwijs voldoende nabij	Basisonderwijs voldoende nabij	Niet bepaald	2018: 85% vindt dit voldoende nabij 2016: 91% 2014: 87%
Aanbod Voor- en vroegschoolse educatie	Toegankelijk voor doelgroepkinderen (met indicatie)	Voor alle doelgroepkinderen (100%)	2016: 100% 2015: 100%
Deelname peuterwerk	Percentage peuters dat gebruik maakt van professioneel peuterwerk	60%	66%
Stimuleren educatie	Aanmelding alfabetiseringscursus	Iedereen die zich aanmeldt voor een alfabetiseringscursus kan binnen een maand deelnemen	100 %
Schoolverzuim	Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (W)	Landelijk 2017 < 25.000 inw. : 1,29	2017: 0,7
	Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (W)	Landelijk 2017 < 25.000 inw.: 18,83	2017: 14,77 2016: 19,2 2014: 15,92
	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (in % deelnemers aan het VO en MBO onderwijs) (W)	Landelijk 2016 < 25.000 inw.: 1,3%	2016: 0,7% 2015: 1,2% 2014: 1,0%
Tevredenheid speelvoorziening	Tevredenheid speelvoorzieningen in de nabije omgeving	Niet bepaald	2018: 65% van de burgers is tevreden hierover 2016: 61% 2014: 60%

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect welzijn c.a.

1. Op peil houden van maatschappelijke voorzieningen in de dorpen en buurtschappen samen met de bewoners en ondernemers¹⁶;
2. De gemeente draagt zorg voor de instandhouding en de kwaliteit van de primaire voorzieningen binnen dit programma (openbaar bibliotheekwerk; Kulturhusconcept Olst-Wijhe; peuterspeelzaalwerk en jeugd- en jongerenwerk);
3. De gemeente scheidt randvoorwaarden (in de sfeer van aanbod accommodaties en subsidies) voor de secundaire voorzieningen in onze gemeente op het terrein van sport, kunst en cultuur, oudheidkunde/musea en overige recreatieve voorzieningen waarbij het accent wordt gelegd op participatie door jongeren, gehandicapten en inwoners met een minimuminkomen.

Indicatoren en streefwaarden welzijn c.a.

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Prettig en veilig wonen	Waardering buurt als leef- en woonomgeving	Niet bepaald	2018: 93% voelt zich thuis in de buurt 2016: 90%

¹⁶ Ontleend aan de conceptstructuurvisie Olst-Wijhe

Voorzieningenniveau	in iedere kern een ontmoetingsfunctie	In iedere kern	ja
Tevredenheid welzijnsvoorzieningen	Tevredenheid welzijnsvoorzieningen in de nabije omgeving	Niet bepaald	2018: 57% van de burgers is tevreden hierover 2016: 55% 2014: 57%
Tevredenheid sportvoorziening	Tevredenheid sportvoorzieningen in de nabije omgeving	Niet bepaald	2018: 74% van de burgers is tevreden hierover 2016: 77% 2014: 74%
Sporten en bewegen	Jongeren lid van een sportvereniging of actief op het gebied van sporten en bewegen in de vrije tijd	2018: alle jongeren lid sportvereniging of actief	2016: 1.588 van 4.100 jongeren <20jr
	Percentage niet sporters (W)		2016: 46,1% 2015: niet bekend

Hoofddoelstelling/beoogd maatschappelijk effect ondersteuning

1. Een optimale zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van onze inwoners zowel economisch als sociaal waarbij de eigen verantwoordelijkheid van onze inwoners voorop wordt gesteld;
2. Hierbij wordt extra accent gelegd bij onze inwoners tot 23 jaar en mensen met beperkingen;
3. De gemeente draagt zorg voor de instandhouding en de kwaliteit van de primaire voorzieningen binnen dit programma (voorzieningen voor ouderen en gehandicapten).

Indicatoren en streefwaarden ondersteuning

Doel	Indicator	Streefcijfer	Meest recente cijfer
Gezondheid inwoners	Waardering inwoner van de eigen gezondheid ¹⁷	Landelijk 2018 < 25.000 inw. : 7,7	2018: 7,7 2016: 7,7 2014: 7,5
Voorzieningenniveau	Aanwezigheid van een ontmoetingsfunctie	In iedere kern	ja
Tevredenheid gezondheidsvoorziening	Tevredenheid over gezondheidszorgvoorziening in de nabije omgeving	Niet bepaald	2018: 84% van de burgers is tevreden hierover 2016: 85% 2014: 81%
Maatschappelijke participatie	Waarderingscijfer van de inwoners m.b.t. de inspanningen van de gemeente om burgers volledig te laten deelnemen aan de maatschappij	Bepaalt op: 6,7 ¹⁸ Landelijk 2016 < 25.000 inw.: 6,7	2018: 6,7 2016: 6,6 2014: 6,5
	Alle klanten die een periodieke uitkering van de gemeente ontvangen, moeten een voor hen passend traject volgen	De ontwikkeling van de omvang van het klantenbestand van de gemeente moet positief afwijken van de ontwikkeling in	Is het geval. 2016: 16,9 ¹⁹

¹⁷ Burgerpeiling waarstaatjegemeente.nl

¹⁸ Ontleend aan het Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen

¹⁹ Aantal bijstandsgerechtigden per 1.000 inwoners. In de categorie gemeenten <25.000 inwoners: 21,9 (waarstaatjegemeente.nl)

	vergelijkbare gemeenten in Nederland	
Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-74 jaar (W)	Landelijk 2018: 534,8	2018: 466,6 2017: 458,1 2016: 452,9
Jongeren met een delict voor de rechter (% 12 t/m 21 jaar)(W)	Landelijk 2015: 1,45%	Niet bekend
Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)(W)	Landelijk 2015: 6,58%	Niet bekend
Netto arbeidsparticipatie (% van de werkzame bevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)(W)	Landelijk 2016: 67,6%	2017: 68,6% 2016: 68,2%
Werkloze jongeren (% 16 t/m 22 jaar) (W)	Landelijk 2015: 1,52	Niet bekend
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners) (W)	Landelijk 2018: 21,3	2018: 16,6 2017: 18,2 2016: 16,9
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar) (W)	Landelijk 2016: 25,5	2015: 10,5
Cliënten met een maatwerkarrangement (aantal per 1.000 inwoners) (W)	Landelijk 2016: 51	2017: 59 2016: 51 2015: 55

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

PROGRAMMA TRANSFORMATIE SOCIAAL DOMEIN

De verdere transformatie binnen het sociaal domein vraagt tijdelijk om een strategische sturing in de vorm van een programmatische aanpak. Dit moet leiden tot:

- Het in samenhang verankeren van doelstellingen en inspanningen;
- Vergroting van de veranderkracht;
- Een éénduidig aanspreekpunt

Op 19 februari 2018 heeft uw raad ingestemd met de maatschappelijke ambitie “de inclusieve samenleving” en de daaruit voortvloeiende drie strategische doelen: ledereen doet ertoe en kan meedoen, Ondersteuning op maat en In verbinding met de klant/inwoner. Het programma kende eerst een inventarisatiefase (opgeleverd begin 2018) en bevindt zich vanaf maart 2018 in de uitvoeringsfase. Om de strategische doelen te bereiken zijn (interactief tot stand gekomen) operationele doelen geformuleerd en worden 34 concrete projecten en activiteiten uitgevoerd om deze doelen te bereiken. In oktober 2018 is een tussenrapportage opgeleverd. Een groot deel van de deelprojecten is inmiddels gestart of in voorbereiding. Op alle strategische en operationele doelen is voortgang geboekt. Zowel deelprojecten met vooral structuur aspecten (bijv. versterking basisstructuur) als met cultuuraspecten (terug naar de bedoeling, systeemwereld is dienend aan de leefwereld, bijv. Omgekeerde toets) zijn opgepakt. Er ontstaan in de praktijk mooie verbindingen tussen de projecten en ook nieuwe deelprojecten. De meeste deelprojecten worden vanuit de reguliere bezetting uitgevoerd. Nog niet alle beoogde deelprojecten zijn daarom gestart. Extra inzet en eenduidige aansturing is er de komende periode nodig voor juist de meer complexe thema’s en voor de verdere borging.

Vanwege het belang van brede verbindingen en om partners aangehaakt te houden, hebben we extra hierop ingezet, wat heeft geresulteerd in het uitbrengen van 10 nummers van de digitale

nieuwsbrief Samen voor elkaar gedurende ruim een jaar (september 2017- december 2018). Verder zijn in 2018 twee netwerkbijeenkomsten georganiseerd.

JEUGDHULP

Doorontwikkeling en implementatie opgaven transformatie jeugdhulp, zowel lokaal als regionaal

Transformatieplan jeugd

In 2018 is er verder uitvoering gegeven aan het plan van aanpak lokale transformatie jeugdhulp. In het najaar van 2018 heeft er een evaluatie plaatsgevonden en zijn er naar aanleiding van deze evaluatie is er een advies gegeven waar de raad mee heeft ingestemd.

Aanvankelijk had het plan drie programmalijnen

Programmalijn 1: Doorontwikkeling gemeentelijke sturingsinformatie

- In 2018 is er een rapport opgeleverd met hierin kwalitatieve informatie over de kinderen in onze gemeente. Dit is ontwikkeld door middel van de kwantitatieve gegevens uit de kindmonitor van de GGD.
- In 2018 is er niet gestart met een nieuwe monitoringssysteem wat aanvankelijk wel de bedoeling was. Er is geïnvesteerd in het bestaande systeem en is er vanuit het regionale samenwerkingsverband een monitor ontwikkeld. Dit bevat lokalen en regionale informatie. Op die manier is er meer sturingsinformatie beschikbaar. Na het eerste kwartaal van 2019 zal dit ook financiële informatie bevatten.
- In 2018 is er een taskforce jeugd samengesteld om meer duiding te geven en te analyseren hoe de financiën zich ontwikkelen.

Programmalijn 2: Doorontwikkeling integrale samenwerking, afstemming en communicatie/participatie in de jeugdketen.

- In 2018 heeft er een doorontwikkeling plaats gevonden wat betreft rolverdeling en afstemming over de toegang van jeugdhulp in verhouding tot het voorliggende veld tussen CJG, toegangsteam jeugd, onderwijs en andere belangrijke ketenpartners in onze gemeente. De basis is nu meer op orde en deze beweging heeft in 2019 ook voortgang en heeft communicatie de aandacht.
- In 2018 zijn er verschillende initiatieven ingericht n.a.v. de behoeften die er zijn in het voorliggende veld. Dit is gerealiseerd door onze ketenpartners, het maatschappelijk werk, GGD of jongerenwerk. Of door de gemeente zelf. Deze initiatieven zijn georganiseerd naar aanleiding van de praktijk, gericht op preventie of het efficiënter inrichten van jeugdhulp. In 2018 zijn er met verschillende (nieuwe) partners, zoals GGZ aanbieders, jeugdbeschermingsorganisaties, afspraken gemaakt.

Programmalijn 3: Het bevorderen van kwaliteit en innovatie in de jeugdketen.

- In 2017 en 2018 is de urenuitbreiding voor het ambulante jeugdwerk en de POH GGZ gerealiseerd. In 2018 zijn de uren jongerenwerk structureel geworden en zijn de effecten merkbaar. Het jongerenwerk is minder kwetsbaar en kan proactiever aan het werk. De functie van POH GGZ is ook geëvalueerd en we merken dat de huisartsen veel gebruik maken van deze inzet. Dit maakt dat kinderen niet vanzelfsprekend doorverwezen worden naar de specialistische jeugdhulp.
- Er is gewerkt aan het bevorderen van overdracht kennis en expertise toegangsteam en CJG door middel van scholing en casuïstiekbespreking. Er heeft een training plaatsgevonden over de vernieuwde meldcode en een training met betrekking tot omgaan met problematische echtscheiding.
- De medewerkers van het CJG en het toegangsteam hebben hun expertise gedeeld met jeugdigen en hun ouders, vrijwilligers en professionals in het voorliggende veld. Door middel van bijeenkomsten en creatieve activiteiten.

- In de evaluatie is er voor gekozen thuisbegeleiding niet meer plaats te laten vinden via een subsidie. Doordat er met resultaatfinanciering wordt gewerkt en de instantie die thuisbegeleiding biedt ook een contractpartner is past dit niet meer in een subsidierelatie.
- In de evaluatie is naar voren gekomen dat het goed is meer aanbod te organiseren in het voorliggende veld, zodat er minder vraag is naar specialistische jeugdhulp. Er is gekozen voor verschillende vormen van informele zorg, bijvoorbeeld steunouders.

Het IJssellandse model: een nieuw bekostigingsmodel

In 2018 is er gestart met resultaatgericht bekostigen van de jeugdhulp. De bedoeling van het model is betere samenwerking, sneller afschalen van specialistische jeugdhulp, domeinoverstijgend samenwerken, inzetten van eigen netwerk/-kracht en innovatie en kwaliteit, waarbij we sturen op kwaliteit en resultaten.

In het najaar van 2017 is het model geïmplementeerd en in 2018 en 2019 zal er in fases mee gewerkt gaan worden. We spreken van een midden- en topsegment binnen de jeugdhulp. Het topsegment is de duurdere specialistische en/of langdurige zorg. Het middensegment is alles wat daarbuiten valt.

In 2018 is er alleen voor het middensegment gewerkt met trajectprijzen. Op deze manier kunnen aanbieders, gemeenten en cliënten wennen aan het nieuwe systeem, maar zijn er nog niet te grote (financiële) risico's. Er is voor gekozen het topsegment met nog een jaar uit te stellen. Er wordt al wel gewerkt volgens de inhoudelijke methodiek, maar er zijn nog geen trajectprijzen vastgesteld. De financiële risico's waren te groot om het al door te voeren. In 2018 en 2019 is er de tijd genomen om dit goed in te schatten, zodat er in 2020 voor alle vormen van jeugdhulp op deze manier gewerkt kan worden.

In de praktijk is het lastig om te werken met twee systemen. Er wordt snel gesproken over geld in plaats van de inhoud, de zorg voor het kind.

ONDERWIJS

(Taal)onderwijs nieuwkomers Salland

Kinderen van nieuwkomers in de basisschoolleeftijd uit onze gemeente die extra taalonderwijs nodig hebben kunnen per ingaande van het schooljaar 2017-2018 terecht op De Peperhof. 's Ochtends krijgen zij les in een speciale taalklas en 's middags stromen zij door naar de reguliere klassen.

Laaggeletterdheid

Om laaggeletterdheid in Olst-Wijhe te verminderen is in 2015 het Taalpunt Olst-Wijhe opgericht. Het Taalpunt is een herkenbare fysieke plek in de bibliotheek, waar een coördinator spreekuur houdt en een taalvrager koppelt aan een taalmaatje/vrijwilliger (geschoolde taalcoach), een groepsactiviteit (Taalcafé) of scholingsinstituut (formeel onderwijs via Aventus of TopTaal). In 2018 zijn er door het Taalpunt Olst-Wijhe 42 mensen geholpen met een taalvraag en waren er 32 enthousiaste vrijwilligers die zich hebben ingezet als taalmaatje. Daarnaast zijn er zeven inwoners geweest die formeel onderwijs hebben gevolgd via TopTaal en drie inwoners zijn gestart met een NT1 cursus via ROC Aventus. Tot slot zijn er 17 inwoners die vol enthousiasme hebben deelgenomen aan de Taalcarrousel. Dit betreft een succesvolle samenwerking tussen formeel onderwijs (TopTaal) en non formeel onderwijs (Taalpunt), waarbij de deelnemers themagericht werken aan, met name, hun mondelinge vaardigheden. De thema's zijn gerelateerd aan werk, participatie en opleidingsdoeleinden.

Onderwijshuisvesting

Sinds 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen voor het primair onderwijs verantwoordelijk voor de kosten van buitenonderhoud aan hun schoolgebouwen, een wetswijziging die verstrekkende gevolgen voor hen heeft. De schoolgebouwen in onze gemeente zijn namelijk sterk verouderd, waarvoor de komende jaren grote investeringen nodig zijn. De ontvangen rijksvergoeding voor

buitenonderhoud is ontoereikend. Ook hebben de schoolbesturen hiervoor niet kunnen reserveren. Er is tegelijkertijd sprake van een forse daling van het aantal leerlingen en daardoor een toename van de leegstand, een afnemende rijksvergoeding en een gewijzigde bekostigingssystematiek. De consequenties van de wetwijziging voor zowel de schoolbesturen als onze gemeente zijn opgenomen in “de Rapportage bestuursopdracht herijking beleid onderwijshuisvesting”, die in de raadsvergadering van 22 februari 2016 is vastgesteld. Daarin zijn tevens de uitgangspunten voor het nieuw op te stellen Integraal HuisvestingsPlan opgenomen met bijbehorend financieel kader. De schoolbesturen hebben vervolgens de rapportage “Naar een toekomstbestendig en passend onderwijsaanbod voor Salland” opgesteld. Hierin worden scenario’s beschreven hoe zij de toekomst van de onderwijshuisvesting in Olst-Wijhe zien met als doelstelling dat er - ook voor de lange termijn - kwalitatief goede, toekomstbestendige en betaalbare voorzieningen voor onderwijs en kinderopvang in onze gemeente voorhanden zijn. Bij de totstandkoming van deze scenario’s is nadrukkelijk samenwerking gezocht met onze gemeente, de Capellenborg en de kinderopvang organisaties KOOS en de Bieënkorf.

Uw raad heeft september 2017 besloten om vanuit de randvoorwaardelijke rol van de gemeente te starten met een verdiepend onderzoek naar de haalbaarheid van de geschetste scenario’s en de resultaten van het verdiepend onderzoek door de schoolbesturen, waar de verkenning van het draagvlak bij de verschillende scholen nadrukkelijk onderdeel vanuit maakt, af te wachten.

In dit kader wordt door de gemeente een studie uitgevoerd naar de genoemde zoekgebieden. Bij deze studie worden de voor- en nadelen van de diverse locaties in beeld gebracht, waarbij realisatie van de inhoudelijke onderwijsambitie maatgevend is. Onderdeel hiervan is een onderzoek naar de wijziging van verkeersstromen. Verder wordt onderzoek gedaan de mogelijkheden voor hergebruik dan wel herontwikkeling van de eventueel vrijvallende schoollocaties. Deze onderzoeken zijn in een vergevorderd stadium en kunnen waarschijnlijk medio 2019 worden afgerond.

Het schoolbestuur van de Mare heeft ondertussen een onderzoek en een draagvlakmeting uitgevoerd naar de effecten van een fusie van het openbaar onderwijs in Olst en in Wijhe. Het schoolbestuur van Mijnplein heeft voorbereidingen getroffen voor een vergelijkbaar onderzoek, maar dan voor het bijzonder onderwijs. De schoolbesturen hebben daarnaast een onderzoek uitgevoerd naar de kansen die er liggen voor ‘samenwerking en verbreding’ met diverse andere maatschappelijke partners (sport, jeugdhulp, kinderopvang, enz.).

In Welsum wordt de haalbaarheid onderzocht van de integratie van het onderwijs in het Dorpshuis. Hier is een kerngroep, waarin de allerlei stakeholders zijn vertegenwoordigd, actief. Tijdens een aantal workshopavonden is in beeld gebracht hoe de diverse functies kunnen worden geïntegreerd. In 2019 wordt nader in beeld gebracht wat hiervan de bouwtechnische en financiële consequenties zijn.

Voor de kern Wesepe is er sprake van een burgerinitiatief waarbij de mogelijkheid van een voorzieningenhart wordt onderzocht. De scope van dit onderzoek is breder. De onderwijsfunctie wordt hierin meegenomen.

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE)

In 2018 zijn ruim 25 peuters met een VVE-indicatie geplaatst in een VVE-groep op één van de vier kindercentra, waar VVE wordt aangeboden. 2018 is het laatste jaar van een periode van 9 jaar waarin wij een vaste specifieke uitkering ontvingen. Vanaf 2019 ontvangen wij een herziene specifieke uitkering, die gebaseerd op nieuwe kengetallen, vastgesteld door het CBS.

Het Plan VVE in Salland wordt jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. In 2018 zijn geen wijzigingen doorgevoerd. Dit heeft vooral te maken met de nieuwe beleidswijzigingen die vanaf 2019 van kracht zijn. Daarnaast zijn wij in afwachting van de uitkomsten van de Pilot herijking toezicht VVE en kinderopvang. In de periode oktober 2018 - december 2018 heeft de Inspectie van het Onderwijs een onderzoek uitgevoerd bij voor- en vroegscholen in de gemeente. Het definitieve rapport van de Inspectie verwachten wij in het voorjaar 2019. In april 2019 zullen wij besluiten over een voorstel voor besteding van het herziene budget 2019 e.v.

In 2018 zijn 31 pedagogisch medewerkers die werkzaam zijn op VVE-groepen getoetst en zo nodig geschoold op taalniveau 3F. Wij hebben hiervoor middelen ontvangen van het ministerie. Er zijn nog drie medewerkers die opnieuw getoetst moeten worden. Op 1 augustus 2019 moeten alle pedagogisch medewerkers geschoold zijn op taalniveau 3F.

Een aanbod voor alle peuters

Gemeenten moeten zich inspannen voor voldoende en financieel toegankelijk aanbod in een voorschoolse voorziening voor alle peuters, waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Samen met betrokken instellingen (JGZ, Kinderopvang KOOS en Kindercentrum De Bieënkorf) werken we actief via een (communicatie)plan aan een groter bereik en deelname van alle peuters aan het peuterwerk. In 2018 is de decentralisatie-uitkering Versterking Peuterspeelzaalwerk stopgezet. Daarvoor in de plaats ontvangen wij sinds 2016 een nieuwe decentralisatie-uitkering om onder andere ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag tegemoet te kunnen komen. In 2018 zijn zeventien peuters geplaatst, waarvan de ouders een financiële tegemoetkoming hebben ontvangen.

Speelvoorzieningen

In 2018 is een digitaal inspectiesysteem geïmplementeerd. Naast regulier onderhoud zijn drie grote projecten uitgevoerd: verplaatsing van een speelvoorziening van het schoolplein OBS Elshof naar een centrale locatie, een bijdrage geleverd aan de aanpassing van het schoolplein van KBS St. Jozef en de voorbereiding van de speelvoorziening aan de Zuiderkoeslag in Wijhe. Begin 2019 wordt de locatie ingericht. Verder zijn toestellen van de Loswal Wijhe verplaatst naar de Heuvelstraat in Olst. Aan de Loswal zijn nieuwe speeltoestellen geplaatst.

MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Beleidsplan Wmo 2017-2020 Meedoen = Samendoen

Er is in 2017 een nieuw beleidsplan Wmo 2017-2020 met de titel: Meedoen = Samendoen vastgesteld. Op basis van het beleidsplan zijn vier onderwerpen met subdoelen geformuleerd voor 2018 en verder. Hieronder volgt een korte opsomming van de onderwerpen.

1. Transformatie

In 2018 hebben we de samenwerking met het Breed Welzijns Verband en zorgaanbieders verder verstevigd. Dit hebben we gedaan door medewerkers van het team Werk, Inkomen en Zorg in het Holstohuis mee te laten draaien in de backoffice van o.a. de sociale raadsleden en afspraken te maken met o.a. zorgaanbieders en andere samenwerkingspartners over het organiseren van casus- of procesregie (volgens de zogenaamde AVE-methodiek, Aanpak Voorkomen Escalatie).

2. Inkoop en algemene voorzieningen

Voor 2019 en verder is een nieuwe raamovereenkomst *maatwerkvoorzieningen voor zorg en ondersteuning* afgesloten. Binnen deze overeenkomst zijn de lessen die we hebben geleerd uit de vorige overeenkomst meegenomen. Om te komen tot een nieuwe raamovereenkomst zijn in 2018 aantal plenaire sessies georganiseerd met de Wmo Adviesraad, zorgaanbieders en het toegangsteam. De rest van het jaar is gebruikt om de strategie te bepalen en het verdere inkooptraject te doorlopen. Een belangrijke factor die van invloed is op het inkooptraject is de doorontwikkeling van diverse algemene voorzieningen. Een goede algemene voorziening wordt gekenmerkt door de laagdrempeligheid, ontschotting van verschillende domeinen, en de partnerschap met de betrokken partijen. Een goede algemene voorziening voorkomt ook de inzet van duurdere individuele ondersteuning of zorg. Mogelijkheden tot het vormen van goede algemene voorzieningen zijn (onder andere) meegenomen in de afgesloten raamovereenkomst. Voor de inkoop voor de hulpmiddelen Wmo is in 2018 ook een aanbestedingsprocedure doorlopen.

3. *Communicatie*

In 2018 is een traject gestart om de sociale kaart en website sociaal domein verder te verbeteren.

4. *Ondersteuning onafhankelijke Cliëntondersteuning en vrijwilligersondersteuning*

Met de onafhankelijke cliëntondersteuners in onze gemeente (De Kern, MEE IJsseloevers en Vriendendiensten) zijn in 2018 gesprekken gevoerd om tot een heldere definitie van de term onafhankelijke cliëntondersteuning te komen. In 2019 moet dit leiden tot een nieuwe werkwijze waarbij voor iedere inwoner die daar om vraagt laagdrempelige onafhankelijke cliëntondersteuning beschikbaar is.

SPORT

Sportstimulering

De maatschappelijke betekenis van sport en cultuur wordt onderkend. Sporten draagt bij aan een gezonde en creatieve levensstijl en helpt bij het leggen van sociale contacten. Sport en cultuur zorgen voor verbroedering, tolerantie en inspiratie.

Sinds 2014 zetten wij combinatiefunctionarissen in via de Brede Regeling Combinatiefuncties. De coördinatie van de uitvoering van de regeling ligt bij ut Huus. Vanaf 2017 worden de vakleerkrachten bewegingsonderwijs ingezet als combinatiefunctionarissen op alle scholen. Zowel in het primair als het voortgezet onderwijs. Deze samenwerking is structureel en intensief. Ook de samenwerking met sportverenigingen via het Sportplatform alsmede andere partijen, zoals het MKB is geïntensiveerd en wordt voortgezet. De nota "Sport- en Cultuurstimulering Olst-Wijhe 2014-2018" is in 2018 geëvalueerd. Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat we goed bezig zijn en op deze weg door willen, met een kleine uitbreiding in combinatiefuncties. Om deze reden hebben we onze deelname aan de Brede Regeling Combinatiefuncties verlengd tot aan 2022.

KUNST EN CULTUUR

Binnenschoolse cultuureducatie primair onderwijs

De provinciale subsidieregeling 'Cultuur aan de basis' heeft ook voor de jaren 2017 tot en met 2020 een vervolg gekregen. Er is in samenspraak met de basisscholen en de combinatiefunctionaris Cultuur een 'uitvoeringsprogramma binnenschoolse cultuureducatie' opgesteld. De uitvoering van dit plan ligt in handen van de basisscholen (de directeuren en de Interne Cultuur Coördinatoren).

Lokale omroep

Airplay Media Stichting had bij het Commissariaat voor de Media een verzoek ingediend voor toewijzing van zendtijd in de periode 21 oktober 2018 - 21 oktober 2023. Aan uw raad is gevraagd advies uit te brengen of de omroepinstelling voldoet aan de eisen die de Mediawet stelt. Tijdens de raadsvergadering van 16 juli 2018 heeft u een positief advies afgegeven. In augustus 2018 heeft het Commissariaat voor de Media besloten de zendtijdmachtiging voor de genoemde periode toe te wijzen.

Openbaar Bibliotheekwerk

In het najaar 2018 is het bibliotheekwerk in Olst-Wijhe geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat het bibliotheekwerk in Olst-Wijhe goed functioneert. Hoewel het aantal betalende leden daalt, zijn in Olst-Wijhe de fysieke vestigingen nog steeds in trek. Het gebruik van de digitale bibliotheek is nog minimaal in onze gemeente. Tijdens de raadsvergadering van 21 januari 2019 heeft uw raad besloten de huidige dienstverlening voor de komende jaren te continueren en daarnaast samen met de Stichting Openbare Bibliotheek Salland onderzoek te doen naar de verschillende (on)mogelijkheden voor een toekomstige bibliotheekvestiging in Wijhe.

WELZIJN

Maatschappelijk vastgoed

In de notitie maatschappelijk vastgoed, vastgesteld door uw raad in 2015, is een kader met duidelijke uitgangspunten geformuleerd, waarmee richting kan worden gekozen bij toekomstige vraagstukken op het gebied van maatschappelijk vastgoed.

Het jaar 2018 heeft in Wesepe in het teken gestaan van het haalbaarheidsonderzoek van het voorzieningenhart. Het haalbaarheidsonderzoek voor het voorzieningenhart komt in afrondende fase. In november 2018 is er een informatieavond geweest voor de inwoners van Wesepe over de mogelijke scenario's voorzieningenhart Wesepe. Vanuit de gemeente is er in 2018 deelgenomen aan de kerngroep en de werkgroep huisvesting en financiën, zowel vanuit een adviserende/faciliterende rol en als eigenaar van het Wapen van Wesepe en de Nieuwe Coers.

Leefbaarheidsbudget

Initiatiefnemers kunnen gebruik maken van het leefbaarheidsbudget en dat is in 2018 weer volop gebeurd. Het volledige budget is benut voor allerhande lokale initiatieven en subsidiering van de basistaken van de Plaatselijke Belangorganisaties in onze gemeente.

WERK EN INKOMENSONDERSTEUNING

Beschermd wonen

Sinds de Wmo 2015 zijn gemeenten wettelijk verantwoordelijk voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De gemeenten Olst-Wijhe, Raalte, Lochem, Zutphen werken samen met de centrumgemeente Deventer. De centrumgemeente ontvangt de financiële middelen van het rijk en is verantwoordelijk voor de uitvoering. In 2018 zijn er beleidsregels vastgesteld voor de toegang tot beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Ook hebben we een lokaal actieplan vastgesteld dat inmiddels wordt uitgevoerd. Eén van de activiteiten uit dit plan is het bieden van de training "grip op verwardheid" aan inwoners of professionals die in onze gemeente werkzaam zijn en die in contact komen met mensen die verward gedrag laten zien.

Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen

In 2017 zijn we gestart met de uitvoering van de Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen. Er werd voor de pilotduur van 2 jaar versterkt ingezet op uitstroom uit de uitkering door een extra Consulent Werk aan te stellen, extra budget voor trajectkosten vrij te maken en de werkgeversbenadering te intensiveren door nog nauwer te gaan samenwerken met Deventer Werk talent. Verder werd er in deze pilotfase gebruik gemaakt van de dienstverlening van het Ondernemershuis Deventer en werd het instrument Olst-Wijhe scoort vanuit Deventer Werk talent ingezet. Bij het uitwerken van de bestuursopdracht werd ook de vastgestelde motie Werken aan Werk meegenomen die door de fracties van het CDA, de PvdA en D66 is ingediend.

Om te kunnen beoordelen of de ingezette maatregelen vanuit de bestuursopdracht die vanaf 1 januari 2017 zijn geïmplementeerd de gewenste effecten hebben opgeleverd heeft u een viertal prestatie indicatoren vastgesteld. Uit de evaluatie die in het najaar van 2018 heeft plaatsgevonden kan geconcludeerd worden dat er aan drie van de vier prestatie indicatoren is c.q. wordt voldaan. De indicatoren over de ontwikkeling van het aantal huishoudens met een bijstandsuitkering en het behalen van de taakstelling van de Wet banenafpraak zijn gerealiseerd. Voor wat betreft de indicator van de ontwikkeling van klanten op de Participatieladder waren we dusdanig goed op weg dat deze aan het eind van de looptijd van de bestuursopdracht eind 2018 zeer waarschijnlijk ook is gehaald. De enige prestatie indicator die niet gehaald is en waarvan het zeer lastig gaat worden om deze alsnog eind 2018 te halen is de taakstelling beschut werk. Er zijn, ondanks de verrichte inspanningen van de werkconsulenten, tot nu toe nog geen plaatsingen gerealiseerd, omdat er geen klanten beschikbaar zijn met een positief advies beschut werk van het UWV. Hierbij geldt dat

als de behoefte lager blijkt te zijn, er ook minder plekken dan de taakstelling gerealiseerd hoeven te worden. Het niet (geheel) realiseren van de taakstelling heeft dus geen gevolgen voor de gemeente. Naar aanleiding van de positieve resultaten is de uitkomst dat er onder andere structurele middelen beschikbaar zijn gesteld voor een Consulent Werk en het continueren van de geïntensiveerde werkgeversdienstverlening.

Participatiewet

Ontwikkeling cliëntenbestand 2016-2018

Uitkering	Aantal per 01-01			Instroom			Uitstroom			Aantal per 31-12		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Participatiewet	159	189	187	85	96	70	55	98	76	189	187	181
IOAW	12	13	18	7	11	7	6	6	9	13	18	16
IOAZ	2	3	2	1	0	0	0	1	0	3	2	2
Totaal	173	205	207	93	107	77	61	105	85	205	207	199

Uit de tabel blijkt dat het aantal huishoudens dat van onze gemeente een bijstandsuitkering (of soortgelijke uitkering) ontvangt in 2018 is gedaald. De daling is onder andere veroorzaakt, doordat het aantal jongeren tot 21 jaar met een uitkering in het kader van de Participatiewet is gedaald van 9 naar 5. Dat de inzet op uitstroom blijvend extra versterkt moest worden, zoals in de Evaluatie van de Bestuursopdracht al werd onderbouwd, wordt door deze cijfers nog eens bevestigd. De extra werkgelegenheid leidt voornamelijk voor mensen met een werkloosheidsuitkering tot een terugkeer in een betaalde baan. Het blijft, ondanks de aantrekkende economie, voor inwoners met een uitkering van de gemeente gelet op hun ongunstige concurrentiepositie ten opzichte van andere werkzoekenden lastig om een betaalde baan te vinden.

De meest voorkomende redenen van uitstroom zijn aanvaarden van arbeid in dienstbetrekking en verhuizing naar een andere gemeente. De meest voorkomende redenen van instroom zijn einde arbeid in dienstbetrekking, einde werkloosheidsuitkering of verhuizing naar onze gemeente.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Individuele voorzieningen Wet maatschappelijke ondersteuning 2016-2018

	Toegekend			Afgewezen		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
Woonvoorziening	16	25	51	1	0	0
Vervoersvoorziening	70	116	202	3	2	0
Rolstoelvoorziening	43	56	101	0	0	1
Huishoudelijke Hulp	247	229	286	2	1	0
Begeleiding	227	345	338	1	0	3
Totaal	603	771	978	7	3	4

Uit de tabel blijkt dat op bijna alle terreinen er meer voorzieningen zijn toegekend in 2018. Dit is in het algemeen het gevolg van het feit dat steeds meer klanten zich bij ons melden om ondersteuning te krijgen. Hierbij valt ook op dat de complexiteit van de casussen gemiddeld gezien aan het toenemen is. Het duurt dan ook vaak wat langer voordat er samen met de klant een duurzame oplossing is gevonden.

Bij de tabel wordt overigens nog opgemerkt dat niet alle meldingen die klanten hebben ingediend in het kader van de Wmo tot een aanvraag en dus een individuele voorziening hebben geleid. Klanten kunnen een melding doen dat zij een beperking ervaren en bij het huisbezoek zal dan de aard en omvang van de beperking worden vastgesteld. In het verlengde hiervan wordt dan bekeken in hoeverre iemand op eigen kracht (deels) een oplossing kan vinden door bijvoorbeeld gebruik te maken van zijn of haar netwerk of door gebruik te maken van voorliggende algemene

voorzieningen. Pas als voorgaande niet of niet geheel tot een goede oplossing leidt, dan zal de melding worden omgezet in een aanvraag en dan zal er vaak een individuele voorziening door de gemeente worden ingezet.

Minimabeleid

Begint 2018 heeft uw raad het Minimabeleid 2018-2021 vastgesteld, nadat het minimabeleid in 2017 was geëvalueerd.

Participatie van statushouders

In 2018 is de notitie participatie statushouders in de raad vastgesteld. Op basis daarvan zijn voor 2019 eenmalig middelen vastgesteld om activiteiten te bekostigen die noodzakelijk en wenselijk zijn voor de participatie van statushouders. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanstellen van een consulent die statushouders op weg helpt naar onbetaald of betaald werk, de maatschappelijke begeleiding door Vluchtelingenwerk en de kosten van de GGD voor de inzet van (preventieve) gezondheidsbevordering van statushouders.

VOLKSGEZONDHEID

Volksgezondheidsbeleid

In 2018 is de nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid voorbereid die in februari 2019 door uw raad is vastgesteld. In deze nota zijn vijf speerpunten geformuleerd; het verkleinen van sociaal economische gezondheidsverschillen, de afname van overgewicht (focus op jeugd), een goede psychische gezondheid, het terugdringen van (problematisch) alcoholgebruik en een gezonde fysieke leefomgeving.

VERBONDEN PARTIJEN

Het Regionaal Service Team Jeugd IJsselland (RSJ).

In 2018 is gestart met een nieuwe gemeenschappelijke regeling. De organisatie heet nu het Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland. Het serviceteam blijft de taken met betrekking tot inkoop, contractering en financiering uitvoeren voor de regiogemeenten. Daarnaast ondersteunen zij door middel van procesbegeleiding de verschillende regionale thema's zoals bijvoorbeeld. In 2018 zijn er verschillende gemeenten gestart met het zelf factureren bij wijze van pilot. Naar aanleiding van deze pilot en evaluatie hebben alle gemeenten besloten de facturering vanaf 1 juni 2019 zelf te organiseren.

GGD IJsselland Zwolle

Onze gemeente maakt deel uit van de GGD IJsselland. Volgens de Wet publieke gezondheid hebben gemeenten de taak een GGD in stand te houden voor de uitvoering van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Dit is o.m. gericht op het bevorderen van de algemene gezondheid en het voorkomen van ziekten bij risicogroepen. Een belangrijke rol van de GGD is daarnaast monitoring en signalering.

Konnected (voorheen Sallcon)

Wij zijn samen met de gemeente Deventer aandeelhouder van Konnected (voorheen Sallcon). Konnected is onder andere verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken en verplichtingen, voortkomend uit de Wet sociale werkvoorziening. Daarnaast maken wij gebruik van de kennis en kunde van Konnected om de doelstellingen van de Participatiewet te kunnen realiseren.

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma verbonden zijn.

Samenleving	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
Lasten	20.030.097	21.837.910	21.411.703	426.207	V
Baten	3.293.995	4.091.895	4.105.885	13.990	V
Saldo van Baten en Lasten	16.736.102	17.746.015	17.305.818	440.197	V
Toevoegingen aan reserves	170.415	182.674	180.474	2.200	V
Onttrekkingen aan reserves	541.103	983.639	700.263	-283.376	N
Resultaat	16.365.414	16.945.050	16.786.029	159.021	V

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden (* € 1.000):

Thema's		Taakvelden		Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
3.0	Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	182	156	126	30	V
		4.2	Onderwijshuisvesting	731	749	738	11	V
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	720	826	817	9	V
3.1	Sport	5.1	Sportbeleid en activering	173	178	173	5	V
		5.2	Sportaccommodaties	1.006	1.083	1.069	14	V
3.2	Kunst en cultuur	5.3	Cultuur	170	179	164	15	V
		5.4	Musea	35	42	28	14	V
		5.5	Cultureel erfgoed	0	11	4	7	V
		5.6	Media	406	406	409	-3	N
3.3	Welzijn	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.819	1.883	1.688	195	V
3.4	Werk en inkomens- voorzieningen	6.3	Inkomensregelingen	1.543	1.666	1.419	247	V
		6.4	Begeleide participatie	2.113	2.268	2.304	-36	N
		6.5	Arbeidsparticipatie	457	477	355	122	V
3.5	Maatschappelijke ondersteuning	6.2	Wijkteams	223	223	191	32	V
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	444	489	591	-102	N
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.407	2.383	2.463	-80	N
3.6	Jeugd	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.603	4.103	4.142	-39	N
		6.82	Geescaleerde zorg 18-	135	45	45	0	N
3.7	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid	570	579	579	0	N
		0.10	Reserve mutaties	-371	-801	-520	-281	N
Resultaat				16.366	16.945	16.785	160	V

Toelichting realisatie 2018

Onderwijs

Openbaar basisonderwijs

Onder openbaar basisonderwijs wordt het gymvervoer, bijdrage gymonderwijs en de exploitatie van de gymlokalen verantwoord. De exploitatie van de gymlokalen is binnen het geraamde budget uitgevoerd. De onderhouds- en energiekosten zijn lager en de huurinkomsten zijn hoger dan geraamd. Voor een deel wordt dit voordeel gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserve.

Onderwijs huisvesting

De kosten voor onderwijshuisvesting zijn iets lagere dan geraamd. De kosten voor voormalig schoolgebouw De Elshof zijn hier geraamd, maar onder Programma 1 Beheer overige gebouwen verantwoord. De lagere verzekeringskosten dekken de extra uitgaven voor schadeherstel. Het project onderwijshuisvesting is binnen het beschikbare budget uitgevoerd.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het betreft de verantwoording van het voortgezet onderwijs, onderwijsbegeleiding, leerplicht, leerlingenvervoer, voor- en vroegtijdse educatie en peuterwerk. De lasten voor leerlingenvervoer zijn hoger dan geraamd. De aanbesteding voor de periode 2017-2019 is nadelig voor het leerlingenvervoer en voordelig voor het Wmo-vervoer (zie thema 3.3 Welzijn). Voor voor- en vroegtijdse educatie (VVE) is de rijksbijdrage toereikend. Er zijn minder peuters met een VVE - indicatie opgevangen, waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. In 2019 wordt nieuw beleid opgesteld, met de intentie om alle uitgaven binnen de rijksbijdrage te houden. De inzet van gemeentelijke middelen kan dan vrijvallen. Ook bij peuterwerk is een voordelig resultaat omdat ook hier minder peuters zijn opgevangen waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. De uitvoering van de businesscase basismobiliteit (incidenteel budget ten laste van de reserve sociaal domein) wordt in 2019 opgepakt.

Sport

Sportbeleid en activering

Dit budget wordt afgesloten met een klein voordeel.

Sportaccommodaties

Dit budget wordt met een klein voordeel afgesloten door het overblijven van een stelpost voor tegenvallende resultaten van het zwembad De Welters. Dit budget is niet ingezet en wij stellen voor dit bedrag via resultaatbestemming naar 2019 over te hevelen.

Kunst en cultuur

Cultuur

Het budget Amateurstische kunstbeoefening is vooral de verklaring voor het voordeel. De subsidieverstrekking viel lager uit door een afname van het aantal leerlingen in het muziekonderwijs.

Musea

Op het budget Monumentenbeleid en beheer resteert een bedrag, dat leidt tot een voordeel. Er is een startnotitie cultuurhistorische waarden in bewerking die in het eerste kwartaal 2019 wordt behandeld. In verband met de voortzetting van het proces stellen wij voor om dit bedrag over te hevelen naar 2019.

Cultureel erfgoed

Het extra geraamde budget voor de IJssellinie is nog niet geheel besteed, dit project loopt conform planning door in 2019. In verband met voortgang van de inzet in 2019, stellen wij voor om dit bedrag via resultaatbestemming over te hevelen naar 2019.

Media

Op het budget van de openbare bibliotheek is een klein nadeel over 2018. Dit valt te verklaren doordat er extra kosten zijn gemaakt voor de evaluatie van het bibliotheekbeleid.

Welzijn

Samenkracht en burgerparticipatie

Hier zijn de budgetten voor maatschappelijk werk, Wmo vervoer, welzijnsaccommodaties, Kulturhusconcept, dorpsontwikkelpunten, sociaal cultureel werk, kinderopvang, opvang statushouders en budgetten sociaal domein voor mantelzorg, bijkomende activiteiten jeugd, Wmo-begeleiding, Wmo huishoudelijke hulp, uitvoering en toegang verantwoord.

Het Wmo vervoer heeft een positief resultaat. De lopende aanbesteding 2017-2019 is voordelig voor het Wmo vervoer en compenseert voor een deel het nadeel op het leerlingenvervoer (zie 3.0 onderwijsbeleid en leerlingzaken).

De onderhoudskosten voor de welzijnsaccommodaties zijn lager dan geraamd, doordat voor zalencentrum Wesepe als gevolg van de ontwikkelingen rondom het voorzieningshart in Wesepe het grootschalig onderhoud later op de planning komt te staan. Dit wordt gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserve.

Voor de opvang statushouders worden de nog niet ingezette middelen gereserveerd voor 2019 via de reserve nader te bestemmen middelen.

De budgetten sociaal domein zijn niet volledig ingezet, onder andere voor mantelzorg en het meldpunt sociaal domein. Het meldpunt sociaal domein is later gestart en het budget wordt deels overgeheveld naar 2020. De uitvoering van de businesscase basismobiliteit (incidenteel budget ten laste van de reserve sociaal domein) is voor een deel ingezet in 2018 en loopt door in 2019.

Werk en inkomensvoorzieningen

Inkomensregelingen

Voor de uitkeringen ontvangen we van het rijk het zogenaamde BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten). In 2018 is dit budget voor het eerst na drie jaar bijna toereikend. Dit betekent dat we geen beroep hoeven te doen op de vangnetregeling, maar ook dat het geraamde risico-budget in 2018 bijna volledig vrijvalt.

Voor minimabeleid zijn de uitgaven lager en de inkomsten terugvordering en verhaal hoger dan geraamd. De lasten zijn lager doordat onder andere de decentralisatie uitkering die in 2018 via de algemene uitkering voor Schulden en armoede is ontvangen, na 2018 wordt ingezet. Daarnaast zijn de geraamde extra lasten voor de sociale kredieten maar deels nodig geweest.

Begeleide participatie

De kosten van de dienstverlening door Wezo, voor de uitvoering van de voormalige Wsw-regeling, zijn hoger dan geraamd. Aangezien een aantal werknemers de komende jaren met pensioen gaat wordt verwacht dat het tekort incidenteel is.

Arbeidsparticipatie

De uitvoering van de re-integratie is inclusief de uitvoering van de bestuursopdracht werk in uitvoering (budget beschikbaar via de reserve sociaal domein). Dit budget is niet volledig uitgegeven doordat er nog geen indicaties voor Beschut Werk zijn afgegeven, voor 2018 zijn vier trajecten geraamd. Daarnaast zijn er minder re-integratietrajecten dan verwacht ingezet. Met het doorgaan van de Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen en de aanstelling van een Consulent Statushouders voor één jaar verwachten we het komend jaar extra trajectkosten. Daarom wordt voorgesteld om deel van het bedrag over te hevelen naar 2019.

Maatschappelijke ondersteuning

Wijkteams

Hier is een deel de toegang van het sociaal domein verantwoord en het maatwerk van de jeugdgezondheidszorg.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

De maatwerkvoorzieningen zijn vooral de woon- en leefvoorzieningen voor inwoners met een beperking (voormalig Wvg-voorzieningen). Door een onverwachte investering in een aantal dure rolstoelen aan het eind van het jaar zijn de kosten veel hoger dan geraamd.

Maatwerkdienstverlening 18+

De maatschappelijke dienstverlening 18+ betreft zowel de kosten voor Wmo zorg als voor de Wmo huishoudelijke hulp. De kosten voor zorg zijn hoger en voor huishoudelijke hulp lager dan geraamd. Voor Wmo zorg zijn voor de kosten voor dagbesteding hoger. Het aantal aanvragen voor hulp bij het huishouden is wat minder dan verwacht, maar het is de vraag of dit structureel is. De invoering van het abonnementstarief in 2019 van € 17,50 per vier weken ongeacht het inkomen kan zeker bij hulp bij het huishouden een aanzuigende werking hebben.

De uitvoering van de transformatie sociaal domein loopt door in 2019 en 2020.

Jeugd

Maatwerkdienstverlening 18-

De kosten voor jeugdhulp zijn ook in 2018 hoger dan het beschikbare budget. Tussentijds is hier al rekening mee gehouden en is het budget aangepast. Ten opzichte van de begroting zijn de zorgkosten uiteindelijk nog iets hoger uitgevallen. De nabetaling over voorgaande jaren is daarin marginaal.

De uitvoering van het transformatieplan Jeugd loopt door in 2019 en 2020. Het resterend budget wordt hiervoor overgeheveld ten laste van de reserve nader te bestemmen middelen.

Geëscaleerde zorg

Het gaat om de bijdrage voor Veilig thuis. Deze bijdrage is volledig volgens begroting betaald.

Volksgezondheid

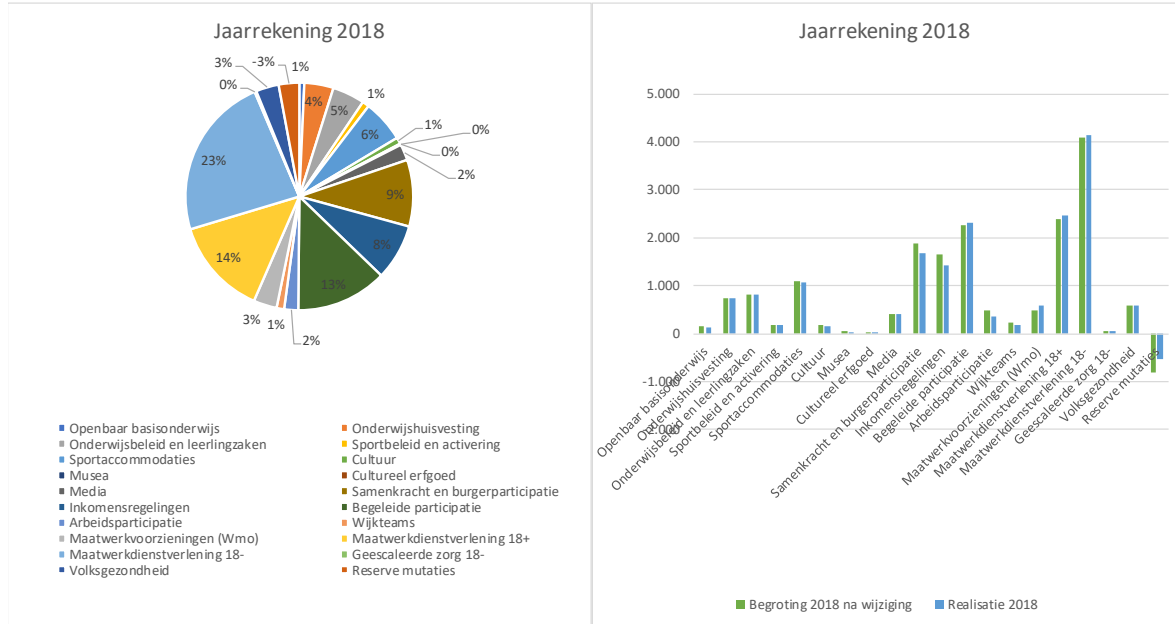
Volksgezondheid

De volks- en overige gezondheidszorg zijn op basis van de begroting gerealiseerd. Het budget voor transformatie beschermd wonen is niet volledig ingezet en deels gereserveerd voor komende jaren. Net als de vrijval van de reserve van het samenwerkingsverband Midden-IJssel. Deze middelen worden de komende jaren ingezet op basis van de vastgestelde nota lokaal gezondheidsbeleid.

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvoor de uitvoering doorloopt in 2019 en inclusief de dekking uit de verschillende reserves worden overgeheveld naar 2019. De onderhoudskosten voor de gebouwen zijn per saldo lager uitgevallen dan geraamd, waardoor er minder aan de onderhoudsreserves wordt onttrokken. Voor het sociaal domein is daar en tegen meer onttrokken om het hogere nadelige saldo te compenseren.

DETAIL OVERZICHT

4. ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Wat wilden we bereiken ?

Hoofddoelstelling/bedoeld maatschappelijk effect:

Het voeren van een doelmatig financieel beleid dat leidt tot structureel sluitende begrotingen. In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (Bbv) is de verplichting opgenomen om een overzicht Algemene dekkingsmiddelen op te stellen.

Het overzicht dient de volgende onderdelen te bevatten:

- Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- Algemene uitkeringen;
- Dividend;
- Saldo van de financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Wat hebben wij bereikt en wat hebben wij hiervoor gedaan?

De financiële uitkomsten van de bovengenoemde onderdelen over het jaar 2018 zijn:

x € 1.000

Onderdeel	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-3.988	-3.988	-4.026
Algemene uitkeringen	-23.474	-23.829	-23.914
Dividend	-202	-231	-224
Saldo van de financieringsfunctie	775	717	675
Overige algemene dekkingsmiddelen	-1.122	-1.126	-1.274
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	-28.011	-28.458	-28.763
Vennootschapsbelasting			
Overhead	5.945	6.618	6.375
Onvoorzien	40	40	
Totaal programma algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	-22.026	-21.800	-22.388

Wat heeft het gekost?

In onderstaand overzicht zijn de lasten en baten opgenomen die aan dit programma verbonden zijn.

Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
Lasten	7.135.622	7.792.272	7.333.986	458.286	V
Baten	29.161.203	29.592.321	29.722.333	130.012	V
Saldo van Baten en Lasten	-22.025.581	-21.800.049	-22.388.347	588.298	V
Toevoegingen aan reserves	153.544	1.515.857	1.515.857	0	V
Onttrekkingen aan reserves	321.542	2.894.142	2.773.357	-120.785	N
Resultaat	-22.193.579	-23.178.334	-23.645.847	467.513	V

Het resultaat van dit programma is als volgt verdeeld over de taakvelden (* € 1.000):

Thema's	Taakvelden	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
4.0 Overhead	0.4 Overhead	5.945	6.618	6.375	243	V
4.1 Treasury	0.5 Treasury	-523	-616	-643	27	V
4.2 Lokale heffingen	0.61 OZB woningen	-2.733	-2.771	-2.787	16	V
	0.62 OZB niet-woningen	-1.164	-1.126	-1.143	17	V
	0.64 Belastingen overig	-27	-27	-29	2	V
	3.4 Economische promotie	-65	-65	-66	1	V
4.3 Algemene uitkering	0.7 Algemene uitkering en overig gemeentefonds	-23.474	-23.829	-23.914	85	V
4.4 Overige baten en lasten en onvoorzien	0.11 Rekening resultaat				0	N
	0.8 Overige baten en lasten	15	15	-181	196	V
4.5 Vennootschapsbelasting Reserves	0.9 Vennootschapsbelasting				0	N
	0.10 Reserve mutaties	-168	-1.378	-1.258	-120	N
Resultaat		-22.194	-23.179	-23.646	467	V

Toelichting realisatie 2018

Overhead

Overhead

Het voordelig saldo op overhead wordt met name veroorzaakt door hogere doorbelasting aan producten en projecten. Daarnaast is het voordeel veroorzaakt door baten voor het uitlenen van personeel en ziektewet uitkeringen. Daarnaast zijn stelposten voor het participatiebudget, invoering van digitalisering en specifieke software niet geheel besteed. Voor het gemeentehuis is een onderzoek naar de invulling gestart, met de resultaatbestemming wordt voorgesteld deze

restantbedragen over te hevelen naar 2019. Op huisvesting is een voordeel behaald op facilitaire zaken.

Treasury

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot treasuryfunctie zoals financiering, beleggingen en dividenden.

Het voordelig resultaat wordt met name veroorzaakt door lagere rentelasten van kortlopende geldleningen (€ 43.000) en lagere dividendopbrengsten (€ 7.000).

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Lokale heffingen

OZB woningen

Het voordelig resultaat wordt met name veroorzaakt door een hogere opbrengst OZB.

OZB niet woningen

Het voordelig resultaat wordt naast een hogere belastingopbrengsten voor zowel de eigenaren- als de gebruikersheffing veroorzaakt door lagere lasten.

Belastingen overig

Het voordelig resultaat wordt met name veroorzaakt door hogere opbrengst reclamebelasting en baatbelasting.

Economische promotie

Het voordelig resultaat wordt veroorzaakt door hogere opbrengst toeristenbelasting.

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering

Algemene uitkering en overig gemeentefonds

De algemene uitkering is verantwoord op basis van de meest recente informatie. Behalve het verslagjaar 2018 zijn er ook bedragen verantwoord over de jaren 2017 en 2016. De totale bate kan als volgt over de boekjaren worden gespecificeerd:

x € 1.000

Boekjaar	Realisatie 2018
Boekjaar 2018	23.901
Boekjaar 2017	-/ 2
Boekjaar 2016	15
Totaal	23.914

De meeropbrengst wordt met name veroorzaakt door de op basis van de decembercirculaire 2018 Gemeentefonds ontvangen extra vergoeding voor raadsleden kleine gemeenten.

Overige baten en lasten en onvoorzien

Rekeningresultaat

Het rekeningresultaat is afzonderlijk gepresenteerd en niet opgenomen onder taakveld 0.11 in voorgaande tabel.

Overige baten en lasten

Het voordelig resultaat wordt met name naast het ongebruikt blijven van de geraamde post voor onvoorziene uitgaven veroorzaakt door de afwikkeling van BTW/BCF-declaraties over voorgaande belastingjaren.

Vennootschapsbelasting

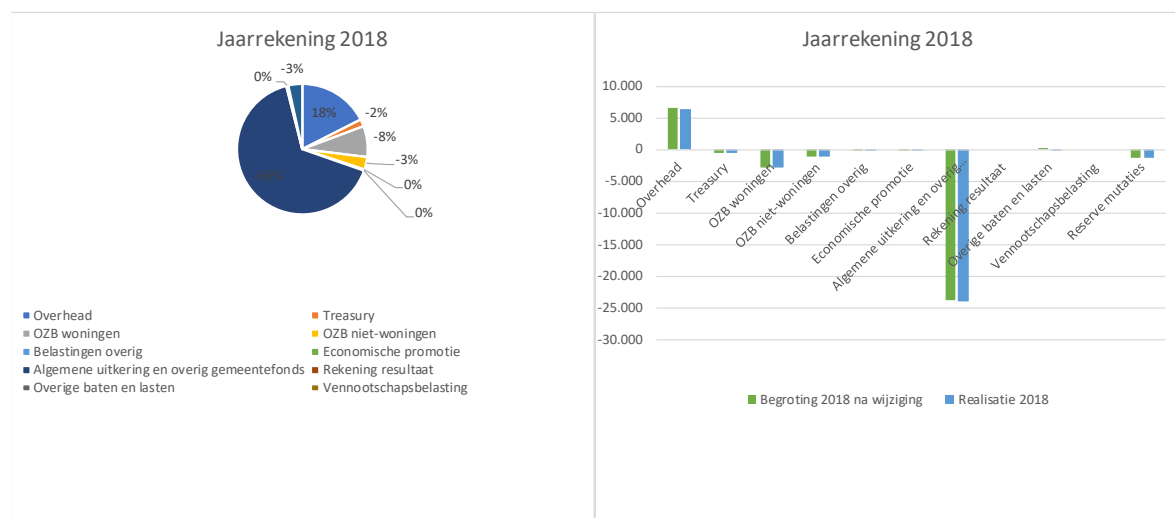
Vennootschapsbelasting

Het belastbaar bedrag in de aangifte 2016 bedraagt negatief € 169.751, zodat over 2016 geen vennootschapsbelasting is verschuldigd. Het verlies uit 2016 kan worden verrekend met de belastbare winst in toekomstige jaren. Het verlies dient binnen negen jaar te worden verrekend (uiterlijk met de aangifte vennootschapsbelasting 2025).

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met de vervanging van iPads en incidentele budgetten waarvoor de uitvoering doorloopt in 2019 en inclusief de dekking uit de verschillende reserves worden overgeheveld naar 2019 (implementatie Lias en materieel buitendienst).

DETAIL OVERZICHT

HOOFDSTUK 2 JAARVERSLAG – PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

Inhoud

In deze paragraaf lokale heffingen is conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) informatie opgenomen over de volgende zaken:

- een overzicht van de gerealiseerde belastinginkomsten 2018;
- beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen;
- een aanduiding van de lokale lastendruk 2018;
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- overzicht bezwaar en beroep.

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de “eigen” inkomsten van de gemeente en zijn een integraal deel van het te voeren beleid. Zij dienen als instrument om tot afgewogen beslissingen rond de keuzen van (nieuwe) voorzieningen in relatie tot de belastingdruk voor de burgers te komen.

Inkomsten uit belastingen, tarieven en leges

Bij de gemeentelijke heffingen is er een onderscheid in belastingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen) en de heffingen die gekoppeld zijn aan tarieven en waarbij er sprake is van een kostendekking. Bij de algemene belastingen is er geen toets aan de kostendekking, maar bij tarief gebonden heffingen (retributies en) is dit wel het geval. Die mogen niet meer dan 100% kostendekkend zijn. Een lagere dekking is een beleidsvrijheid van de gemeente. Het totaaloverzicht van de heffingen is als volgt (begroting is gecorrigeerd met berap):

	Realisatie		Begroting (na wijziging)		Realisatie
Omschrijving	2017		2018		2018
Algemene dekkingsmiddelen					
OZB eigenaar	3.644.240		3.673.000		3.701.224
OZB gebruiker	467.174		460.000		463.786
Hondenbelasting					
Baatbelasting	23.111		15.599		16.819
Toeristenbelasting	71.404		70.790		72.412
Reclamebelasting	20.939		19.434		20.625
subtotaal	4.226.867		4.238.823		4.274.865
<i>Tariefsgebonden belastingen</i>					

Rioolheffing	1.631.726		1.662.963		1.686.709
Afvalstoffenheffing	1.101.256		1.163.423		1.132.979
Lijkbezorgingsrechten	59.178		58.000		60.432
Leges WABO	264.886		306.857		374.461
Leges bestemmingsplannen	0		5.000		0
Secretarieleges burgerzaken	336.913		280.400		321.072
Leges APV etc.	10.540		7.500		7.321
subtotaal	3.404.499		3.484.143		3.582.974
Totaal	7.631.367		7.722.966		7.857.839

Tarievenbeleid en overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Rijksbeleid

Macronorm OZB 2018

De macronorm voor 2018 is in het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BOFv) vastgesteld op 3,1%. Op de macronorm 2018 is geen korting toegepast, omdat de gemeenten in 2017 binnen de gemaakte afspraak zijn gebleven.

Gemeentelijk beleid

Voor de lokale heffingen zijn de volgende gemeentelijke uitgangspunten geformuleerd:

- De Beleids- en financiële begroting 2018-2021 wordt gebaseerd op de beleids- en financiële begroting 2017-2020, vastgesteld door uw raad van 7 november 2016, inclusief de begrotingswijzigingen tot en met de 1e bestuursrapportage 2017.
- De trendmatige verhoging van de tarieven voor de onroerende zaakbelastingen bedraagt 0%.
- De toeristenbelasting is overeenkomstig eerdere besluitvorming vastgesteld op € 0,50 per overnachting.
- De tarief gebonden retributies en leges worden trendmatig verhoogd met 1%. Voor tarief gebonden retributies en leges geldt in principe het uitgangspunt om (gefaseerd) te streven naar 100% kostendekking.

Onroerende Zaakbelastingen

De belangrijkste inkomstenbron van de gemeente waarover het gemeentebestuur zelf zeggenschap heeft zijn de onroerende zaakbelastingen (lees verder OZB). De werkelijke opbrengst OZB eigenaren woningen (€ 28.224) en OZB gebruik niet woningen (3.786) is hoger dan begroot. De hogere opbrengst bij de eigenaren wordt veroorzaakt doordat de werkelijke waarden van met name de woningen hoger uitvielen dan waar bij de raming vanuit was gegaan. Bij het opstellen van de tarieven was een deel van de algehele hertaxatie nog niet geheel afgerond. Een deel van de taxatiewaarden was gebaseerd op schattingen.

In het jaar 2018 zijn tevens correcties doorgevoerd op oude belastingenjaren. Deze zijn verwerkt in de huidige belastingopbrengsten. De totale opbrengst heeft een afwijking van minder dan 1% ten opzichte van de raming.

Belasting	Raming 2018	Realisatie 2018	Vershil 2018
OZB - eigenaar	€ 3.673.000	€ 3.701.224	€ 28.224
OZB - gebruiker	€ 460.000	€ 463.786	€ 3.786
Totaal	€ 4.133.000	€ 4.165.010	€ 32.010

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting wordt opgelegd na afloop van het kalenderjaar. Begin 2019 zijn de belastingplichtigen uitgenodigd aangifte te doen van het aantal persoonsovernachtingen in 2018. De aanslagen 2018 worden vervolgens met dagtekening 31 maart 2019 opgelegd. De werkelijke opbrengst wordt geschat op € 71.569. De verwachting komt met een kleine afwijking overeen met de begroting 2018.

De werkelijke verantwoorde opbrengst toeristenbelasting in 2018 bedraagt € 72.414. De meeropbrengst wordt naast een verwachte meeropbrengst over 2018 veroorzaakt door een hoger aantal overnachtingen 2017 dan bij de jaarrekening 2017 ingeschat. Dit komt door aantrekking van de economie waardoor het totaal aantal overnachtingen stijgt binnen de gemeente. Zo bedroeg het aantal overnachtingen in 2016 141.200 en in 2017 143.265.

Belasting	Raming	Realisatie	Vershil
Toeristenbelasting	€ 70.790	€ 72.414	€ 1.624

Rioolheffing

De grondslag voor deze belasting is het direct of indirect afvoeren van afvalwater en/of hemelwater op de gemeentelijke riolering. De belastingplichtige is de gebruiker van een eigendom aangesloten op de gemeentelijke riolering. De tarieven voor de rioolheffing zijn gebaseerd op het gemeentelijke rioleringsplan.

De rioolheffing bestaat uit meerdere onderdelen, de heffing voor percelen onder de 500 m³ (vaak huishoudens), de heffing voor percelen boven de 500 m³ en de OZB heffingsobjecten voor rioolrecht garages).

Het uitgangspunt is dat de heffing 100% kostendekkend is voor de totale kosten rioleringszorg. In het nieuwe GRP (vastgesteld in december 2015) is het tarief opgenomen voor 2018. Het basistarief (waterverbruik tot 500 m³ per jaar) is voor 2018 € 218,40.

De werkelijke opbrengst is € 23.746 hoger dan begroot. In 2018 zijn meer nieuwbouwobjecten gerealiseerd dan in de begroting meegenomen. Per saldo zijn er 139 objecten meer in de heffing betrokken. De begrote leegstand komt nagenoeg overeen met de werkelijkheid.

Belasting	Raming 2018	Realisatie 2018	Vershil 2018
Rioolheffing	€ 1.662.963	€ 1.686.709	€ 23.746

Afvalstoffenheffing

Gemeente Olst-Wijhe maakt in hoge mate gebruik van een goede infrastructuur voor inzameling van herbruikbare afvalstoffen. De gemeente kent al diverse jaren Diftar. Deze gecombineerde aanpak heeft als effect een reductie van de totale hoeveelheid afval en een flinke verbetering van de gescheiden inzameling. Het afval wordt in toenemende mate gezien als waardevolle grondstof. Het gescheiden inzamelen van de verschillende afvalstromen voor hergebruik is vanuit duurzaamheid een noodzaak. We zien steeds meer dat burgers heel bewust omgaan met hun afval.

Het basisbedrag is voor 2018 vastgesteld op € 119,04 per perceel.

De volgende tarieven zijn van toepassing met betrekking tot de ledigingen van containers:

Volume container	rest-fractie		
	2018	2017	2016
240 liter	€ 9,21	€ 9,21	€ 9,21
140 liter	€ 5,63	€ 5,63	€ 5,63

Voor de ondergrondse systemen geldt een tarief van € 1,55 (huisvuilzak 40 liter).

Uitgangspunt voor de afvalstoffenheffing is, dat er sprake is van 100% dekking van de kosten.

Meer of minder opbrengsten worden via de egalisatievoorziening afvalstoffen verrekend met de burger. Rekening houdend met het werkelijk aantal aanbiddingen wordt over 2018 in totaal € 1.132.979,- ontvangen aan afvalstoffenheffing. De begrote opbrengst was € 1.163.423,-. De opbrengst is € 30.444,- minder dan begroot. De vastrecht-aanbiddingen laten een lichte stijging zien. Dit komt overeen met de kleine uitbreiding van de woningen in de gemeente. Vast recht wordt betaald door elk huishouden in de gemeente. Ten aanzien van de ledigingen zien we een neergaande trend voor de rest-fractie. Burgers bieden minder afval aan en zijn actiever in het gescheiden inzamelen.

In 2016 is omgekeerd inzamelen ingevoerd, omdat afvalscheiding en daarmee de inzameling van herbruikbare grondstoffen er door toeneemt en de hoeveelheid restafval afneemt. De opbrengsten en de verdeling is nader uitgewerkt in de onderstaande tabel:

	Raming 2018	Realisatie 2018	Vershil 2018
Basis bedrag	€ 889.209	€ 890.602	€ 1.393 (0,2%)
Rest-fractie	€ 274.214	€ 242.377	-/- € 31.837 (-11,6%)
Totaal	€ 1.163.423	€ 1.132.979	-/- € 30.444 (-2,6%)

Baatbelasting riolering Buitengebied

De opbrengst baatbelasting riolering buitengebied sluit € 1.220 hoger dan begroot. De Baatbelasting loopt door tot een contractperiode een contractperiode is verstreken. De laatste jaren worden er steeds minder baatbelastingen afgesloten. Wel vindt bij verkoop overdracht van de baatbelasting plaats. In 2018 leverde deze wisseling een kleine plus op in de heffing.

Belasting	Raming 2018	Realisatie	Vershil 2018
baatbelasting riolering	€ 15.599	€ 16.819	€ 1.220

Overige retributies en leges

Voor tariefsgebonden retributies en leges geldt in principe het uitgangspunt om (gefaseerd) te streven naar 100% kostendekking. Dit is niet in alle gevallen gerealiseerd. Er moet nog nader onderzoek plaats vinden naar de kostentoerekening en de toerekening van uren aan de diverse producten. Daarnaast dient onderzocht te worden in hoeverre het reëel is om in alle gevallen uit te gaan van 100% kostendekkendheid.

In 2018 zijn er een aantal wijzigingen doorgevoerd in de legesverordening. Dit betrof wijzigingen van wettelijke tarieven en een update van de landelijke modelverordening van de VNG. Verder is in 2018 gestart met het onderzoek naar de kostendekkendheid. Dit onderzoek loopt door in 2019.

Verder zijn vanuit de ambitie “ontzorgen en ontlasten” van evenementenorganisaties een aantal legestarieven per 2018 op nihil gezet. Dit betreft leges die te maken hebben met het organiseren van evenementen en het inzamelen en collecteren voor een charitatief of ideëel doel.

Lijkbezorgingsrechten

Bij het bepalen van de tarieven kunnen de kosten niet meer dan maximaal 100% worden verhaald. Het algemene beleid is de tarieven zo veel mogelijk kostendekkend te laten zijn.

De werkelijke opbrengst van de grafrechten 2018 bedraagt in totaal € 60.492. Hiervan heeft

- € 11.148 betrekking op belastingjaar 2017. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat een deel van de structurele aanslagen over 2017 nog moest worden opgelegd. Dit is in 2018 hersteld.
- € 49.344 betrekking op belastingjaar 2018. Dit is € 8.656 minder dan begroot (€ 58.000). Het verschil is te verklaren doordat er minder begrafenissen hebben plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is er een daling te zien in de algemene kosten (zoals inschrijvingen) en het verlenen van grafrechten.

Belasting	Raming	Realisatie	Vershil
Lijkbezorgingsrechten 2018	€ 58.000	€ 49.344	- € 8.656
Lijkbezorgingsrechten < 2018		€ 11.088	€ 11.088
Totaal	€ 58.000	€ 60.432	€ 2.432

Lokale lastendruk

In navolgende tabel is de verschuiving in belastingdruk van belastingjaar 2017 naar 2018 weergegeven. Uitgangspunt hierbij is een woning in eigendom en gebruik bij dezelfde persoon. Gehanteerd uitgangspunt is de gemiddelde vastgestelde waarde van een woning voor 2017 en 2018, bron: Waarderingskamer. Een huishouden met een REST-container van 240 liter (7 ledigingen) en een 140 liter GFT (7 ledigingen). En een riolaansluiting met een waterverbruik < 500 m³.

Omschrijving	2017	2018
OZB tarief woning – eigenaar	0,1770%	0,1710%
WOZ waarde (gemiddelde) woning	€ 223.000	€ 229.000
OZB eigenaar	€ 394,71	€ 391,59
Rioolrecht	€ 214,20	€ 218,40
Afvalstoffenheffing 2018(vast bedr.+5 ledigingen RST) (2017: +7 ledigingen)	€ 181,47	€ 165,09
Afvalstoffenheffing , GFT	Gratis	Gratis
Totaal	€ 790,38	€ 775,08

In individuele gevallen kan dit percentage uiteraard afwijken als gevolg van een meer of minder dan gemiddelde waardedaling van de woning.

Kwijtscheldingsbeleid

Voor de inwoners van Olst-Wijhe met de laagste inkomens bestaat de mogelijkheid om voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing en het rioolrecht in aanmerking te komen. Er vindt een toets plaats naar het inkomen en het vermogen. Het inkomen mag niet hoger liggen dan 100% van het bijstandsniveau. Voor de ledigingen wordt slechts beperkt kwijtschelding verleend, zodat er ook voor de minima een prikkel blijft bestaan om bewust met het aanbieden van huishoudelijk afval om te gaan. In 2018 zijn 272 kwijtscheldingsverzoeken toegewezen. Er is in 2018 € 93.190 aan kwijtschelding verleend.

Omschrijving	Aantallen				Nog onderhanden op 31 dec 2018
	Totaal	Afgewezen	Toegewezen	Toegewezen gedeeltelijk	
Totaal 2018	374	98	272	4	0
(Totaal 2017)	(318)	(83)	(235)	(nb)	(0)

Bezwaar en beroep

Bezwaarschriften:

Als een burger het idee heeft dat de WOZ waarde niet klopt kunnen burgers bezwaar maken. Inwoners schakelen bij het indienen van een bezwaar of beroep steeds vaker de hulp in van een WOZ-adviseur. Deze adviseur vraagt geen vergoeding aan de inwoner, maar aan de gemeente - op basis van de in de AWB vastgestelde uitgangspunten. Deze kostenvergoeding komt ten laste van de gemeente. Ook weer in 2018 zien we een stijging van het aantal WOZ bureaus

Bezwaar onderdeel :	aantal			
		toegewezen	Afgewezen	In behandeling
Heffen	29	14	15	0
WOZ	122	50	72	0
totaal 2018	151	64	87	0
(totaal 2017)	(76)	(34)	(42)	0

Beroepschriften:

Beroep m.b.t.	aantal	Gevolg		
		Toegewezen/ Fiscaal compromis	afgewezen/ ingetrokken	In behandeling
WOZ beroep	5	0	2	3
WOZ hoger beroep	0	0	0	0
kwijtschelding				
belastingen/leges	2	0	1	1
totaal 2018	7	0	3	4
(totaal 2017)	5	1	1	3

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Inleiding

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten dan wel risico’s te dekken waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie”.

Het gaat bij weerstandsvermogen om die risico’s die niet via verzekeringen of gevormde voorzieningen kunnen worden ondervangen. De niet verzekerde risico’s hebben, als ze zich voordoen, (grote) financiële consequenties. Het is dus zaak voor een gemeente, dat ze zich bewust is van de risico’s die ze loopt, en ze beheerst. Het uitsluiten van risico’s is echter niet mogelijk. Het beleid met betrekking tot de weerstandscapaciteit en de risicobeheersing is opgenomen in de door uw raad in 2013 vastgestelde Nota Weerstandsvermogen.

Begrip risico

Onder een risico wordt verstaan “het gevaar voor schade of verlies door interne en/of externe omstandigheden”. Het gaat hierbij om gevaar, schade en verlies van financiële aard.

Er wordt dus een omschrijving van alle redelijke voorzienbare risico’s gegeven waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd (niet volledig kwantificeerbare risico’s) of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie.

Risico’s gemeente Olst-Wijhe

Voor het verkrijgen van een getrouw beeld van de financiële positie is het nodig inzicht te krijgen in de risico’s die niet in de begroting zijn verwerkt.

Er is een drietal categorieën risico’s onderscheiden:

- A. Top 10 Budgettaire risico’s (in volgorde van mate van risico);
- B. Risico’s grondexploitatie;
- C. Overige risico’s, die niet in de top 10 staan.

Voor het continu beheersen van de risico’s hanteert de gemeente de cyclus van: identificeren, kwantificeren en risicoweging naar klassen. In deze paragraaf staan de top 10 risico’s, de weerstandscapaciteit en de actuele ratio van het weerstandsvermogen.

Risico’s en beheersing ervan

A. Top 10 risico’s

In totaal hebben wij afgerond 50 risico’s in beeld, die elk half jaar worden gemonitord. Afhankelijk van de kans van voordoen en de impact wordt de top 10 bepaald. Dit gebeurt aan de hand van de beleidsregels die uw raad heeft vastgelegd in Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement.

Sociaal domein

Inmiddels is vier jaar ervaring opgedaan met de uitvoering van de nieuwe Jeugdwet, de Wmo 2015. We hebben steeds meer inzicht gekregen in het verloop van de uitgaven binnen het sociaal domein. Op basis van deze vier ervaringsjaren is duidelijk dat de grootste financiële risico’s bij de uitvoering van de Jeugdwet ontstaan. Wel maken wij ons zorgen over een mogelijke stijging van het aantal ondersteuningsvragen in het kader van de Wmo als het abonnementstarief 1 januari 2019 wordt ingevoerd (de eigen bijdrage Wmo wordt in veel gevallen lager dan voorheen). De huidige reserve sociaal domein wordt ingezet om de tekorten op de uitgaven in het sociale domein op te vangen. Echter, deze reserve wordt per 1 januari 2019 niet langer gevoed. Gelet op het tekort in het sociaal domein in 2018 (€ 180.000) en de mogelijke effecten van de invoering van het abonnementstarief in het kader van de Wmo schatten we het risico voor komende jaren in op ca. €

300.000. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 300.000 met een grote kans (70%) van voordoen.

Meldplicht datalekken

Met de invoering van de meldplicht datalekken (vanaf mei 2018: Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)) zijn we verplicht elk ernstig datalek actief te melden. Hieraan zijn enorme boetes gekoppeld. Daarnaast kunnen bestuurders persoonlijk aansprakelijk worden gesteld. Er is een beleidsplan privacy door ons college vastgesteld. Er wordt gewerkt aan een uitvoeringsplan. Er wordt gerekend met een bedrag van € 150.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Onverzekerd eigen risico

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) bevat een schadevergoedingsregeling voor vermogensschade. Hierbij kan worden gedacht aan geweigerde vergunningen of het toepassen van bestuursdwang. Op grond van het Burgerlijk Wetboek (BW) zijn bijvoorbeeld claims mogelijk bij schade aan voertuigen als gevolg van het in onvoldoende mate onderhouden van openbare wegen. Tegen bovengenoemde claims is de gemeente verzekerd.

De vaste activa van de gemeente zijn alle verzekerd tegen de meest voorkomende gevallen van schade. Samengevat is de gemeente onder andere verzekerd tegen schade door:

- brand, schade aan opstal en inventaris; - fraude; - aansprakelijkheidsstelling college en medewerkers; - vermogensaansprakelijkheid; - risico's bij de uitvoering van werken; - ongevallen. Met het formuleren van een ARBO beleidsplan en ARBO actieplannen wordt ernaar gestreefd de medewerkers een veilige werkomgeving te bieden en ze bewust te maken van veilig gedrag.

Het aantal solide verzekeraars die gemeentelijke risico's willen verzekeren is de afgelopen jaren afgenomen. De verzekeringsmaatschappij heeft het eigen risico vastgesteld op € 2.500 voor schade aan zaken (per geval), € 2.500 voor schade aan personen (per geval) en € 12.500 voor vermogensschade per geval.

Bepaalde risico's zijn in het geheel niet meer bij een verzekering onder te brengen. Hierbij valt te denken aan het niet nakomen van toezeggingen of gewekte verwachtingen. Vanwege toenemende mondigheid van de burger is de kans van voordoen verhoogd naar een grote kans. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 45.000 met een grote kans (70%) van voordoen.

Algemene uitkering

Periodiek wordt er "groot onderhoud" gepleegd aan de verdeling van het gemeentefonds om de werkelijke kosten aan gemeentelijke taken aan te laten sluiten met de ijkpunten in het gemeentefonds. Per 2019 zijn de integreerbare delen van de integratie uitkering sociaal domein (IUSD) overgeheveld naar de algemene uitkering van het gemeentefonds. AEF publiceerde in april 2018 een kwalitatief onderzoek naar de discrepanties in de verdeelmodellen in het sociaal domein. Het onderzoek bevestigt de noodzaak om de verdeelmodellen aan te passen. Daarnaast vinden een aantal verdiepende onderzoeken plaats die als inbreng dienen voor een herijkingsonderzoek van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het deel van het gemeentefonds dat betrekking heeft op het sociaal domein zal in een apart traject worden vormgeven, maar loopt parallel aan de herijking van de rest van het gemeentefonds. De beide processen leiden tot aanpassing van de verdeling van het gemeentefonds per 2021.

Als gevolg van de onderhoudsoperatie wijzigt de (landelijke) omvang van het gemeentefonds niet. Wel worden gelden overgeheveld van clusters onderling. Dit leidt bij individuele gemeenten tot herverdeeleffecten. In 2015 is overeengekomen dat effecten (positief en negatief) voor de decentralisaties in het sociaal domein plus de herverdelingsoperatie van het gemeentefonds samen zullen worden afgetopt tot € 15 per inwoner per jaar. De drempel stijgt dus jaarlijks € 15 per inwoner. Het maximale nadeel in de jaren 2019 t/m 2022 bedraagt op basis van 18.023 inwoners: van € 270.345 (2019) tot € 1.081.380 (2022). Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 270.000 (afgerond) met een kleine kans (30%) van voordoen.

Project Proeftuin Olstergaard Olst

Voor het project proeftuin Olst (Wonen voor Morgen) wordt een verkennings- en planstudie gedaan, dit vooruitlopend op de vaststelling van een grondexploitatie (naar verwachting 3e kwartaal 2019). Hiervoor is krediet benodigd. Bij een No Go in het vervolg van het project kan het aangevraagde krediet niet worden verwerkt in de grondexploitatie en moet het krediet worden afgeboekt. Vanuit financieel perspectief wordt het risico als volgt ingeschat: beoogd krediet € 250.000 met een kleine kans (30%) van voordoen.

Exploitatie maatschappelijk vastgoed

Het gaat hier om maatschappelijk vastgoed waar wij eigenaar van zijn maar die door derden wordt beheerd en geëxploiteerd (bijv. Zalencentrum Wesepe, dorps huis Welsum). Op dit moment worden geen grote financiële risico's voorzien, maar wij blijven als eigenaar financieel verantwoordelijk wanneer stichtingsbesturen niet langer in staat zijn om het pand te beheren en te exploiteren. Vanuit financieel perspectief wordt het risico als volgt ingeschat: € 50.000 met een matige kans van voordoen.

Omgevingsdienst IJsselland

Op 1 januari 2018 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst in werking getreden en zijn de basistaken Milieu van Olst-Wijhe en de betrokken medewerkers onder gebracht bij de Omgevingsdienst. De financiële gevolgen van de oprichting van de GR en de overdracht van taken en personeel zijn opgenomen in de begroting 2018. De begroting is voor een groot deel gebaseerd op de geschatte werkvoorraad van alle partners. Hierin zit het risico dat de geschatte werkvoorraad in de praktijk hoger of lager is. Alle kosten die te maken hebben met de VT&H informatievoorziening voor de Omgevingsdienst worden vanaf 2018 verantwoord op de begroting van de Omgevingsdienst IJsselland. Daarnaast wordt in de begroting rekening gehouden met de doorontwikkeling. Onze begroting voorziet in een bijdrage aan de OD van ca. € 500.000. De OD verwacht dat deze post toereikend is.

Door de OD is aangegeven dat de kwaliteit van de in het informatiesysteem (IJVI) ingebrachte data ernstig te wensen overlaat. Een verbeteringslag is nodig. Hierdoor zou het ontwikkelbudget ICT ontoereikend kunnen zijn. Daarnaast bestaat er het risico dat de geplande koppelingen van dit systeem met het zaakstelsel langer duren dan voorafgaand was verwacht. Dit zou kunnen drukken op de bezuinigingsstaakstelling van de OD op langere termijn. Doordat de OD (nog) maar over een beperkte reserve of voorziening beschikt, kan dit gevolgen hebben voor onze gemeentelijke bijdrage aan de OD. Gelet op deze situatie wordt op dit moment voor de berekening van het risico uitgegaan van 10% van de gemeentelijke bijdrage (afgerond € 500.000) is: € 50.000 met een matige kans (50%) van voordoen.

Organisatierisico's

Met betrekking tot haar eigen organisatie loopt de gemeente continu werkgeverrisico's. Het gaat er dan vooral over of wel de juiste mensen op de juiste plaats zitten en of de organisatie in het geheel haar taken wel aankan. De risico's die hieruit voort kunnen vloeien worden beperkt via een adequaat stelsel van interne controle, het beschrijven en borgen van werkprocessen en het formuleren en bewaken van de HRM gesprekscyclus.

Een kleine organisatie kent over het algemeen veel 'solo' functies, functies die door slechts één medewerker worden uitgeoefend. Uitval van de medewerker of onvoldoende functioneren heeft tot gevolg dat taken onvoldoende worden uitgevoerd of tot werkloosheid. De gemeente is eigen risicodragers voor dergelijke werkgeverrisico's. De kosten die voortvloeien uit onvoorziene situaties zijn niet begroot. Voorts dient bij uitval achtervang of tijdelijke capaciteit ingezet te worden om de dienstverlening te kunnen garanderen. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 100.000 met een kleine kans (30%) van voordoen.

Rente

Het totaal aan jaarlijkse aflossingen op de aangegane langlopende geldleningen bedraagt in de jaren 2018 t/m 2021 jaarlijks gemiddeld ca. 2,5 miljoen. De gemiddelde rentevergoeding over de aantrokken leningen bedraagt ruim 3%. Voor de korte financiering van het financieringsstekort

wordt structureel een rentepercentage van 2,75% aangehouden. Rekening houdend met een financieringstekort van € 3 miljoen bedraagt de (jaarlijkse) financieringsbehoefte € 5,5 miljoen. 1% rentestijging leidt tot € 55.000 extra lasten. Gelet op de huidige historisch lage rentetarieven wordt op dit moment de kans als klein geschat. Voor de berekening van het risico wordt uitgegaan van € 55.000 met een kleine kans (30%) van voordoen.

Wachtgeld wethouders

Aftredende wethouders hebben recht op een uitkering. Hiervoor is in het verleden een reserve gevormd. Gelet op de historie in Olst-Wijhe is het risico op tussentijds aftredende wethouders en daarmee het risico op het uitbetalen van wachtgelduitkeringen klein. De kans dat de gevormde reserve onvoldoende is, is aanwezig. De kans wordt als klein ingeschat (30%).

Samengevat:

Risico's	Bedrag
<i>Top 10:</i>	
Sociaal domein	210.000
Meldplicht datalekken	75.000
Onverzekerd eigen risico	31.500
Algemene uitkering	81.000
Project Proeftuin Olst Olstergaard	75.000
Exploitatie maatschappelijk vastgoed	25.000
Omgevingsdienst IJsselland	25.000
Organisatierisico's	30.000
Rente	16.500
Wachtgeld wethouders	15.000
Subtotaal	584.000
Overige risico's buiten top 10	337.335
Totaal	921.355

B. Risico's grondexploitaties

Voor de risico's met betrekking tot grondexploitaties geldt een apart regime. De omvang van de risico's worden per exploitatie bepaald en voor voorziene verliezen wordt per exploitatie een verliesvoorziening getroffen. Het beleid is om het totaal van deze risico's als weerstandsvermogen in de Algemene Reserve Grondexploitaties (ARG) aan te houden. Het saldo is als mutatie in de Algemene Reserve verwerkt.

Voor een risicoanalyse wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

C. Overige risico's

Hieronder vallen de risico's die niet in de top 10 staan. Onder de overige risico's vallen ook risico's die geen financiële consequenties hebben of moeilijk financieel vertaald kunnen worden, maar wel impact kunnen hebben, zoals imago-risico's. Als de gemeente op een ongunstige manier in beeld komt, kan dit aanzienlijke risico's met zich meebrengen.

De overige risico's buiten de top 10, belopen een totaalbedrag van € 337.335.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt het geheel van middelen en mogelijkheden verstaan, waarmee niet begrote en onverwachte substantiële kosten kunnen worden opgevangen. Het is als het ware een buffer om er voor te zorgen dat het bestaande beleid en voorzieningen niet in gevaar komen, wanneer risico's werkelijkheid worden. In de jaarrekening maakt de volgende component onderdeel uit van de weerstandscapaciteit:

Reserve nader te bestemmen middelen

In de exploitatie wordt niet beschikt over de bespaarde rente van deze reserve. Het aanwenden (eenmalig) van deze middelen leidt derhalve niet tot financiële consequenties, waarvoor verdere maatregelen nodig zijn. Het saldo van deze reserve vóór resultaatbestemming bedraagt ultimo 2018 € 4.255.757.

Ratio weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen wordt als volgt berekend:

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Totale weerstandscapaciteit}}{\text{Financiële impact risico's bij 90\% zekerheid}}$$

Op grond van de huidige gegevens bedraagt de ratio € 4.255.757 / € 921.355 = afgerond 4,62. In aansluiting op de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement betekent een ratio van 4,62 dat het weerstandsvermogen uitstekend van omvang is. Een ratio van 1,0 tot 1,4 is voldoende van omvang.

Met de resultaatbestemming wordt voorgesteld een bedrag van € 716.561 te onttrekken aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Tevens wordt voorgesteld het resultaat 2018 na bestemming ad € 642.535 toe te voegen aan de reserve Nader te bestemmen middelen. Daarmee krijgt die reserve een omvang van € 4.181.731.

Op grond van deze reserve-omvang bedraagt de ratio € 4.181.731 / € 921.355 = afgerond 4,54. Deze ratio is volgens de door uw raad vastgestelde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uitstekend van omvang.

Financiële kengetallen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) schrijft sinds 2015 voor dat in deze paragraaf een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. Het gaat om een kengetal voor de:

1a. netto schuldquote, 1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, 2. solvabiliteitsratio, 3. Grondexploitatie, 4. structurele exploitatieruimte en 5. belastingcapaciteit. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen.

De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht over de financiële positie van de gemeente.

1a. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

2. De solvabiliteitsratio:

Dit kengetal geeft inzicht in de mate, waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves

(zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Voor de berekening van dit kengetal worden de bouwgronden in exploitatie gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel moet conform het BBV in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

Op grond van het Bbv wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. Ook wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.

Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten.

Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage.

Kengetallen voor gemeente Olst-Wijhe	Rekening	Begroting	Rekening
	2017	2018	2018
1a. netto schuldquote	78,13%	99,48%	80,03%
1b. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	59,06%	78,23%	56,51%
2. solvabiliteitsratio	27,79%	20,05%	27,54%
3. grondexploitatie	19,07%	23,73%	17,02%
4. structurele exploitatieruimte	3,17%	0,02%	3,12%
5. belastingcapaciteit: woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde	109,32%	109,20%	107,50%

Toelichting kengetallen

De netto schuldquote en de netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, zijn flink lager dan begroot vanwege een lager dan verwachte financieringsbehoefte. Hoewel de schuldpositie ten opzichte van 2017 is afgenomen door aflossingen resulteert dit in een beperkte mutatie ten opzichte van 2017 doordat de baten in 2017 hoger waren door met name de incidentele verkoop van aandelen Vitens.

De solvabiliteitsratio 2018 is nagenoeg gelijk aan 2017. De afname van het eigen vermogen wordt namelijk gecompenseerd door afname van het balanstotaal. De afname van het eigen vermogen is lager dan begroot.

Het kengetal grondexploitatie is in 2018 gedaald. Deze daling komt met name doordat de boekwaarde van de voorraden grondexploitaties door verkopen van grond is gedaald. In 2018 is er met name op het woningbouwcomplex Noorderkoeslag veel grond verkocht.

Uit het (positieve) kengetal structurele exploitatieruimte blijkt dat de gemeente financieel gezond is. Er zijn in 2018 structureel meer baten dan lasten.

Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan dat onze gemeente boven het landelijke gemiddelde uitkomt. Het verschil is ten opzichte van de jaarrekening 2017 wel kleiner geworden door beperkte tariefstijging.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Inleiding

Volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) dient de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen tenminste de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen te bevatten. Van deze kapitaalgoederen moeten in deze paragraaf zowel het beleidskader als de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting worden aangegeven. De paragraaf geeft daarmee een dwarsdoorsnede van de begroting.

Het onderhoud van de kapitaalgoederen is van groot belang voor het optimaal functioneren van de gemeente, onder meer op het gebied van veiligheid, vervoer, recreatie en welzijn en welbevinden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

De kapitaalgoederen van onze gemeente kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- infrastructuur (wegen, water, riolering, civieltechnische kunstwerken);
- voorzieningen (groen, verlichting, speel- en sportfaciliteiten);
- gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continue budgettaire middelen vergt.

Voor het verwezenlijken van de meeste gemeentelijke programma's spelen de kapitaalgoederen een rol. Omdat het onderhouden van de kapitaalgoederen veel geld kost en het uitstellen van onderhoud aanvankelijk niet tot problemen leidt (maar later des te meer), is het van belang er voor te waken dat onderhoud van kapitaalgoederen niet zonder nadere besluitvorming van de raad de sluitpost van de begroting wordt.

Dit wil niet zeggen, dat er geen flexibiliteit is bij het onderhoud van kapitaalgoederen. De vereiste kwaliteit is daarbij een sterk bepalende factor.

Voor de verschillende categorieën kapitaalgoederen zijn door ons afzonderlijke onderhoudsnota's en onderhoudsplanningen opgesteld. De uitgangspunten voor beheer en onderhoud van de verschillende kapitaalgoederen zijn in deze paragraaf opgenomen.

Beleidskader, uitvoering en uitgaven

Het volgende beleidskader is voor het onderhoud van de kapitaalgoederen gehanteerd.

Openbare ruimte

Beleidskader

De kwaliteit van de openbare ruimte is in 2016 vastgesteld op onderstaande niveaus. Op basis van het raadsvoorstel van mei 2016 over het Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) zijn in de begroting daarvoor de financiële middelen opgenomen.

Vanaf 2019 komen er extra middelen beschikbaar om het onderhoudsniveau op het scenario "voldoende" te brengen.

Het onderhoudsniveau vanaf 2017: met het budget dat beschikbaar is gesteld kan vastgehouden worden aan het huidige, vastgestelde minimale beeldkwaliteitsniveau.

Beheercategorie	Centrum	Hoofdinfra	Woongebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag
Wegen en water	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag
Meubilair	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag
Reiniging	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag
Technische installatie	Basis	Basis	Basis	Basis	Basis
Kunstwerken	Basis	Laag	Laag	Laag	Laag

Het onderhoudsniveau vanaf 2019:

Extra middelen worden beschikbaar gesteld om daarmee het onderhoud van de infrastructuur op scenario 'voldoende' te kunnen onderhouden.

Beheercategorie	Centrum	Hoofdinfra	Woongebied	Bedrijventerrein	Buitengebied
Groen	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Wegen en water	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Meubilair	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Reiniging	Hoog	Basis	Basis	Laag	Laag
Technische installatie	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis
Kunstwerken	Hoog	Basis	Basis	Laag	Basis

Wegen

Beleidskader	<p>Beheer en onderhoud aan wegen heeft plaatsgevonden op basis van het door ons in 2018 in verband met het IBOR plan vastgestelde Beleidsplan Wegen. Dit gebeurt op basis van de landelijk gebruikte systematiek van rationeel wegbeheer van de CROW en een schouw van de beeldkwaliteit.</p> <p>Elk jaar wordt de toestand van de wegverharding gemonitord. Het ene jaar op basis van beeldkwaliteit (monitor / kwaliteit schouw) en het andere jaar op basis van een uitgebreide weginspectie. Op basis daarvan stellen wij elke twee jaar een geactualiseerd beheerplan vast. In het beheerplan wordt aangegeven in hoeverre we voldoen aan de gestelde eisen en welk budget voor onderhoud nodig is voor de komende vijf jaar.</p> <p>Uit ons onderhoudsplan 2017 blijkt dat onze wegen op een voldoende kwaliteitsniveau zijn, waarbij de veiligheid van weggebruikers gegarandeerd is.</p> <p>Reconstructies van wegen: In het rationeel wegbeheer worden wegen beheerd volgens het rationeel wegbeheer tot vijf jaar voor reconstructie. De laatste vijf jaar wordt alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud uitgevoerd. Reconstructies van wegen vinden plaats om uiteenlopende redenen, onder andere vanwege het einde van de levensduur van de gebruikte materialen, vervanging van riolering en verandering van de inrichting door wijziging van de functie van een weg. In programma 2 staat vermeld welke activiteiten in het kader van reconstructies in 2017 zijn uitgevoerd.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Aantal kilometers weg:	294 km
	waarvan buiten bebouwde kom	ca. 67 %
	w.v. binnen bebouwde kom	ca. 33 %
	Oppervlakte wegnnet:	1.486.600 m ² ²⁰
	w.v. asfalt	57 %
	w.v. klinkers	38 %
	w.v. overig	5 %
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.	
Openbare verlichting		
Beleidskader	<p>Het beleidsplan, Licht In Openbare Ruimte, LIOR is in 2016 vastgesteld. Het is een beeldend beleidsplan, ontsloten via internet www.olst-wijhe.verlichtinginbeeld.nl/map. Het beleidsplan gaat verder dan alleen</p>	

²⁰ Ontleend aan Beleidsplan wegen 2018

	<p>openbare verlichting. Het gaat in op alle kunstmatige verlichting in de buitenruimte van onze gemeente, inclusief de openbare verlichting. In 2017 is er een uitvoeringsplan gemaakt voor het vervangen 992 armaturen en 250 lichtmasten in drie jaar tijd. De vervanging is gestart in 2018. In 2020 zijn er 992 armaturen vervangen en bestaat ons areaal uit 50% ledverlichting. Uitgangspunten bij het beheer en onderhoud zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Periodieke controle van de lampen op hun goede werking. Defecte lampen worden vervangen. Uitgangspunt is dat minimaal 97% van onze openbare verlichting brandt. ➤ Verouderde verlichting, masten en armaturen worden vervangen op volgorde van prioriteit, tijdens reconstructies en projectmatig. ➤ Duurzaamheid. In het kader van duurzaamheid passen we armaturen toe met energie zuinige verlichting en een lange levensduur. 	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Lichtpunten	3.250 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 2.1 Verkeer en vervoer.	
Riolering en water		
Beleidskader	<p>Naast de zorg voor het inzamelen van afvalwater heeft de gemeente de zorg voor hemelwater en grondwater. De daaruit voortvloeiende taken zijn geregeld in het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan Olst-Wijhe 2016-2020, dat door uw raad in december 2015 is vastgesteld. In het plan staat aangegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> • welk beleid de gemeente voert voor de zorgplichten riolering; • wat de gemeente aan rioleringsvoorzieningen heeft; • hoe deze worden beheerd; • welke voorzieningen aan vervanging of renovatie toe zijn; • welke verbeteringen nog nodig zijn, onder meer voor het milieu; • hoeveel dat alles kost; • hoe deze kosten op de burgers en bedrijven worden verhaald. 	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Vrijvervalriolering	97 km
	(Riool)gemalen	20 stuks
	Persleidingen	2.500 m1
	Pompunits drukriolering	908 stuks
	Drukriolering	178 km
	Gemengde overstorten	16 stuks
	Regenwateruitlaten/-overstorten	34 stuks
	Randvoorzieningen (BergBezinkBassins)	4 stuks
	Inspectieputten	2.450 stuks
	Kolken	5.900 stuks
Lijngoten	1.500 m1	
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 7.2 Riolering.	
Kunstwerken		
Beleidskader	<p>Onder kunstwerken worden verstaan: bruggen, duikers, loswal, steigers en beschoeiingen. Voor de uitvoering van het onderhoud op het niveau, zoals hierboven onder het kopje Onderhoud openbare ruimte is weergegeven, is een budget geraamd. Uitgangspunten bij dit niveau van beheer en onderhoud zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Er vindt periodiek inspectie plaats naar de kwaliteit van de kunstwerken. Schades worden gerepareerd. ➤ De brugdekken worden regelmatig gereinigd. 	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Het dek van de houten bruggen en betonnen bruggen wordt stroef gehouden. <p>Het totaalbeeld heeft een minimale beeldkwaliteit. Ten gevolge van de bezuinigingen in het verleden besteden we meer aandacht aan veiligheid dan aan het aanzien. (Een stroef brugdek is belangrijker dan mooi geschilderde leuning). De nota is in de eerste helft van 2018 geactualiseerd in verband met het IBOR plan.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Verkeersbruggen	29
	Spoortunnel	1
	Fietstunnel	1
	Fietsbrug	13
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 7.1 Verkeer en vervoer.	
Openbaar groen/begraafplaatsen		
Beleidskader	<p>Het Groenbeleidsplan Olst-Wijhe 2007-2017 is door uw raad in 2006 vastgesteld. Op basis van de besluitvorming over de IBOR in 2016 vindt het onderhoudsniveau plaats, zoals hierboven bij het kopje Onderhoud openbare ruimte is aangegeven.</p> <p>Bij de vaststelling van het Bomenbeleidsplan in 2014 is het groenbeleid geëvalueerd. De gemeentelijke bomen, groter dan 40 cm. diameter, worden eens per 3 jaar gecontroleerd op veiligheid en onderhoud. Hiermee voldoen we aan onze zorgplicht.</p> <p>Het onderhoudsniveau van de begraafplaatsen handhaven we op een hoog niveau. Met het oog op het kostendekkend maken van de begraafplaatsen is in 2014 een nieuw beleids- en beheersplan vastgesteld.</p>	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Stedelijk groen binnen de bebouwde kom: beplantingen	15 ha.
	gras (gazon, ruw gras, berm)	43 ha.
	Landschappelijk groen: gras, berm beplanting	80 ha. 2 ha.
	Begraafplaatsen	3 stuks
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn verwerkt in programma 2, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie en taakveld 7.5 begraafplaatsen.	
Speel terreinen		
Beleidskader	<p>Het beleidskader (Zo spelen wij in Olst-Wijhe) is in 2015 geëvalueerd. In de uitvoering heeft de nadruk gelegen op het aantrekkelijk en uitdagend maken van de bestaande speelvoorzieningen. Een aantal beleidsuitgangspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Alle speeltoestellen die in beheer van de gemeente zijn worden twee keer per jaar geïnspecteerd. Onderhoud vindt plaats volgens het Attractiebesluit. ➤ In nieuwe woonwijken wordt 3% van de beschikbare ruimte als speelruimte bestemd. ➤ Het budget voor onderhoud en vervanging van speeltoestellen is gekort. Deze korting wordt opgevangen door een verruiming van de speelcirkels. Indien speeltoestellen aan vervanging toe zijn, wordt onderzocht of het betreffende speelterrein op grond van deze ruimere speelcirkels verwijderd kan worden. ➤ Onderhoud en beheer wordt uitgevoerd op een sober niveau. 	

	Efficiency in de uitvoering is gerealiseerd door samen met buurgemeente Raalte de inkoop van speeltoestellen en valondergronden aan te besteden	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Aantal speelplaatsen	79
	Aantal speeltoestellen	405
Vertaling naar begroting	De budgetten zijn opgenomen onder programma 2, taakveld 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie speelvoorzieningen.	
Gebouwen		
Beleidskader	Voor de in gemeentelijk beheer zijnde panden zijn Meerjarenonderhoudsplanningen (MJOP's) opgesteld. Uitgangspunt daarbij is dat de technische staat van de panden conform wettelijke richtlijnen moet zijn/blijven en dat de staat van onderhoud op redelijk/goed niveau moet zijn. Deze meerjarenonderhoudsplannen worden in 2019 geactualiseerd.	
Kerncijfers	<i>Areaal</i>	<i>Aantal - eenheid</i>
	Welzijnsgebouwen	10
	Brandweerkazernes Olst en Wijhe	2
	Gymnastieklokalen	3
	Kerktorens	3
	Aula's begraafplaatsen	2
	Gemeentehuis en -werf	2
Onderwijsgebouwen	Het groot onderhoud is vanaf 1-1-2015 niet langer een gemeentelijke verantwoordelijkheid.	
Vertaling naar begroting	De lasten van de gebouwen zijn verwerkt binnen de verschillende programma's in de begroting.	
	Sinds 1 januari 2015 zijn de schoolbesturen voor het primair onderwijs verantwoordelijk voor de kosten van buitenonderhoud aan hun schoolgebouwen. De schoolbesturen hebben scenario's beschreven, die ervoor moeten zorgen dat op de lange termijn kwalitatief goede, kansrijke, toekomstbestendige en betaalbare voorzieningen voor onderwijs en kinderopvang in onze gemeente voorhanden zijn. Verwezen wordt naar programma 3.	

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

Inleiding

De wet Financiering Decentrale Overheid (FIDO) stelt regels voor het financieringsgedrag van decentrale overheden. In het kader van deze wet is in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (Bbv) een paragraaf 'financiering' voorgeschreven, in zowel de begroting als in het jaarverslag. De wet FIDO definieert treasury als volgt: "het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's".

Het beleid ten aanzien hiervan hebben wij vastgelegd in het Treasurystatuut Olst-Wijhe 2011 die op 7 februari 2011 ter kennisname is gebracht aan uw raad. In 2019 is het Treasurystatuut door ons aangepast. Deze is ook ter kennis van uw raad gebracht.

Bij de wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (Bbv) en de invoering van Vennootschapsbelasting (VPB) voor de lagere overheden met ingang van 2016 is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt.

Hoe met ingang van 1 januari 2016 met rente dient te worden omgegaan bij de grondexploitatie staat beschreven in de notitie grondexploitaties 2016 die de commissie BBV heeft uitgebracht. In de notitie rente 2017 wordt ingegaan op de verwerking van de rentelasten en -baten in de begroting en jaarstukken. De bepalingen en richtlijnen van deze notitie zijn in werking getreden met ingang van het begrotingsjaar 2018.

Doelstellingen van de treasuryfunctie

De treasuryfunctie dient tot:

- het verzekeren van duurzame toegang tot de financiële markten tegen acceptabele condities;
- het tegengaan van ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- het optimaliseren van de renteresultaten binnen de gegeven kaders en richtlijnen.

Risicobeheer financiering

Algemeen

Om de risico's te beperken is in het Treasurystatuut een aantal uitgangspunten en verplichtingen opgenomen. Zo is in het statuut bepaald dat de gemeente in principe geen leningen aan derden verstrekt uit hoofde van haar "publieke taak". Ook staat de gemeente niet garant voor de betaling van rente en aflossingen van leningen die door derden worden aangegaan wanneer er sprake is van een zogenoemde voorliggende voorziening. Op deze algemene regel kan een uitzondering worden gemaakt voor welzijnsinstellingen.

Koersrisico's

Om het koersrisico te beperken is in het Treasurystatuut bepaald welke producten gehanteerd mogen worden in de situatie van uitzettingen uit hoofde van treasury. Van structurele financieringsoverschotten op lange termijn (langer dan twee jaar) is op dit moment geen sprake.

Renterisicobeheer

In het kader van het renterisicobeheer mag de gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal van een openbaar lichaam de kasgeldlimiet niet overschrijden en mag het renterisico op het begrotingstotaal van een openbaar lichaam de renterisiconorm niet overschrijden.

De kasgeldlimiet en de renterisiconorm bedragen beide een percentage (8,5% respectievelijk 20%) van het begrotingstotaal van de gemeente.

Indien een openbaar lichaam voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet overschrijdt, stelt het daarvan de toezichthouder op de hoogte en legt het de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring voor aan de toezichthouder.

De kasgeldlimiet is gedurende de eerste twee kwartalen van 2018 overschreden.

In 2018 is geen nieuwe vaste geldlening afgesloten.

Hieronder treft u de ontwikkeling (van de ruimte onderschrijding c.q. overschrijding) van de kasgeldlimiet en renterisiconorm aan.

De kasgeldlimiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan en dient derhalve om het renterisico op de korte termijn te beheersen.

Berekening kasgeldlimiet	
De kasgeldlimiet moet berekend worden naar de situatie bij de aanvang van het kalenderjaar.	
Begrotingstotaal 2018	€ 42.167.865
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,50%
Kasgeldlimiet voor 2018 (afgerond)	€ 3.584.000

Verloop stand kasgeldlimiet 2018 (bedragen x € 1.000,-)	Kwartaal			
	1	2	3	4
Basisgegevens kasgeldlimiet				
1 Vlottende schuld	4.438	5.833	3.833	4.004
2 Vlottende middelen	121	1.451	2.333	2.231
3 Totaal netto-vlottende schuld (1-2)	4.317	4.382	1.500	1.773
Kasgeldlimiet	3.584	3.584	3.584	3.584
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	- 733	- 798	+ 2.084	+ 1.811

De renterisiconorm heeft betrekking op schuld met een looptijd van meer dan een jaar. De norm is gericht op een evenwichtige opbouw van de vaste schuld door gemeenten. Beoogd wordt te voorkomen dat er te grote renterisico's ontstaan in enig jaar door renteherziening of (her-) financiering.

Verloop stand renterisiconorm 2018 (bedragen x € 1.000)	
Basisgegevens renterisiconorm	
1 Renteherzieningen op leningen o/g	0
2 Betaalde aflossingen	3.231
3 Renterisico (1 + 2)	3.231
4a Begrotingstotaal jaar 2018	42.168
4b Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20%
5 Renterisiconorm (4a x 4b /100)	8.434
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	+ 5.203

De conclusie uit bovenstaand overzicht is dat in de beschouwde periode het renterisico ruim beneden de aangegeven normering is gebleven.

Financieringspositie

De Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) schrijft voor dat de (structurele) financieringsbehoefte boven de kasgeldlimiet moet worden afgedekt met vaste financieringsmiddelen (looptijd langer dan één jaar).

Schatkistbankieren/Schatkistbeleggen

Eind 2013 heeft het parlement de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) gewijzigd in verband met het rentedragend aanhouden van liquide middelen in 's Rijks schatkist (verplicht schatkistbankieren). Voor decentrale overheden (waaronder gemeenten) betekent dit dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

Met de Bank Nederlandse Gemeenten is in 2017 overeengekomen dat saldi boven € 300.000,00 automatisch worden gestald op de schatkistrekening bij het Rijk.

Aangezien onze gemeente niet (structureel) beschikt over overtollige middelen is de impact van de wet, afgezien van extra administratieve handelingen, voor onze gemeente beperkt.

Renteresultaat

Overeenkomstig de in de raadsvergadering van 3 juli 2017 vastgestelde begrotingsrichtlijnen wordt voor zowel de berekening van de zogenaamde bespaarde rente alsmede voor de rentebijdrage aan de reserves een percentage van 1,5% gehanteerd. Een uitzondering hierop vormt de bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis waaruit gedeeltelijk de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor worden gedekt (4%).

Onderstaand overzicht schetst het renteresultaat op het taakveld Treasury over 2018.

Boekwaarde vaste activa per 1 januari 2018		64.322.104
Financieringsmiddelen per 1 januari 2018:		
1) Leningschuld	32.923.286	
2) Reserves	18.157.853	
3) Voorzieningen	10.482.923	
		61.564.062
Tekort aan financieringsmiddelen		2.758.042
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		
	1.044.819	
De externe rentebaten (idem)		
	-/- 369.943	
Saldo rentelasten en baten		674.876
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend (2,17% van € 12.587.519)		
	-/- 273.149	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend (woningbouwleningen SallandWonen)		
	-/- 109.820	
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken, die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend		
	109.820	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		401.717
Rente over eigen vermogen		
		207.815
Rente over voorzieningen		
		87.730
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		697.272
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 2,00%)		
		- 822.056
Renteresultaat op het taakveld Treasury		124.784

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

Beleid en strategie

De gemeentelijke organisatie ontwikkelt zich aan de hand van de Bedrijfsvoeringsvisie. In 2018 is deze visie geactualiseerd door middel van de notitie: *De organisatie van de gemeente Olst-Wijhe in de gemeenschap van de toekomst*. Daarmee speelt de organisatie in op de veranderende wereld en nieuwe vraagstukken, bijvoorbeeld op het vlak van participatie.

In 2018 is in het kader van het zogenoemde strategische HR-beleid gestart met het opstellen van een strategisch personeelsplan. Uitgaande van de opgaven die aan de gemeentelijke organisatie worden gesteld is de toekomstige kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan medewerkers in kaart gebracht. Dit mede in het perspectief van een krappe arbeidsmarkt en het gegeven dat ongeveer 30% van de organisatie binnen nu en tien jaar de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt.

De samenwerking binnen DOWR is, na jaren van opbouw en overgang, in een consolidatiefase terecht gekomen. Er kan nu gewerkt gaan worden aan de verdere doorontwikkeling van de samenwerking. De aanbevelingen uit de evaluatie rondom het professionaliseren van de PDCA cyclus zijn uitgevoerd. Dit betekent dat de kaderdocumenten, zoals de dienstverleningsovereenkomsten en de begrotingen, via de afgesproken route en tijdig worden opgesteld en vastgesteld. De informatievoorziening aan de bestuurders is tevens verbeterd. In de tweede helft van 2017 is een visie op de samenwerking opgesteld met de onderzoeksvraag op welke onderdelen de samenwerking op het terrein van de bedrijfsvoering in DOWR-verband kan worden uitgebreid. Dit onderzoek loopt. Resultaten worden in de loop van 2019 verwacht. Financieel geldt dat er bij alle werkorganisaties, een positief of neutraal beeld kan worden gegeven. Het totale resultaat ten opzichte van de begroting 2018 voor onze gemeente is positief. Voor een deel van dit resultaat is een herbestemmingsvoorstel gedaan. Over de hele linie zien we dat de werkorganisaties positief scoren op de nieuw ontwikkelde prestatie-indicatoren.

Management

Op managementniveau is door middel van teamontwikkelplannen gewerkt aan het verder toegroeien naar taakvolwassen medewerkers en taakvolwassen teams. Ter ondersteuning van dit ontwikkeltraject heeft er in 2017 een audit op basis van het Overheidsontwikkelmodel (kwaliteitsinstrument INK-based) op teamniveau plaatsgevonden. De audit-resultaten zijn verwerkt in de teamplannen voor 2018.

Financiën en Medewerkers

De afgelopen jaren hebben verschillende heroverwegingen plaatsgevonden, waardoor de organisatie een substantieel kleinere omvang heeft gekregen. De bezuinigingen op de bedrijfsvoering zijn gerealiseerd. Daarnaast zijn met name bedrijfsvoeringonderdelen weggezet in het samenwerkingsverband DOWR. De omvang van de organisatie in relatie tot de ambities is inmiddels scherp neergezet en brengt de noodzaak met zich mee tot het stellen van prioriteiten en het slim organiseren van werk. Er is in de organisatie geen vrije ruimte meer. Met teamplannen is door directie en management gestuurd op een effectieve en gestructureerde inzet van de beschikbare capaciteit voor bestuurlijke ambities en 'going concern' werkzaamheden. Nieuwe zaken en keuzes zijn aan de hand van het bestuurlijk dashboard in de portefeuilleoverleggen en in het overleg college – directie gemaakt. Voor grotere eenmalige en bijzondere bestuurlijke opgaven is gewerkt met startnotities, waarin de aanpak is uitgewerkt, en de benodigde capaciteit is gerealiseerd.

In 2017 heeft de rekenkamercommissie op verzoek van uw raad een rapport uitgebracht over de burger- en overheidsparticipatie in onze gemeente. Wij hebben op basis van dit rapport aangegeven expliciet aandacht te willen geven aan het op meer strategisch niveau stroomlijnen van de manier waarop participatie vormgegeven wordt. Als uitvoering van dit besluit is in 2017 een ontwikkelprogramma participatie opgesteld dat in 2018 is uitgevoerd. Het doel van dit programma was om samenhang aan te brengen in strategische doelen, beoogde veranderingen, beschikbare middelen en te leveren inspanningen en deze in samenhang te besturen. In 2018 is verder invulling

gegeven aan dit thema hetgeen heeft geresulteerd in een “eindconferentie” en een zogenoemd “rode draad-document” waarop het vervolg van het programma zal worden gebaseerd.

Informatie

De VNG stelt in haar verenigingsstrategie De Gemeente 2020 dat de vrije toegang tot kennis en informatie de samenleving ingrijpend hebben veranderd. De invloed van die ontwikkeling op het openbaar bestuur is immens, we profiteren van de geweldige kansen maar ondervinden ook de schaduwzijden van de democratisering van de informatie en informatietechnologie. Daarbij mogen we overigens niet vergeten dat een deel van onze samenleving niet voldoende aan kan haken. We zullen groepen in de samenleving moeten blijven ondersteunen, zodat zij niet over de rand van de informatiemaatschappij vallen. Een gestroomlijnde ICT-infrastructuur is belangrijk, zowel binnen de overheid als tussen de overheid en betrokken partners. Onder de noemer Digitale Agenda 2020 wordt ingezet op een collectieve aanpak voor gemeenten.

In DOWR verband is met het oog op bovenstaande ontwikkelingen in de informatiemaatschappij en de Digitale agenda 2020 een nieuwe I-visie 2018-2022 DOWR ontwikkeld. Deze is door uw raad vastgesteld. De I-visie is in 2018 vertaald naar uitvoeringsplannen per domein. Vanuit de uitvoeringsplannen zal ook duidelijk worden met welke lasten in de toekomst rekening gehouden moet worden.

In de gemeentelijke organisatie is een regiegroep en kerngroep informatiemanagement gevormd op de ontwikkelingen organisatiebreed neer te kunnen zetten en ook goed aan te kunnen haken op de ontwikkelingen op DOWR-niveau.

In de Archiefwet staat dat ons college er voor dient te zorgen dat het beheer van onze archiefbescheiden voldoet aan de kwaliteitseisen die de wet stelt. Wij hebben in 2018 het kwaliteitsplan informatiebeheer vastgesteld en voldoen daarmee aan de gestelde eisen.

Informatieveiligheid

Onder informatieveiligheid verstaan we het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket aan maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening te waarborgen. Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens en andere informatie.

Vanuit de (Rijks)overheid is de belangstelling en noodzaak voor informatieveiligheid de afgelopen jaren toegenomen. Vanwege de toename van cybercriminaliteit zijn ook vaker gemeenten het doelwit van aanvallen. Om grip te behouden op de eerdergenoemde noodzaak zijn er verschillende projecten binnen DOWR in uitvoering genomen:

- Voldoen aan de 100% BIG-compliance, in het begin van 2018 80% naar 90% aan het eind van 2018. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) wordt overigens het nieuwe normenkader voor alle overheden. Deze vervangt de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG).
- Invoering van Windows 10 met een veiliger besturingsstelsel.
- Business Continuity Management om te blijven functioneren in verschillende (nood)scenario's.
- Invoeren ISMS om grip te krijgen op alle bedrijfsprocessen in relatie tot informatieveiligheid.
- Anoniem Testen, een AVG gerelateerd project om testdata te anonimiseren.
- Uitvoeren van de AVG: er heeft in onze gemeente 1 datalek plaatsgevonden in 2018, dat tijdig gemeld is aan de Autoriteit Persoonsgegevens.

Wij hebben een flinke groei met betrekking tot informatiebeveiliging doorgemaakt, maar er moeten nog verschillende acties opgepakt en doorontwikkeld worden. Zo blijft de menselijke factor een flink risico en dienen er nog diverse processen verduidelijkt te worden. Ook komen we steeds meer in control m.b.t. uitgevoerde IV actiepunten n.a.v. verschillende audits. Dit alles zorgt ervoor dat de 3 gemeenten haar dienstverlening steeds meer op een betrouwbare en veilige manier kan uitvoeren richting haar burgers.

Ook is er in 2018 weer uitvoering gegeven aan de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). ENSIA sluit aan op de gemeentelijke planning en controlcyclus voor informatieveiligheid en neemt de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) als uitgangspunt.

Naar het oordeel van onze externe ITaccountant is de door ons college afgegeven Collegeverklaring ENSIA 2018 inzake Informatiebeveiliging DigiD en Suwinet in alle van materieel belang zijnde aspecten, juist.

DOWR-I

De werkorganisatie van DOWR-I heeft in 2017 flinke stappen gezet met de organisatorische en inhoudelijke vernieuwingsslag. Er is stabiliteit en continuïteit gekomen op een aantal sleutelposities. De vacatures binnen I-advies zijn vervuld. Monitoring van budgetten en projecten is verbeterd eveneens de kwaliteit van de dienstverlening. Het uitvoeringsplan informatieveiligheid is uitgewerkt en vastgesteld. In 2018 zijn voorbereidingen getroffen om gezamenlijk een strategisch informatie officer (SIO) aan te trekken die de drie gemeenten gaat ondersteunen bij de totstandkoming en uitvoering van de informatievisie en -strategie naar de toekomst toe.

De beweging naar een samenwerking tussen DOWR-I en de klantorganisaties, waarbij de inhoudelijke domeinen leidend heeft in 2018 de nodige aandacht gevraagd en zal ook in 2019 nog een belangrijk aandachtspunt vormen.

Processen

Met permanent verbeteren ('lean'), met werken aan taakvolwassen medewerkers en teams, met programmatisch werken, met samenwerken in DOWR verband, met digitalisering (en zaakgericht werken), met investeren in het bestuurlijk – ambtelijk samenspel is gewerkt aan een organisatie die goede resultaten laat zien, op basis van de kracht van de kleine gemeente.

In 2018 is specifiek geïnvesteerd in opleiding en certificering van onze leanbegeleiders, waardoor we als organisatie in staat blijven om met eigen mensen te blijven werken aan een permanente verbetering van onze bedrijfsprocessen.

Resultaatgebieden

De kwaliteit van onze bedrijfsvoering wordt uiteindelijk afgemeten aan de behaalde resultaten. Resultaten die gerealiseerd moeten worden met beperkte financiële middelen en met een relatief kleine formatie. Het optimaliseren (lees: minimaliseren) van het kostenniveau blijft een belangrijk speerpunt voor de bedrijfsvoering. Daarbij wordt de dienstverlening aan onze burgers, bedrijven en instellingen niet uit het oog verloren. Jaarlijks worden consequent enkele instrumenten gebruikt die wij periodiek inzetten om gestructureerd onze resultaten te meten. Door ons instrumentarium van klantervaringsonderzoeken, medewerkerstevredenheidsonderzoeken en deelname aan www.waarstaatjegemeente.nl en vensters voor bedrijfsvoering consequent en periodiek toe te passen, monitoren wij onze resultaten.

In 2018 heeft geen collegeonderzoek op basis van artikel 213a gemeentewet plaatsgevonden.

Wel is in 2018 in het kader van www.waarstaatjegemeente.nl weer een burgerpeiling gehouden. De resultaten daarvan zijn aan uw raad aangeboden in de eerste helft van 2019.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Onze gemeente werkt met een aantal verbonden partijen samen om de gewenste beleidseffecten uit de begroting op een efficiënte - en doelmatige wijze te realiseren. Met deze externe partijen is de samenwerking op verschillende manieren georganiseerd.

Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn partijen waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang (deelname) heeft. We spreken van financieel belang als de gemeente aansprakelijk is bij niet nakoming van verplichtingen of als er geen verhaalmogelijkheden zijn bij een faillissement. We spreken van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft, bijvoorbeeld als een wethouder, raadslid of ambtenaar zitting heeft in het bestuur of namens de gemeente stemt bij een algemene vergadering van aandeelhouders.

In de “Kadernota Verbonden Partijen” zijn de verschillende soorten verbonden partijen toegelicht en zijn er regels vermeld voor het aangaan van diverse nieuwe samenwerkingen. Het proces van deelnemingen is een dynamisch gebeuren. Daarom treft u net als vorig jaar weer een aantal wijzigingen, c.q. aanvullingen aan die passen binnen de huidige kaders van de “Kadernota Verbonden Partijen”.

Sturingsarrangementen

Uw raad is op 5 februari 2018 akkoord gegaan met de gekoppelde arrangementen per verbonden partij. Binnen elk arrangement heeft ons college van B&W een actieve informatieplicht richting uw gemeenteraad ten tijde van relevante gebeurtenissen rondom een verbonden partij. Daarnaast kan er per verbonden partij maatwerk worden geleverd. Onderstaande arrangementen zijn in de nota verbonden partijen vastgesteld:

Arrangement:	Welke taken:
BASIS	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een laag risicoprofiel. Er wordt enkel de wettelijk verplichte informatie verstrekt.
STANDAARD	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een gemiddeld risicoprofiel. Er wordt naast de wettelijk verplichte informatie ook extra informatie verstrekt in de programmabegroting en jaarstukken. Deze extra informatie komt terug bij de paragraaf verbonden partijen en bij de relevante beleidsonderwerpen.
EXTRA	Verbonden partijen binnen dit arrangement hebben een hoog risicoprofiel. Er wordt naast de wettelijk verplichte informatie en de extra informatie in de programmabegroting en jaarstukken ook aandacht besteed in de gemeentelijke bestuursrapportages. Daarnaast komen alle planning en control documenten van deze verbonden partij op de ingekomen stukkenlijst van de gemeenteraad.
MAATWERK	Voorbeelden zijn: werkbezoeken, workshops voor raad en college. Maar ook inhoudelijk, bijvoorbeeld het informeren/adviseren van ons college voor een bestuurlijk overleg, vooraf of achteraf (al naar gelang het onderwerp). Het presidium stelt de maatwerkafspraken in het jaarprogramma op.

Ontwikkelingen in 2018

Recreatiegemeenschap Salland

Op 15 oktober 2018 heeft uw Raad ingestemd met de opheffing van Recreatiegemeenschap Salland per 1 januari 2019. Deze verbonden partij zal na 2018 niet meer in deze paragraaf worden opgenomen.

Risico's

Afhankelijk van de mate van verbondenheid (bijv. geplaatst aandelenkapitaal) zijn wij in meer of mindere mate in staat om invloed op het beleid van de betreffende verbonden partij uit te oefenen. In de "Kadernota Verbonden Partijen" is besloten gebruik te maken van arrangementensystematiek. Om te bepalen welk arrangement op een verbonden partij van toepassing is, wordt er om de twee jaar, in de periode na het zomerreces van de Raad, een algemene (bestuurlijke en financiële) risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse leidt tot een risicoclassificatie van elke verbonden partij waaraan een sturingsarrangement gekoppeld wordt. Hoge risico's worden meegenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Overzicht Verbonden partijen

Uw raad van 5 februari 2018 heeft ingestemd met de gekoppelde arrangementen per verbonden partijen. Voor de actuele risicoanalyse wordt daarnaar verwezen. Bij de begroting 2020-2023 wordt uw raad geïnformeerd over het risico bij de verbonden partijen in het arrangement extra en standaard.

Op de volgende pagina treft u een beknopt overzicht aan van de kengetallen per verbonden partijen:

Verbonden Partijen 2018	Gekoppeld Arrangement	Maatwerk	Soort	EV 31-12-18 x € 1.000	EV 31-12-19 x € 1.000	VV 31-12-2018 x € 1.000	VV 31-12-19 x € 1.000	Resultaat 2018 x € 1.000	Dividend x € 1.000
Gemeenschappelijke regelingen:									
GGD IJsselland	STANDAARD		GR	€ 1.239	€ 1.227	€ 5.511	€ 5.283	€ -	
Veiligheidsregio IJsselland	STANDAARD	MAATWERK	GR	€ 3.435	€ 4.008	€ 30.899	€ 31.421	€ (352)	
KonnecteD GR	STANDAARD		GR	€ 11.038	nb	€ 420	nb	€ 4	
Recreatiegemeenschap Salland	BASIS	MAATWERK	GR	€ 371		€ 187		€ (276)	
RSJ / BVO jeugdzorg*	STANDAARD	MAATWERK	GR	nb	€ 15.326	nb	nb	nb	
Omgevingsdienst IJsselland	EXTRA	MAATWERK	GR	€ -	€ -	€ 2.102	€ -	€ 755	
Toezichthoudendorgaan de Mare	BASIS		GR	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Vennootschappen:									
KonnecteD BV	STANDAARD		B.V.	€ 11.947	nb	€ 8.275	nb	€ (316)	
Vordering op Enexis	BASIS		B.V.	€ (2)	€ -	€ 356.324	€ -	€ (11)	
Verkoop Vennootschap	BASIS		B.V.	€ 113	€ 5	€ 57	€ 8	€ (38)	
CBL Vennootschap	BASIS		B.V.	€ 137	€ 90	€ 5	€ 5	€ (9)	
Claim staat venn / CSV Amsterdam	BASIS		B.V.	€ 749	€ 530	€ 68	€ -	€ (120)	
Publiek Belang Elektriciteitsproductie	BASIS		B.V.	€ 1.605	€ 1.595	€ 23	€ -	€ (14)	
ROVA	BASIS		N.V.	€ 32.516	€ 30.906	€ 58.017	€ 52.701	€ 5.784	€ 91
Enexis	BASIS		N.V.	€ 3.804.000	€ 3.804.000	€ 4.052.000	€ 4.052.000	€ 200.000	€ 37
Wadinko*	BASIS		N.V.	€ 65.626	€ 67.657	€ 1.441	€ 1.521	€ 3.200	€ 30
Bank Nederlandse Gemeenten	BASIS		N.V.	€ 4.991	€ 4.953	€ 132.518	€ 135.072	€ 337.000	€ 52
Overige:									
Dimpact*	BASIS		VN	€ 774	€ 1.123	€ 1.991	€ 1.737	€ 350	

* De cijfers van deze partijen zijn nog niet bekend. Om deze reden zijn de laatste bekende cijfers weergegeven

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

Inleiding

In de Nota Grondbeleid 2018-2021 zijn de kaders voor het grondbeleid vastgesteld. Voor de controle van de uitvoering van het grondbeleid is deze paragraaf grondbeleid opgesteld. In deze paragraaf wordt ingegaan op de visie op het grondbeleid. Daarna wordt ingegaan op de wijze waarop wordt omgegaan met winst en verlies. Onder actuele trends en ontwikkelingen wordt de marktontwikkeling beschreven, waarna de uitgangspunten en de resultaten van de geactualiseerde grondexploitaties worden weergegeven evenals de winstnemingen. Tot slot wordt ingegaan op de risicoanalyse en het benodigde weerstandsvermogen dat wordt bepaald aan de hand van de risicoanalyse.

Wat is grondbeleid?

Het grondbeleid in onze gemeente Olst-Wijhe is als volgt gedefinieerd:

“Het op een zodanige wijze handhaven van het bestaande grondgebruik, het innemen van grondpositie, dan wel het zodanig realiseren van gewenste veranderingen in dat grondgebruik, dat dit past in de doelstellingen die de gemeente geformuleerd heeft in het kader van het ruimtelijk beleid.”

Hieruit blijkt dat het grondbeleid een belangrijke bijdrage levert aan de realisatie van de ruimtelijke doelstellingen. Hiernaast is er een financieel belang en hebben we te maken met risico's.

In de Nota Grondbeleid wordt uitgegaan van situationeel grondbeleid waarbij per initiatief/ontwikkeling wordt gekozen welke vorm van grondbeleid door de gemeente wordt gehanteerd: actief of faciliterend. Voor het actieve deel stellen we grondexploitaties op.

Definitie BBV (Besluit begroting en verantwoording) grondexploitaties:

“Grondexploitaties zijn gronden die zich in een transformatieproces bevinden waarbij in bezit zijnde grond en (eventueel) aanwezige opstallen worden omgevormd naar bouwrijpe grond, met als oogmerk (opnieuw) te worden bebouwd.”

Winst of verlies

Een grondexploitatie wordt meestal opgesteld voor een langere periode waarbij veel aannames gedaan moeten worden over bijvoorbeeld renteontwikkelingen, kosten-/opbrengstenstijgingen en/of – dalingen. Afhankelijk van het plan en de economische situatie kan er winst of verlies zijn. Binnen de grondexploitatie zijn de mogelijke financiële risico's vaak groot. Een helder beeld en reële inschatting van de financiële risico's is daarom op haar plaats. Van de resultaten van de grondexploitaties wordt verwacht dat deze positief zijn en/of een substantiële bijdrage leveren aan de (ruimtelijke) doelstellingen. De in exploitatie genomen complexen dienen elkaar te kunnen afdekken. Indien blijkt dat het resultaat van een exploitatie negatief uitvalt, dient er conform de voorschriften in het Besluit, begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), een voorziening ter afdekking van het tekort (voorziening te verwachten verliezen) gevormd te worden. Conform de Nota Grondbeleid wordt de verliesvoorziening: 'voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties' gedekt uit de 'Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties'.

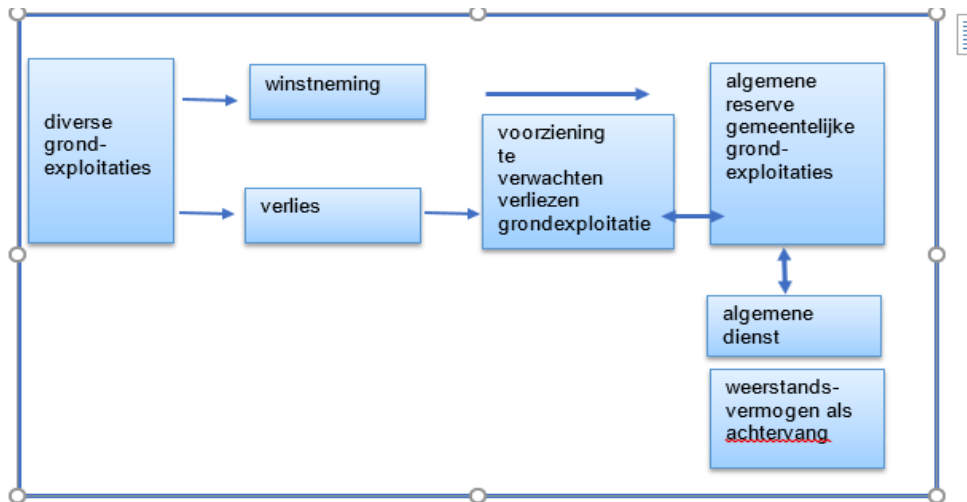
De Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties is een buffer om te voorkomen dat de algemene dienst van de gemeente met de nadelige effecten/omstandigheden geconfronteerd wordt. Dit betekent tegelijk dat deze Algemene reserve niet kan worden aangesproken ter dekking van uitgaven die geen relatie met de grondexploitaties hebben. Wel mag een eventueel surplus in deze Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties worden afgeroomd ten gunste van de algemene middelen.

(Tussentijdse) winstneming

Conform de richtlijnen van het BBV moet winst worden genomen volgens het realisatiebeginsel.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode): *Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato van de voortgang*

van de grondexploitaties winst worden genomen. Indien er nog risico's of onzekerheden bestaan ten aanzien van het te realiseren resultaat, dan worden deze eerst in het verwachte resultaat verdisconteerd alvorens de POC-methode wordt toegepast. Winstnemingen worden toegevoegd aan de Algemene reserve grondexploitaties.

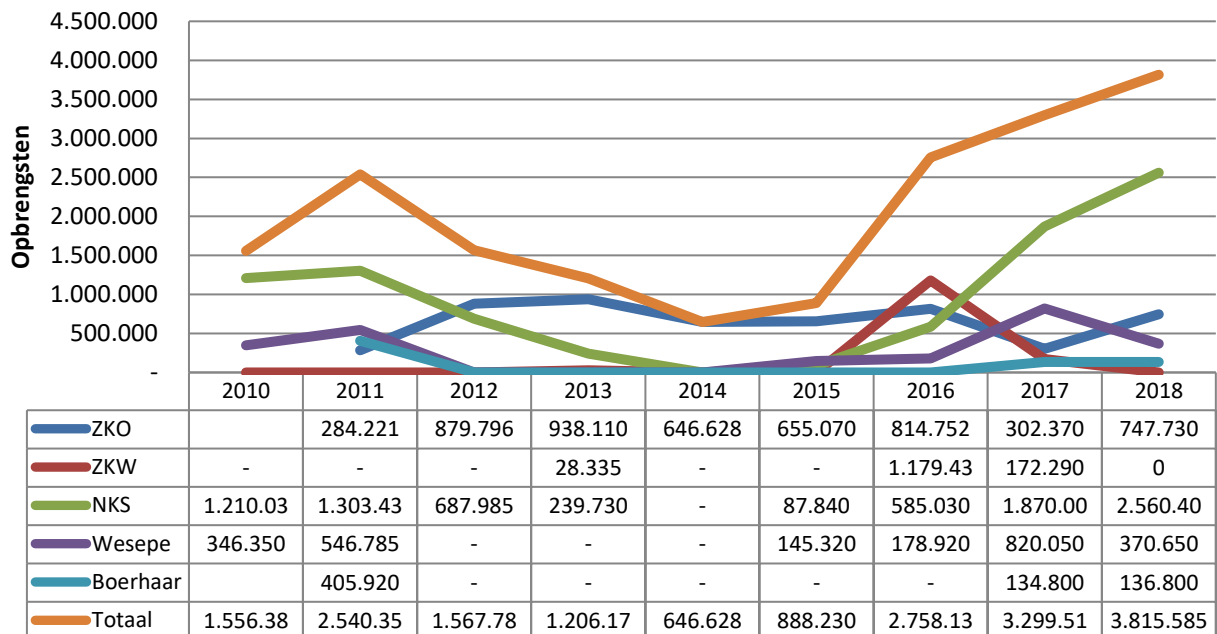

Actuele trends en ontwikkelingen

Woningmarkt

Dat de woningmarkt aantrekt blijkt uit onderstaande tabel. Deze uitgiftes zijn in de diverse grondexploitaties verwerkt. Als kaveluitgiftes sneller gaan dan geraamd (en prijzen worden niet gewijzigd) zal dat positief doorwerken in de betreffende grondexploitatie. Gaan deze langzamer dan geraamd dan heeft dat negatieve consequenties. Gevolg van een snellere uitgifte is, dat ook de kosten van het woonrijpmaken of het bouwrijpmaken van een volgend woonveld eerder worden gemaakt dan geraamd. Indien deze kosten eerder worden gemaakt of hoger uitvallen dan verwacht (wat een gevolg is van een aantrekkende economie) zal dit negatief doorwerken in de betreffende grondexploitatie. In het algemeen kan gesteld worden dat de recente kostenstijging van de civiel technische kosten vanwege de aantrekkende markt, het tekort aan goed personeel en de stijgende grondstoffenprijzen (mede als gevolg van de lage waterstanden in 2018 (hogere vrachtkosten)) een negatieve invloed hebben op de grondexploitaties. Zeker op grondexploitaties waar in verhouding nog veel civieltechnische werken moeten worden uitgevoerd.

Opbrengsten gronduitgifte woningbouw/per jaar (excl. rente)

De opbrengst van de grondverkoop in 2018 (exclusief rente, inschrijfgelden en waarborgsommen) bedraagt bruto € 3,82 miljoen.

Bedrijventerreinen

Op basis van onderzoeken van de provincie en de Stec is een overschot aan bedrijventerreinen geconstateerd voor de komende 10 jaar, waarbij een deel van dit overschot is toe te rekenen aan gemeentelijke bedrijfsgronden. In de Jaarrekening 2016 is deze overprogrammering verwerkt in de desbetreffende grondexploitaties (de opbrengsten van het bedrijventerrein Wesepe zijn toen verder uitgefaseerd en de waardering van de grond van het bedrijventerrein De Enk is bijgesteld naar agrarische waarde). Momenteel trekt de markt weer merkbaar aan.

Resultaten grondexploitaties

De grondexploitaties zijn nauwkeurig doorgenomen. De in voorgaande jaren gemaakte kosten en opbrengsten zijn opgenomen in de boekwaarden. Deze zijn bijgewerkt tot 1 januari 2019 en verwerkt in de grondexploitaties. Vanaf 2016 is een verbetering van de woningmarkt merkbaar. Ook de markt voor bedrijfskavels trekt weer aan, maar dit heeft in 2018 nog niet geleid tot concrete verkoppen van gemeentelijke bedrijfsgrond. Wel wordt er momenteel onderhandeld met meerdere partijen.

Uitgangspunten actualisatie grondexploitaties

- Voor elke grondexploitatie is een urenraming opgesteld. De uren die intern gemaakt moeten worden, maar ook het uitvoeren van onderzoek, het maken van plannen en bijvoorbeeld het opstellen van overeenkomsten, maken onderdeel uit van de plankosten. Waar nodig en zinvol is hiervoor de gemeentelijke plankostenscan gebruikt. Hiervoor is een rekensystematiek gehanteerd die aansluit bij de ministeriële regeling voor plankosten. Het interne tarief is vastgesteld op € 95,- per uur.

- De kostenramingen voor de civiele werken zijn voor alle projecten vervaardigd met de Standaard Systematiek voor Kostenramingen (SSK). Dit is een systematiek voor het maken van kostenramingen in de bouw en biedt een handreiking voor het kostenmanagement. Het maken van ramingen van infrastructurele kosten van projecten gebeurt met de SSK op eenduidige wijze. Daardoor zijn ramingen inzichtelijk, beter in de tijd te volgen en onderling vergelijkbaar.
- Met ingang van 2016 dient conform de herziene richtlijnen van de Commissie BBV het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding VV/EV (vreemd vermogen/eigen vermogen), te worden gehanteerd. Deze rente is verwerkt in de boekwaarden.
- Voor de nog te realiseren rente (vanaf 2019) is conform de begroting 2019-2022 uitgegaan van 2,07%.

In alle projecten is gerekend met de volgende percentages voor rente, kosten- en opbrengstenstijging:

- Kostenstijging: 5% in 2019, daarna 2% kostenstijging
- Opbrengstenstijging
 - bedrijventerrein: 0%
 - woningbouw: 2% t/m 2020, daarna 1%
- Rente: conform BBV-richtlijnen: 2,17% (boekwaarden)
2,07% vanaf 2019
- Disconteringsvoet: conform BBV-richtlijnen: 2% (percentage waarmee toekomstige bedragen netto contant worden gemaakt naar 1-1-2019. Resultaten worden hiermee onderling vergelijkbaar).

Actualisatie grondexploitaties

De grondexploitaties zijn per 1-1-2019 geactualiseerd en aangepast aan de huidige marktsituatie. Dit betekent dat voor alle exploitaties is gekeken naar het uitgiftetempo van de kavels en de grondprijzen voor zowel woningbouwprojecten als bedrijventerreinen. Ook is nauwkeurig gekeken naar de in elke grondexploitatie opgenomen civieltechnische kosten en plankosten. Waar nodig en zinvol is voor de plankosten de gemeentelijke plankostenscan gebruikt. Hiervoor is een rekensystematiek gehanteerd die aansluit bij de ministeriële regeling voor plankosten. Op basis van de aanpassingen aan de markt is het totaal aan bouwgrondexploitaties niet sluitend. Derhalve is een voorziening ter afdekking van het verlies gevormd (voorziening: te verwachten verliezen), die wordt gedekt uit de 'Algemene reserve gemeentelijke grondexploitaties'. Daarentegen worden winstnemingen toegevoegd aan deze reserve.

In onderstaande tabel worden de resultaten van de geactualiseerde grondexploitaties weergegeven, waarna nader wordt ingegaan op de geactualiseerde bouwgrondexploitaties en de uitkomsten hiervan. In deze tabel is het project Boerhaar III niet meer opgenomen omdat dit project is afgesloten. Besluitvorming hieromtrent heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 3 december 2018.

Bij de jaarrekening 2017 is voor het project Boerhaar een verliesvoorziening ingesteld van € 204.206 per 1-1-2018. Dit is na rentedotatie per 31-12-2018 € 208.290. Het uiteindelijke verlies blijkt € 209.128 te zijn. Vergelijking JR2017 met het resultaat per 31-12-2018 is (€ 209.128 - € 204.206) € 4.922. Minus de oprenting JR2017 naar JR2018 (€ 4.084) betekent dit dat voor dit project er per 31-12-2018 een extra bedrag van € 838 ten laste wordt gebracht van de Algemene reserve grondexploitaties.

Na de behandeling van de geactualiseerde bouwgrondexploitaties wordt ingegaan op de risicoanalyse en het benodigde weerstandsvermogen dat wordt bepaald aan de hand van de risicoanalyse.

Resultaten onderhanden werken

Resultaten onderhanden werken	A	B	C	D	D-C	
	Resultaat* JR 2017 per 1-1-2018	Toevoeging 2% rente	Resultaat* JR 2017 per 1-1-2019	Resultaat* JR 2018 per 1-1-2019	Projectinhoudelijk verschil	
Meente Zuid	€ 248.426	€ 4.969	€ 253.395	€ 157.341	€ -96.054	Nadelig
Wesepe bedrijventerrein	€ -171.975	€ -3.440	€ -175.415	€ -285.329	€ -109.915	Nadelig
Wesepe woningbouw	€ -828.514	€ -16.570	€ -845.084	€ -732.130	€ 112.954	Voordelig
Noorder Koeslag**	€ 1.368.238	€ 27.365	€ 1.395.603	€ 585.422	€ -810.181	Nadelig
Boerhaar						Afgesloten
Zonekamp Oost***	€ 253.206	€ 5.064	€ 258.270	€ 84.575	€ -173.695	Nadelig
Zonekamp West****	€ 5.395	€ 108	€ 5.503	€ 1.343	€ -4.160	Nadelig
De Enk	€ -2.322.967	€ -46.459	€ -2.369.426	€ -2.382.583	€ -13.157	Nadelig
Totaal	€ -1.448.191	€ -28.964	€ -1.477.155	€ -2.571.361	€ -1.094.206	Nadelig
					D-C	D-A
Totaal verlies	€ -3.323.456		€ -3.389.925	€ -3.400.042	€ -10.117	€ -76.586
Totaal winst	€ 1.875.265		€ 1.912.770	€ 828.681	€ -1.084.089	€ -1.046.584

* : contante waarde per 1 januari

** : Resultaat JR2018 na winstneming van	€ 688.915
*** : Resultaat JR2018 na winstneming van	€ 60.331
**** : Resultaat JR 2018 na winstneming van	€ (39.422)
	€ 709.824

Winstneming ZKW

Door gewijzigd resultaat per 1-1-2019 blijkt uit de geactualiseerde grex dat er minder winst hoeft te worden genomen volgens de POC-methode (derhalve negatieve winst).

Bovenstaande tabel geeft per project de financiële resultaten weer. Kolom (A) geeft het resultaat weer, behorend bij de jaarrekening van 2017, dit bedrag is op contante waarde per 1-1-2018. Doordat er gerekend wordt met een rekenrente, kunnen contante waarden uit verschillende jaren niet met elkaar vergeleken worden. In Kolom B staat daarom de rente van 1 jaar. Kolom C (= A + B) geeft dan het resultaat uit de jaarrekening van 2017 weer (inclusief het effect van + 1 jaar rente). De cijfers in kolom C zijn hiermee omgerekend naar peildatum 1-1-2019. De resultaten JR 2018 zijn op deze manier te vergelijken met de resultaten uit JR 2017. Het verschil in kolom D-C geeft de verschillen weer als gevolg van projectinhoudelijke wijzigingen. De kolom D-A geeft het totale verlies (eerste regel) en totale winst (tweede regel) weer. Het verschil tussen D en A van de projecten met een negatief resultaat worden bij elkaar opgeteld en staan vermeld onder totaal verlies. Dit is ook het totaal van de te treffen verliesvoorzieningen (€ -76.586). Het totaal van de verschillen tussen D en A met een positief resultaat staan onder totaal winst (tweede regel: € -1.046.584).

Conclusie

Uit de jaarrekening 2018 kan voor de grondexploitaties het volgende worden geconcludeerd:

- Er is in 2018, conform het BBV, winst genomen in de projecten Noorder Koeslag (€ 688.915), Zonekamp Oost (€ 60.331) en de eerdere winstname in Zonekamp West is neerwaarts bijgesteld (€ - 39.422) als gevolg van het toepassen van de POC-methode op de geactualiseerde stand van het project per 1-1-2019. In 2017 is er winst genomen in Zonekamp West (€ 364.940). Door het gewijzigde (negatiever) resultaat per 1-1-2019 (t.o.v. 1-

1-2018) blijkt uit de geactualiseerde grondexploitatie van Zonnekamp West dat er volgens de POC-methode per 1-1-2019 € 39.422 minder winst genomen moet worden (derhalve een neerwaartse bijstelling) in dit project. Deze bedragen zijn verwerkt in het verwachte resultaat van de grondexploitaties per 1-1-2019. Het totaalbedrag van de winstneming (€ 709.824) in deze projecten wordt conform de Nota Grondbeleid toegevoegd aan de Algemene reserve grondexploitaties.

- Het verwachte resultaat van de grondexploitaties op contante waarde 1 januari 2019 bedraagt, nadat winst is genomen, in totaal circa € 2,57 miljoen negatief (zie kolom D; dit was per 1 januari 2018: 1,45 miljoen negatief (kolom A)). Dit resultaat van - € 1.046.584 wordt voor een groot deel veroorzaakt door de tussentijdse winstneming van € 709.824.
- Voor een aantal projecten moet de voorziening te verwachten verliezen worden opgehoogd. Dit wordt vooral veroorzaakt door de onvoorziene kostenstijging in de civieltechnische ramingen, vanwege forse prijsstijging van bouwmaterialen en personeelskosten in deze sector. De voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties wordt gevormd ter afdekking van alle negatieve complexen, per contante waarde per 1 januari van dat jaar. In de jaarrekening 2017 was dit een bedrag van € 3,32 miljoen. Per 1 januari 2019 is er een bedrag van € 3,40 miljoen nodig. Per saldo wordt de voorziening te verwachten verliezen grondexploitaties met € 76.586 opgehoogd. Hiermee sluit de voorzieningen aan met de herberekende en/of nieuw geraamde verliezen.
- Het benodigd weerstandsvermogen in de Algemene reserve grondexploitatie wordt berekend in de risicoanalyse en bedraagt € 0,76 miljoen. Per 1-1-2018 was het benodigd weerstandsvermogen nog € 0,61 miljoen. Dit betekent een toename van € 155.200).

Totaal genomen winst JR2018		€ 709.824
Verhoging verliesvoorziening JR2018	€ -76.586	
• <i>Minus oprenting resultaat JR2017 naar JR2018</i>	€ 66.469	
Verliesvoorziening afsluiting Boerhaar	€ - 4.922	
• <i>Minus oprenting resultaat Boerhaar JR2017 naar JR 2018</i>	€ 4.084	
Risicoanalyse 1-1-2019 t.o.v. 1-1-2018 neemt toe met	€ -155.200	
Saldering verliesvoorzieningen en weerstandsvermogen per 1-1-2019 neemt toe met		€ -166.155
Totaal		€ 543.669

Resultaten en Toelichting per grondexploitatieproject

Elke grondexploitatie is uniek en heeft eigen uitgangspunten. Hieronder zijn de wijzigingen in de uitgangspunten per project aangegeven.

In de tabellen is aangegeven of de rente en het resultaat op eind- en contante waarde voordelig (v) of nadelig (n) is. Dit is ook zo bij de verschillen tussen 1-1-2018 en 1-1-2019 aangegeven.

Meente Zuid

Op dit bedrijventerrein is bijna 0,5 hectare uitgeefbaar. In de geactualiseerde grondexploitatie wordt uitgegaan van een verkoop in twee delen.

	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2018	Eindwaarde per 31 december...	Vershil
Boekwaarde	126.039		107.415		
Kosten	1.282.503		1.264.949		17.554 (n)
Opbrengsten	1.609.307		1.664.397		55.090 (n)
Kostenstijging	9.288		4.647		4.641 (n)
Opbrengstenstijging	0		21.621		21.621 (n)
Rente	2.971 (n)		7.553 (n)		4.582 (v)
Eindwaarde	166.955 (v)	2021	263.621 (v)	2020	96.666 (n)
Contante waarde	157.341 (v)		248.426 (v)		91.085 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- de ontsluitingsweg wordt doorgetrokken wat meer kosten en minder uitgeefbaar gebied (minder opbrengsten) met zich meebrengt;
- de huurinkomsten voor de zendmast in het gebied werden tot nu toe geboekt op het project. Deze mogen hier niet meer worden geboekt en zijn vanaf 2018 onder beheer en uitgifte gronden geboekt;
- vanwege voortschrijdend inzicht zijn de plankosten naar beneden bijgesteld.
- opbrengstenstijging 2018 gesteld op 0% (JR 2017: 2% tot 2020 en 1% na 2020), hetgeen de opbrengsten negatief beïnvloedt.

Wesepe bedrijventerrein

Op dit bedrijventerrein zijn nog zes bouwrijpe kavels, van gezamenlijk 1,3 hectare uitgeefbaar. De looptijd van het project is met één jaar uitgefaseerd (t/m 2029). In 2018 zijn hier geen kavels verkocht. Er zijn onderhandelingen gaande met meerdere partijen.

	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december...	1 januari 2018	Eindwaarde per 31 december...	Vershil
Boekwaarde	1.250.974		1.166.231		
Kosten	2.370.863		2.360.657		10.206 (n)
Opbrengsten	2.702.248		2.702.548		300 (n)
Kostenstijging	21.009		24.500		3.491 (v)
Opbrengstenstijging	0		130.183		130.183 (n)
Rente	216.282 (n)		237.857 (n)		21.575 (v)
Eindwaarde	354.757 (n)	2029	213.826 (n)	2028	140.931 (n)
Contante waarde	285.329 (n)		171.979 (n)		113.350 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- verhoogde plankosten doordat er meerdere onderhandelingen met verschillende partijen zijn, die meer tijd kosten dan was voorzien, bovendien is de doorlooptijd een jaar opgeschoven;
- er blijken minder lichtmasten noodzakelijk dan verwacht;
- opbrengstenstijging 2018 gesteld op 0% (JR 2017: 2% tot 2020 en 1% na 2020), hetgeen de opbrengsten negatief beïnvloedt met name vanwege de lange doorlooptijd.

Wesepe woningbouw

De woningbouwlocatie in Wesepe bestaat uit twee delen. Het eerste deel is geheel verkocht. Het tweede deel is in 2018 opnieuw verkaveld en op de markt gebracht. Het grootste deel van deze kavels is verkocht of onder optie.

	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2018	Eindwaarde per 31 december ...	Vershil
Boekwaarde	1.516.456		1.743.022		
Kosten	3.853.327		3.681.748		171.579 (n)
Opbrengsten	4.034.846		3.712.160		322.686 (v)
Kostenstijging	37.274		28.559		8.715 (n)
Opbrengstenstijging	9.713		44.589		34.876 (n)
Rente	62.954 (n)		113.113 (n)		50.159 (v)
Eindwaarde	776.910 (n)	2021	896.762 (n)	2021	119.852 (v)
Contante waarde	732.130 (n)		828.515 (n)		96.385 (v)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- nieuw stedenbouwkundig plan en inrichtingsplan en keuze voor kwalitatief hoogwaardig en duurzaam bestratingsmateriaal (gebakken klinkers in plaats van asfalt), passend bij dorps karakter. Hiermee is een in de crisis doorgevoerde bezuiniging ongedaan gemaakt;
- hogere kosten voor het woonrijp maken als gevolg van generieke prijsstijging civieltechnische werken (met name groenvoorziening);
- hogere opbrengsten door meer uitgeefbaar gebied en hogere grondprijs (marktconform).

NoorderKoeslag

In de woonwijk NoorderKoeslag worden kavels verkocht door de gemeente. Ook worden er huurwoningen gerealiseerd door SallandWonen en woningen verkocht door projectontwikkelaar Rotij Grondvast B.V. De woonwijk is verdeeld in vier fasen. Fase één en twee zijn nagenoeg afgerond. In 2015 is gestart met de ontwikkeling van de volgende fase. De kavels in deze fase zijn op één na geleverd en de laatste kavel is in optie genomen. In 2018 is een uitwerkingsplan vastgesteld voor de laatste fase. In deze fase wordt ruimte geboden aan sociale woningbouw, projectmatige woningbouw en vrije kavels in diverse prijsklassen. Eind 2018 zijn 21 kavels in verkoop gebracht, waarvan het merendeel inmiddels is gereserveerd.

	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2018	Eindwaarde per 31 december...	Vershil
Boekwaarde	2.157.755		3.383.812		
Kosten	17.002.205		16.302.065		700.140 (n)
Opbrengsten	20.189.656		20.217.489		27.833 (n)
Kostenstijging	90.682		179.721		89.039 (v)
Opbrengstenstijging	92.424		365.681		273.257 (n)
Rente	78.960 (n)		170.157 (n)		91.197 (v)
Eindwaarde	646.309 (v)	2023	1.540.732 (v)	2023	894.423 (n)
Contante waarde	585.422 (v)		1.368.238 (v)		782.816 (n)

Deze verschillen worden veroorzaakt door:

- een winstneming van € 688.915;
- hogere plankosten vanwege planontwikkeling, afstemming woningbouwprogrammering, RO-procedure, extra promotie, informatieavonden inzake gasloos bouwen en kavelverkoop, voorbereiding bouw- en woonrijpmaken, afspraken en afstemming met diverse externe partijen;
- bijgestelde raming civieltechnische kosten;
- lagere m²-prijs naar aanleiding van taxatie;
- lagere opbrengstenstijging vanwege snellere verkoop dan geraamd en aanpassing fasering.

Zonnekamp Oost

Zonnekamp Oost betreft de realisatie van een woonwijk in Olst. In 2017 is een verkoopcampagne doorlopen, waarna nagenoeg alle kavels in optie zijn genomen. Een deel van deze kavels zijn in 2018 verkocht. Begin 2018 is middels een prijsvraag grond op de markt gebracht waarbij minimaal vier nul-op-de-meter-woningen gerealiseerd moeten worden. Eind 2018 is wederom een woonveld in verkoop gebracht, een deel van deze opbrengsten worden 2019 verwacht. Het merendeel deel van het plangebied is bouwrijp. In 2017 is het eerste deel woonrijp gemaakt.

	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december ...	1 januari 2018	Eindwaarde per 31 december ...	Vershil
Boekwaarde	3.099.436		3.413.562		
Kosten	8.297.705		8.080.486		217.219 (n)
Opbrengsten	11.195.167		11.079.799		115.368 (v)
Kostenstijging	69.183		61.763		7.420 (n)
Opbrengstenstijging	106.239		162.039		55.800 (n)
Rente	97.573 (n)		154.197 (n)		56.624 (v)
Eindwaarde	91.542 (v)	2022	274.063 (v)	2022	182.521 (n)
Contante waarde	84.575 (v)		253.206 (v)		168.631 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- een winstneming van € 60.331;
- de plankosten zijn verhoogd door ingrepen in het plan. Het gaat hier onder andere over meerkosten door de realisatie van nul-op-de-meter-woningen, verkenningen rond sociale woningbouw, gasloos bouwen en meer communicatie (burgerparticipatie) inzake heiwerkzaamheden, afstemming met omwonenden en afstemming op het project proeftuinen en het aanpassen van het bestemmingsplan;
- de civieltechnische kosten zijn verhoogd door onvoorziene prijsstijging (met name groenvoorziening), verbreding rijbaan Rietgors zuid, extra parkeerstrook vanwege verdichting woningbouw, extra inrichtingskosten ecologische oever en het op hoogte brengen van een aangrenzende tuin;
- door de aantrekkende woningmarkt zijn de grondprijzen verhoogd (marktconform).

Zonnekamp West

In Zonnekamp West is de laatste bouwrijpe kavel in optie genomen. In de grondexploitatie is ervan uitgegaan dat deze in 2019 wordt verkocht, waarna het project kan worden afgesloten. Het woonrijp maken is in 2018 uitgevoerd.

	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december...	1 januari 2018	Eindwaarde per 31 december...	Vershil
Boekwaarde	195.759		159.079		
Kosten	10.008.708		10.010.072		1.364 (v)
Opbrengsten	11.125.737		11.125.287		450 (v)
Kostenstijging	609		889		280 (v)
Opbrengstenstijging	0		2.254		2.254 (n)
Rente	4.052 (n)		3.532 (n)		520 (n)
Eindwaarde	1.370 (v)	2019	5.502 (v)	2018	4.132 (n)
Contante waarde	1.343 (v)		5.395 (v)		4.052 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- opgenomen kosten van asfalt en groen voor de Kneu;
- neerwaartse bijstelling van een eerdere winstname van € 39.422.

De Enk

De uitvoerende werkzaamheden voor herstructurering van De Enk bevinden zich in de afrondende fase. In 2017 is de bedrijfsverplaatsing afgerond. In 2019 zal duidelijkheid worden verkregen over hoe om te gaan met de twee resterende kavels.

	1 januari 2019	Eindwaarde per 31 december...	1 januari 2018	Eindwaarde per 31 december...	Vershil
Boekwaarde	2.356.445		2.283.674		
Kosten	3.456.268		3.443.503		12.765 (n)
Opbrengsten	1.530.951		1.530.951		0 (n)
Kostenstijging	994		754		240 (n)
Opbrengstenstijging	0		163		163 (n)
Rente	48.778 (n)		50.698 (n)		1.920 (v)
Eindwaarde	2.430.070 (n)	2019	2.369.266 (n)	2018	60.804 (n)
Contante waarde	2.382.583 (n)		2.322.967 (n)		59.616 (n)

De verschillen worden veroorzaakt door:

- toename plankosten vanwege onderzoek ontwikkelmogelijkheden en looptijd met één jaar verlengd;
- meer rentekosten vanwege langere looptijd.

Tussentijdse winstneming

Conform de BBV is winst genomen conform de percentage of completionregel (POC). Hierbij mag enkel rekening gehouden worden met projectspecifieke risico's. Derhalve is geen rekening gehouden met de algemene marktrisico's zowel in de aanbesteding van de civiele werken als in de grondverkoop (grondprijzen, uitgiftetempo).

Conform de richtlijnen is een tussentijdse winst genomen en verwerkt in de volgende projecten:

Project	Tussentijdse winst Jaarrekening 2017	Tussentijdse winst Jaarrekening 2018	Totaal
Noorder Koeslag	648.767	688.915	1.337.682
Zonnekamp Oost	0	60.331	60.331
Zonnekamp West	364.940	-39.422	325.518
Totaal	1.013.707	709.824	1.723.531

Risicoanalyse grondexploitaties

Een groot deel van de risico's is opgenomen in de grondexploitaties zelf. De project overstijgende risico's en een aantal grote projectspecifieke risico's zijn opgenomen in de risicoanalyse. Elk risico en elke kans wordt gewaardeerd door het effect te berekenen op het totaal van grondexploitaties als de kans of het risico zich daadwerkelijk voordoet en dit effect te vermenigvuldigen met een ingeschatte kans van zich voordoen. Deze risicoanalyse heeft een subjectief karakter en houdt geen rekening met "extreme weersituaties" die zich zouden kunnen voordoen bij bijvoorbeeld een volledig instortende huizenmarkt. Het totaal berekende bedrag is onderdeel van het benodigd weerstandsvermogen in de Reserve grondexploitatie. Dit was in het voorgaande jaar € 0,61 miljoen berekend. Op basis van de opnieuw uitgevoerde risicoanalyse is het benodigde bedrag per 1-1-2019 € 0,76 miljoen.

Tabel: Risicoanalyse op hoofdlijnen				
Risico of kans	Impact op resultaat	Kans op voordoen	Impact*kans	Beheersmaatregelen
RISICO'S				
In alle grondexploitaties rente 0,5% negatiever (uitgaven rente)	116.000	10%	11.600	Ontwikkelingen volgen, goed treasurybeleid
In alle grondexploitaties een jaarlijkse kostenstijging van 1% extra	115.000	30%	34.500	Slim aanbesteden, goede timing
In alle grondexploitaties een daling van de grondprijs met 10%	1.123.000	50%	561.500	Markt volgen
In alle grondexploitaties een vertraging van de inkomsten met 2 jaar	298.000	30%	89.400	Inzetten op verkoop en promotie activiteiten
Project specifieke risico's Wesepe woningbouw en Zonnekamp Oost	240.000	10-50%	80.000	
Subtotaal risico's			777.000	
KANSEN				
In alle grondexploitaties rente 0,5% positiever (uitgaven rente)	100.000	10%	10.000	Ontwikkelingen volgen, goed treasurybeleid
In alle grondexploitaties een jaarlijkse kostenstijging van 1% minder	53.000	10%	5.300	Slim aanbesteden, goede timing van werkzaamheden
Subtotaal kansen			15.300	
Totaal kansen en risico's			761.700	

Naast generieke risico's zijn er ook project specifieke risico's. Die zijn in bovenstaande tabel op totaalniveau benoemd.

HOOFDSTUK 3 JAARREKENING

3.1 BALANS EN TOELICHTING

ACTIVA	<i>(bedragen x € 1.000)</i>	31-12-2018	31-12-2017
Vaste activa			
<i>Immateriële vaste activa</i>			
		342	284
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	118		44
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	224		240
<i>Materiële vaste activa</i>			
		38.815	39.996
Investeringen met een economisch nut:	23.917		24.794
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.512		6.813
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	8.357		8.360
Gronden uitgegeven in erfpacht	29		29
<i>Financiële vaste activa</i>			
		10.167	10.706
Kapitaalverstrekkingen aan:			
- deelnemingen	74		1.650
Leningen aan:			
- openbare lichamen	1.029		0
- woningbouwcorporaties	6.886		7.047
- deelnemingen	296		0
- overige verbonden partijen	365		1.543
Overige langlopende leningen	1.517		466
Totaal vaste activa		49.324	50.986
Viottende activa			
<i>Voorraden</i>			
		7.303	9.060
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	7.303		9.060
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>			
		1.082	1.635
Vorderingen op openbare lichamen	363		761
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	0		0
Overige vorderingen	719		874
<i>Liquide middelen</i>			
		20	24
Kassaldi	5		5
Banksaldi	15		19
<i>Overlopende activa</i>			
		3.703	3.644
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:			
- Europese overheidslichamen	0		0
- Het Rijk	29		344
- Overige Nederlandse overheidslichamen	30		32
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.644		3.268
Totaal viottende activa		12.108	14.363
Totaal - generaal		61.432	65.349
<i>Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969</i>		170	0

BALANS GEMEENTE OLS-T-WIJHE per 31 december 2018

PASSIVA	(bedragen x € 1.000)	31-12-2018	31-12-2017
Vaste passiva			
<i>Eigen vermogen</i>		16.920	18.158
Algemene reserve	12.544		11.050
Bestemmingsreserves	3.645		4.578
Gerealiseerd resultaat	731		2.530
<i>Voorzieningen</i>		5.375	5.540
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	1.099		1.045
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	4.276		4.495
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		29.646	32.923
Onderhandse leningen van:			
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	29.646		32.923
- waarborgsommen	0		0
Totaal vaste passiva		51.941	56.621
Vlottende passiva			
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar</i>		6.980	5.602
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	0		0
Overige kasgeldleningen	4.500		0
Banksaldi	436		1.460
Overige schulden	2.044		4.142
<i>Overlopende passiva</i>		2.511	3.126
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	2.102		2.948
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:			
- Europese overheidslichamen	0		0
- Het Rijk	19		11
- Overige Nederlandse overheidslichamen	351		118
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	39		49
Totaal vlottende passiva		9.491	8.728
Totaal - generaal		61.432	65.349

Gewaarborgde geldleningen
Garantstellingen

26.300
0

25.661
0

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

Balans

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investeringen die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief. Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven in de looptijd van de betrokken geldlening.

Investerings met economisch nut.

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Overige investeringen met economisch nut en investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Conform het B&W-besluit van 15 december 2009 worden met ingang van de jaarrekening 2009 de afschrijvingslasten in het jaar van investering op nihil gesteld en wordt op investeringen afgeschreven vanaf het begrotingsjaar dat volgt op het jaar waarin het gereed komt/verworven wordt.

In het algemeen wordt gebruik gemaakt van de lineaire afschrijvingsmethode.

Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt gebruik gemaakt van de annuïtaire afschrijvingsmethode.

Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen afgeboekt.

Op 6 december 2005 heeft het college van Burgemeester en Wethouders de nota "Waardering en afschrijving vaste activa 2005" vastgesteld. In deze nota zijn de navolgende afschrijvingstermijnen opgenomen:

Immateriële activa

-	Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	maximaal de looptijd van de geldlening
-	Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	ten hoogste 5 jaar

Activa met een meerjarig economisch nut

-	(Onder)Gronden va geen afschrijving	
-	Gebouwen	40 jaar
-	CV-installatie	15 jaar
-	Rioleringswerken	40 jaar
-	Pompen riolering	15 jaar
-	Transportmiddelen	7 jaar
-	Transportmiddelen Brandweer (minder intensief gebruikt)	15 jaar
-	Motorvoertuigen	20 jaar
-	Technische installaties en machines	15 jaar
-	Vaste inventaris, veiligheidsvoorzieningen, groot onderhoud	10 jaar
-	Gereedschappen, inventaris, meubilair en overig materiaal	Naar gangbare ervaringsnormen of voorgescreven normen over de gebruiksduur, wordt deze bij de aanschaf bepaald (meestal 5 jaar)
-	Automatisering (pc's, printers en servers etc)	5 jaar
-	Automatisering (software)	7 jaar

Activa met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte (als er geactiveerd wordt):

-	Wegen (wegdek, berm, talud en wegmeubilair)	25 jaar
-	Wegreconstructies (wegdek, berm, talud en wegmeubilair)	25 jaar
-	Rotondes	25 jaar
-	Verkeerslichtinstallaties en openbare verlichting	15 jaar
-	Bruggen, viaducten en ov. grotere kunstwerken	20 jaar

Met ingang van 2005 is het in deze nota vermelde afschrijvingsbeleid voor nieuwe investeringen gehanteerd.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut, zoals b.v. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken worden zonodig geactiveerd en afgeschreven. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven).

Voor zover in voorkomende gevallen een snellere budgettaire dekking mogelijk is, kan op dergelijke activa overigens (resultaatafhankelijk) extra worden afgeschreven. De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Als gevolg van een wijziging in BBV worden met ingang van 2016 bijdragen aan activa van derden niet langer geactiveerd onder de financiële vaste activa, maar onder de immateriële vaste activa.

Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Flottende activa

Voorraden

De niet in exploitatie genomen bouwgronden (NIEGG) zijn met ingang van 1 januari 2016 afgeschaff (notitie grondexploitaties – commissie BBV 2016).

Activa die op de dag voor inwerkingtreding van de gewijzigde BBV (01-04-2016) op de balans zijn opgenomen als NIEGG, worden tegen dezelfde boekwaarde opgenomen op de balans als materiele vaste activa categorie 'gronden en terreinen'.

Deze activa worden uiterlijk voor 2020 gewaardeerd op marktwaarde tegen de dan geldende bestemming.

Deze activa worden gedurende deze overgangperiode apart toegelicht in de toelichting op de materiele vaste activa.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie (BIE) zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voorzover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich met name voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vorzieningen

Vorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

De wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders zijn eveneens tegen contante waarde van de toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoermiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Viottende passiva

De viottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	€ 118	€ 44
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 224	€ 240
Totaal	€ 342	€ 284

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2018

	Boekwaarde 31-12-2017	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2018
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	€ 44	€ 74	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 118
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 240	€ -	€ -	€ 16	€ -	€ -	€ 224
Totaal	€ 284	€ 74	€ -	€ 16	€ -	€ -	€ 342

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld. Per investering staat het ter beschikking gestelde krediet aangegeven, het in 2018 daadwerkelijk bestede bedrag en het totaalbedrag dat tot en met 2018 ten laste van het krediet is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2018	Cumulatief besteed t/m 2018
Meente Noord	€ 45	€ -	€ 28
Zonnekamp Oost (proeftuin)	€ 150	€ 74	€ 90
Totaal	€ 195	€ 74	€ 118

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Balanswaarde per 31-12-2018	Balanswaarde per 31-12-2017
Investeringen met een economisch nut	€ 23.917	€ 24.794
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	€ 6.512	€ 6.813
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	€ 8.357	€ 8.360
In erfpacht uitgegeven gronden	€ 29	€ 29
Totaal	€ 38.815	€ 39.996

De boekwaarde van de erfpachtgronden is in het boekjaar niet gemuteerd.

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Balanswaarde per 31-12-2018	Balanswaarde per 31-12-2017
Gronden en terreinen	€ 4.819	€ 4.819
Woonruimten	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 16.800	€ 17.401
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ 165	€ 177
Machines, apparaten en installaties	€ 82	€ 122
Overige materiële vaste activa	€ 2.051	€ 2.275
Totaal	€ 23.917	€ 24.794

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met een economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2017	Stand voorziening per 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2017	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2018	Stand voorziening per 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2018
Gronden en terreinen	€ 5.569	€ 750	€ 4.819	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.569	€ 750	€ 4.819
Woonruimten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ 17.401	€ -	€ 17.401	€ -	€ -	€ 601	€ -	€ -	€ 16.800	€ -	€ 16.800
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervoermiddelen	€ 177	€ -	€ 177	€ 23	€ -	€ 35	€ -	€ -	€ 165	€ -	€ 165
Machines, apparaten en installaties	€ 122	€ -	€ 122	€ -	€ -	€ 40	€ -	€ -	€ 82	€ -	€ 82
Overige materiële vaste activa	€ 2.275	€ -	€ 2.275	€ 57	€ -	€ 281	€ -	€ -	€ 2.051	€ -	€ 2.051
Totaal	€ 25.544	€ 750	€ 24.794	€ 80	€ -	€ 957	€ -	€ -	€ 24.667	€ 750	€ 23.917

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct geïntegreerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2018	Cumulatief besteed t/m 2018
Sportreinen	€ 303	€ 57	€ 279
Vervoermiddelen buitendienst	€ 21	€ 23	€ 23
Totaal	€ 324	€ 80	€ 302

Het hierna opgenomen overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestijding van de kosten een heffing kan worden geheven weer.

	Boekwaarde 31-12-2017	Investeringen	Des-investeringen	Afgeschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2018
Overige materiële vaste activa	€ 6.813	€ 366	€ 335	€ 320	€ 12	€ 6.512

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct geïntegreerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in het hierna opgenomen overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2018	Cumulatief besteed t/m 2018
Afvalstoffen	€ 235	€ 24	€ 199
Riolering	€ 1.627	€ 342	€ 1.424
Totaal	€ 1.862	€ 366	€ 1.623

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 6.401	€ 6.401
Overige materiële vaste activa	€ 1.956	€ 1.959
Totaal	€ 8.357	€ 8.360

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-12-2017	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2018
<i>Maatschappelijk nut vóór 2017</i>							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 6.396	€ 170	€ -	€ 354	€ -	€ -	€ 6.212
Overige materiële vaste activa	€ 1.935	€ 2	€ -	€ 98	€ -	€ -	€ 1.835
Subtotaal	€ 8.331	€ 168	€ -	€ 452	€ -	€ -	€ 8.047
<i>Maatschappelijk nut vanaf 2017</i>							
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 5	€ 205	€ -	€ -	€ 21	€ -	€ 189
Overige materiële vaste activa	€ 24	€ 97	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 121
Subtotaal	€ 29	€ 302	€ -	€ -	€ 21	€ -	€ 310
Totaal	€ 8.360	€ 470	€ -	€ 452	€ 21	€ -	€ 8.357

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De volgende investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2018	Cumulatief besteed t/m 2018
Wegen c.a.	€ 1.257	€ 375	€ 1.218
Openbare verlichting	€ 306	€ 97	€ 120
Recreatie en Toerisme	€ 191	€ 2	€ 104
Totaal	€ 1.754	€ 470	€ 1.442

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2018 wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2017	Stand voorziening per 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2017	Herrubricering	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen / aflossingen	Boekwaarde 31-12-2018	Stand voorziening per 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan:										
- deelnemingen	€ 1.650	- €	1.650	€ 1.576-	- €	- €	€	74	- €	74
- gemeenschappelijke regelingen	€ -	- €	-	€	- €	- €	€	-	- €	-
- overige verbonden partijen	€ -	- €	-	€	- €	- €	€	-	- €	-
Langlopende leningen aan:										
- openbare lichamen	€ -	- €	-	€ 1.056	- €	- €	€ 27	1.029	- €	1.029
- woningbouwcorporaties	€ 7.047	- €	7.047	€	- €	- €	€ 161	6.886	- €	6.886
- deelnemingen	€ -	- €	-	€ 296	- €	- €	€	296	- €	296
- overige verbonden partijen	€ 1.543	- €	1.543	€ 1.056-	- €	- €	€ 122	365	- €	365
Overige langlopende leningen	€ 466	- €	466	€ 1.280	€ 4	- €	€ 233	1.517	- €	1.517
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	€ -	- €	-	€	- €	- €	€	-	- €	-
Totaal	€ 10.706	- €	10.706	€ -	€ 4	- €	€ 543	€ 10.167	- €	10.167

Toelichting

De verstrekte middelen aan SVn waren ten onrechte opgenomen onder kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in plaats van overige langlopende leningen.
De verstrekte leningen aan ROVA en Enexis waren ten onrechte opgenomen onder kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in plaats van langlopende leningen aan deelnemingen.
De verstrekte leningen aan VRY waren ten onrechte opgenomen onder langlopende leningen aan overige verbonden partijen in plaats van langlopende leningen aan openbare lichamen.
In de jaarrekening 2018 heeft herrubricering plaatsgevonden.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Onderhanden werk: waaronder gronden in exploitatie	€ 10.703	€ 12.588
Totaal	€ 10.703	€ 12.588
Algedekt door voorziening verwacht verlies	€ 3.400	€ 3.528
- Onderhanden werk: gronden in exploitatie	€ 3.400	€ 3.528
Totaal verliesvoorziening	€ 3.400	€ 3.528
Totaal	€ 7.303	€ 9.060

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2018 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2017	Stand voorziening per 31-12-2017	Balanswaarde 31-12-2017	Investerings	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2018	Stand voorziening per 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2018	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (nominale waarde)	Geraamd eindresultaat (contante waarde)
Boerhaar 3e fase	€ 331	€ 204	€ 127	€ 15	€ 346	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.468	€ 90	€ 85-
Zonnekamp Oost	€ 3.415	€ -	€ 3.415	€ 378	€ 752	€ 60	€ 3.101	€ -	€ 3.101	€ 1.277	€ 226	€ 1-	€ 1-
Zonnekamp West	€ 159	€ -	€ 159	€ 77	€ -	€ 39-	€ 196	€ -	€ 196	€ 29	€ 226	€ 1-	€ 1-
Noorder Koesslag	€ 3.384	€ -	€ 3.384	€ 674	€ 2.569	€ 689	€ 2.158	€ -	€ 2.158	€ 2.640	€ 5.444	€ 646-	€ 585-
Wesepse plandeel woningbouw	€ 1.743	€ 829	€ 914	€ 146	€ 374	€ -	€ 1.515	€ 732	€ 783	€ 669	€ 1.409	€ 775	€ 732
Subtotaal woningbouw	€ 9.032	€ 1.033	€ 7.999	€ 1.290	€ 4.061	€ 710	€ 6.970	€ 732	€ 6.238	€ 4.615	€ 11.548	€ 37	€ 61
Zuid, Uitbreiding De Meente	€ 107	€ -	€ 107	€ 19	€ -	€ -	€ 126	€ -	€ 126	€ 186	€ 479	€ 167-	€ 157-
Wesepse plandeel bedrijventerrein	€ 1.165	€ 172	€ 993	€ 85	€ -	€ -	€ 1.250	€ 285	€ 965	€ 430	€ 1.326	€ 354	€ 285
De Erik (Enkweg Wijhe)	€ 2.284	€ 2.323	€ 39-	€ 73	€ -	€ -	€ 2.357	€ 2.383	€ 26-	€ 90	€ 16	€ 2.431	€ 2.383
Subtotaal bedrijventerreinen	€ 3.556	€ 2.495	€ 1.061	€ 177	€ -	€ -	€ 3.733	€ 2.668	€ 1.065	€ 706	€ 1.822	€ 2.617	€ 2.511
Totaal generaal	€ 12.588	€ 3.528	€ 9.060	€ 1.467	€ 4.061	€ 710	€ 10.703	€ 3.400	€ 7.303	€ 5.321	€ 13.370	€ 2.655	€ 2.572

Toelichting

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de toelichting op het programma/het jaarverslag en de paragraaf grondbeleid.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2018	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2018	Balanswaarde 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen	€ 363	€ -	€ 363	€ 761
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige vorderingen	€ 1.405	€ 686	€ 719	€ 874
Totaal	€ 1.768	€ 686	€ 1.082	€ 1.635

Drempelbedrag Schatkistbankieren (SKB)

	1e kwartaal 2018	2e kwartaal 2018	3e kwartaal 2018	4e kwartaal 2018
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€ -	€ 289	€ 331	€ 48
Drempelbedrag	€ 316	€ 316	€ 316	€ 316
Ruimten binnen limiet (+), overschrijding (-)	€ 316	€ 27	€ -15	€ 268

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Kassaldi	€ 5	€ 5
Banksaldi	€ 15	€ 19
Totaal	€ 20	€ 24

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	€ -	€ -
- Het Rijk	€ 29	€ 344
- Overige Nederlandse overheidslichamen	€ 30	€ 32
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	€ 3.644	€ 3.268
Totaal	€ 3.703	€ 3.644

De in de balans opgenomen van het Rijk nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2017	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Ministerie van SZW; BUIG vangnetregeling	€ 318	€ -	€ 307	€ 11
Ministerie van SZW; BBZ	€ 26	€ 18	€ 26	€ 18
Totaal	€ 344	€ 18	€ 333	€ 29

De in de balans opgenomen van overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2017	Toevoeging	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2018
Provincie Overijssel; Verkeersveiligheid	€ 6	€ 29	€ 6	€ 29
Provincie Overijssel; Herbestemming Rabobank Olst	€ 25	€ -	€ 25	€ -
Provincie Overijssel; Cultuurmakelaar	€ 1	€ -	€ -	€ 1
Totaal	€ 32	€ 29	€ 31	€ 30

De in de balans opgenomen overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Belastingdienst, BCF	€ 2.072	€ 2.163
DOWR, diftar, toeristenbelasting	€ 316	€ 307
DOWR, doorbetaling belastingontvangsten	€ 483	€ 92
SallandWonen, rente geldlening sporthal De Lange Slag	€ 130	€ 134
Nedvang	€ 85	€ 96
Regiogemeenten, leerlingenvervoer	€ 168	€ 125
Overige posten	€ 194	€ 345
Subtotaal nog te ontvangen bedragen	€ 3.448	€ 3.263
Subtotaal vooruitbetaalde bedragen	€ 196	€ 5
Totaal	€ 3.644	€ 3.268

Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

Vennootschapsbelasting

Compensabel verlies uit hoofde van recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969

Saldo 31-12-2017	Af	Bij	Saldo 31-12-2018
€ -		€ 170	€ 170

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Algemene reserves:	€ 12.544	€ 11.050
Bestemmingsreserves:	€ 3.645	€ 4.578
Gerealiseerd resultaat	€ 731	€ 2.530
Totaal	€ 16.920	€ 18.158

Het verloop in 2018 wordt in het hierna volgende overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2017 voor resultaat bestemming	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2018
Algemene reserves:						
Algemene reserve	€ 6.953	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.953
Nader te bestemmen middelen	€ 2.164	€ 1.379	€ 1.817	€ 2.530	€ -	€ 4.256
Reserve grondexploitatie	€ 1.933	€ 891	€ 1.489	€ -	€ -	€ 1.335
Totaal algemene reserves	€ 11.050	€ 2.270	€ 3.306	€ 2.530	€ -	€ 12.544
Bestemmingsreserves:						
Investeringsreserve	€ 1.162	€ 7	€ 416	€ -	€ -	€ 753
Decentralisatie huisvesting onderwijs	€ 6	€ -	€ 9	€ -	€ -	€ 3-
Bestemmingsreserve algemeen	€ 80	€ -	€ 20	€ -	€ -	€ 60
Reserve bovenwijkse voorzieningen	€ 97	€ 1	€ -	€ -	€ -	€ 98
Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	€ 12	€ -	€ -	€ -	€ 6	€ 6
Bestemmingsres.kap.lasten gemeentehuis	€ 538	€ 22	€ -	€ -	€ 72	€ 488
Bestemmingsreserve privatisering groen	€ 187	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 187
Reclame sport	€ 17	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 17
Onderhoud gemeentehuis	€ 376	€ 79	€ 95	€ -	€ -	€ 360
Onderhoud huisvesting buitendienst	€ 36	€ 10	€ 21	€ -	€ -	€ 25
Onderhoud brandweergarages	€ 111	€ -	€ 21	€ -	€ -	€ 90
Onderhoud welzijnsaccommodaties	€ 648	€ 157	€ 110	€ -	€ -	€ 695
Onderhoud kerktorens	€ 65	€ 13	€ 1	€ -	€ -	€ 77
Onderhoud gebouwen begraafplaats	€ 84	€ 7	€ -	€ -	€ -	€ 91
Omgevingsvergunning	€ 10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10
Duurzaamheid	€ 5	€ -	€ 4	€ -	€ -	€ 1
Laanbeplanting Raalterweg Wesepe	€ 20	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 20
Wachtgeldverplichting huidige wethouders	€ 91	€ 46	€ -	€ -	€ -	€ 137
Reserve Sociaal Domein	€ 1.033	€ -	€ 500	€ -	€ -	€ 533
Totaal bestemmingsreserves	€ 4.578	€ 342	€ 1.197	€ -	€ 78	€ 3.645
Totaal reserves	€ 15.628	€ 2.612	€ 4.503	€ 2.530	€ 78	€ 16.189

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.

Onder de afschrijvingen staan de verminderings vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Toelichting reserves

Hieronder blijkt de reden van instelling van iedere reserve afzonderlijk. Tevens worden de belangrijkste mutaties in 2018 genoemd:

Algemene reserve

Doel: Het dienen als buffer voor het opvangen van risico's / verplichtingen waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en voor dekking van onverwachte tekorten op de jaarrekening. In 2018 is een bedrag van € 104.300 aan bespaarde rente toegevoegd aan de exploitatierekening.

Reserve nader te bestemmen middelen

Doel: Dekking van toekomstige uitgaven die niet nader zijn gedefinieerd.

In 2018 is een bedrag van € 32.465 toegevoegd aan bespaarde rente.

In 2018 is het resultaat van de jaarrekening 2017 ad € 2.530.031 aan deze reserve gedoteerd.

Overeenkomstig de besluitvorming bij de jaarrekening 2017 is € 1.325.000 aan vrijval van de reserve grondexploitatie gedoteerd aan de reserve alsmede € 8.786 ten laste van de reserve sociaal domein. Zoals besloten in de eerste bestuursrapportage is € 12.259 toegevoegd vanwege onderwijshuisvesting.

In 2018 werd aan deze reserve voor in totaal € 1.817.101 onttrokken.

De majeure mutaties zijn:

- Tekort 1e BERAP 2018	91.966
- Tekort 2e BERAP 2018	939.710
- Duurzaamheid	165.500
- Aanvulling saldo egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	100.000
- Dividend Vitens	62.500
- Extra personeelslasten Documentaire Informatievoorziening	86.000

Reserve grondexploitatie

Doel: Egalisatie van de batige en nadelige saldi van de afzonderlijke complexen. De reserve is bedoeld als weerstandsvermogen om mogelijke financiële marktrisico's voortvloeitende uit de grondexploitaties op te kunnen vangen.

De benodigde omvang van de reserve is eind 2018 bepaald op € 606.500. Aangezien het saldo van de reserve ultimo 2017 € 1.931.579 bedroeg is in het kader van de resultaatbestemming 2017 in 2018 € 1.325.000 onttrokken aan deze reserve.

In 2018 is een bedrag van € 28.974 toegevoegd aan bespaarde rente.

Daarnaast hebben dotaties ad € 688.915 en € 60.331 plaatsgevonden vanwege de winstuitname uit de complexen Noorder Koeslag respectievelijk Zonnekamp Oost en een onttrekking ad € 39.422 vanwege een neerwaartse bijstelling van de eerdere winstname van Zonnekamp West.

Vanwege de mutatie van de verliesvoorziening voor de diverse grondexploitaties is per saldo € 10.117 gedoteerd aan de reserve grondexploitatie.

Investeringsreserve

Doel: Het sneller kunnen inspelen op investeringsbehoefte.

In 2018 is een bedrag van € 6.976 toegevoegd aan bespaarde rente.

In 2018 werd aan deze reserve voor in totaal € 416.191 onttrokken.

De majeure mutaties zijn:

- Invoering omgevingswet	111.292
- Structuurvisie	45.000
- Achterstallig onderhoud IBOR	97.103
- Koersdocument duurzaamheid/samen duurzaam 2016-2020	73.055

Reserve Decentralisatie huisvesting onderwijs

Doel: Opvang jaarlijkse fluctuaties in de uitgaven wegens de gemeentelijke taak te voorzien in de huisvesting van het onderwijs (Basis- en Voortgezet onderwijs). In 2018 is een bedrag van € 95 aan bespaarde rente toegevoegd.

Onttrokken is een bedrag van € 8.935 ter dekking van gemaakte kosten voor de voormalige basisschool de Elshof.

Bestemmingsreserve Algemeen

Overeenkomstig de begroting 2018 zijn bedragen ad € 17.370 ten behoeve van kunstwerken en € 2.650 ten behoeve van logopodie onttrokken ten gunste van de exploitatie.

Reserve recreatieve functies nabij IJssel Olst

Doel: Bij raadsbelsuit d.d. 16 oktober 2017 is besloten de reserve bovenwijkse voorzieningen op te heffen en het saldo beschikbaar te stellen voor realisatie van het project Recreatieve functies nabij IJssel Olst".

In 2018 is een bedrag van € 587 aan bespaarde rente toegevoegd.

Bestemmingsreserve extra afschrijvingen

Doel: Om de jaarrekening 2004 te laten voldoen aan het BBV is besloten de gehanteerde extra afschrijvingen m.b.t. activa met economisch nut in het kader van de heroverweging 2004 ongedaan te maken. De extra afschrijvingen zijn gedoteerd aan deze bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten in latere jaren. In 2018 is een bedrag van € 198 aan bespaarde rente toegevoegd.

Onttrokken is in totaliteit € 5.534.

Bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis

Doel: Vanuit de gerealiseerde boekwinst ad € 2,1 miljoen door verkoop van de gemeentekantoren van de voormalige gemeenten Olst en Wijhe is een bestemmingsreserve gevormd ter gedeeltelijke dekking van de kapitaallasten van het nieuwe gemeentekantoor.

In 2018 is een bedrag van € 21.516 aan bespaarde rente toegevoegd.

In 2018 is € 72.330 onttrokken voor dit doel.

Bestemmingsreserve privatisering groen

Doel: Dekking uitvoering groenbeleidsplan.

In 2018 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reclame sport

Doel: Ondersteuning vaste gebruikers sporthal de Hooiberg bij het organiseren van activiteiten in deze sporthal.

Via de resultaatbestemming 2018 wordt voorgesteld een bedrag van € 5.768 voor vervanging scorebord te onttrekken.

Reserve Onderhoud gemeentehuis

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van het gemeentehuis.

In 2018 hebben naast een dotatie ad € 79.421 onttrekkingen ad € 95.148 aan gemaakte onderhoudskosten alsmede kosten van een externe vastgoedadviseur plaatsgevonden.

Reserve Onderhoud huisvesting buitendienst

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de werf te Wijhe.

In 2018 is naast de dotatie ad € 10.479 een bedrag van € 20.903 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.

Reserve Onderhoud brandweergarages

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de brandweergarages in Olst, Wesepe, Welsum en Wijhe.

In 2018 is € 21.263 onttrokken aan de reserve.

Reserve Onderhoud welzijnsaccommodaties

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de verschillende welzijnsaccommodaties.

In 2018 is naast de dotatie ad € 157.130 een bedrag van € 110.211 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.

Reserve Onderhoud kerktorens

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud van de kerktorens in Olst, Welsum en Wijhe.
In 2018 is naast de dotatie ad € 13.335 een bedrag van € 1.294 onttrokken aan gemaakte onderhoudskosten.

Reserve Onderhoud gebouwen begraafplaats

Doel: Komen tot een gelijkmatig uitgavenpatroon voor het onderhoud gebouwen begraafplaatsen in Olst en Wijhe.
In 2018 heeft een onderhoudsdotatie ad € 6.556 plaatsgevonden.

Reserve Omgevingsvergunning

Doel: Het op kunnen vangen van te maken kosten voor de implementatie van de omgevingsvergunning.
In 2018 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Reserve Duurzaamheid

Doel: Dekking van de kosten van de in het duurzaamheidsprogramma opgenomen projecten.
Overeenkomstig de besluitvorming bij de jaarrekening 2017 is € 4.000 voor dit doel onttrokken in 2018.

Reserve Aanleg laanbeplanting Raalterweg Wesepe

Doel: Bij de reconstructie van de Raalterweg Wesepe aanbrengen van laanbeplanting.
In het kader van de realisatie van de Weseper Energiemolen en de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is met de ontwikkelaar afgesproken dat een bijdrage van € 20.000 in een reserve wordt gestort. Dit bedrag zal bij de reconstructie van de Raalterweg Wesepe worden gebruikt om laanbeplanting aan te brengen.

Wachtgeldverplichting huidige wethouders

Doel: Dekking van mogelijke toekomstige wachtgeldverplichtingen voor de huidige wethouders.
In 2018 is € 45.000 gedoteerd aan de reserve.
Daarnaast is in 2018 een bedrag van € 1.360 aan bespaarde rente toegevoegd.

Reserve sociaal domein

Doel: Reserveren niet ingezette middelen sociaal domein voor toekomstige besteding.
In 2018 heeft in totaliteit een onttrekking ad € 500.212 plaatsgevonden.
Voor € 190.000 betreft het compensatie van het tekort op het budget in 2018.
Daarnaast zijn onttrekkingen gedaan voor incidentele trajecten zoals de uitvoering transformatie Sociaal Domein en bestuursopdracht Werk in uitvoering.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in het hierna opgenomen overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2018
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 1.045	€ 117	€ -	€ 63	€ 1.099
Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 4.495	€ 216	€ -	€ 435	€ 4.276
Totaal	€ 5.540	€ 333	€ -	€ 498	€ 5.375

	Boekwaarde 31-12-2017	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2018
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Pensioenaanspraken wethouders	€ 1.013	€ 115	€ -	€ 29	€ 1.099
Wachtgeldvoorzieningen voormalig wethouders	€ 32	€ 2	€ -	€ 34	€ -
Totaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	€ 1.045	€ 117	€ -	€ 63	€ 1.099
<i>Voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is</i>					
Voorziening ruimtelijke kwaliteit	€ 55	€ -	€ -	€ -	€ 55
Voorziening riolering	€ 4.440	€ 116	€ -	€ 335	€ 4.221
Voorziening afvalstoffenheffing	€ -	€ 100	€ -	€ 100	€ -
Totaal voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	€ 4.495	€ 216	€ -	€ 435	€ 4.276
Totaal	€ 5.540	€ 333	€ -	€ 498	€ 5.375

In de kolom "Vrijval" zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen.
Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

Toelichting voorzieningen

Voorziening Pensioenaanspraken wethouders

Doel: Het kunnen voldoen aan de mogelijke gevolgen van pensioenverplichtingen aan wethouders en de waardeoverdracht van wethouderspensiolen.
Ten laste van de voorziening is in 2018 € 29.150 aan pensioenlasten gebracht.
In 2018 is een bedrag van € 16.693 toegevoegd aan bespaarde rente.
Op basis van de jaarlijkse actuariële berekening van de wethoudersaanspraken is aanvullend in 2018 een bedrag van € 98.356 toegevoegd.

Voorziening Wachtgeldverplichtingen voormalige wethouders

Doel: Het kunnen voldoen aan de mogelijke gevolgen van wachtgeldverplichtingen aan voormalige wethouders.
Ten laste van de voorziening is in 2018 € 33.92 aan wachtgeldverplichtingen gebracht.
In 2018 is naast een bedrag van € 483 aan bespaarde rente € 1.209 toegevoegd om het tekort van de voorziening aan te zuiveren.
Op dit moment zijn er geen wachtgeldverplichtingen meer.

Voorziening ruimtelijke kwaliteit

Doel: Het structureel middelen beschikbaar houden voor de uitvoering van projecten welke een bijdrage leveren aan het instand houden en verbeteren van het landschap.
In 2018 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Voorziening riolering

Doel: Verantwoording van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden conform artikel 44 lid 2 BBV.
Aangezien in voorgaande jaren de baten hoger waren dan de lasten is het surplus in een voorziening gestort. In toekomstige jaren wordt dit weer verrekend.
Conform de in de raadsvergadering van 14 december 2015 vastgestelde nieuwe financieringssystematiek is in 2018 in totaal € 334.794 aan investeringslasten rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. In 2018 is een bedrag van € 116.203 gedoteerd wegens het voordelig resultaat 2018.

Voorziening afvalstoffenheffing

Doel: Verantwoording van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden conform artikel 44 lid 2 BBV.
Op grond van artikel 229b Gemeentewet mogen de baten van de afvalstoffenheffing niet uitgaan boven de lasten ter zake.
Aangezien in de raadsvergadering van 30 november 2015 is afgesproken een ondergrens van € 100.000 voor de voorziening aan te houden om de financiële risico's af te dekken en de mogelijkheid van egalisatie van tarieven te behouden is bij de resultaatsbestemming van de jaarrekening 2017 besloten € 100.000 te doteren aan de voorziening.
In 2018 is echter dit bedrag weer onttrokken wegens het nadelig resultaat 2018.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van > 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
Obligatieleningen	€ -	€ -
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	€ -	€ -
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 29.646	€ 32.923
- binnenlandse bedrijven	€ -	€ -
- overige binnenlandse sectoren	€ -	€ -
- buitenlandse instellingen	€ -	€ -
	€ 29.646	€ 32.923
Door derden belegde gelden	€ -	€ -
Waarborgsommen	€ -	€ -
Overige leningen	€ -	€ -
Totaal	€ 29.646	€ 32.923

In het hierna opgenomen overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar over het jaar 2017:

	Saldo 31-12-2017	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2018
Obligatieleningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Onderhandse leningen	€ 32.923	€ -	€ 3.277	€ 29.646
Door derden belegde gelden	€ -	€ -	€ -	€ -
Waarborgsommen	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige leningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal	€ 32.923	€ -	€ 3.277	€ 29.646

De totale rentelast voor het jaar 2018 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 1.044.808 (2017: € 1.141.069).

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
Overlopende passiva

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
€ 6.980	€ 5.602
€ 2.511	€ 3.126
€ 9.491	€ 8.728

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen netto-vlottende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Kasgeldleningen aangaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden
Overige kasgeldleningen
Banksaldi
Overige schulden

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
€ -	€ -
€ 4.500	€ -
€ 436	€ 1.460
€ 2.044	€ 4.142
€ 6.980	€ 5.602

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:

- Europese overheidslichamen
- Het Rijk
- Overige Nederlandse overheidslichamen

Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen

Totaal

Boekwaarde per 31-12-2018	Boekwaarde per 31-12-2017
€ 2.102	€ 2.948
€ -	€ -
€ 19	€ 11
€ 351	€ 118
€ 39	€ 49
€ 2.511	€ 3.126

De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van het Rijk, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2018
Ministerie van OCW; Onderwijsachterstanden	€ 11	€ 8	€ -	€ 19
Totaal	€ 11	€ 8	€ -	€ 19

De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2018
Gemeente Zwolle; huis.geweld	€ 3	€ -	€ -	€ 3
Provincie Overijssel; Energieloket	€ 29	€ -	€ 14	€ 15
Provincie Overijssel; Vergroten zelfredzaamheid II-vervoer	€ 6	€ -	€ 5	€ 1
Provincie Overijssel; Cultuur aan de Basis	€ 18	€ -	€ -	€ 18
Provincie Overijssel; Koopstromenonderzoeken	€ 10	€ -	€ -	€ 10
Provincie Overijssel; Een bezoek aan de Loswal, voor iedereen de moeite waard	€ 24	€ -	€ 21	€ 3
Provincie Overijssel; Olst Mooier aan de IJssel - Inrichting IJsseloever	€ 13	€ -	€ -	€ 13
Gemeente Deventer; Bescherm d Wonen	€ 15	€ 30	€ -	€ 45
Provincie Overijssel; Geb.gerichte aanpak energietransitie	€ -	€ 90	€ -	€ 90
Gem. Deventer; transformatie volksgezondheidszorg	€ -	€ 119	€ -	€ 119
Provincie Overijssel; Spil voor leefbaarheid Dorpshuis	€ -	€ 34	€ -	€ 34
Totaal	€ 118	€ 273	€ 40	€ 351

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2017
Sport	€ 85	100%	€ 24	€ 28
Woningbouw	€ 61.574	50%	€ 22.740	€ 21.923
Zorg	€ 499	100%	€ 67	€ 83
Monumenten	€ 545	100%	€ 166	€ 183
Uitvaartzorg	€ 113	100%	€ 36	€ 41
Cultuur	€ 4.700	100%	€ 3.268	€ 3.403
Totaal	€ 67.516		€ 26.300	€ 25.661

In 2018 is geen beroep gedaan op de gemeente Olst-Wijhe in het kader van de verleende borg en garantstellingen.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Hierna volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen

De gemeente Olst-Wijhe heeft voor de uitvoering van de Wmo met diverse zorgaanbieders langdurige contracten afgesloten. De contracten hebben onder meer betrekking op huishoudelijke verzorging, hulpmiddelen en collectief vraagafhankelijk vervoer. Verder heeft de gemeente een meerjarig huurcontract voor de publieksbalie in het Holstohuis te Olst afgesloten.

3.2 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Programmarekening (lasten en baten * € 1)

Programma		Realisatie 2018			Begroting 2018 na wijziging			Begroting 2018 primitief		
Nr	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	3.085.602	-387.588	2.698.014	2.949.678	-340.295	2.609.383	2.792.841	-343.795	2.449.046
2	Leefomgeving	12.303.978	-8.681.120	3.622.858	14.676.329	-9.450.430	5.225.899	11.831.540	-8.144.208	3.687.332
3	Samenleving	21.411.703	-4.105.885	17.305.818	21.837.910	-4.091.895	17.746.015	20.030.097	-3.293.995	16.736.102
	Subtotaal	36.801.283	-13.174.592	23.626.690	39.463.917	-13.882.620	25.581.297	34.654.478	-11.781.998	22.872.480
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	7.333.986	-29.722.333	-22.388.347	7.792.272	-29.592.321	-21.800.049	7.135.622	-29.161.203	-22.025.581
	Totaal van baten en lasten	44.135.268	-42.896.925	1.238.343	47.256.189	-43.474.941	3.781.248	41.790.100	-40.943.201	846.899
	Mutatie reserves	2.612.337	-4.581.493	-1.969.156	1.752.337	-5.537.936	-3.785.599	377.765	-1.151.515	-773.750
	Gerealiseerd resultaat	46.747.605	-47.478.418	-730.813	49.008.526	-49.012.877	-4.351	42.167.865	-42.094.716	73.149

Programmarekening (saldi * € 1)

Programma		Saldo 2018			
Nr	Omschrijving	Gereali- seerd	Begroot na wijziging	Resultaat	V/N
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.698.014	2.609.383	-88.631	N
2	Leefomgeving	3.622.858	5.225.899	1.603.041	V
3	Samenleving	17.305.818	17.746.015	440.197	V
Subtotaal		23.626.690	25.581.297	1.954.607	V
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien		-22.388.347	-21.800.049	588.298	V
Totaal van baten en lasten		1.238.343	3.781.248	2.542.905	V
Mutatie reserves		-1.969.156	-3.785.599	-1.816.443	N
Gerealiseerd resultaat		-730.813	-4.351	726.462	V

Overzicht baten en lasten per product (* €1)

Programma Nr Omschrijving	Thema	Taakveld	Lasten			Baten			Saldo
			B2018 na wijz	R2018	Saldo	B2018 na wijz	R2018	Saldo	
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	1.0	0.1	893.264	1.062.280	-169.016	0	-108	108	-168.908
		0.3	12.611	18.026	-5.415	0	0	0	-5.415
	1.1	0.2	293.542	268.845	24.697	-285.400	-327.504	42.104	66.801
	1.2	1.1	1.524.730	1.532.623	-7.893	-38.120	-43.310	5.190	-2.703
		1.2	225.531	203.828	21.703	-16.775	-16.666	-109	21.594
			2.949.678	3.085.602	-135.924	-340.295	-387.588	47.293	-88.631
2. Leefomgeving	2.0	2.1	2.431.549	2.037.603	393.946	-44.455	-108.225	63.770	457.716
		5.7	885.948	934.991	-49.043	0	-2.494	2.494	-46.549
		7.2	1.271.635	1.291.511	-19.876	-1.709.075	-1.728.951	19.876	0
		7.5	111.206	113.011	-1.805	-58.000	-60.432	2.432	627
	2.1	8.1	1.152.439	782.913	369.526	-252.126	-247.095	-5.031	364.495
	2.2	8.2	4.874.907	3.407.695	1.467.212	-4.850.915	-4.208.981	-641.934	825.278
		8.3	763.325	646.734	116.591	-578.153	-605.479	27.326	143.917
	2.3	3.1	87.491	80.558	6.933	-14.620	-4.392	-10.228	-3.295
		3.2	428.105	349.412	78.693	-379.992	-176.442	-203.550	-124.857
		3.4	36.000	42.000	-6.000	0	0	0	-6.000
	2.4	5.7	283.854	255.865	27.989	-13.650	-10.184	-3.466	24.523
	2.5	7.3	1.396.484	1.467.394	-70.910	-1.546.944	-1.521.571	-25.373	-96.283
		7.4	953.386	894.290	59.096	-2.500	-6.874	4.374	63.470
			14.676.329	12.303.977	2.372.352	-9.450.430	-8.681.120	-769.310	1.603.042
3. Samenleving	3.0	4.1	177.417	151.309	26.108	-21.200	-25.347	4.147	30.255
		4.2	748.912	738.245	10.667	0	0	0	10.667
		4.3	1.234.131	1.256.609	-22.478	-407.945	-439.557	31.612	9.134
	3.1	5.1	186.754	199.389	-12.635	-9.051	-25.976	16.925	4.290
		5.2	1.294.703	1.293.479	1.224	-211.431	-224.870	13.439	14.663
	3.2	5.3	244.581	229.062	15.519	-65.704	-65.385	-319	15.200
		5.4	41.827	28.172	13.655	0	0	0	13.655
		5.5	11.400	4.465	6.935	0	0	0	6.935
		5.6	405.741	408.958	-3.217	0	0	0	-3.217
	3.3	6.1	1.942.646	1.787.758	154.888	-59.594	-100.256	40.662	195.550
	3.4	6.3	4.582.092	4.378.503	203.589	-2.916.570	-2.959.760	43.190	246.779
		6.4	2.268.063	2.312.794	-44.731	0	-8.382	8.382	-36.349
		6.5	477.167	355.113	122.054	0	0	0	122.054
		6.2	222.616	191.357	31.259	0	0	0	31.259
		6.6	492.467	604.548	-112.081	-3.100	-13.243	10.143	-101.938
		6.71	2.611.782	2.685.860	-74.078	-228.300	-223.109	-5.191	-79.269
	3.6	6.72	4.102.768	4.142.238	-39.470	0	0	0	-39.470
		6.82	45.009	44.975	34	0	0	0	34
		7.1	747.834	598.869	148.965	-169.000	-20.000	-149.000	-35
			21.837.910	21.411.703	426.207	-4.091.895	-4.105.885	13.990	440.197
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	4.0	0.4	7.067.399	6.834.644	232.755	-449.456	-459.456	10.000	242.755
	4.1	0.5	282.915	246.638	36.277	-898.921	-890.039	-8.882	27.395
	4.2	0.61	128.256	132.321	-4.065	-2.899.000	-2.919.403	20.403	16.338
		0.62	113.478	106.549	6.929	-1.239.000	-1.249.525	10.525	17.454
		0.64	7.918	7.918	0	-35.033	-37.184	2.151	2.151
		3.4	5.916	5.916	0	-70.790	-72.412	1.622	1.622
	4.3	0.7	0	0	0	-23.828.731	-23.913.515	84.784	84.784
	4.4	0.11	0	0	0	0	0	0	0
		0.8	186.390	0	186.390	-171.390	-180.801	9.411	195.801
		0.9	0	0	0	0	0	0	0
			7.792.272	7.333.986	458.286	-29.592.321	-29.722.335	130.014	588.300
Saldo baten en lasten			47.256.189	44.135.268	3.120.921	-43.474.941	-42.896.928	-578.013	2.542.908
Mutatie reserves			1.752.337	2.612.337	-860.000	-5.537.936	-4.581.493	-956.443	-1.816.443
Resultaat			49.008.526	46.747.605	2.260.921	-49.012.877	-47.478.421	-1.534.456	726.465

Overzicht baten en lasten per taakveld

Taakveld	Omschrijving	Lasten			Baten			Saldo
		B2018 na wijz	R2018	Saldo	B2018 na wijz	R2018	Saldo	
0.1	Bestuur	893.264	1.062.280	-169.016	0	-108	108	-168.908
0.2	Burgerzaken	293.542	268.845	24.697	-285.400	-327.504	42.104	66.801
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	12.611	18.026	-5.415			0	-5.415
0.4	Overhead	7.067.399	6.834.644	232.755	-449.456	-459.456	10.000	242.755
0.5	Treasury	282.915	246.638	36.277	-898.921	-890.039	-8.882	27.395
0.61	OZB woningen	128.256	132.321	-4.065	-2.899.000	-2.919.403	20.403	16.338
0.62	OZB niet-woningen	113.478	106.549	6.929	-1.239.000	-1.249.525	10.525	17.454
0.64	Belastingen Overig	7.918	7.918	0	-35.033	-37.184	2.151	2.151
0.7	Algemene uitkering overige uitkeringen			0	-23.828.731	-23.913.515	84.784	84.784
0.8	Overige baten en lasten	186.390	0	186.390	-171.390	-180.801	9.411	195.801
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)			0			0	0
0.10	Mutaties reserves	1.752.337	2.612.337	-860.000	-5.537.936	-4.581.493	-956.443	-1.816.443
0.11	Resultaat van de rekening baten lasten	4.351	730.813	-726.462			0	-726.462
0	Bestuur en ondersteuning	10.742.461	12.020.371	-1.277.910	-35.344.867	-34.559.028	-785.839	-2.063.749
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer	1.524.730	1.532.623	-7.893	-38.120	-43.310	5.190	-2.703
1.2	Openbare orde en Veiligheid	225.531	203.828	21.703	-16.775	-16.666	-109	21.594
1	Veiligheid	1.750.261	1.736.451	13.810	-54.895	-59.976	5.081	18.891
2.1	Verkeer en vervoer	2.431.549	2.037.603	393.946	-44.455	-108.225	63.770	457.716
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	2.431.549	2.037.603	393.946	-44.455	-108.225	63.770	457.716
3.1	Economische ontwikkeling	87.491	80.558	6.933	-14.620	-4.392	-10.228	-3.295
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	428.105	349.412	78.693	-379.992	-176.442	-203.550	-124.857
3.4	Economische promotie	41.916	47.916	-6.000	-70.790	-72.412	1.622	-4.378
3	Economie	557.512	477.886	79.626	-465.402	-253.246	-212.156	-132.530
4.1	Openbaar basisonderwijs	177.417	151.309	26.108	-21.200	-25.347	4.147	30.255
4.2	Onderwijshuisvesting	748.912	738.245	10.667			0	10.667
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.234.131	1.256.609	-22.478	-407.945	-439.557	31.612	9.134
4	Onderwijs	2.160.460	2.146.163	14.297	-429.145	-464.904	35.759	50.056
5.1	Sportbeleid en activering	186.754	199.389	-12.635	-9.051	-25.976	16.925	4.290
5.2	Sportaccommodaties	1.294.703	1.293.479	1.224	-211.431	-224.870	13.439	14.663
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	244.581	229.062	15.519	-65.704	-65.385	-319	15.200
5.4	Musea	41.827	28.172	13.655			0	13.655
5.5	Cultureel erfgoed	11.400	4.465	6.935			0	6.935
5.6	Media	405.741	408.958	-3.217			0	-3.217
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.169.802	1.190.856	-21.054	-13.650	-12.678	-972	-22.026
5	Sport, cultuur en recreatie	3.354.808	3.354.381	427	-299.836	-328.909	29.073	29.500
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.942.646	1.787.758	154.888	-59.594	-100.256	40.662	195.550
6.2	Wijkteams	222.616	191.357	31.259			0	31.259
6.3	Inkomensregelingen	4.582.092	4.378.503	203.589	-2.916.570	-2.959.760	43.190	246.779
6.4	Begeleide participatie	2.268.063	2.312.794	-44.731	0	-8.382	8.382	-36.349
6.5	Arbeidsparticipatie	477.167	355.113	122.054			0	122.054
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	492.467	604.548	-112.081	-3.100	-13.243	10.143	-101.938
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.611.782	2.685.860	-74.078	-228.300	-223.109	-5.191	-79.269
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	4.102.768	4.142.238	-39.470			0	-39.470
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	45.009	44.975	34			0	34
6	Sociaal domein	16.744.610	16.503.146	241.464	-3.207.564	-3.304.750	97.186	338.650
7.1	Volksgezondheid	747.834	598.869	148.965	-169.000	-20.000	-149.000	-35
7.2	Riolering	1.271.635	1.291.511	-19.876	-1.709.075	-1.728.951	19.876	0
7.3	Afval	1.396.484	1.467.394	-70.910	-1.546.944	-1.521.571	-25.373	-96.283
7.4	Milieubeheer	953.386	894.290	59.096	-2.500	-6.874	4.374	63.470
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	111.206	113.011	-1.805	-58.000	-60.432	2.432	627
7	Volkgezondheid en milieu	4.480.545	4.365.075	115.470	-3.485.519	-3.337.828	-147.691	-32.221
8.1	Ruimtelijke ordening	1.152.439	782.913	369.526	-252.126	-247.095	-5.031	364.495
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	4.874.907	3.407.695	1.467.212	-4.850.915	-4.208.981	-641.934	825.278
8.3	Wonen en bouwen	763.325	646.734	116.591	-578.153	-605.479	27.326	143.917
8	Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.	6.790.671	4.837.342	1.953.329	-5.681.194	-5.061.555	-619.639	1.333.690
	Totaal	49.012.877	47.478.418	1.534.459	-49.012.877	-47.478.421	-1.534.456	3

Overzicht taakveld 0.4 overhead

Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018						Totaal saldo	V/N
	Totaal	Totaal	Totaal	Salariskosten	Overige personeelskosten	Overige goederen en diensten	DOWR samenwerking	Kapitaallasten		
Overhead diverse teams	2.744.972	3.217.822	3.034.547	2.081.850	1.083.685	-130.988			183.275	V
Bestuursondersteuning(B&W)	92.586	92.586	87.565		18.000	69.565			5.021	V
Representatie	28.350	28.350	38.697			38.697			-10.347	N
Bestuurlijke communicatie & voorlichting	146.532	101.532	72.652		1.022	59.949	11.681		28.880	V
Commissie advies bezwaarschriften	10.948	10.948	7.417			7.417			3.531	V
ICT/GEO	1.430.930	1.537.954	1.461.812	-	-	-97.123	1.454.062	104.872	76.142	V
huisvesting binnendienst	789.651	842.823	791.832		24.685	86.969	292.663	387.515	50.991	V
DIV	12.250	12.250	9.625	5			9.620		2.625	V
Facilitaire lasten	182.623	182.623	188.229				188.229		-5.606	N
Overige kosten PO	334.341	394.341	367.420		219.155	42.413	105.852		26.921	V
Kosten OR	6.687	6.687	4.077				4.077		2.610	V
Financien algemeen	176.546	176.546	163.738	-			163.738		12.808	V
Huisvesting buitendienst	126.518	151.335	147.578			32.638	109.076	5.864	3.757	V
Divers en afronding	7.045	7.045	-				-		7.045	V
Toegerekend aan Grex	-144.899	-144.899	-						-144.899	N
Eindtotaal	5.945.080	6.617.943	6.375.188	2.081.855	1.346.548	109.536	2.338.998	498.251	242.755	V

3.2.1 TOELICHTING VAN DE VERSCHILLEN PER PROGRAMMA

Specificaties van de verschillen tussen de primitieve begroting en de begroting na wijziging en analyse van de verschillen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie per programmaonderdeel op hoofdlijnen:

PROGRAMMA 1 – BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Bestuur, dienstverlening en veiligheid			Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
Lasten			2.792.841	2.949.678	3.085.602	-135.924	N
Baten			343.795	340.295	387.588	47.293	V
Saldo van Baten en Lasten			2.449.046	2.609.383	2.698.014	-88.631	N
Toevoegingen aan reserves			45.000	45.000	45.000	0	N
Onttrekkingen aan reserves			0	31.963	39.593	7.630	V
Resultaat			2.494.046	2.622.420	2.703.421	-81.001	N

Resultaat per taakveld (* € 1.000)

Thema's		Taakvelden		Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
1.0	Bestuur, participatie en communicatie	0.1	Bestuur	830	893	1.062	-169	N
		0.3	Beheer overige gebouwen	3	13	18	-5	N
1.1	Dienstverlening	0.2	Burgerzaken	-37	8	-59	67	V
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.479	1.487	1.489	-2	N
		1.2	Openbare orde en veiligheid	174	209	187	22	V
	Reserves	0.10	Reserve mutaties	45	13	5	8	V
Resultaat				2.494	2.623	2.702	-79	N

Bestuur, participatie en communicatie

Bestuur

Het budget voor de Raad en raadscommissies is nadelig afgesloten. De verhoging van de presentiegelden voor Raadsleden heeft circa € 31.000 extra lasten tot gevolg. Het budget voor het College van B&W is nadelig afgesloten. Bij de wethoudersbenoemingen is besloten om de tijdsbestedingsnorm van de wethouders te verhogen. De extra jaarlasten voor 2018 waren daardoor € 27.000 hoger. In de begroting 2019 is rekening gehouden met de nieuwe tijdsbestedingsnorm. Daarnaast is de voorziening voor de pensioenaanspraken voor verhoogd in verband de uitbreiding van de formatie. De extra lasten hiervoor bedragen € 90.000. De taken voor bestuurlijke samenwerking zijn binnen het budget uitgevoerd. De ondersteuning van de Raad en raadscommissies is nadelig afgesloten door hogere kosten in verband met de installatie van een nieuwe Raad en de vorming van een nieuw college. Verder zijn de kosten accountant (€ 10.000) en externe diensten hoger dan geraamd (€ 19.000). Tegenover deze extra lasten staan onder andere lagere salarislaster (€ 14.000) voor dit budget.

Beheer overige gebouwen

In verband de nog lopende verkoop van voormalige OBS Elshof zijn er extra kosten gemaakt voor de in standhouding van het gebouw, zoals onderhoud en energielasten (€ 10.000). Daarnaast was in de begroting geen rekening gehouden met rente en afschrijvingslasten voor 2018 (€ 6.500). Voor externe advisering en heffingen voor het gebouw is minder uitgegeven (€ 11.000).

Dienstverlening

Burgerzaken

De dienstverlening voor Burgerzaken heeft een voordelig saldo. Dit kan worden verklaard doordat er meer reisdocumenten en rijbewijzen zijn afgegeven. De opbrengsten van de gemeentelijke leges zijn hierdoor hoger dan geraamd (€ 40.000). De afdracht van leges aan het Rijk is daardoor wel hoger (€ 11.000). Daarnaast is een gedeelte van het budget voor de realisatie van de koppelingen BAG/BGT nog niet ingezet (€ 18.000). De realisatie van deze koppelingen wordt verwacht in 2019. Met de resultaatbestemming wordt het budget hiervoor naar 2019 overgeheveld.

Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer

De kosten voor onderhoud brandweergarages zijn door het herstel van het sedumdak in Wesepe € 8.000 hoger dan geraamd, maar deze extra kosten worden gedekt via de onderhoudsreserve.

Openbare orde en veiligheid

De kosten voor openbare orde en veiligheid zijn € 7.000 lager dan geraamd doordat de regionale coördinatie Integrale Veiligheid in de loop van 2018 is gestart en voor deze inzet een lagere bijdrage is gevraagd.

Voor de aanpak van ondermijning is incidenteel budget beschikbaar gesteld in 2018. De werkelijke kosten vallen € 15.000 lager uit door extra inzet van eigen medewerkers in plaats van inhuur capaciteit.

Op de APV zijn kleine afwijkingen door ondersteuning en gebruik gegevens.

Reserves

Door de hogere kosten voor onderhoud aan de brandweerkazernes is een groter beroep gedaan op de onderhoudsreserve.

PROGRAMMA 2 – LEEFOMGEVING

Leefomgeving	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
Lasten	11.831.540	14.676.329	12.303.978	2.372.351	V
Baten	8.144.208	9.450.430	8.681.120	-769.310	N
Saldo van Baten en Lasten	3.687.332	5.225.899	3.622.858	1.603.041	V
Toevoegingen aan reserves	8.806	8.806	871.006	-862.200	N
Onttrekkingen aan reserves	288.870	1.628.192	1.068.280	-559.912	N
Resultaat	3.407.268	3.606.513	3.425.584	180.929	V

Resultaat per taakveld (* € 1.000)

Thema's	Taakvelden	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
2.0 Openbare ruimte	2.1 Verkeer en vervoer	1.769	2.387	1.929	458	V
	5.7 Openbaar groen & (openlucht) recreatie	861	886	932	-46	N
	7.2 Riolering	-437	-437	-437	0	N
	7.5 Begraafplaatsen	53	53	53	0	N
2.1 Ruimtelijke ontwikk en omgeving	8.1 Ruimtelijke ordening	467	900	536	364	V
2.2 Wonen, grondexpl & handhaving	8.2 Grondexploitaties (niet bedrijventerreinen)	24	24	-801	825	V
	8.3 Wonen en bouwen	90	185	41	144	V
2.3 Economische zaken en grondexploitaties	3.1 Economische ontwikkelingen	65	73	76	-3	N
	3.2 Fysieke bedrijfs-infrastructuur	48	48	173	-125	N
	3.4 Economische promotie	36	36	42	-6	N
2.4 Recreatie en toerisme	5.7 Openbaar groen & (openlucht) recreatie	243	270	246	24	V
2.5 Duurzaamheid	7.3 Afval	-250	-150	-54	-96	N
	7.4 Milieu	718	951	887	64	V
Reserves	0.10 Reserve mutaties	-280	-1.619	-197	-1.422	N
Resultaat		3.407	3.607	3.426	181	V

Openbare ruimte

Verkeer en vervoer

Gelet op het vastgestelde reconstructieschema en de specifieke besluiten betreffende inhaalslag onderhoud wegen in 2018 (Reconstructie de Grienden, IBOR-beleidsplan) dienen de niet bestede budgetten 2018 van afgerond € 363.000 beschikbaar te blijven voor 2019 en volgende jaren. In het kader van resultaatbestemming wordt daarom voorgesteld het bedrag over te hevelen naar 2019.

Openbaar groen & (openlucht) recreatie

Dit betreft verschillende voor- en nadelen op het onderhoud groen veroorzaakt door de droge zomer en stormschade. Verder zijn er meer kosten gemaakt in verband met de bestrijding van de Eikenprocessierups.

Riolering

Het gerealiseerde voordeel op de exploitatielasten riolering ten opzichte van de begroting is toegevoegd aan de voorziening riolering. Bij de vaststelling van het tarief rioolheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op de riolering wordt op rekeningbasis toegevoegd/onttrokken aan de voorziening riolering. Vanwege de gerealiseerde voor- en nadelen op het totale product riolering wordt per saldo € 116.200 toegevoegd aan voorziening riolering. De geraamde toevoeging aan de voorziening was € 6.600

Begraafplaatsen

In 2014 is het beleids- en beheersplan begraafplaatsen 2014 vastgesteld en in werking getreden. Onderhoud 2018, heeft overeenkomstig afgesproken kwaliteit, binnen beschikbare ramingen plaats gevonden.

Ruimtelijke ontwikkeling en omgeving

Ruimtelijke ordening

Vanwege het meerjarig karakter van de Kracht van Salland Leader 2015-2022 (inclusief incidentele subsidies in het kader van leaderprojecten) zijn de resterende middelen tot een bedrag van afgerond € 72.000 overgeheveld naar 2019. De niet bestede budgetten voor de actualisatie van bestemmingsplannen (€ 30.000) en hoog waterbeschermingsprogramma (HWBP: € 18.000) worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019. De wettelijk actualisatie plicht voor bestemmingsplannen verdwijnt. Er is in de begroting structureel budget gereserveerd voor de actualisatie. Voorgesteld wordt om deze budgetten toe te voegen aan de budgetten voor invoering Omgevingswet.

Voor de voorbereiding van de Omgevingswet zijn verschillende budgetten beschikbaar gesteld. De afronding/voorzetting van genoemde werkzaamheden vindt plaats in 2019 en volgende jaren. In het kader van resultaatbestemming 2018 wordt daarom voorgesteld het restant van de budgetten van afgerond € 232.000 over te hevelen naar 2019.

Wonen, grondexploitatie & handhaving

Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Er zijn toevoegingen gedaan aan de reserve grondexploitatie in verband met winstneming voor de complexen Zonnekamp-Oost (€ 60.300) en Noorder Koeslag (€ 688.900). Bij Zonnekamp-West is sprake van een neerwaartse bijstelling van een eerdere winstname (€ 39.400).

Voor het complex Wesepse zijn middelen vrijgevallen doordat de exploitatie ten opzichte van 2017 een verbeterd resultaat laat zien. De gevormde voorziening tot en met de jaarrekening 2017 kan tot een bedrag van € 112.900 vrijvallen.

Wonen en bouwen

De aanvragen voor omgevingsvergunningen zijn in 2018 hoger dan verwacht waardoor de legesopbrengsten € 67.000 hoger uitvallen dan geraamd.

Op de verhuur- en verkoop groenstroken zijn extra baten gerealiseerd van afgerond € 17.000. De niet bestede budgetten voor de verdiepingsslag Noordmanshoek van € 83.500 wordt overgeheveld naar 2019.

Economische zaken en grondexploitatie

Economische ontwikkelingen

Voor het doen van onderzoek naar o. a. koopstromen, kennisdeling en samenwerking heeft de provincie Overijssel een subsidie verstrekt. Het koopstromen onderzoek wordt door de provincie geïnitieerd en in 2019 uitgevoerd. Voorgesteld wordt om met resultaatbestemming het bedrag van € 10.000 en de daarbij behorende subsidie over te hevelen naar 2019.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Voor twee complexen zijn aanvullende middelen nodig om de exploitatie financieel sluitend te maken. Mede gelet op BBV-voorschriften zijn om deze redenen bedragen ten laste van de exploitatie 2018 gestort in voorzieningen. Dit betreft een aanvullende voorzieningen voor de complexen de Enk (€ 13.100) en Wesepe bedrijventerrein (€ 109.900). Het gerealiseerde nadeel op de grondexploitatie van bedrijfsterreinen, wordt geneutraliseerd via toevoeging en onttrekking aan reserves en verder gemuteerd op de boekwaarde van de gronden van de verschillende complexen (zie ook paragraaf 2.7. Grondbeleid).

Economische promotie

Hieronder wordt geraamd de subsidiebijdrage aan de historische vereniging 't Olster Erfgoed in het Infocentrum Den Nul.

Recreatie en toerisme

Openbaar groen & (openlucht) recreatie

De nieuwe beleidsvisie Recreatie, Toerisme en Cultuur 2015-2020 is in 2015 aan uw raad voorgelegd. Wij stellen voor om de resterende projectbudgetten (Vrijtijdseconomie, Salland Kompas) tot een bedrag van € 19.000 via resultaatbestemming over te hevelen naar 2019.

Duurzaamheid

Afval

Bij de vaststelling van het tarief afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van 100% kostendekkendheid op begrotingsbasis. Een eventueel overschot/tekort op het totale product Afvalstoffenverwijdering en –verwerking wordt op rekeningbasis toegevoegd/onttrokken aan de egalatievoorziening afvalstoffen. Vanwege de gerealiseerde voor- en nadelen op dit product wordt € 100.000 onttrokken aan de voorziening afvalstoffen. Het saldo van de voorziening komt hierdoor op nihil. In de raad van 30 november 2015 is afgesproken een bedrag van maximaal € 100.000 in deze voorziening aan te houden om financiële risico's af te dekken en de mogelijkheid van egalatie van tarieven te behouden. Met resultaatbestemming 2018 wordt derhalve voorgesteld de voorziening afvalstoffen te brengen naar afgesproken omvang.

Het gerealiseerde nadeel komt door de vergoedingen van Nedvang die aanzienlijk lager zijn dan geraamd (afgerond € 90.000). De gemeente heeft een deelnemersovereenkomst afgesloten met Nedvang. Op grond hiervan komt de gemeente in aanmerking voor vergoeding van gescheiden ingezamelde hoeveelheden verpakkingsafval uit huishoudens. De vergoedingen zijn lager door de lagere aangeboden hoeveelheden (afkeur) en lagere verrekenprijzen (hoeveelheden x prijs).

Milieu

In 2015 is het meerjarenprogramma "Samen Duurzaam" 2016-2020 vastgesteld. In 2017 is het koersdocument Grootschalige duurzame energie vastgesteld. Deze programma's beslaan meerdere jaren. Niet bestede bedragen (afgerond € 29.000) worden via resultaatbestemming overgeheveld naar 2019.

Voor de versnelling in de aanpak van asbestdaken is in 2018 extra budget beschikbaar gesteld. Uitvoering wordt vervolgd in 2019. Wij stellen voor het restant bedrag van ruim € 11.000 over te hevelen naar 2019.

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvan de uitvoering doorloopt naar 2019. Dit betreft onder meer budgetten voor aanpak onderhoud bermen en sloten (IBOR-beleidsplan), invoering omgevingswet, vitaal platteland inclusief de daaraan gerelateerde leaderprojecten, beleidsplan recreatie, toerisme en cultuur, actualisatie bestemmingsplannen en sanering asbestdaken. Met resultaatbestemming worden deze budgetten inclusief dekking uit de verschillende reserves overgeheveld naar 2019.

Vanwege de noodzakelijke aanvullende voorzieningen voor de complexen de Enk en Wesepe (bedrijfsterrein) zijn extra onttrekkingen gedaan aan de Reserve grondexploitatie.

Verder zijn toevoegingen gedaan aan deze reserve in verband met mutaties in de winstneming voor de complexen Zonnekamp-West en Noorder Koeslag.

PROGRAMMA 3 – SAMENLEVING

Samenleving	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
Lasten	20.030.097	21.837.910	21.411.703	426.207	V
Baten	3.293.995	4.091.895	4.105.885	13.990	V
Saldo van Baten en Lasten	16.736.102	17.746.015	17.305.818	440.197	V
Toevoegingen aan reserves	170.415	182.674	180.474	2.200	V
Onttrekkingen aan reserves	541.103	983.639	700.263	-283.376	N
Resultaat	16.365.414	16.945.050	16.786.029	159.021	V

Resultaat per taakveld (* € 1.000)

Thema's		Taakvelden		Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
3.0	Onderwijs	4.1	Openbaar basisonderwijs	182	156	126	30	V
		4.2	Onderwijshuisvesting	731	749	738	11	V
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	720	826	817	9	V
3.1	Sport	5.1	Sportbeleid en activering	173	178	173	5	V
		5.2	Sportaccommodaties	1.006	1.083	1.069	14	V
3.2	Kunst en cultuur	5.3	Cultuur	170	179	164	15	V
		5.4	Musea	35	42	28	14	V
		5.5	Cultureel erfgoed	0	11	4	7	V
		5.6	Media	406	406	409	-3	N
3.3	Welzijn	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.819	1.883	1.688	195	V
3.4	Werk en inkomens- voorzieningen	6.3	Inkomensregelingen	1.543	1.666	1.419	247	V
		6.4	Begeleide participatie	2.113	2.268	2.304	-36	N
		6.5	Arbeidsparticipatie	457	477	355	122	V
3.5	Maatschappelijke ondersteuning	6.2	Wijkteams	223	223	191	32	V
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	444	489	591	-102	N
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	2.407	2.383	2.463	-80	N
3.6	Jeugd	6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	3.603	4.103	4.142	-39	N
		6.82	Geescaleerde zorg 18-	135	45	45	0	N
3.7	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid	570	579	579	0	N
	Reserves	0.10	Reserve mutaties	-371	-801	-520	-281	N
Resultaat				16.366	16.945	16.785	160	V

Onderwijs

Openbaar basisonderwijs

Onder openbaar basisonderwijs wordt het gymvervoer, bijdrage gymonderwijs en de exploitatie van de gymlokalen verantwoord. De exploitatiekosten voor de gymlokalen vallen per saldo € 20.000 lager uit dan begroot, doordat de energiekosten lager en de huurinkomsten hoger zijn. De lagere onderhoudskosten worden gecompenseerd door een lagere onttrekking aan de onderhoudsreserve.

Onderwijs huisvesting

De kosten voor onderwijshuisvesting zijn lager dan geraamd doordat de kosten voor het voormalig schoolgebouw De Elshof hier voor € 7.000 zijn geraamd, maar onder Programma 1 Beheer overige gebouwen zijn verantwoord. De lagere verzekeringskosten dekken de extra uitgaven voor schadeherstel.

Voor het project onderwijshuisvesting resteert een bedrag van ruim € 3.000. Dit wordt overgeheveld naar 2019.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Het gaat om voortgezet onderwijs, onderwijsbegeleiding, leerplicht, leerlingenvervoer, voor- en vroegtijdse educatie en peuterwerk. De lasten voor leerlingenvervoer zijn € 57.000 hoger dan geraamd. De aanbesteding voor de periode 2017-2019 is nadelig voor het leerlingenvervoer en voordelig voor het Wmo-vervoer (zie thema 3.3 Welzijn). Voor voor- en vroegtijdse educatie (VVE) is de rijksbijdrage toereikend. Er zijn minder peuters met een VVE -indicatie opgevangen, waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. In 2019 wordt nieuw beleid opgesteld, met de intentie om alle uitgaven binnen de rijksbijdrage te houden. De inzet van gemeentelijke middelen kan dan vrijvallen. Ook bij peuterwerk is een voordelig resultaat omdat ook hier minder peuters zijn opgevangen waarvan de ouders geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Het totale voordeel is € 36.000. De uitvoering van de businesscase basismobiliteit (incidenteel budget ten laste van de reserve sociaal domein) wordt in 2019 opgepakt.

Sport

Sportbeleid en activering

Dit budget wordt afgesloten met een klein voordeel. Per saldo ontstaat dit voordeel door de ontvangst van niet geraamde provinciale subsidies van € 16.900 en de hogere subsidie lasten voor sport- en cultuurstimulering (€ 22.500) en lagere subsidie lasten van (€ 4.300).

Sportaccommodaties

Dit budget wordt met een klein voordeel afgesloten door het overblijven van een stelpost voor tegenvallende resultaten van het zwembad De Welters. Dit budget is niet ingezet en wij stellen voor dit bedrag via resultaatbestemming naar 2019 over te hevelen.

Kunst en cultuur

Cultuur

Het budget Amateuristische kunstbeoefening is vooral de verklaring voor het voordeel. De subsidieverstrekking viel lager uit (€ 10.000) vanwege een afname van het aantal leerlingen in het muziekonderwijs en daarnaast werd minder uitgegeven aan activiteiten voor cultuureducatie (€ 2.000). Een ander voordeel is de ontvangst van een niet geraamde provinciale subsidie (€ 5.000).

Musea

Het budget voor de Kerktorens is afgesloten met een klein voordeel van € 1.300, door lagere uitgaven aan onderhoud en verzekeringen. Dit saldo valt vrij in het jaarresultaat. Op het budget Monumentenbeleid en beheer resteert een bedrag, dat leidt tot een voordeel van € 12.800. Er is een startnotitie cultuurhistorische waarden in bewerking die in het eerste kwartaal 2019 wordt behandeld. In verband met de voortzetting van het proces stellen wij voor om het resterende bedrag van het budget Monumentenbeleid over te hevelen naar 2019.

Cultureel erfgoed

Het extra geraamde budget voor de IJssellinie is nog niet geheel besteed, dit project loopt conform planning door in 2019. In verband met voortgang van de inzet in 2019, stellen wij voor om dit bedrag (€ 7.000) via resultaatbestemming over te hevelen naar 2019.

Media

Op het budget van de openbare bibliotheek is een klein nadeel over 2018. Dit valt te verklaren doordat er extra kosten (€ 2.800) zijn gemaakt voor de evaluatie van het bibliotheekbeleid.

Welzijn

Samenkracht en burgerparticipatie

Hier zijn de budgetten voor maatschappelijk werk, Wmo vervoer, welzijnsaccommodaties, Kulturhusconcept, dorpsontwikkelplannen, sociaal cultureel werk, kinderopvang, opvang statushouders en budgetten sociaal domein voor mantelzorg, bijkomende activiteiten jeugd, Wmo-begeleiding, Wmo huishoudelijke hulp, uitvoering en toegang verantwoord.

Het Wmo vervoer heeft een positief resultaat. De lopende aanbesteding 2017-2019 is voordelig voor het Wmo vervoer en compenseert voor € 24.000 het nadeel op het leerlingenvervoer (zie 3.0 onderwijsbeleid en leerlingzaken). Voor € 32.000 betreft het de eigen bijdrage voor het vervoer, dat onder 3.5 Maatschappelijke ondersteuning is geraamd.

De onderhoudskosten voor de welzijnsaccommodaties zijn € 46.000 lager dan geraamd. Dit heeft vooral te maken met zalencentrum Wesepe en de ontwikkelingen rondom het voorzieningshart in Wesepe, waardoor grootschalig onderhoud later op de planning staat. De lagere onderhoudskosten worden gecompenseerd door lagere onttrekkingen aan de onderhoudsreserves. Voor de opvang statushouders worden de nog niet ingezette middelen uit voorgaande jaren, per saldo € 33.000, gereserveerd voor 2019 ten laste van de reserve nader te bestemmen middelen. De uitvoering van de businesscase basismobiliteit (incidenteel budget ten laste van de reserve sociaal domein) is voor een deel ingezet in 2018 en loopt door in 2019. De budgetten sociaal domein zijn niet volledig ingezet, onder andere voor mantelzorg en het meldpunt sociaal domein. Het meldpunt sociaal domein is later gestart en het budget wordt deels overgeheveld naar 2020. Het voordelig resultaat van € 56.000 compenseert voor een deel het tekort op jeugdhulp.

Werk en inkomensvoorzieningen

Inkomensregelingen

Voor de uitkeringen ontvangen we van het rijk het zogenaamde BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten). In 2018 is dit budget voor het eerst na drie jaar bijna toereikend. Dit betekent dat we geen beroep hoeven te doen op de vangnetregeling, maar ook dat het geraamde risico-budget in 2018 bijna volledig vrijvalt. Daarnaast zijn de inkomsten voor terugvordering en verhaal zijn hoger en de kosten voor de dienstverlening door het GROS, verantwoordelijk voor de uitvoering van de Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (Bbz) door meer aanmeldingen hoger. Per saldo een voordelig resultaat op de uitkeringen van € 176.000.

Voor minimabeleid zijn de uitgaven lager en de inkomsten terugvordering en verhaal hoger dan geraamd, per saldo een voordelig resultaat van € 79.000. De lasten zijn vooral lager doordat de decentralisatie uitkering die in 2018 via de algemene uitkering voor Schulden en armoede is ontvangen, na 2018 wordt ingezet. Daarnaast zijn de geraamde extra lasten voor de sociale kredieten maar deels nodig geweest.

Begeleide participatie

De kosten van de dienstverlening door Wezo, voor de uitvoering van de voormalige Wsw-regeling, zijn wat hoger dan geraamd. Een nadelig resultaat van € 36.000. Aangezien een aantal werknemers de komende jaren met pensioen gaat wordt verwacht dat het tekort incidenteel is.

Arbeidsparticipatie

De uitvoering van de re-integratie is inclusief de uitvoering van de bestuursopdracht werk in uitvoering (budget beschikbaar via de reserve sociaal domein). Dit budget is niet volledig uitgegeven doordat er nog geen indicaties voor Beschut Werk zijn afgegeven, voor 2018 zijn vier

trajecten geraamd (kosten minimaal € 10.000 per traject). Daarnaast zijn er minder re-integratietrajecten dan verwacht ingezet. Met het doorgaan van de Bestuursopdracht Uitvoering Werk en Inkomen en de aanstelling van een Consulent Statushouders voor één jaar verwachten we het komend jaar extra trajectkosten. Daarom wordt voorgesteld om een bedrag van € 40.000 over te hevelen naar 2019.

Maatschappelijke ondersteuning

Wijkteams

Hier is een deel de toegang van het sociaal domein verantwoord en het maatwerk van de jeugdgezondheidszorg. Het voordeel op de toegang van ruim € 30.000 compenseert voor een deel het tekort op de jeugdhulp.

Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Onder maatwerkvoorzieningen zijn vooral de woon- en leefvoorzieningen voor inwoners met een beperking (voormalig Wvg-voorzieningen) verantwoord. Het budget voor woon- en leefvoorzieningen is in 2018 niet toereikend geweest. In de laatste periode van het jaar moest geïnvesteerd worden in een aantal zeer dure rolstoelen, waardoor het budget met €100.000 is overschreden.

Maatwerkdienstverlening 18+

De maatschappelijke dienstverlening 18+ betreft zowel de kosten voor Wmo zorg als voor de Wmo huishoudelijke hulp. De kosten zijn per saldo ongeveer € 100.000 hoger, de zorgkosten zijn hoger en de kosten voor huishoudelijke hulp lager dan geraamd. Voor Wmo zorg zijn vooral de kosten voor dagbesteding toegenomen. Het aantal aanvragen voor hulp bij het huishouden is wat minder dan verwacht, maar het is de vraag of dit structureel is. De invoering van het abonnementstarief in 2019 van € 17,50 per vier weken ongeacht het inkomen kan zeker bij hulp bij het huishouden een aanzuigende werking hebben.

De uitvoering van de transformatie sociaal domein loopt nog door in 2019 en 2020.

Jeugd

Maatwerkdienstverlening 18-

De kosten voor jeugdhulp zijn ook in 2018 hoger dan het beschikbare budget. Ten opzichte van de begroting is het tekort op de jeugdhulp € 137.000. Voor € 36.000 betreft het een overschrijding van de kosten voor de toegang. In de begroting is dit budget geraamd onder 3.5 wijkteams.

De uitvoering van het transformatieplan jeugd loopt door in 2019 en 2020. Hiervoor wordt het resterende budget van € 98.000 ten laste van de reserve nader te bestemmen middelen overgeheveld naar volgende jaren

Geëscaleerde zorg

Het gaat om de bijdrage voor Veilig thuis. Deze bijdrage is volledig volgens begroting betaald.

Volksgezondheid

Volksgezondheid

De budgetten voor volks- en overige gezondheidszorg zijn op basis van de begroting gerealiseerd. Het budget voor transformatie beschermd wonen is niet volledig ingezet en deels gereserveerd voor komende jaren. Net als de vrijval van de reserve van het samenwerkingsverband Midden-IJssel. Deze middelen worden de komende jaren ingezet op basis van de vastgestelde nota lokaal gezondheidsbeleid.

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met incidentele budgetten waarvoor de uitvoering doorloopt in 2019 en inclusief de dekking uit de verschillende reserves worden overgeheveld naar 2019. De onderhoudskosten voor de gebouwen zijn per saldo lager uitgevallen dan geraamd, waardoor er minder aan de onderhoudsreserves wordt onttrokken. Voor het sociaal domein is daar en tegen meer onttrokken om het hogere nadelige saldo te compenseren.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD EN ONVOORZIEN

Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
Lasten	7.135.622	7.792.272	7.333.986	458.286	V
Baten	29.161.203	29.592.321	29.722.333	130.012	V
Saldo van Baten en Lasten	-22.025.581	-21.800.049	-22.388.347	588.298	V
Toevoegingen aan reserves	153.544	1.515.857	1.515.857	0	V
Onttrekkingen aan reserves	321.542	2.894.142	2.773.357	-120.785	N
Resultaat	-22.193.579	-23.178.334	-23.645.847	467.513	V

Resultaat per taakveld (* € 1.000)

Thema's	Taakvelden	Begroting 2018 prim	Begroting 2018 na wijz	Realisatie 2018	Saldo 2018	N/V
4.0 Overhead	0.4 Overhead	5.945	6.618	6.375	243	V
4.1 Treasury	0.5 Treasury	-523	-616	-643	27	V
4.2 Lokale heffingen	0.61 OZB woningen	-2.733	-2.771	-2.787	16	V
	0.62 OZB niet-woningen	-1.164	-1.126	-1.143	17	V
	0.64 Belastingen overig	-27	-27	-29	2	V
	3.4 Economische promotie	-65	-65	-66	1	V
4.3 Algemene uitkering	0.7 Algemene uitkering en overig gemeentefonds	-23.474	-23.829	-23.914	85	V
4.4 Overige baten en lasten en onvoorzien	0.11 Rekening resultaat				0	N
	0.8 Overige baten en lasten	15	15	-181	196	V
4.5 Vennootschapsbelasting Reserves	0.9 Vennootschapsbelasting				0	N
	0.10 Reserve mutaties	-168	-1.378	-1.258	-120	N
Resultaat		-22.194	-23.179	-23.646	467	V

Toelichting per onderdeel:

Overhead

Overhead

Het voordelig saldo op overhead wordt met name veroorzaakt door hogere doorbelasting aan producten en projecten (€ 38.000). Daarnaast is het voordeel veroorzaakt door baten voor het uitlenen van personeel en ziektewet uitkeringen. Daarnaast zijn stelposten voor de website (€ 10.000), het participatiebudget (€ 15.000), invoering van digitalisering (€ 10.000) en specifieke software (€ 40.000) niet geheel besteed. Voor het gemeentehuis is een onderzoek naar de invulling gestart, met de resultaatbestemming wordt voorgesteld om het restantbudget over te hevelen naar 2019. Op huisvesting is per saldo een voordeel van € 50.000. De overige kosten voor personeel zijn afgesloten met een voordeel van € 27.000 door een restantbudget voor de ontwikkeling van overheidsparticipatie, lagere advertentiekosten en terugbetalingen van opleidingen en

ouderschapsverlof. De kosten voor o.a. mobility cards zijn lager waardoor een voordeel van € 13.000 ontstaat.

Treasury

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot treasuryfunctie zoals financiering, beleggingen en dividenden.

Het voordelig resultaat wordt met name veroorzaakt door lagere rentelasten van kortlopende geldleningen (€ 43.000) en lagere dividendopbrengsten (€ 7.000).

In 2018 zijn de volgende dividenden verantwoord:

Naam	Raming 2018 na wijziging	Realisatie 2018	x € 1.000	
			Waarvan incidenteel	Verschil 2018 (per saldo)
BNG	46	46		
Rova	118	119		1
Enexis c.a.	37	29		-8
Wadinko	30	30		
Totaal	231	224		- 7

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Lokale heffingen

De gemeente kent de volgende heffingen waarvan de besteding niet gebonden is:

Belastingsoort	Raming 2018 (na wijziging)	x € 1.000	
		Realisatie 2018	
Onroerende zaakbelasting	4.133	4.165	
Baatbelasting	16	17	
Toeristenbelasting	71	72	
Reclamebelasting	19	21	
Totaal	4.239	4.275	

Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Algemene uitkering

Algemene uitkering en overig gemeentefonds

De algemene uitkering is verantwoord op basis van de meest recente informatie. Behalve het verslagjaar 2018 zijn er ook bedragen verantwoord over de jaren 2017 en 2016. De totale bate kan als volgt over de boekjaren worden gespecificeerd:

Boekjaar	x € 1.000	
	Realisatie 2018	
Boekjaar 2018	23.901	
Boekjaar 2017	-/- 2	
Boekjaar 2016	15	
Totaal	23.914	

De meeropbrengst wordt met name veroorzaakt door de op basis van de decembercirculaire 2018 Gemeentefonds ontvangen extra vergoeding voor raadsleden kleine gemeenten.

Overige baten en lasten en onvoorziën

Rekeningresultaat

Het rekeningresultaat is afzonderlijk gepresenteerd en niet opgenomen onder taakveld 0.11 in voorgaande tabel.

Overige baten en lasten

Onvoorziene uitgaven

Op grond van de financiële uitgangspunten wordt een bedrag geraamd voor onvoorziene uitgaven. Raming voor 2018 bedraagt volgens de primitieve begroting € 40.000. In 2018 is geen beroep gedaan op dit budget.

Het voordelig resultaat wordt met name naast het ongebruikt blijven van de geraamde post voor onvoorziene uitgaven veroorzaakt door de afwikkeling van BTW/BCF-declaraties over voorgaande belastingjaren.

Vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Het belastbaar bedrag in de aangifte 2016 bedraagt negatief € 169.751, zodat over 2016 geen vennootschapsbelasting is verschuldigd. Het verlies uit 2016 kan worden verrekend met de belastbare winst in toekomstige jaren. Het verlies dient binnen negen jaar te worden verrekend (uiterlijk met de aangifte vennootschapsbelasting

Reserves

Het verschil is ontstaan doordat er per saldo minder onttrokken is aan reserves. Voor een groot deel heeft dit te maken met de vervanging van iPads en incidentele budgetten waarvoor de uitvoering doorloopt in 2019 en inclusief de dekking uit de verschillende reserves worden overgeheveld naar 2019 (implementatie Lias en materieel buitendienst).

3.2.2 TOELICHTING BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Begrotingsrechtmatigheid (algemeen)

Op grond van artikel 28, lid a van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) moet in de toelichting op de programmarekening een analyse worden opgenomen van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de programmarekening. Hiervoor is het onderdeel 'toelichting van de verschillen per programma' in de jaarstukken opgenomen.

Artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet schrijft voor dat begrotingsoverschrijdingen op de lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties in principe onrechtmatig zijn. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige lasten is het criterium 'passend binnen het door de raad uitgezette beleid' van belang. In geval van strijd met een wettelijk bepaling of met een door de raad genomen besluit is duidelijk dat een en ander niet 'passend' is. Voor vele andere situaties is dit minder duidelijk.

Wij zijn van mening dat onderstaande afwijking past binnen het bestaande beleid en als gevolg hiervan kan worden aangemerkt als niet onrechtmatig.

Beoordeling uitkomsten jaarrekening 2018

Voor 2018 zijn de lasten per programma:

Programma		Jaarrekening 2018				V/N
Nr	Omschrijving	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018	Resultaat	
	LASTEN		0			
1	Bestuur, dienstverlening en veiligheid	2.792.841	2.949.678	3.085.602	-135.924	N
2	Leefomgeving	11.831.540	14.676.329	12.303.978	2.372.351	V
3	Samenleving	20.030.097	21.837.910	21.411.703	426.207	V
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	7.135.622	7.792.272	7.333.986	458.286	V
Gerealiseerd resultaat		41.790.100	47.256.189	44.135.268	3.120.921	V

Bij de toetsing van bovenstaande wettelijke kaders blijkt dat er een overschrijding van de lasten is op Programma 1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid. Deze overschrijding van de lasten wordt veroorzaakt door de door het rijk toegekende verhoging van de vergoeding raadsleden. Dit is niet meer in de begroting gewijzigd, waardoor de lasten met € 35.000 zijn overschreden. De formatie voor de wethouders is na de verkiezingen in 2018 verhoogd, maar niet in de begroting verwerkt zodat de lasten hoger zijn uitgevallen. Daarnaast is in 2018 de voorziening Pensioenaanspraken wethouders aangevuld met € 98.000 op basis van de jaarlijkse actuariële berekening.

WNT-verantwoording 2018 Gemeente Olst-Wijhe

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Olst-Wijhe. Het voor de gemeente Olst-Wijhe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000,= Algemeen Bezoldigingsmaximum.

In 2017 was dit € 181.000,=.

bedragen x € 1	D.L.W. Zielhuis	B.A. Duursema
Funcctiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01-01-2018 t/m 31-12-2018	01-01-2018 t/m 31-12-2018
Deeltijdfactor in fte	1,0	0,8889
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging 2018		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.359,66	€ 71.162,31
Beloningen betaalbaar op termijn (Pensioen premie WG deel)	€ 15.763,20	€ 11.394,84
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 111.122,86</i>	<i>€ 82.557,15</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000,-	€ 168.002,10
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2018	€ 111.122,86	€ 82.557,15
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2017		
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01-2017 t/m 31-12-2017	01-01-2017 t/m 31-12-2017
Deeltijdfactor 2017 in fte	1,0	0,8889
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 97.989,68	€ 72.300,15
Beloningen betaalbaar op termijn (Pensioenpremie WG deel)	€ 14.854,68	€ 10.681,20
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000,-	€ 160.890,90
Totale bezoldiging 2017	€ 112.844,36	€ 82.981,35

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Vaststelling juistheid en volledigheid eigen bijdrage WMO

Het Centraal AdministratieKantoor (CAK) voert voor alle gemeenten in Nederland in het kader van de Wmo de volgende werkzaamheden uit: het vastleggen, opleggen, innen en afdragen van de eigen bijdrage.

Om een goede basis voor de verantwoording van de uitvoering van deze wettelijke taak te leggen heeft het CAK Ernst & Young Accountants (EY) gevraagd om objectief een oordeel te geven over de waarborgen die het CAK heeft getroffen om dit proces volgens de regels te laten verlopen. In de Kadernota Platform Rechtmatigheid 2010 is het CAK verantwoordelijk gesteld voor de juistheid van de eigen bijdrage. Dat betekent dat gemeenten zich niet afzonderlijk hoeven te verantwoorden. Voor 2017 heeft EY weer onderzoek gedaan en beoordeeld dat het verloop van het proces met een redelijke mate van zekerheid de volledigheid, juistheid en tijdigheid van de eigen bijdrageregeling Wmo waarborgt. Het onderzoek over 2018 wordt in de loop van 2019 afgerond.

3.2.3 OVERZICHT AANWENDING ONVOORZIENE UITGAVEN

Op grond van de financiële uitgangspunten wordt een bedrag van € 40.000 beschikbaar gesteld voor onvoorziene uitgaven. In 2018 is geen beroep gedaan op dit budget.

3.2.4 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Programma	Omschrijving	Totaal rekening		Incidenteel rekening		Incidenteel begroting	
		Lasten 2018	Baten 2018	Lasten 2018	Baten 2018	Lasten 2018	Baten 2018
	1 Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid	3.085.602	-387.588	11.141	-	36.408	-
	2 Leefomgeving	12.303.978	-8.681.120	482.972	-27.322	1.190.090	-
	3 Samenleving	21.411.703	-4.105.885	425.233	-	650.394	-
	Alg. dekkingsmiddelen, overhead&onvoorzien	7.333.986	-29.722.333	137.057	-271.392	220.445	-102.150
Totaal		44.135.268	-42.896.925	1.056.403	-298.714	2.097.337	-102.150
Reserve mutaties		2.612.337	-4.581.493	2.141.153	-4.260.324	45.000	-393.417
Resultaat		-730.813		-1.361.482		1.646.770	

Toelichting Incidentele Baten en lasten 2018:

Programma 1 Bestuur, Dienstverlening

De lasten binnen dit programma hebben betrekking op de aanpak van ondermijning (€ 8.621) en mediation (€ 2.520).

Programma 2 Leefomgeving

Verkeer en Wegen

In de begroting 2018 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor onderhoud bermen en sloten en uitvoering van het IBOR plan. Er is in totaal voor € 97.000 uitgevoerd en onttrokken aan de reserve. Voor de uitwerking verkeersstudie Olst zijn incidentele budgetten beschikbaar gesteld, die tot een bedrag van € 55.000 zijn onttrokken aan een reserve. Op de aanleg van glasvezel zijn incidentele lasten en baten gerealiseerd.

Grondexploitatie (bedrijfsterreinen)

Er is sprake van hogere incidentele onttrekkingen aan de reserve grondexploitatie voor de bedrijventerreinen ad € 123.000 vanwege de noodzakelijke aanvulling van de verliesvoorziening complexen Wesepe en de Enk

Milieu

In 2018 heeft het programma duurzaamheid een vervolg gekregen. Er is hiervoor in 2018 in totaal € 243.000 uitgegeven welke volledig worden gedekt uit reserves. Voor sanering asbestdaken en zoutloods Wijhe zijn incidentele budgetten beschikbaar gesteld die deels/geheel zijn onttrokken aan reserves. Aan de Stichting Hoog Overijssel is een eenmalige bijdrage toegekend.

Ruimtelijke ordening

In 2018 zijn voor de invoering van de omgevingswet incidentele middelen beschikbaar gesteld. Er is in 2018 in totaal € 112.000 uitgegeven welke volledig worden gedekt uit reserves. Voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma zijn eenmalige middelen beschikbaar gesteld welke deels zijn onttrokken aan reserves.

Grondexploitatie (woningbouw)

In 2018 is er op de complexen Noorder Koeslag en Zonnekamp (Oost) een winstneming van € 749.000 gerealiseerd. Op complex Zonnekamp (West) is sprake van een negatieve winstneming van € 39.000. De winstneming en een gedeeltelijke vrijval van de verliesvoorziening Wesepe is gestort in de reserve grondexploitatie.

Wonen en bouwen

Voor Noordmanshoek zijn eenmalige middelen beschikbaar gesteld welke voor een deel zijn onttrokken aan reserves. Vanwege verkoop stuk grond aan de Jan Meesterweg te Wijhe is een incidenteel voordeel ontstaan van € 59.000 ontstaan.

Programma 3 Samenleving

De incidentele lasten binnen dit programma hebben o.a. betrekking op het programma transformatie sociaal domein (€ 160.553), project onderwijshuisvesting (€ 119.722), minimabeleid (€ 2.500), maatschappelijke begeleiding statushouders (€ 44.764), transformatie van Jeugdgezondheidszorg (€ 33.388) en WMO (€ 58.829). De incidentele lasten worden gedekt door een incidentele reserve-onttrekking.

Algemene dekkingsmiddelen, Overhead en Onvoorzien

De incidentele lasten binnen dit programma bestaan uit overhead, in de zin van incidentele personeelslasten. Tegenover deze incidentele lasten van € 137.057 staat een onttrekking uit de reserve. Verder bestaan de incidentele baten uit een afrekening van het BTW compensatiefonds voor afgelopen jaren van € 172.630.

Reserve mutaties

De toevoegingen aan de reserves bestaan uit de incidentele afroming van de reserve grondexploitaties naar de reserve nader te bestemmen middelen (€ 1.333.786), de winstneming uit de grondexploitaties (€ 862.200) en de toevoeging aan de reserve wachtgeldverplichtingen (€ 45.000). Tegenover de onttrekkingen staan lasten in de programma's.

3.3. SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)

		SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2019						
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2018	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04		
			€ 44.505	€ 7.000	€ 0	€ 1.296		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Eindverantwoording Ja/Nee	
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 09	
			1				Ja	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			1.1 Participatiewet (PW)	1.1 Participatiewet (PW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 2.388.404	€ 53.354	€ 221.360	€ 2.031	€ 38.293	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	1.7 Participatiewet (PW)	1.7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
			€ 97.328	€ 13.463	€ 0	€ 61.208	€ 0	Ja
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2018 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 58.130	€ 25.226	€ 14.509	€ 16.977	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0	Ja			

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT PERSONEELSLASTEN

nr.	Personeelslasten	(sub)functie/ kostenplaats	FTE begroting	FTE werkelijk	begroting 2018	werkelijk 2018	resultaat 2018
	onderdeel						
1.	Leden van de raad Raad en raadscommissies	U60010101	17,0000	16,1720	170.074	205.880	-35.806
2.	Bestuursonderst. raad en rekenkamer	U60060101	1,3889	1,4655	134.630	121.019	13.611
3.	Burgemeester en wethouders College van B & W	U60010102	3,1000	3,4333	317.221	345.493	-28.272
4.	Bergerlijke Stand	U60030107	5,0000	5,0000	6.765	3.787	2.978
5.	Openbaar Basisonderwijs Onderw ijsbegeleiding	U64800101	0,5694	0,5694	40.270	39.512	758
6.	Recreatie en toerisme	U65600104	0,1218		5.626		5.626
7.	Beheer- en uitv.kst.Leadercoördinator	U68100301	0,6667	0,6667	58.092	59.320	-1.228
8.	Directie	U69600301	2,0000	2,0000	230.902	233.204	-2.302
	Concerncontrol	U69600302	1,0000	1,0000	106.693	106.184	509
	Team C&O	U69600312	6,0445	7,2117	475.095	449.144	25.951
	Team PMA	U69600313	6,0667	6,0839	424.943	453.452	-28.509
	Team KCC	U69600319	9,3335	9,3706	566.961	523.102	43.859
	Team WIZ	U69600318	19,2612	20,1901	1.392.948	1.331.921	61.027
	Team BZ	U69600317	2,0000	2,0000	145.097	144.751	346
	Team LO	U69600315	14,1113	16,0135	1.073.153	1.101.517	-28.364
	Team FIVA	U69600316	16,4060	19,5092	1.164.901	1.198.779	-33.878
	Team MO	U69600314	8,6113	8,8860	703.928	651.457	52.471
	Team BVO	U69600311	10,7446	11,3421	793.070	805.514	-12.444
			95,5791	103,6071	7.077.691	6.999.025	78.666
9	Gedetacheerd personeel Zw embad Wijhe	U65300401	1,5833	1,2361	89.965	81.859	8.106
	Wet Werk en Bijstand	U66100101	0,6111	0,4384	40.666	26.280	14.386
	Totaal gedetacheerd		2,1944	1,6745	130.631	108.139	22.492
10	Voormalig personeel - uitvoering pensioen/w achtgeld door Deloitte	U60010102			19.750	19.629	121
	- pensioen w ethouder door SA	U2834000		0,5457		29.150	-29.150
	- w achtgeld w ethouder door SA	U2836400		1,4543		33.923	-33.923
	Bestuursondersteuning(B&W)	U60020101		0,0054	25.075	18.000	7.075
	Totaal voormalig personeel		0,0000	2,0054	44.825	100.702	-55.877
	TOTAAL PERSONEELSLASTEN		125,6203	134,5939	7.985.825	7.982.877	2.948

BIJLAGE 2 OVERZICHT VASTE ACTIVA

Omschrijving Activa	Investeringen en financiering begin 2018	Vernieuwingsfinanciering 2018	Verminderingen 2018	Subsidies 2018	Investerings en financielemidelen eind 2018	Jaarrente	Soort	Looppijd in jaren	Afschrijvingsaflossing t/m 31-12-2017	Aflossing 2018	Beleidsperiode begin Boekwaarde eind 2018	Remisekosten 2018	Kapitaalisten 2018	WBS element	
Deurkame SWN	545.168	-545.168	0	0	0	0	0,00 GAGR	99	0	0	545.168	0	0	0 WUB.822.01.02	
Duurzaamheidsfonds SWN 2010	500.000	-500.000	0	0	0	0	0,00 GAGR	99	0	0	500.000	0	0	0 WUB.822.01.02	
Starteinstonds SWN	235.000	-235.000	0	0	0	0	0,00 GAGR	99	0	0	235.000	0	0	0 WUB.822.01.02	
Deurkame CBL Vermoederschap BV Olt-Wijhe	9	0	0	0	0	9	0,00 GAWR	99	0	0	9	9	0	0 WUB.330.01.01	
Deurkame C&M Staat Vermoederschap BV Olt-Wijhe	9	0	0	0	0	9	0,00 GAWR	99	0	0	9	9	0	0 WUB.330.01.01	
Deurkame in aandelenkap. Enexis O-W	5.384	0	0	0	0	5.384	0,00 GAWR	99	0	0	5.384	108	0	108 WUB.330.01.01	
Deurkame Publiek Bedrijf Elek. prod. BV	1	0	0	0	0	1	0,00 GAWR	99	0	0	1	1	0	0 WUB.330.01.01	
Deurkame Verkoop Verkoop. BV Olt-Wijhe	6	0	0	0	0	6	0,00 GAWR	99	0	0	6	6	0	0 WUB.330.01.01	
Deurkame Vord op Enexis BV Olt-Wijhe	99.860	-99.860	0	0	0	0	0,00 GAGR	99	0	0	99.860	0	0	0 WUB.330.01.01	
Vord op Vord op Enexis B.V.-lening D 7.2	45.630	0	0	0	45.630	0	0,00 GAGR	99	0	0	45.630	913	0	913 WUB.913.01.01	
Aandelenkapitaal BNG OLSI	22.916	0	0	0	22.916	0	0,00 GAGR	99	0	0	22.916	458	0	458 WUB.913.01.01	
Aandelen N.V. ROVA	196.323	-196.323	0	0	0	0	0,00 GAGR	99	0	0	196.323	0	0	0 WUB.914.01.01	
Achtereigende lening N.V. ROVA	1.650.121	-1.650.121	0	0	0	0	0,00 GAGR	99	0	0	1.650.121	1.479	0	1.479	
Subtotal Financiële vaste activa kapitaal	99.860	-99.860	0	0	0	0	0,00 GAGR	99	0	0	99.860	0	0	0 WUB.330.01.01	
Lening Vord op Enexis B.V.-lening D 7.2	196.323	0	0	0	196.323	0	0,00 GAGR	99	0	0	196.323	0	0	0 WUB.914.01.01	
Achtereigende lening N.V. ROVA	0	295.983	0	0	295.983	0	0,00 GAGR	99	0	0	295.983	0	0	0	
Verst.gedien.VRU kaz. Walsum	0	527.000	13.250	0	513.750	0	0,00 GAGR	10	0	0	513.750	0	0	0 WUB.120.01.02	
verst.gedien.VRU kaz. Wesppe	0	528.808	13.755	0	515.054	0	0,00 GAGR	6	0	0	515.054	0	0	0 WUB.120.01.02	
Verst.gedien.VRU kaz. Walsum	540.250	-527.000	0	0	13.250	0	0,00 GAGR	10	13.250	0	527.000	0	0	0 WUB.120.01.02	
verst.gedien.VRU kaz. Wesppe	542.563	-528.808	0	0	13.755	0	0,00 GAGR	6	13.755	0	528.808	0	0	0 WUB.120.01.02	
Lanlopande lening Vliens	1.461.439	0	0	0	1.338.652	0	0,00 GAGR	99	974.296	0	487.143	365.356	0	0 WUB.330.01.01	
Subtotal Financiële vaste activa leningen	2.544.252	-1.055.808	121.797	0	1.366.857	0	0,00 GAGR	99	1.001.301	0	1.542.951	365.356	0	0	
Salland Wonen leningen 2358	1.046.078	0	0	0	1.046.078	3,97 GAWR	99	99	1.046.078	1.046.078	1.046.078	41.529	0	41.529 WUB.820.01.01	
Salland Wonen leningen 2370	541.758	0	20.985	0	520.772	3,06 GAWR	99	99	382.028	371.043	11.986	11.986	0	11.986 WUB.820.01.01	
Salland Wonen leningen 2435	1.441.826	0	0	0	1.441.826	2,83 GAWR	99	99	1.441.826	1.441.826	40.804	40.804	0	40.804 WUB.820.01.01	
Salland Wonen leningen 2652	296.197	0	11.746	0	284.452	0,90 GAWR	99	99	228.397	216.851	2.056	2.056	0	2.056 WUB.820.01.01	
Salland Wonen leningen 395	499.046	0	13.710	0	445.336	4,10 GAWR	99	99	337.887	313.977	13.435	13.435	0	13.435 WUB.820.01.01	
Speelb. Verstrekte geld. Sal Won 2010	4.089.564	0	114.684	0	3.954.880	0,00 GAGR	99	99	458.656	0	3.610.908	3.486.244	0	0 WUB.530.05.01	
Subtotal Financiële vaste activa leningen	7.654.469	0	161.105	0	7.693.365	0	0,00 GAGR	99	807.545	0	7.046.924	6.886.919	109.620	0	109.620
Lanlopande lening SWN	10.388.721	295.983	308.896	0	10.384.808	0	0,00 GAGR	99	1.808.846	0	8.598.975	8.575.982	109.620	0	109.620
Lanlopande lening Duurzaamheidsfonds SWN 2010	0	548.883	10.000	0	538.883	0,00 GAGR	99	99	0	0	538.883	0	0	0	
Lanlopande lening Starteinstonds SWN	0	500.000	0	0	500.000	0,00 GAGR	99	99	0	0	500.000	0	0	0 WUB.822.01.02	
Zomepanalen Dorpshuis Walsum	34.387	0	2.687	0	31.699	0,00 GAGR	99	99	6.963	0	27.404	24.207	0	0 WUB.723.01.02.00	
Zomepanalen Dorpshuis Olt-Wijhe	40.820	0	3.270	0	37.550	0,00 GAGR	99	99	32.611	0	29.401	0	0	0 WUB.723.01.02.00	
Zomepanalen Operbaar Olt-Wijhe-Zuvelle	24.562	0	1.926	0	22.636	0,00 GAGR	99	99	4.988	0	19.568	17.640	0	0 WUB.723.01.02.00	
Zomepanalen Stichting Dorpshuis Ebshof	21.778	0	7.798	0	13.980	0,00 GAGR	99	99	13.980	0	7.798	0	0	0 WUB.723.01.02.00	
Zomepanalen Stichting De Mare	236.518	0	188.480	0	48.038	0,00 GAGR	99	99	48.038	0	188.480	0	0	0 WUB.723.01.02.00	
Zomepanalen Stichting MiljoenPlan	229.153	0	17.976	0	211.177	0,00 GAGR	99	99	46.532	0	162.620	164.644	0	0 WUB.723.01.02.00	
Gedebbenj Investeringsplan	69.966	0	906	0	68.060	0,00 GAGR	99	99	12.708	0	7.258	6.350	0	0 WUB.540.01.04	
Subtotal Financiële vaste activa overig	607.973	1.283.863	233.006	0	1.658.152	0	0,00 LINE	25	41.527	0	465.148	15.160	0	0	
Recreatieclub Inhouding Ruitwaaier	105.463	0	0	0	105.463	0,00 LINE	25	25	21.682	4.219	80.152	1.859	0	5.908 WUB.210.02.01.00	
Rijwage-technischevereniging	22.623	0	0	0	22.623	0,00 LINE	25	25	10.929	5.500	60.497	2.046	0	10.349 WUB.210.02.01.00	
Imp. Bostamp wcv	67.818	0	0	0	67.818	0,00 LINE	25	25	32.636	1.421	34.795	1.333	0	3.408 WUB.670.02.01	
Meeite Noord MVA	328.838	0	0	0	328.838	0,00 GAWR	99	99	138.993	15.142	273.658	4.893	0	18.623	
Zomepan-Oost (proeftuin) MVA	295	0	0	0	295	0,00 GAWR	99	99	28.249	0	28.249	28.249	0	550 WUB.820.01.03	
Zomepan-Oost (proeftuin) MVA	16.070	74.887	0	0	90.957	0,00 GAWR	5	5	0	0	16.070	60.767	0	321 WUB.820.02.02	
Subtotal Immateriële vaste activa	41.034	74.887	0	0	115.921	0	0,00 GAWR	5	0	0	41.034	118.308	882	882	
Subtotal Immateriële vaste activa	422.713	74.212	0	0	496.925	0	0,00 GAWR	5	138.993	0	283.730	342.802	5.675	0	20.814

Omschrijving Activa	Investeringen en financiering begin 2018	Verminderd 2018	Subsidies 2018	Investeringen en financiering eind 2018	Jaarrente	Soort	Looptijd in jaren	Afschrijvings/aflossing t/m 2017	Boekwaarde begin 2018	Aflossing 2018	Boekwaarde eind 2018	Remisekosten 2018	Kapitaallasten 2018	WBS element
SPOC Biekerhof WHE-00E2882	28.672	0	0	28.672	0,00	GAWR	99	0	28.672	0	28.672	28.672	573	573 W06.670.04.04
Drukfoed Schakeltoemaat zie U672201	28.672	0	0	28.672	0,00	LINE	15	0	28.672	0	28.672	28.672	573	573
Oerdracht pompgemaal Walensch. Gr. Saal.	32.902	0	0	32.902	0,00	LINE	15	0	32.902	0	32.902	32.902	658	3.198 W06.722.01.01.00
Perstool Aanleg gest. Raaltesweg	109.113	0	0	109.113	0,00	LINE	25	0	109.113	0	109.113	96.990	2.182	14.306 W06.722.01.01.00
Rec. Hooglandstr./Industrieweg/Koekelsw	31.380	0	0	31.380	0,00	LINE	40	0	31.380	0	31.380	30.259	626	1.748 W06.722.01.01.00
Rec. Hooglandstr./Industrieweg/Koekelsw	109.881	0	0	109.881	0,00	LINE	25	0	109.881	0	109.881	94.183	2.198	17.895 W06.722.01.01.00
Rekening Aanleg bus Tuinwâld 07	194.308	0	0	194.308	0,00	LINE	40	0	194.308	0	194.308	187.608	3.886	10.586 W06.722.01.01.00
Rekening Akroppeken De Hoedberg 2007	24.437	0	0	24.437	0,00	LINE	40	0	24.437	0	24.437	23.623	489	1.303 W06.722.01.01.00
Rekening Bejwenswâl/Ishake zie U672207	32.218	0	0	32.218	0,00	LINE	30	0	32.218	0	32.218	30.523	644	2.340 W06.722.01.01.00
Rekening buitengebied Boerhaar zie U672208	155.398	0	0	155.398	0,00	LINE	40	0	155.398	0	155.398	147.219	3.108	11.287 W06.722.01.01.00
Rekening Bypass Ols-Hoort zie ook U672209	2.161.833	0	0	2.161.833	0,00	LINE	30	0	2.161.833	0	2.161.833	2.048.062	43.227	157.017 W06.722.01.01.00
Rekening centrum Ols 2007 zie U672211	81.464	0	0	81.464	0,00	LINE	40	0	81.464	0	81.464	78.331	1.629	4.763 W06.722.01.01.00
Rekening Diverse rederingsmaat 2008	13.710	0	0	13.710	0,00	LINE	15	0	13.710	0	13.710	10.282	274	3.702 W06.722.01.01.00
Rekening Entweg Wijhe 2007 zie ook U672214	169.472	0	0	169.472	0,00	LINE	25	0	169.472	0	169.472	158.174	3.389	14.868 W06.722.01.01.00
Rekening Nieuwendijk zie ook U672216	64.595	0	0	64.595	0,00	LINE	25	0	64.595	0	64.595	61.196	1.292	4.892 W06.722.01.01.00
Rekening Relien Ols 2005 zie ook U672217	71.083	0	0	71.083	0,00	LINE	40	0	71.083	0	71.083	67.852	1.427	4.853 W06.722.01.01.00
Rekening Ren. gemaal Kiftenberg zie ook U672218	5.172	0	0	5.172	0,00	LINE	15	0	5.172	0	5.172	3.879	103	1.398 W06.722.01.01.00
Rekening Rijssraalweg Ols 2007 zie U672219	264.932	0	0	264.932	0,00	LINE	40	0	264.932	0	264.932	256.101	5.299	14.130 W06.722.01.01.00
Rekening Verv. Coentstr./Limb. Stinmstr	99.320	0	0	99.320	0,00	LINE	25	0	99.320	0	99.320	93.478	1.886	7.829 W06.722.01.01.00
Rekening Verv. Coentstr./Limb. Stinmstr	103.485	0	0	103.485	0,00	LINE	25	0	103.485	0	103.485	98.311	2.070	7.244 W06.722.01.01.00
Rekening Verv. Coentstr./Limb. Stinmstr	60.859	0	0	60.859	0,00	LINE	40	0	60.859	0	60.859	59.257	1.217	2.619 W06.722.01.01.00
Rekening Verv. Traense Dan Nul (1991)	48.465	0	0	48.465	0,00	LINE	40	0	48.465	0	48.465	46.665	968	4.768 W06.722.01.01.00
Rekening Vereniging Wesepe 2006 zie U672224	288.570	0	0	288.570	0,00	LINE	25	0	288.570	0	288.570	272.338	5.771	21.863 W06.722.01.01.00
Rekening Vereniging Wijhe-West zie ook U672225	51.014	0	0	51.014	0,00	LINE	40	0	51.014	0	51.014	48.974	1.020	3.061 W06.722.01.01.00
Rood Aantleg 2 beengboz. bassin Wijhe 2004 zie ook	214.804	0	0	214.804	0,00	LINE	25	0	214.804	0	214.804	198.721	4.292	22.178 W06.722.01.01.00
Roodaantlating Olschilensweg 1892 zie U672227	1.989	0	0	1.989	0,00	LINE	40	0	1.989	0	1.989	1.829	39	180 W06.722.01.01.00
Roodgemaal Onkskilling Avelbeigen zie U672228	942	0	0	942	0,00	LINE	30	0	942	0	942	754	19	207 W06.722.01.01.00
Roodgemaal Ompassing Boskamp zie U672229	61.495	0	0	61.495	0,00	LINE	40	0	61.495	0	61.495	57.877	1.230	4.847 W06.722.01.01.00
Vereniging Inkeping Ter Sleegstr. 2009 zie U672230	763.318	0	0	763.318	0,00	LINE	40	0	763.318	0	763.318	742.688	15.266	35.897 W06.722.01.01.00
Vereniging food park Wijhezicht zie ook U672231	426.305	0	0	426.305	0,00	LINE	40	0	426.305	0	426.305	414.784	8.526	20.048 W06.722.01.01.00
Vereniging food park Wijhezicht zie ook U672232	75.518	0	0	75.518	0,00	LINE	40	0	75.518	0	75.518	73.477	1.510	3.551 W06.722.01.01.00
Vereniging bodgemaalen zie ook U672233	93.918	0	0	93.918	0,00	LINE	25	0	93.918	0	93.918	89.445	1.878	6.365 W06.722.01.01.00
Reconstruciede Hênken indering zie ook U672234	444.571	0	0	444.571	0,00	LINE	40	0	444.571	0	444.571	433.172	8.891	20.291 W06.722.01.01.00
Aantleg Brooborstorten Ols zie U672236	250.822	638	0	251.460	0,00	LINE	40	0	250.822	0	250.822	246.028	5.016	11.446 W06.722.01.01.00
Aantleg Grondwatermet 2015 zie ook U672237	19.878	0	0	19.878	0,00	LINE	5	0	19.878	0	19.878	13.119	394	6.953 W06.722.01.01.00
Renovatie de Grienden zie ook U672238	182.893	0	0	182.893	0,00	LINE	40	0	182.893	0	182.893	178.220	3.486	3.486 W06.722.01.01.00
Renovatie en verenging indering 2016	26.302	0	0	26.302	0,00	LINE	1	0	26.302	0	26.302	0	0	0 W06.722.01.01.00
Ombouw gemalen J. Meesterweg Wijhe 2016 zie U672240	5.470	0	0	5.470	0,00	GAWR	1	0	5.470	0	5.470	0	0	109 W06.722.01.01.00
Renov. en vev. ind. verb. wâterk. 17 zie U672241	91.146	0	11.638	102.784	0,00	GAWR	1	0	91.146	0	91.146	0	0	0 W06.722.01.01.00
Relegingsmaatregelen 2018	40.821	0	0	40.821	0,00	LINE	1	0	40.821	0	40.821	0	0	0 W06.722.01.01.00
Ongelkeerd buzamel 2017 zie U6721020000	173.320	0	0	173.320	0,00	LINE	20	0	173.320	0	173.320	191.220	3.486	3.486 W06.722.01.01.00
Ongelkeerd buzamel: buitengebied zie U672103	1.725	5.960	0	7.685	0,00	LINE	20	0	1.725	0	7.685	7.685	35	35 W06.722.01.01.00
Subtotaal Materiele vaste activa ec. Heffing	6.813.243	365.660	334.794	6.832.272	6.832.272			0	6.813.243	320.254	6.512.017	138.265	458.519	
	6.841.915	365.660	334.794	6.860.944	6.860.944			0	6.841.915	320.254	6.540.669	138.638	457.093	

Omschrijving Activa	Investeringen en financiering begin 2018	Vermeerderingen 2018	Verminderingen 2018	Subsidies 2018	Investeringen en financiering eind 2018	Jaarrente	Looppijd in jaren	Afschrijving (aflossing) Afwijking 2018	Aflossing 2018	Beekwaarde begin 2018	Beekwaarde eind 2018	Remiteelasten 2018	Kapitaallasten 2018	WBS element
Aanpassing brandveerkeuze Widsum 1987	36.369	0	0	0	36.369	0,00 LINE	60	12.780	605	23.589	22.985	472	1.077	WU8.120.01.03
Oeverplating busvoering Vrijhe 2010	50.374	0	0	0	50.374	0,00 LINE	40	8.815	1.299	41.558	40.289	831	2.091	WU6.120.01.01
Vereniging gamedeuren 2005	23.742	0	0	0	23.742	0,00 LINE	15	17.411	1.583	6.331	4.788	127	1.709	WU6.120.01.01
Gym lok. Oel-dorp Bow 1981	382.190	0	0	0	382.190	0,00 LINE	60	260.078	5.309	122.112	116.803	2.442	7.751	WU6.420.03.12
Gym lok. Widsum bowkosten 1979	406.926	0	0	0	406.926	0,00 LINE	60	284.392	5.328	122.534	117.206	2.451	7.778	WU6.670.04.03
Gym lok. Wiesepe 1979	338.304	0	0	0	338.304	0,00 LINE	60	243.489	4.515	94.805	90.291	1.886	6.411	WU6.420.03.14
Gym lok. Wiesepe aanhangen lichtkoepel	2.118	0	0	0	2.118	0,00 LINE	22	2.022	96	96	0	2	96	WU6.420.03.14
De nieuwe coers Schilingsst. 1979/1980	31.106	0	0	0	31.106	0,00 LINE	60	22.668	402	8.437	8.035	169	571	WU6.420.03.14
OBS Boekamp bowkosten 1984	113.813	0	0	0	113.813	0,00 LINE	60	99.978	1.729	13.835	12.105	277	2.008	WU6.421.01.01
OBS Boekamp balencombinatie 2011	9.263	0	0	0	9.263	0,00 LINE	10	5.558	908	3.705	2.779	74	1.000	WU6.421.01.01
OBS Boekamp balencombinatie Kibboom 2004	20.121	0	0	0	20.121	0,00 LINE	15	17.302	1.410	2.820	1.410	58	1.668	WU6.421.01.01
OBS Boekamp uitbreiding schoolgeb 1982	145.986	0	0	0	145.986	0,00 LINE	60	62.862	2.419	82.234	79.815	1.965	4.663	WU6.421.01.01
OBS Boekamp vereniging buitencolp 2009	46.789	0	0	0	46.789	0,00 LINE	40	9.356	1.170	37.431	36.261	749	1.916	WU6.421.01.01
OBS Boekamp vereniging dabesteking 2008	43.968	0	0	0	43.968	0,00 LINE	15	23.395	2.824	20.471	17.547	409	3.334	WU6.421.01.01
OBS Boekamp vereniging kozijnen/deuren	27.339	0	0	0	27.339	0,00 LINE	40	6.151	683	21.188	20.504	424	1.107	WU6.421.01.01
OBS Boekamp ver pellen Ietsenberg 2010	9.183	0	0	0	9.183	0,00 LINE	40	1.607	230	7.576	7.346	152	381	WU6.421.01.01
De Hadschoek	156.072	0	0	0	156.072	0,00 LINE	60	84.363	2.390	71.709	69.319	1.434	3.825	WU6.421.01.01
De Hadschoek aanpassing gebouw 1988	14.571	0	0	0	14.571	0,00 LINE	50	5.948	297	8.625	8.328	173	470	WU6.421.01.01
De Hadschoek lakconstructie 2004	1.680	0	0	0	1.680	0,00 LINE	20	1.178	84	504	420	10	94	WU6.421.01.01
De Hadschoek verbouw 2000	40.563	0	0	0	40.563	0,00 LINE	50	13.453	733	27.110	26.377	542	1.275	WU6.421.01.01
De Hadschoek verenigen entreep 2009	6.064	0	0	0	6.064	0,00 LINE	40	1.213	152	4.851	4.700	97	249	WU6.421.01.01
De Hadschoek ver hemelwaterloer 2010	39.848	0	0	0	39.848	0,00 LINE	40	5.977	966	33.870	32.874	677	1.674	WU6.421.01.01
De Hadschoek verenigen lichtkoepels	23.679	0	0	0	23.679	0,00 LINE	15	17.365	1.578	6.313	4.735	128	1.705	WU6.421.01.01
OBS Elshof uitbreiding 2009	51.500	0	0	0	51.500	0,00 LINE	40	10.300	1.288	41.200	39.913	624	2.112	WU6.820.02.01
OBS Elshof verenigen buitenmid. 2009	8.408	0	0	0	8.408	0,00 LINE	40	1.682	210	6.727	6.516	135	345	WU6.820.02.01
OBS Elshof vev buitencolp 2007	3.460	0	0	0	3.460	0,00 LINE	15	1.845	231	1.615	1.384	32	263	WU6.820.02.01
OBS Elshof verenigen golfplaten stalling	4.779	0	0	0	4.779	0,00 LINE	20	3.511	211	1.298	1.057	25	237	WU6.820.02.01
OBS Elshof verenigen radiatoren 2007	64.761	0	0	0	64.761	0,00 LINE	40	27.779	1.761	36.962	35.220	740	2.501	WU6.820.02.01
OBS Elshof verenigen radiatoren 2007	22.242	0	0	0	22.242	0,00 LINE	40	4.449	566	17.794	17.238	358	912	WU6.820.02.01
OBS Tellegen aanpassing 2006	62.000	0	0	0	62.000	0,00 LINE	40	15.500	1.550	46.500	44.950	930	2.460	WU6.421.01.01
OBS Tellegen bouw	91.852	0	0	0	91.852	0,00 LINE	60	88.531	1.107	3.321	2.214	66	1.173	WU6.421.01.01
OBS Tellegen huisaansluiting 2007	78.357	0	0	0	78.357	0,00 LINE	15	52.238	5.224	26.119	20.895	522	5.746	WU6.421.01.01
OBS Tellegen ingrijpend onderhoud 1988	159.234	0	0	0	159.234	0,00 LINE	40	35.967	5.670	123.267	117.397	2.465	8.935	WU6.421.01.01
OBS Tellegen int. Verouwer. en meubilair	29.666	0	0	0	29.666	0,00 LINE	40	13.293	744	16.373	15.629	327	1.072	WU6.421.01.01
OBS Tellegen uitbreiding 1972	46.984	0	0	0	46.984	0,00 LINE	60	38.433	571	8.561	7.961	171	742	WU6.421.01.01
OBS Tellegen uitbreiding/integratie 1988	193.481	0	0	0	193.481	0,00 LINE	60	104.093	4.705	89.388	84.684	1.786	6.482	WU6.421.01.01
OBS Widsum aanpass. Ibr kleuters 1984	41.211	0	0	0	41.211	0,00 LINE	60	32.286	343	8.925	8.582	179	522	WU6.421.01.01
OBS Widsum uitbreiding verbouw 1987	111.267	0	0	0	111.267	0,00 LINE	60	57.577	1.732	53.690	51.958	1.074	2.806	WU6.421.01.01
OBS Widsum vereniging nijwekfall 2012	17.788	0	0	0	17.788	0,00 LINE	20	16.863	1.122	1.122	0	22	1.145	WU6.421.01.01
OBS Widsum vereniging nieuwbouw 1986	394.045	0	0	0	394.045	0,00 LINE	60	142.620	6.795	251.425	244.630	5.029	11.824	WU6.421.01.01
OBS Widsum vereniging nieuwbouw 1986	171.812	0	0	0	171.812	0,00 LINE	40	42.953	4.295	128.859	124.564	2.577	6.872	WU6.421.01.01
OBS Peperhof aanpassing/uitbreiding 2008	532.124	0	0	0	532.124	0,00 LINE	75	377.609	7.358	154.515	147.157	3.090	10.448	WU6.421.01.01
OBS Peperhof huisvesting 2001	15.107	0	0	0	15.107	0,00 LINE	20	12.841	755	2.286	1.511	45	801	WU6.421.01.01
OBS Peperhof uitbreiding 2 lokalen	254.623	0	0	0	254.623	0,00 LINE	60	170.104	3.522	84.519	80.988	1.680	5.212	WU6.421.01.01
OBS Peperhof verenigen boortbord 2007	16.120	0	0	0	16.120	0,00 LINE	15	10.747	1.075	5.373	4.299	107	1.162	WU6.421.01.01

Onschrijving Activa	Investeringen en financieering begin 2018	Vernieuwingen 2018	Verminderingen 2018	Subsidies 2018	Investeringen en financieering eind 2018	Jaarrente	Scort	Looflijf in jaren	Afschrijving(en) / Afschrijving 2018 / Aflossing 2018	Boekwaarde begin 2018	Boekwaarde eind 2018	Rentelasten 2018	Kapitaallasten 2018	WSS element
School Olt dop als bouwkosten 1981	48.426	0	0	0	48.426	0,00 LINE	60		44.634	3.793	3.161	76	708 WU6.421.01.01	
School Olt dop als bouwkosten 1970	46.370	0	0	0	46.370	0,00 LINE	60		43.236	3.134	2.602	186	962 WU6.421.01.01	
School Olt dop als De Schalef 1980	331.195	0	0	0	331.195	0,00 LINE	60		232.391	98.804	94.313	1.976	6.467 WU6.421.01.01	
Ter Stiegschool aanpassing	67.500	0	0	0	67.500	0,00 LINE	40		6.750	60.750	59.063	1.215	2.903 WU6.421.01.01	
Ter Stiegschool verv.kozijn/ramen	59.000	0	0	0	59.000	0,00 LINE	10		17.700	41.300	35.400	626	6.728 WU6.421.01.01	
A. Bsschool gedeeltelijke uitbreid 2006	86.000	0	0	0	86.000	0,00 LINE	40		25.800	60.200	58.050	1.204	3.354 WU6.421.01.01	
A. Bsschool investingswoz 2007	8.801	0	0	0	8.801	0,00 LINE	15		2.867	2.867	2.284	57	631 WU6.421.01.01	
A. Bsschool renovatie 2004	258.200	0	0	0	258.200	0,00 LINE	40		83.915	174.285	167.630	3.486	9.941 WU6.421.01.01	
A. Bsschool renovatie 2004	28.523	0	0	0	28.523	0,00 LINE	40		10.235	18.288	17.483	366	1.161 WU6.421.01.01	
A. Bsschool renovatie indelgroep	19.513	0	0	0	19.513	0,00 LINE	40		6.343	13.170	12.682	263	751 WU6.421.01.01	
A. Bsschool uitbreiding 1975	115.570	0	0	0	115.570	0,00 LINE	60		84.592	30.978	29.257	620	2.341 WU6.421.01.01	
A. Bsschool verenging 11 Keppanen	3.500	0	0	0	3.500	0,00 LINE	20		2.275	1.225	1.050	25	200 WU6.421.01.01	
A. Bsschool verenging ramen/venier 2009	13.626	0	0	0	13.626	0,00 LINE	15		3.450	8.176	7.261	164	1.072 WU6.421.01.01	
A. Bsschool verenging ramen/venier 2010	16.303	0	0	0	16.303	0,00 LINE	40		2.445	13.857	13.450	277	865 WU6.421.01.01	
School Wesepe als uitbreiding 1976	131.406	0	0	0	131.406	0,00 LINE	60		98.179	35.228	33.271	705	2.662 WU6.421.01.01	
School Olt dop als aanpass school 2001	19.208	0	0	0	19.208	0,00 LINE	40		8.163	11.044	10.584	221	701 WU6.421.01.01	
School Olt dop als aanpass gebouw 1973	53.567	0	0	0	53.567	0,00 LINE	60		21.895	31.671	31.010	637	1.489 WU6.421.01.01	
School Olt dop als bouwkosten 1972	417.720	0	0	0	417.720	0,00 LINE	60		325.829	81.891	85.765	1.838	7.964 WU6.421.01.01	
School Olt dop als balenwoz 2003	27.000	0	0	0	27.000	0,00 LINE	20		16.200	10.800	9.450	216	1.566 WU6.421.01.01	
School Olt dop als balenwoz 2011	20.740	0	0	0	20.740	0,00 LINE	10		12.444	8.296	6.222	186	2.240 WU6.421.01.01	
School Olt dop. beintrop. namie 87	1.749	0	0	0	1.749	0,00 LINE	40		363	318	318	7	53 WU6.421.01.01	
School Olt dop als ingand. aanpass. 03	27.580	0	0	0	27.580	0,00 LINE	40		9.293	18.287	12.622	266	930 WU6.421.01.01	
School Olt dop als renovatwoz 03	45.420	0	0	0	45.420	0,00 LINE	40		17.248	28.174	27.131	583	1.607 WU6.421.01.01	
School Olt dop als ven. buitenkoz. 03	58.873	0	0	0	58.873	0,00 LINE	40		14.868	44.005	43.468	886	2.365 WU6.421.01.01	
School Olt dop als ven. buitenkoz. 09	59.712	0	0	0	59.712	0,00 LINE	15		31.646	27.866	23.865	507	4.538 WU6.421.01.01	
School Olt dop als ven. fietsenstall	4.982	0	0	0	4.982	0,00 LINE	20		3.136	1.246	897	25	274 WU6.421.01.01	
Inleme verhuwing PWA	19.025	0	0	0	19.025	0,00 LINE	15		5.073	13.952	12.883	279	1.547 WU6.421.01.02	
Prof. Chr. baissch. Olt renov. diab. 08	8.544	0	0	0	8.544	0,00 LINE	15		2.848	2.278	2.278	57	627 WU6.421.01.02	
Prof. Chr. baissch. Olt. kilsst. PWA	12.810	0	0	0	12.810	0,00 LINE	20		10.679	2.131	1.420	43	753 WU6.421.01.02	
Prof. Chr. baissch. Olt. uitbr. PWA 06	187.195	0	0	0	187.195	0,00 LINE	40		142.441	44.754	43.529	2.849	7.761 WU6.421.01.02	
Prof. Chr. baissch. Olt. nieuwbouw 1991	501.548	0	0	0	501.548	0,00 LINE	60		231.391	270.157	261.971	5.403	13.590 WU6.421.01.02	
Gebruiksvergunningen bijzonder onderwijs	62.899	0	0	0	62.899	0,00 LINE	20		31.450	31.450	28.305	629	3.774 WU6.421.01.02	
Prof. Chr. baisschool Mäzzer bouw	258.458	0	0	0	258.458	0,00 LINE	60		192.888	66.590	62.138	1.312	4.764 WU6.421.01.02	
Prof. Chr. baisschool Mäzzer slijding	215.083	0	0	0	215.083	0,00 LINE	60		189.807	26.475	23.159	510	2.825 WU6.421.01.02	
Prof. Chr. Baissch. Mäzzer uitbreiding	145.100	0	0	0	145.100	0,00 LINE	60		108.759	36.842	34.803	737	2.676 WU6.421.01.02	
Prof. Chr. Baissch. Mäzzer ven. Dak. 04	27.945	0	0	0	27.945	0,00 LINE	15		13.041	14.904	13.041	296	2.161 WU6.421.01.02	
RK. Baissch. Boenhaar bulenzow 04	5.355	0	0	0	5.355	0,00 LINE	15		4.986	357	0	7	364 WU6.421.01.02	
RK. Baissch. Boenhaar dakleien 1989	40.810	0	0	0	40.810	0,00 LINE	30		25.791	15.019	13.472	296	1.644 WU6.421.01.02	
RK. Baissch. Boenhaar kind. ven. 06	25.000	0	0	0	25.000	0,00 LINE	40		3.750	21.250	20.625	425	1.050 WU6.421.01.02	
RK. Baissch. Boenhaar perm. uitbr. Bong. 08	200.000	0	0	0	200.000	0,00 LINE	40		50.000	150.000	145.000	3.000	8.000 WU6.421.01.02	
RK. Baissch. Boenhaar uitbr. Bongard 08	65.000	0	0	0	65.000	0,00 LINE	40		17.875	47.125	46.500	943	2.568 WU6.421.01.02	
RK. Baissch. Boenhaar uitbr. Bongard 08	140.000	0	0	0	140.000	0,00 LINE	15		74.866	65.133	56.001	1.307	10.640 WU6.421.01.02	
RK. Baissch. Boenhaar uitbr. Bongard 06	140.000	0	0	0	140.000	0,00 LINE	40		38.500	101.500	98.000	2.030	5.530 WU6.421.01.02	
RK. Baissch. Boenhaar verbouw 1988	51.674	0	0	0	51.674	0,00 LINE	60		46.360	5.314	4.782	106	638 WU6.421.01.02	

Omroeping Activa	Investeringen en financiering begin 2018	Vermeerderingen 2018	Verminderingen 2018	Subsidies 2018	Investeringen en financiering eind 2018	Jaarrente	Soort	Looftijd in jaren	Afschrijving (pro-rata) Afsluiting 2018	Afsluiting 2018	Boekwaarde begin 2018	Boekwaarde eind 2018	Rembansen 2018	Kapitaallasten 2018	WBS element
NC St. Aloude dakenhouder	36.791	0	0	0	36.791	0,00	LINE	10	13.321	3.912	23.469	19.558	469	4.381	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Boskamp bouw de lokaal 07	34.272	0	0	0	34.272	0,00	LINE	60	31.884	2.860	2.368	2.069	46	2.968	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Boskamp huisvestingsz. 08	97.713	0	0	0	97.713	0,00	LINE	60	91.322	1.680	66.391	64.731	1.326	1.617	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Boskamp huisvestingsz. 09	25.317	0	0	0	25.317	0,00	LINE	15	23.798	1.881	1.591	0	32	1.617	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Boskamp vev. penndak 03	107.401	0	0	0	107.401	0,00	LINE	40	40.257	2.688	67.145	64.459	1.343	4.029	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Boskamp oechproblemen 07	5.453	0	0	0	5.453	0,00	LINE	15	3.943	377	1.510	1.132	30	408	WU6.421.01.02
RK. basisschool Oet 2e lokaal 1970	35.768	0	0	0	35.768	0,00	LINE	60	28.602	587	7.166	6.589	143	741	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Oet dskb. Willbord 2008	9.477	0	0	0	9.477	0,00	LINE	15	4.422	632	5.054	4.422	101	733	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Oet renov. dakconstr. 06	60.046	0	0	0	60.046	0,00	LINE	40	15.012	1.501	45.035	43.533	901	2.402	WU6.421.01.02
RK. basisschool Oet stichting 1959	23.243	0	0	0	23.243	0,00	LINE	60	22.469	387	774	387	15	403	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Oet ultr. St. Willbord	195.003	0	0	0	195.003	0,00	LINE	60	52.021	3.250	142.982	138.733	2.660	6.109	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Oet ultr. Willbord 08	70.000	0	0	0	70.000	0,00	LINE	40	19.250	1.750	50.750	48.000	1.015	2.765	WU6.421.01.02
RK. basisschool Oet vev. golen 2008	25.692	0	0	0	25.692	0,00	LINE	15	11.990	1.713	13.703	11.990	274	1.987	WU6.421.01.02
RK. basisschool Oet vs gym namie 1976	172.494	0	0	0	172.494	0,00	LINE	60	137.201	2.715	35.293	32.578	706	3.421	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Oet vs huvest. v. 1988	7.753	0	0	0	7.753	0,00	LINE	60	2.577	134	5.076	4.943	102	295	WU6.421.01.02
RK. basisschool Oet vs verbouwing 1981	436.154	0	0	0	436.154	0,00	LINE	60	210.120	6.850	226.034	219.185	4.521	11.370	WU6.421.01.02
RK. basisschool St. Jozef bouw	347.319	0	0	0	347.319	0,00	LINE	60	168.863	5.583	178.656	172.073	3.573	9.158	WU6.421.01.02
RK. Basissch. St. Jozef daktrekz. zonnw	45.000	0	0	0	45.000	0,00	LINE	15	38.000	3.000	9.000	6.000	160	3.180	WU6.421.01.02
RK. Basissch. St. Jozef huvest. v. 2001	13.381	0	0	0	13.381	0,00	LINE	20	12.544	838	638	0	17	654	WU6.421.01.02
RK. Basissch. St. Jozef v. verbouwing 06	34.000	0	0	0	34.000	0,00	LINE	40	8.500	850	25.500	24.650	510	1.380	WU6.421.01.02
RK. Basissch. St. Jozef kofzjen 2004	37.396	0	0	0	37.396	0,00	LINE	15	3.487	249	249	0	5	254	WU6.421.01.02
RK. Basissch. St. Jozef schooplemz. 04	23.800	0	0	0	23.800	0,00	LINE	20	16.660	1.190	7.140	5.950	143	1.333	WU6.421.01.02
MAVO school Nieuwbouw MAVO-1996	892.664	0	0	0	892.664	0,00	ANNU	60	66.204	16.510	926.461	909.951	18.529	35.039	WU6.441.01.01
MAVO school ultr. rijnwielberging 2004	10.375	0	0	0	10.375	0,00	ANNU	25	5.395	415	4.890	4.585	100	515	WU6.441.01.01
MAVO school uitbreiding bouwkosten 2004	290.952	0	0	0	290.952	0,00	ANNU	20	14.434	14.434	101.040	86.006	2.021	16.455	WU6.441.01.01
MAVO school uitbreiding 2006	2.525.248	0	0	0	2.525.248	0,00	ANNU	40	209.819	50.214	2.315.430	2.265.216	46.309	86.522	WU6.441.01.01
MAVO school uitbreiding 2006	276.470	0	0	0	276.470	0,00	ANNU	20	145.140	14.592	131.330	116.738	2.627	17.219	WU6.441.01.01
Onttrekking deel obs Ter Stege	5.835	0	0	0	5.835	0,00	LINE	36	3.241	162	2.594	2.432	52	214	WU6.650.01.01
Buurthuis Den Nil samps. gebouw	65.984	0	0	0	65.984	0,00	LINE	50	22.599	1.496	43.385	41.889	868	2.364	WU6.670.04.01
Bongerd uitbreiding dopshuis 2012	123.372	0	0	0	123.372	0,00	LINE	25	14.805	4.935	108.568	103.633	2.171	7.108	WU6.670.04.03
De Bongerd Medians. baksteensp 2000	18.151	0	0	0	18.151	0,00	LINE	40	9.527	454	8.624	8.170	172	626	WU6.670.04.03
De Bongerd Stichting 1979 / 1981	76.613	0	0	0	76.613	0,00	LINE	60	53.888	1.033	22.725	21.692	455	1.487	WU6.670.04.03
Zakencentrum Wiesjes. Aankoop optaal 2009	409.000	0	0	0	409.000	0,00	LINE	40	81.800	10.225	327.200	316.975	6.544	16.769	WU6.670.06.01
De Hoeborg bouw 1975	718.513	0	0	0	718.513	0,00	LINE	60	561.887	8.713	158.628	148.114	3.137	11.848	WU6.530.01.01
De Hoeborg boegangspark tennis 1976	25.142	0	0	0	25.142	0,00	ANNU	40	18.058	374	7.107	6.733	142	916	WU6.530.01.01
De Hoeborg uitbreiding sportaal 2009	712.696	0	0	0	712.696	0,00	ANNU	40	58.060	14.197	654.636	640.439	13.093	27.289	WU6.530.01.01
Bouw 2. theek sportpark Walsum 1985	32.701	0	0	0	32.701	0,00	ANNU	60	21.827	544	10.874	10.331	217	761	WU6.530.01.01
Multim. geb. Capellenborg Ultr. 2008	920.372	0	0	0	920.372	0,00	ANNU	40	73.789	18.360	846.603	828.243	16.932	35.292	WU6.540.01.05
SPOC overige mif bouw	213.983	0	0	0	213.983	0,00	ANNU	40	17.788	4.255	196.197	191.942	3.924	8.179	WU6.540.01.05
Aanpas gemeentehuis Wijhe (klimaat 2016)	73.200	0	0	0	73.200	0,00	LINE	35	2.091	2.091	71.108	69.017	1.422	3.514	WU6.960.02.20
Verbouwing gemeentewerk Wijhe 2016	51.323	0	0	0	51.323	0,00	LINE	40	1.137	1.287	50.186	48.900	1.004	2.291	WU6.960.02.20
Loods gemeentewerk Wijhe 1980	81.599	0	0	0	81.599	0,00	LINE	75	41.304	1.089	40.296	39.297	806	1.895	WU6.960.02.65
Verbou gemeentewerk 2008 Wijhe	49.874	0	0	0	49.874	0,00	LINE	20	24.937	2.484	24.937	22.443	498	2.992	WU6.960.02.65
Nieuwbouw gemeentehuis bouw	6.338.651	0	0	0	6.338.651	0,00	ANNU	40	442.863	122.747	5.895.988	5.773.241	117.920	240.668	WU6.960.02.20
Nieuw gemeentehuis inricht. en verhuuz	1.158.971	0	0	0	1.158.971	0,00	ANNU	15	373.171	80.557	785.800	765.243	15.716	99.273	WU6.960.02.20
Aanpassingen Gem. Huis WKO + Klimaat	28.011	0	0	0	28.011	0,00	LINE	15	2.448	1.968	25.562	23.566	511	2.478	WU6.960.02.20
Aanpassingen Gem. Huis zonnepanelen zuid zijde	601	0	0	0	601	0,00	LINE	10	120	60	481	421	10	70	WU6.960.02.20
Subtotaal Materiele vaste activa ex. Bedrijfsgebouwen	25.422.748	0	0	0	25.422.748	0		120	8.023.100	600.966	17.399.647	16.798.632	347.993	948.959	

Omschrijving Activa	Investeringen en financiering begin 2018	Vermeerderingen 2018	Verminderingen 2018	Subsidies 2018	Investeringen en financiering eind 2018	Jaarrente	Sort	Looptijd in jaren	Afschrijvingspluss/ min 2017	Massing 2018	Beekwaarde begin 2018	Beekwaarde eind 2018	Restlasten 2018	Kapitaallasten 2018	WBS element
Outier en eigend. Aank. Bellebos 1975	19.895	0	0	0	19.895	0,00	GAWR 99	99	0	0	19.895	19.895	388	388	WU6.820.01.02
Outier en eigend. grond Klistraat 1975	69.794	0	0	0	69.794	0,00	GAWR 99	99	0	0	69.794	69.794	1.396	1.396	WU6.820.01.02
Outier en eigend. TeSige vdkstun 83	12.122	0	0	0	12.122	0,00	GAWR 99	99	0	0	12.122	12.122	242	242	WU6.820.01.02
Outier en eigend. Klistraat 2011	99.216	0	0	0	99.216	0,00	GAWR 99	99	0	0	99.216	99.216	1.984	1.984	WU6.820.01.02
Outier en eigend. L. Andezenstr. 2011	68.700	0	0	0	68.700	0,00	GAWR 99	99	0	0	68.700	68.700	1.374	1.374	WU6.820.01.02
Outier en eigend. Noordhuusbeek	989.300	0	0	0	989.300	0,00	GAWR 99	99	0	0	989.300	989.300	19.786	19.786	WU6.820.01.04
Outier en eigend. Oel-Silv' 2e fase	155.206	0	0	0	155.206	0,00	GAWR 99	99	0	0	155.206	155.206	3.104	3.104	WU6.820.01.02
Outier en eigend. Ontloop	82.920	0	0	0	82.920	0,00	GAWR 99	99	0	0	82.920	82.920	1.658	1.658	WU6.820.01.02
Park Meester huiscultuurmeij begang	40.941	0	0	0	40.941	0,00	GAWR 99	99	0	0	40.941	40.941	819	819	WU6.820.01.02
Ufbr. eigend. begraafpl. aank. grond 1984	3.662	0	0	0	3.662	0,00	GAWR 99	99	0	0	3.662	3.662	73	73	WU6.724.01.01.00
Brandweergarage Wijhe grond	13.861	0	0	0	13.861	0,00	GAWR 99	99	0	0	13.861	13.861	277	277	WU6.120.01.01
Gym lok. Oel-dorp grond 1980	34.465	0	0	0	34.465	0,00	GAWR 99	99	0	0	34.465	34.465	689	689	WU6.420.03.12
OES Beckamp grondkosten 1984	20.465	0	0	0	20.465	0,00	GAWR 99	99	0	0	20.465	20.465	409	409	WU6.421.01.01
OES Den Nijl grondkosten 1988	4.057	0	0	0	4.057	0,00	GAWR 99	99	0	0	4.057	4.057	81	81	WU6.421.01.01
Schoot Oel-dorp oel grondkosten 1961	12.368	0	0	0	12.368	0,00	GAWR 99	99	0	0	12.368	12.368	248	248	WU6.421.01.01
Schoot Oel-dorp oel grondkosten 1970	3.165	0	0	0	3.165	0,00	GAWR 99	99	0	0	3.165	3.165	63	63	WU6.421.01.01
Schoot Oel-dorp oel grondkosten 1973	23.971	0	0	0	23.971	0,00	GAWR 99	99	0	0	23.971	23.971	479	479	WU6.421.01.01
De Bergend Overname grond 1982	15.962	0	0	0	15.962	0,00	GAWR 99	99	0	0	15.962	15.962	319	319	WU6.670.04.03
SFOC-chuster grond SFOC	647.690	0	0	0	647.690	0,00	GAWR 99	99	489.610	0	158.080	158.080	3.162	3.162	WU6.670.04.04
Zalencomplex Wescap-Aankoop grond 2009	91.000	0	0	0	91.000	0,00	GAWR 99	99	0	0	91.000	91.000	1.820	1.820	WU6.670.06.01
Lebaan grond 1961	13.190	0	0	0	13.190	0,00	GAWR 99	99	0	0	13.190	13.190	264	264	WU6.530.03.01
Sportpark De Speelthek gr hieldbeleg 87	78.706	0	0	0	78.706	0,00	GAWR 99	99	0	0	78.706	78.706	1.574	1.574	WU6.530.05.01
Sportpark Zandhuusweg aankoop grond 1978	81.293	0	0	0	81.293	0,00	GAWR 99	99	0	0	81.293	81.293	1.626	1.626	WU6.531.01.01
Sportpark Zandhuusweg aankoop grond 1980	59.123	0	0	0	59.123	0,00	GAWR 99	99	0	0	59.123	59.123	1.182	1.182	WU6.531.01.01
Sportpark Zandhuusweg aankoop grond 1980	24.071	0	0	0	24.071	0,00	GAWR 99	99	0	0	24.071	24.071	481	481	WU6.531.01.01
Sportpark Zandhuusweg aankoop grond 1988	82.874	0	0	0	82.874	0,00	GAWR 99	99	0	0	82.874	82.874	1.657	1.657	WU6.531.01.01
Sportpark Zandhuusweg aankoop grond 1972/1973	74.318	0	0	0	74.318	0,00	GAWR 99	99	0	0	74.318	74.318	1.486	1.486	WU6.531.01.01
Grond sportterrein Wekum 1981	71.957	0	0	0	71.957	0,00	GAWR 99	99	0	0	71.957	71.957	1.439	1.439	WU6.531.02.01
Grond sportterrein Wekum 1981	1.904.432	0	0	0	1.904.432	0,00	GAWR 99	99	0	0	1.904.432	1.904.432	38.089	38.089	WU6.960.02.20
Nieuwbouw gemeentehuis grond 2008	4.198.147	0	0	0	4.198.147	0,00	GAWR 99	99	489.610	0	4.398.197	4.398.197	86.183	86.183	WU6.960.02.20
Subsidiaal Maatregelen vaste activa ex. Grond en terreinen	8.750	0	0	0	8.750	0,00	LINE 15	15	0	0	2.332	1.749	47	47	WU6.210.02.01.00
Vereniging mateneel graaftheestbestijf.	9.845	0	0	0	9.845	0,00	LINE 15	15	6.418	0	5.304	4.641	106	106	WU6.210.02.01.00
Vereniging sneeuwplag 2010	48.105	0	0	0	48.105	0,00	LINE 15	15	32.070	0	16.035	12.828	321	321	WU6.210.02.01.00
Vereniging zoutstroois 2008	23.900	0	0	0	23.900	0,00	LINE 15	15	3.187	0	20.713	19.120	414	414	WU6.210.02.01.00
Zoutstroer 2015	18.406	0	0	0	18.406	0,00	LINE 10	10	16.492	0	1.914	957	38	38	WU6.310.01.01
Markten verenig. elektriciteitskosten	5.000	0	0	0	5.000	0,00	LINE 15	15	4.333	0	667	334	13	13	WU6.441.01.01
MAVO school CV-instalatie	27.971	0	0	0	27.971	0,00	LINE 15	15	23.844	0	4.126	2.063	85	85	WU6.530.04.01
Zwembad Wijhe zonnepanelen collectoren	37.256	0	0	0	37.256	0,00	LINE 7	7	21.517	0	15.739	7.869	315	315	WU6.960.02.10
Digitalisering WAO-proces	19.059	0	0	0	19.059	0,00	LINE 15	15	12.706	0	6.353	5.082	127	127	WU6.960.02.10
Gebinsinstalatie	20.828	0	0	0	20.828	0,00	LINE 7	7	14.877	0	5.951	2.975	119	119	WU6.960.02.10
Kassas's Kantoorcentrum	84.228	0	0	0	84.228	0,00	LINE 7	7	60.120	0	24.108	12.054	482	482	WU6.960.02.10
Migratie BRS	30.315	0	0	0	30.315	0,00	LINE 5	5	12.126	0	18.189	12.126	364	364	WU6.960.02.20
Aanpassingen Gam Huis vereniging touchscreen	333.763	0	0	0	333.763	0,00	LINE 5	5	212.332	0	121.431	81.799	2.429	2.429	WU6.960.02.20
Subsidiaal Maatregelen vaste activa ex. Apparaten en installaties	4.198.147	0	0	0	4.198.147	0,00	LINE 5	5	489.610	0	4.398.197	4.398.197	86.183	86.183	WU6.960.02.20

Omschrijving Activa	Investeringen en financiering begin 2018	Vernieuwingen 2018	Verminderingen 2018	Subsidies 2018	Investeringen en financiering eind 2018	Jaarrente	Schoot	Looptijd in jaren	Afschrijvingsaflossing t/m 2017	Aflossing 2018	Boekwaarde begin 2018	Boekwaarde eind 2018	Remteasten 2018	Kapitaallasten 2018	WB5 element	
Bestemm. plan Project centrumse Oost	912.641	0	0	0	912.641	0,00 ANNU	30	0	821.551	3.158	0	87.933	1.822	4.980	WU6.210.02.01.00	
Begraafplaats Den Nul 1969	10.819	0	0	0	10.819	0,00 ANNU	60	0	9.507	148	0	1.167	28	172	WU6.724.01.01.00	
Brandveiligheidsmaatregelen aula Den Nul	2.307	0	0	0	2.307	0,00 ANNU	20	0	1.255	1.053	0	947	21	128	WU6.724.01.01.00	
Reconstrutie begraafplaats Den Nul	119.169	0	0	0	119.169	0,00 ANNU	20	0	41.709	5.958	0	71.501	1.549	7.508	WU6.724.01.01.00	
Uitbreiding begraafplaats Wijhe 2005	335.771	0	0	0	335.771	0,00 ANNU	40	0	89.539	7.462	0	246.232	4.825	12.388	WU6.724.01.01.00	
Uitbreiding smesmar Kappeweg 2004	21.921	0	0	0	21.921	0,00 ANNU	10	0	20.216	1.705	0	1.705	34	1.739	WU6.724.01.01.00	
Zonepanelen brandveiligheidsmaatregelen Oost	39.605	0	0	0	39.605	0,00 ANNU	15	0	13.119	2.715	0	26.485	530	3.245	WU6.724.01.01.00	
Zonepanelen brandveiligheidsmaatregelen Oost	23.138	0	0	0	23.138	0,00 ANNU	15	0	7.665	1.588	0	15.473	309	1.896	WU6.120.01.01	
Gym lok. Wiesepe brandveiligheidsmaatregelen	5.525	0	0	0	5.525	0,00 ANNU	20	0	3.042	278	0	2.484	208	328	WU6.420.03.12	
Gym lok. Wiesepe brandveiligheidsmaatregelen	6.149	0	0	0	6.149	0,00 ANNU	20	0	2.152	307	0	3.997	80	387	WU6.420.03.14	
Brandveiligheidsmaatregelen openbare scholen	152.533	0	0	0	152.533	0,00 ANNU	20	0	76.286	7.827	0	76.287	68.640	9.152	WU6.420.01.01	
A. Bosschood herstraten schooljeuk 2009	36.082	0	0	0	36.082	0,00 ANNU	25	0	10.103	1.443	0	25.979	24.536	1.089	WU6.421.01.01	
A. Bosschood meubilair groep 6 2003	19.087	0	0	0	19.087	0,00 ANNU	40	0	13.361	954	0	5.726	4.772	115	421	WU6.421.01.01
RK. Basissch. Doornik vev. tenn 10	10.142	0	0	0	10.142	0,00 ANNU	20	0	8.367	254	0	8.367	1.114	167	421	WU6.421.01.02
RK. Basissch. Okt. te inr. meubilair	12.311	0	0	0	12.311	0,00 ANNU	15	0	6.566	821	0	5.745	4.924	115	938	WU6.421.01.02
MAVO school te inrichting 2006	35.084	0	0	0	35.084	0,00 ANNU	10	0	25.234	2.462	0	9.849	7.387	197	2.659	WU6.441.01.01
MAVO school bij Inhuur, Cap. borg 1e ir. 06	39.358	0	0	0	39.358	0,00 ANNU	20	0	19.679	1.988	0	19.679	17.711	394	2.361	WU6.441.01.01
MAVO school libir. Cap. borg 2008 inricht	47.502	0	0	0	47.502	0,00 ANNU	15	0	25.334	3.167	0	22.168	19.001	443	3.610	WU6.441.01.01
MAVO school libir. Cap. borg 2008 inricht	155.757	0	0	0	155.757	0,00 ANNU	15	0	61.438	10.889	0	94.319	83.330	1.885	12.875	WU6.441.01.01
De Bongerd Beplanting 1982 / 1983	8.439	0	0	0	8.439	0,00 ANNU	60	0	6.230	101	0	2.219	44	145	WU6.670.04.03	
De Hoobeg voorz. veterenfeest 1977	3.483	0	0	0	3.483	0,00 ANNU	60	0	2.841	44	0	842	17	61	WU6.530.01.01	
Libaan renovatie 2004	17.789	0	0	0	17.789	0,00 ANNU	15	0	15.504	1.132	0	2.285	1.132	1.178	WU6.530.03.01	
Sporthal De Spelbriek uitbreiding 2008	189.547	0	0	0	189.547	0,00 ANNU	15	0	74.767	13.373	0	114.780	101.407	2.266	15.889	WU6.530.06.01
De Muggert renovatie sportpark 2008	16.881	0	0	0	16.881	0,00 ANNU	15	0	14.767	1.255	0	6.752	5.627	135	1.280	WU6.531.01.01
Kunstsgravel Muggert 2013	151.283	0	0	0	151.283	0,00 ANNU	20	0	30.259	7.965	0	121.024	113.489	2.421	9.985	WU6.531.01.01
Kunstsgravel Muggert 2013	212.400	0	0	0	212.400	0,00 ANNU	15	0	96.640	14.160	0	155.760	141.600	3.115	17.275	WU6.531.01.01
Sportpark Zandhuusw sluit kunstgr. ondergr	267.244	0	0	0	267.244	0,00 ANNU	20	0	107.749	14.586	0	159.495	144.929	3.180	17.756	WU6.531.01.01
Sportpark Zandhuusw sluit kunstgr. ondergr	86.974	0	0	0	86.974	0,00 ANNU	15	0	52.184	5.788	0	34.790	28.981	686	6.484	WU6.531.01.01
Sportpark Oenewit zandweg Kunstsgrasv. 10	497.945	-9.229	0	0	488.716	0,00 ANNU	15	0	200.284	33.073	0	287.461	256.359	5.933	38.027	WU6.531.01.01
Kunstsgrasv. Zandweg 2017	41.928	0	0	0	41.928	0,00 ANNU	15	0	16.771	2.795	0	25.157	22.361	503	3.288	WU6.531.01.01
Sportterrein Oenewit zandweg 2010	244.432	12.722	0	0	257.154	0,00 ANNU	10	0	16.771	2.795	0	244.432	232.710	4.089	28.532	WU6.531.01.01
Wesdijkpad 2 Oenewit 2018	53.031	0	0	0	53.031	0,00 ANNU	15	0	0	24.443	0	0	33.331	0	0	WU6.531.01.01
Multimar. geb. Capelwoning Aamp ir. 08	118.223	0	0	0	118.223	0,00 ANNU	15	0	46.653	8.341	0	71.580	63.249	1.432	9.773	WU6.540.01.06
Verfhuizen amschul stembolles 2008	20.428	0	0	0	20.428	0,00 ANNU	15	0	18.333	1.282	0	2.095	218	330	WU6.890.01.04	
BAG (Bf 2008)	103.665	0	0	0	103.665	0,00 ANNU	7	0	148.929	24.813	0	24.813	6	25.768	WU6.890.01.04	
DMS Base 2 (Bf 2008)	183.329	0	0	0	183.329	0,00 ANNU	7	0	183.329	27.818	0	55.517	27.678	1.107	28.768	WU6.890.02.10
GMA als basisregulatie	17.259	0	0	0	17.259	0,00 ANNU	7	0	14.871	2.465	0	2.465	16	635	WU6.890.02.10	
Klimaatregulatieplan WMO	17.146	0	0	0	17.146	0,00 ANNU	7	0	14.697	2.448	0	2.448	0	2.514	WU6.890.02.10	
Omgangsregulatieplan	26.800	0	0	0	26.800	0,00 ANNU	7	0	18.755	4.022	0	8.045	4.022	4.183	WU6.890.02.10	
Overheidsplan	15.265	0	0	0	15.265	0,00 ANNU	7	0	10.886	2.179	0	4.359	2.179	2.768	WU6.890.02.10	
RRBS als basisregulatie	63.151	0	0	0	63.151	0,00 ANNU	7	0	45.085	9.028	0	18.058	9.028	9.389	WU6.890.02.10	
Vernieuwing website	8.118	0	0	0	8.118	0,00 ANNU	7	0	5.799	1.180	0	2.320	1.180	1.208	WU6.890.02.10	
Virtual Inker Kultuur	16.577	0	0	0	16.577	0,00 ANNU	7	0	11.439	2.589	0	5.138	2.589	2.672	WU6.890.02.10	
WOZ als basisregulatie	4.757.669	57.024	0	0	4.814.693	0,00 ANNU	0	0	2.481.771	280.923	0	2.215.898	2.052.388	45.518	326.041	

Omschrijving Activa	Investeringen en financiering begin 2018	Vermeerderingen 2018	Verminderingen 2018	Subsidies 2018	Investeringen en financiering eind 2018	Jaarrente	Soort	Looppijd in jaren	Afschrijving/aflossing t/m 2017	Aflossing 2018	Boekwaarde begin 2018	Boekwaarde eind 2018	Remisekosten 2018	Kapitaalkosten 2018	WBS element
Vereniging Toyota 2016	34.024	0	0	0	34.024	0,00	LINE	7	4.861	4.861	0	29.164	24.303	563	5.444 WU6.960.02.65
Remittit Raigojo	0	22.867	0	0	22.867	0,00	LINE	8	0	0	0	22.867	0	0	0 WU6.960.02.65
Aanhang + afdekplek 2013	26.106	0	0	0	26.106	0,00	LINE	15	6.962	1.740	0	19.145	363	0	2.123 WU6.960.02.65
Vereniging tractor 2010	52.946	0	0	0	52.946	0,00	LINE	15	24.708	24.708	0	28.238	566	0	4.094 WU6.960.02.65
Vereniging vrachtwagen 2007	113.500	0	0	0	113.500	0,00	LINE	15	63.254	7.566	0	30.286	665	0	8.172 WU6.960.02.65
Vooruitlening bestelbus Pleggio	124.206	0	0	0	124.206	0,00	LINE	7	17.744	17.744	0	70.975	1.420	0	19.163 WU6.960.02.65
Subtotaal Materiele vaste activa ec. Vervoersmiddelen	350.782	22.667	0	0	373.449	0,00	LINE	99	172.996	35.441	0	177.787	3.556	38.997	38.997
Subtotaal Materiele vaste activa ec. Grond en terreinen	1.259.776	0	0	0	1.259.776	0,00	GAVR	99	1.259.776	1.259.776	0	1.259.776	25.196	25.196	25.196
Bemerkingen 2018	0	140.000	0	0	140.000	0,00	LINE	15	0	0	0	140.000	0	0	0 WU6.210.02.01.00
Vereniging Ingenen 2018	0	43.666	0	0	43.666	0,00	LINE	80	0	0	0	43.666	0	0	0 WU6.210.02.01.00
Ruimtelijke kwaliteit Looval 2017	4.649	20.931	0	20.931	4.649	0,00	GAVR	1	0	0	4.649	4.649	98	98	98 WU6.210.02.01.00
Openbare verlichting De Giendens 2016/2017	23.811	0	0	0	23.811	0,00	LINE	15	0	0	23.811	23.811	476	476	476 WU6.210.02.01.00
Vereniging amathuren OV 2018	0	80.125	0	0	80.125	0,00	LINE	15	0	0	0	80.125	0	0	0 WU6.210.02.01.00
Vereniging masten OV 2018	0	16.475	0	0	16.475	0,00	LINE	40	0	0	0	16.475	0	0	0 WU6.210.02.01.00
Subtotaal	96.600	0	0	0	96.600	0,00	LINE	25	0	0	0	96.600	0	0	0
Dorpsplein Wesepe/reconstr. Kriekent 2011	177.346	0	0	0	177.346	0,00	LINE	25	49.657	7.094	0	127.689	120.595	2.554	9.648 WU6.210.02.01.00
Fleispad Boekweg 2003	298.463	0	0	0	298.463	0,00	LINE	25	195.499	10.296	0	102.964	92.667	2.059	12.356 WU6.210.02.01.00
Henniching Boekstraat eo 2009	426.357	0	0	0	426.357	0,00	LINE	25	119.390	17.054	0	306.977	299.923	6.140	23.194 WU6.210.02.01.00
Henniching Boekamp 2002	476.969	0	0	0	476.969	0,00	LINE	30	264.835	15.152	0	212.133	198.981	4.243	19.395 WU6.210.02.01.00
Henniching Roelwegzaai	3.319.883	0	0	0	3.319.883	0,00	LINE	25	2.838.756	20.047	0	481.127	461.080	9.623	29.669 WU6.210.02.01.00
Inhoudelijk wegmondfond	1.368.011	0	0	0	1.368.011	0,00	LINE	25	1.184.324	55.422	0	221.687	186.265	4.434	59.655 WU6.210.02.01.00
Ontstalling en officieit Wésrum	72.596	0	0	0	72.596	0,00	LINE	25	8.772	2.904	0	63.824	60.963	1.278	4.162 WU6.210.02.01.00
Park pleispad Dorpsbus Wésrum	8.993	0	0	0	8.993	0,00	LINE	25	719	360	0	8.273	7.914	165	525 WU6.210.02.01.00
Reconstr. A Geerisstr/ Stimmestraat 2010	256.039	0	0	0	256.039	0,00	LINE	25	186.740	11.141	0	174.107	163.865	3.482	13.724 WU6.210.02.01.00
Reconstr Boekhar / fleispad Boeth 2000	274.725	0	0	0	274.725	0,00	LINE	25	196.740	11.141	0	77.985	68.844	1.560	12.700 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele De Omliep	444.289	0	0	0	444.289	0,00	LINE	25	53.315	17.772	0	390.975	373.203	7.819	25.591 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Entweg 2006	435.829	0	0	0	435.829	0,00	LINE	25	300.829	9.000	0	135.000	126.000	2.700	11.700 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Hoksing Den Nil 1988	174.912	0	0	0	174.912	0,00	LINE	25	134.409	6.751	0	40.503	33.753	810	7.561 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Jan Hooflandstraat 2003	762.806	0	0	0	762.806	0,00	LINE	25	397.268	30.462	0	365.539	335.077	7.311	37.772 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele K.L. van Stimmestraat	543.540	0	0	0	543.540	0,00	LINE	25	383.688	22.835	0	159.843	137.008	3.197	26.032 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Maaijvestraat 2010	50.719	0	0	0	50.719	0,00	LINE	25	12.172	2.039	0	38.547	36.518	771	2.800 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Nieuwenijf 2009	277.516	0	0	0	277.516	0,00	LINE	25	66.604	11.101	0	210.912	198.811	4.218	15.519 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Schammestraat 2009	196.131	0	0	0	196.131	0,00	LINE	25	38.247	7.844	0	156.885	149.040	3.138	10.962 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Ter Stegvestraat 2009	716.016	0	0	0	716.016	0,00	LINE	25	85.922	28.641	0	630.094	601.453	12.602	41.243 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Wesepe 2007	629.186	0	0	0	629.186	0,00	LINE	25	176.172	25.167	0	453.014	427.846	9.060	34.228 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele K Terpsstraat 2012	144.217	0	0	0	144.217	0,00	LINE	25	17.306	5.769	0	126.911	121.142	2.538	8.307 WU6.210.02.01.00
Vereniging bng Hooflangaan	29.387	0	0	0	29.387	0,00	LINE	20	7.347	1.489	0	22.040	20.571	441	1.910 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele Herxen	229.999	0	0	0	229.999	0,00	LINE	25	17.962	9.218	0	212.016	202.798	4.240	13.458 WU6.210.02.01.00
Hetrn. Noordpoort WijlerPark Wijhezicht	1.606.750	0	0	0	1.606.750	0,00	LINE	40	781.715	21.711	0	825.035	803.323	16.501	38.212 WU6.210.02.01.00
Consobion LL Avelonestraat 2015	48.210	0	0	0	48.210	0,00	LINE	10	0	0	0	0	0	0	0 WU6.210.02.01.00
Verharen Stijpkaanspad 2015	43.776	0	0	0	43.776	0,00	LINE	10	8.755	4.378	0	35.021	30.643	700	5.078 WU6.210.02.01.00
Reconstriciele de Giendens	816.559	170.331	0	0	986.890	0,00	LINE	25	0	0	816.559	986.890	18.331	18.331	18.331
Subtotaal Materiele vaste activa ma. Grond en waterb.	13.875.665	471.528	0	20.931	14.326.262	0,00	LINE	25	7.451.595	353.857	0	6.424.180	6.520.920	128.484	482.340

Omschrijving Activa	Investeringen en financiering begin 2018	Vermeerderingen 2018	Verminderingen 2018	Subsidies 2018	Investeringen en financiering eind 2018	Jaarrente	Soort	Loopijd in jaren	Afschrijving/lossing t/m 2017	Boekwaarde begin 2018	Boekwaarde eind 2018	Rentelasten 2018	Kapitaallasten 2018	WBS element
Beetam: Jan Herstructur. centrumgebied	1.944.457	0	0	0	1.944.457	0,00	ANNU	30	548.381	1.396.076	1.349.219	27.902	73.759	WU6.210.02.01.00
Openbare verlichting 1 Konink 2008	77.242	0	0	0	77.242	0,00	LINE	15	41.196	36.046	30.887	721	5.870	WU6.210.02.01.00
Openbare verlichting Tesliggestaat 2012	83.184	0	0	0	83.184	0,00	LINE	15	16.837	66.347	61.001	1.331	6.877	WU6.210.02.01.00
Verv. Openbare verlichting 2008/2009	200.312	0	0	0	200.312	0,00	LINE	15	106.833	93.479	80.125	1.870	15.224	WU6.210.02.01.00
Verv. Openbare verlichting 2010	122.818	0	0	0	122.818	0,00	LINE	15	57.315	65.503	57.315	1.310	9.488	WU6.210.02.01.00
Verv. Openbare verlichting 2011	138.683	0	0	0	138.683	0,00	LINE	15	55.473	83.210	73.984	1.664	10.910	WU6.210.02.01.00
Openbare verlichting Herken 2014	20.608	0	0	0	20.608	0,00	LINE	15	2.748	17.860	16.668	357	1.751	WU6.210.02.01.00
Bewust verlichten 2015	76.607	0	0	0	76.607	0,00	LINE	15	5.107	71.500	66.393	1.430	6.537	WU6.210.02.01.00
Aluis 2008	97.844	0	0	0	97.844	0,00	LINE	25	31.310	66.534	62.020	1.331	5.244	WU6.210.03.01.00
Gebied Lisselzone Olt, 2016	53.879	-5.136	0	0	48.742	0,00	GAVR	5	23.826	30.053	24.917	601	601	WU6.560.01.04
Olt Moder ad Lissel en sanpak Lisseltr	0	0	0	0	0	0,00	GAGR	2	0	0	0	0	0	WU6.560.01.03
Kunstgr. veld Zandh. weg 2017	0	0	0	0	0	0,00	LINE	10	0	0	0	0	0	WU6.531.01.01
Proc. Moeder aan de Iessel	29.705	3.420	0	0	33.125	0,00	GAVR	3	20.165	9.540	12.960	191	191	WU6.560.01.04
Suicidaal Materiele vaste activa maatschappelijk	2.845.338	-1.716	0	0	2.843.622	0			909.990	1.935.348	1.835.897	38.707	136.442	
Oudeh. werk Boerhaar III	300.724	15.242	345.965	0	0	2,17	GAVR	99	0	330.724	0	0	7.177	WU6.830.01.01.00
Oudeh. werk Zomekamp Oost	3.413.563	437.975	752.101	0	3.099.437	2,17	GAVR	99	0	3.413.563	3.099.437	74.074	74.074	WU6.830.01.26.00
Oud comp za urb Meente	107.415	18.624	0	0	126.039	2,17	GAVR	99	0	107.415	126.039	2.331	2.331	WU6.830.02.31.00
Noordh. werk Zomekamp West	159.080	76.553	38.872	0	195.760	2,17	GAVR	99	0	159.080	195.760	3.452	3.452	WU6.830.01.33.00
Oudeh. werk Koeslag	3.383.812	1.363.184	2.588.240	0	2.157.756	2,17	GAVR	99	0	3.383.812	2.157.756	73.429	73.429	WU6.830.01.34.00
Wespepe woningbouw	1.743.020	145.890	372.427	0	1.516.483	2,17	GAVR	99	0	1.743.020	1.516.483	37.824	37.824	WU6.830.01.40.00
Wespepe bedrijventerren	1.168.231	85.046	304	0	1.250.973	2,17	GAVR	99	0	1.168.231	1.250.973	25.307	25.307	WU6.830.02.41.00
Oudeh. werk De Enk	2.283.675	72.772	0	0	2.356.446	2,17	GAVR	99	0	2.283.675	2.356.446	49.556	49.556	WU6.830.02.42.00
Suicidaal Voorzelen	12.587.519	2.215.255	4.089.910	0	10.702.865	0			0	12.587.519	10.702.865	273.149	273.149	
Totaal	86.162.763	3.208.387	4.977.605	32.789	84.359.755				21.830.680	64.322.103	60.776.547	1.205.025		

BIJLAGE 3 OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

Naam reserve/voorziening	WBS nrs	Saldo aan het begin van 2018	Vermeerderingen dotatie rente	Overige vermeerderingen	Verminderingen	Saldo aan het einde van 2018
A. Algemene reserve:						
Algemene reserve	U14100.00	6.953.343				6.953.343
Nader te bestemmen middelen	U14105.00	2.164.318	32.465	3.876.076	1817.101	4.255.757
Reserve grondexploitatie	U14110.00	1.931.579	28.974	862.200	1.488.331	1.334.422
Totaal algemene reserves		11.049.240	61.438	4.738.276	3.305.432	12.543.522
B. Nog te bestemmen resultaat jaarrekening						
Exploitatieresultaat 2017		2.530.031			2.530.031	
Exploitatieresultaat 2018		0		730.813	0	730.813
Totaal algemene reserves		2.530.031	0	730.813	2.530.031	730.813
C. Bestemmingsreserves:						
Investeringsreserve, algemeen	U14200.00	1.162.613	6.976		416.191	753.398
Decentralisatie huisvesting onderwijs	U14202.00	6.345	95		8.935	-2.495
Bestemmingsreserve algemeen	U14205.00	80.184			20.020	60.164
Reserve recreatieve functies nabij IJssel Olst	U14210.00	97.878	587			98.465
Bestemmingsreserve extra afschrijvingen	U14212.00	13.192	198		5.534	7.856
Bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis	U14213.00	537.899	21516		72.330	487.086
Bestemmingsreserve privatisering groen	U14215.00	187.214				187.214
Reclame sport	U14222.00	17.531				17.531
Onderhoud gemeentehuis	U14240.00	376.517		79.421	95.148	360.790
Onderhoud huisvesting buitendienst	U14241.00	36.426		10.479	20.903	26.002
Onderhoud brandweergarages	U14242.00	109.218			21.283	87.935
Onderhoud welzijnsaccommodaties	U14243.00	647.770		157.130	110.211	694.689
Onderhoud kerktorens	U14244.00	64.807		13.335	1.294	76.848
Onderhoud gebouwen begraafplaats	U14245.00	83.521		6.556		90.077
Omgevingsvergunning	U14247.00	9.835				9.835
Duurzaamheid	U14248.00	4.154			4.000	154
Laanbeplanting Raalterweg Wesepe	U14249.00	20.000				20.000
Wachtgeldverplichting huidige wethouders	U14250.00	90.675	1360	45.000		137.035
Sociaal Domein	U14255.00	1032.802			500.212	532.590
Totaal bestemmingsreserves		4.578.582	30.732	311.921	1.276.061	3.645.175
D. Voorzieningen						
Egalisatievoorziening afvalstoffen	U2.8305.00	0		100.000	100.000	
Riolering	U2.8316.00	4.439.428		116.203	334.794	4.220.838
Ruimtelijke kwaliteit	U2.8330.00	55.406				55.406
Pensioenaanspraken wethouders	U2.8340.00	1012.944	16.693	98.356	29.150	1098.843
Wachtgeldverplichtingen vm wethouders	U2.8364.00	32.231	483	1.209	33.923	
Totaal voorzieningen		5.540.009	17.177	315.768	497.867	5.375.087
TOTAAL		23.697.862	109.347	6.096.778	7.609.391	22.294.597
Verwachte verliezen grondexploitatie	U2.8300.00	3.527.662	70.553	123.071	321.244	3.400.042
Verwachte verliezen De Meente Noord	U2.8300.01	749.569				749.569
Voorziening dubieuze debiteuren soza	U2.8301.00	476.767		28.265		505.032
Voorziening dubieuze debiteuren algemeen	U2.8313.00	188.916			8.160	180.756
Voorzieningen in mindering op activa		4.942.914	70.553	151.336	329.405	4.835.399
TOTAAL GENERAAL		28.640.776	179.901	6.248.114	7.938.796	27.129.995

BIJLAGE 4 OVERZICHT LANGLOPENDE SCHULDEN

Overzicht langlopende schulden rekening 2018													
Nummer	oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Datum en nummer besluit : goedkeuring/overlijding	OW	lening-nummer	O/S of R	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	Bedrag der annuïteit	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag opgenomen in loop dienstjaar	Rente	Aflossing	Restantbedrag geldlening einde dienstjaar
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Leningen vaste schuld :													
11	2.268.901	4-12-2001		40.0093835	S	2026	5,120		816.804		41.433	90.756	726.048
12	1.134.451	13-12-2001		10021720	S	2026	5,210	82.195	578.799		30.042	52.039	526.760
13	2.000.000	19-4-2002		40.0094524	S	2027	5,514		800.000		40.987	80.000	720.000
15	2.500.000	25-9-2001		40.0093965	S	2030	3,988		1.300.000		48.022	100.000	1.200.000
17	2.500.000	20-1-2009		40.104093	S	2018	4,500		250.000		10.781	250.000	0
18	3.000.000	26-1-2010		40.104750	S	2024	3,895		1.400.000		51.237	200.000	1.200.000
19	2.500.000	15-6-2010		40.104952	S	2030	3,860		1.625.000		58.386	125.000	1.500.000
20	5.000.000	15-6-2010		40.105140	S	2030	3,880		3.250.000		118.286	250.000	3.000.000
21	4.000.000	15-6-2010		40.105406	S	2040	3,850		3.066.667		114.930	133.333	2.893.333
22	5.000.000	19-4-2011		40.106500	S	2031	4,490		3.500.000		147.983	250.000	3.250.000
23	2.500.000	27-9-2011		40.106639	S	2036	3,990		1.900.000		74.458	100.000	1.800.000
24	5.000.000	12-6-2012		10027626	S	2037	3,190		4.000.000		123.577	200.000	3.800.000
26	5.000.000	6-6-2013		40.108451	S	2018	1,040		1.000.000		5.316	1.000.000	0
27	3.000.000			40.109285	S	2029	1,700		2.400.000		39.544	200.000	2.200.000
28	4.000.000			40.109681	S	2035	0,870		3.600.000		29.986	200.000	3.400.000
									29.487.270	0	934.988	3.231.128	26.256.142
	49.403.352												
Leningen versrekt t.b.v. woningbouw :													
Wb 1	1.046.078	28-09-1987		O/190		2021	3,970		1.046.078		41.529		1.046.078
Wb 3	1.441.826	28-09-1987		O/192		2022	2,830		1.441.826		40.804		1.441.826
Wb 7	601.049	25-2-1988		W/161		2022	3,060	32.992	392.028		11.986	20.985	371.043
Wb 9	497.019	25-2-1988		W/163		2019	4,100	27.145	327.687		13.435	13.710	313.977
Wb 10	326.318	25-2-1988		W/164		2025	0,900	13.801	228.397		2.056	11.746	216.651
	3.912.290							73.927	3.436.016		109.820	46.441	3.389.575
	53.315.642							156.124	32.923.286	0	1.044.808	3.277.569	29.645.717
TOTAAL GENERAAL													

BIJLAGE 5 OVERZICHT GEWAARBORGDE GELDLENINGEN

Nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Doel van de geldlening	Naam van de geldlener	Grondslag of percentage/ gemeente	Datum en nummer : raadbesluit/ goedkeuringsbesluit	Rentepercentage	Restantbedrag op eind van het begin van 2019	Bedrag van de aflossing van 2018	Restantbedrag op eind van het einde van 2018	Maarvan de aflossing van de aflossing van 2018	Focusholding/ geldgever/ houdende lening	Gewaarborgd door de gemeente	Leningnummer
voormalig gemeente OLS	499.158	7 medawoningen.	St. Michaelshoeve Overkepe	100%	24-02-1992 07-04-1992/ 92/	8,000	83.193	16.639	66.554	100%	Silveem Kruis Levensverzekering N.V.	66.554	
32	794.115	15 won. St. Willibrord	Salland Wonen	50%	30-05-1994 30-05-1994/ 94	3,950	468.410	28.261	440.149	50%	BNG	220.074	40823401
38	544.536	Restauratie de Heere	St. Nonnenfontein	100%	25-11-1996 96/116	2,200	103.237	16.748	166.489	100%	St. Nationaal Restauratiefonds	166.489	80391029
	1.937.810						734.240	61.647	673.139			452.118	
voormalig gemeente WIJHE	307.560		Salland Wonen	50%		4,43	129.994	63.588	66.405	50%	BNG	33.203	4089479
9	1.134.451		Salland Wonen	50%		4,59	453.519	56.400	397.119	50%	BNG	198.560	4089480
13	113.445	aula	St. Beaver	100%	27-4-2000 29-5-2000		40.839	4.538	36.301	100%	Algemene Uitvaartverzekering	36.301	
	2.155.456		Uitvaartvoorzieningen		RM/2000/2235		624.352	124.526	499.825			268.063	
gemeente OLS-WIJHE	5.000.000	Milieuwoud 29 app.	Salland Wonen	50%		5,749	3.430.153	154.831	3.275.322	50%	BNG	1.637.661	4094935
3	2.000.000	van Mevo-terrein	Salland Wonen	50%		5,745	1.115.185	87.244	1.027.941	50%	BNG	513.970	4094936
4	2.000.000	Kanalen/Willemzicht	Salland Wonen	50%		5,749	1.115.268	87.244	1.027.941	50%	BNG	513.970	4094937
5	2.000.000	Woud	Salland Wonen	50%		5,751	1.115.268	87.244	1.027.941	50%	BNG	513.970	4094938
6	84.000	Libbr. Kleedacc.	e.v. Wilbe '92	100%	5-3-2002	5,000	28.014	4.442	23.572	100%	Reobank Salland-West	23.572	327190829
7	3.000.000		Salland Wonen	50%		4,759	1.747.668	124.574	1.623.094	50%	BNG	811.547	4098048
8	1.984.000		Salland Wonen	50%		4,909	1.396.088	59.450	1.336.638	50%	BNG	668.319	4098049
9	1.000.000		Salland Wonen	50%		4,945	703.349	29.864	673.486	50%	BNG	336.743	4098050
10	3.000.000		Salland Wonen	50%		4,680	2.085.756	90.481	1.995.275	50%	NWB	997.638	10622487
12	2.500.000		Salland Wonen	50%		4,650	1.807.945	72.129	1.735.816	50%	BNG	867.908	4099479
13	2.500.000	Kulturhus	Salland Wonen	100%		4,675	1.809.791	72.046	1.737.745	100%	BNG	1.737.745	4099480
14	2.200.000		Salland Wonen	100%		4,685	1.593.265	63.371	1.529.894	100%	BNG	1.529.894	4099481
17	5.000.000		Salland Wonen	50%		4,505	3.447.741	182.048	3.265.693	50%	BNG	1.632.847	40101969
19	2.500.000		Salland Wonen	50%		4,280	1.500.000	125.000	1.375.000	50%	BNG	897.500	40104643
20	2.500.000		Salland Wonen	50%		3,740	1.171.960	117.960	1.054.000	50%	BNG	500.000	40104644
21	5.000.000	Herfinanciering	Salland Wonen	50%		3,740	5.000.000	0	5.000.000	50%	NWB	2.500.000	10627297
22	10.000.000		Salland Wonen	50%		3,430	10.000.000	0	10.000.000	50%	SEKEY N.V.	5.000.000	25626212
23	5.000.000		Salland Wonen	50%		2,198	5.000.000	0	5.000.000	50%	NWB	2.500.000	10628334
25	63.522.635		Salland Wonen	50%		var	4.624.783	3.000.000	1.357.947	50%	NWB	2.100.000	20628627
	67.515.901	TOTAAL					47.583.974	3.000.000	1.544.121			26.300.204	

BIJLAGE 6 KERNGEGEVENS

A. Sociale structuur:	eind 2017	eind 2018
Aantal inwoners:	18.023	18.073
waarvan:		
- < 20 jaar	4.035	4.144
- > 20 jaar en < 65 jaar	10.231	10.279
- > 65 jaar	3.757	3.650
Aantal bijstandsonvangers:	207	199
waarvan:		
- Participatiewet tot 65 jaar	187	181
- I.O.A.W.	18	16
- I.O.A.Z.	2	2
B. Volkshuisvesting²¹:		
- woningen	7.613	7.669
- niet woningen	882	897
C. Overige kerngegevens²²:		
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs:	496	485
waarvan:		
- o.j.s. de Klimboom	76	68
- o.b.s. de Holsthoek	27	21
- o.b.s. Ter Stege	118	113
- o.b.s. Dijkzicht	28	30
- o.b.s. A. Bosschool	102	97
- o.b.s. de Peperhof Wijhe	92	98
- o.b.s. Tellegen Wijhe	53	58
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs:	786	775
waarvan:		
- k.b.s. St. Aloysius	74	67
- k.b.s. St. Willibrord	176	174
- p.c.b.s. Prins Willem Alexander	110	116
- k.b.s. de Bongerd	173	171
- k.b.s. St. Jozef	116	124
- p.c.b.s. Matzerschool	137	123
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs: de Capellenborg:	395	389

²¹ CBS

²² Peildatum: 1 oktober

Zetelverdeling gemeenteraad Olst-Wijhe 2018 (in aantallen) na de gemeenteraadsverkiezingen:

Gemeentebelangen Olst-Wijhe	4 zetels
CDA	4 zetels
VVD	3 zetels
PvdA	2 zetels
GroenLinks	2 zetels
D66	2 zetels

In 2018 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. GroenLinks is nieuw in de gemeenteraad.

Portefeuilleverdeling 2018, college van burgemeester en wethouders:

Ton Strien (burgemeester)

- Algemene bestuurlijke zaken en coördinatie
- Openbare orde en veiligheid
- Integriteit
- Bedrijfsvoering
- Integrale handhaving
- Dienstverlening
- Coördinatie sociaal domein
- Onderwijs (incl. onderwijshuisvesting)
- Volksgezondheid
- Monumenten
- Water buitendijks (incl. Hoogwaterbeschermingsprogramma)
- Onderwijshuisvesting Olst-Wijhe Scholen voor morgen
- Programma Transformatie Sociaal Domein
- Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)
- Onderwijshuisvesting Welsum

Marcel Blind (eerste loco burgemeester)

- Wonen en grondbeleid
- Duurzaamheid (incl. milieu, afval, energietransitie)
- Openbare ruimte (incl. klimaatadaptatie, water binnendijks)
- Mobiliteit (incl. maatwerk vervoer, openbaar vervoer, verkeersveiligheid)
- Communicatie en participatie
- Jeugd
- Verkeersstudie Olst
- Van Bavelgem-terrein Boskamp
- Olst, mooier aan de IJssel
- Proeftuin Zonnekamp Oost
- Noorder Koeslag Wijhe
- Zonnekamp Oost Olst
- Zonnekamp West Olst
- Wesepe Woningbouw

Herman Engberink (tweede loco burgemeester)

- Maatschappelijke ondersteuning
- Werk en inkomen
- Ruimtelijke ordening
- Transformatie ruimtelijk domein
- Vitaal platteland
- Structuurvisie uitvoeringsprogramma
- Noordmanshoek Wijhe

- Aberson gebiedsontwikkeling Olst
- Grolleman Herxen
- Invoering Omgevingswet en opstellen omgevingsplan
- Boni Wijhe
- IJsselzone Olst

Anton Bosch (derde loco burgemeester)

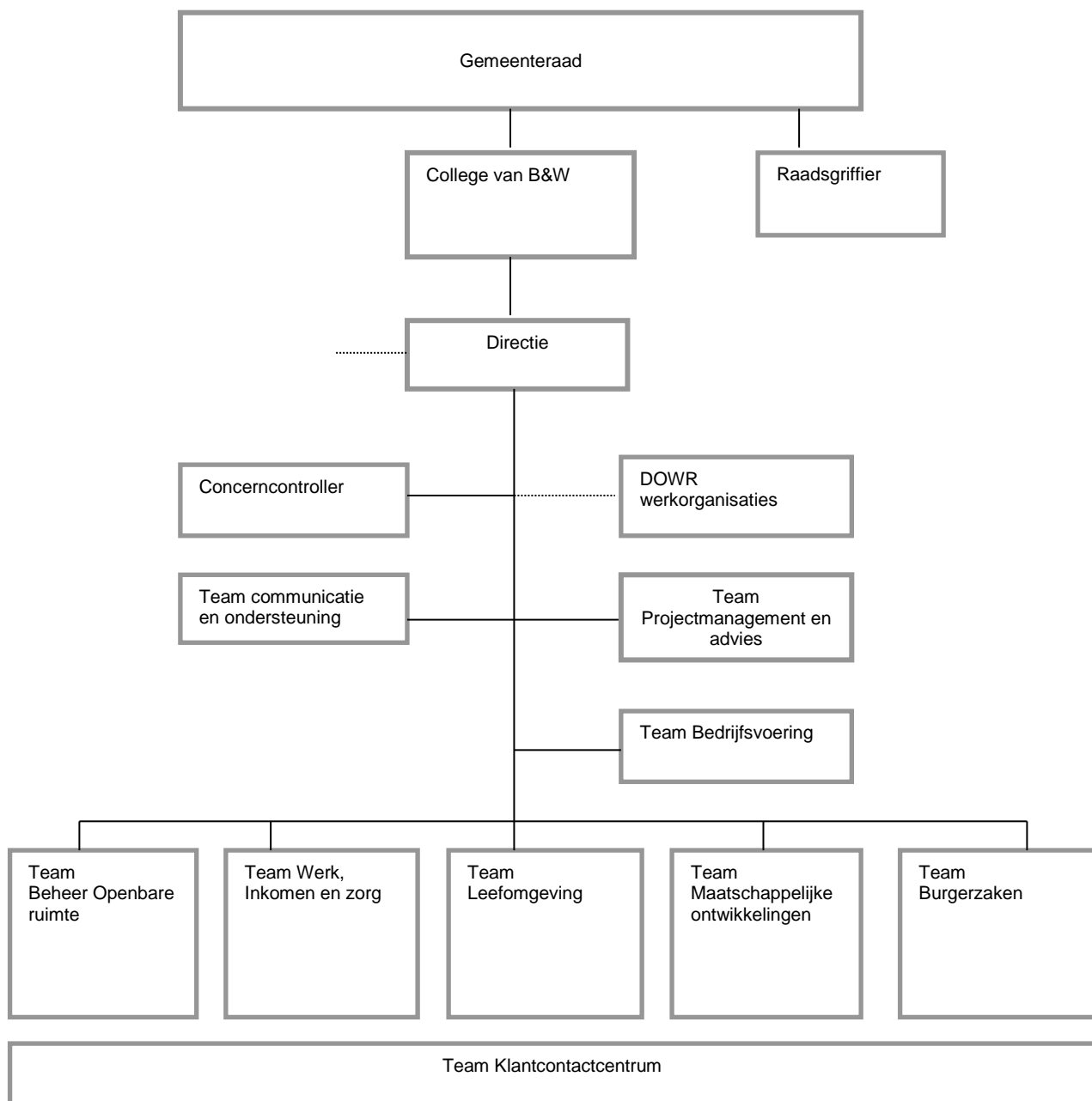
- Financiën
- Economische ontwikkeling (incl. detailhandel, werklocaties)
- Vrijtijdseconomie
- Sport
- Cultuur
- Vitale voorzieningen (incl. maatschappelijk vastgoed)
- Meente Noord Olst bedrijventerrein
- Meente Zuid Olst bedrijventerrein
- De Enk Wijhe bedrijventerrein
- Wesepe bedrijventerrein
- Glasvezel buitengebied
- Voorzieningshart Wesepe

Besturingsfilosofie en Organogram Gemeente Olst-Wijhe

De besturingsfilosofie van onze gemeente is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- (be-)sturen op hoofdlijnen;
- de afstand tussen bestuur en bestuurden is zo klein mogelijk;
- de verantwoordelijkheden van de onderscheiden bestuursorganen en de ambtelijke organisatie zijn goed ten opzichte van elkaar afgebakend;
- de gemeentelijke organisatie functioneert klantvriendelijk;
- de nadruk ligt op integraal werken en op voorwaarden die dit mogelijk maken;
- verantwoordelijkheden liggen zo laag mogelijk in de ambtelijke organisatie (sterke mandatering).

ORGANOGRAM

BIJLAGE 7 WETTELIJKE INDICATOREN

Verklarende lijst van wettelijke beleidsindicatoren	
Programma Bestuur, dienstverlening en veiligheid	
Formatie	Formatie per 1.000 inwoners
Bezetting	Bezetting per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	Apparaatskosten per inwoner
Externe inhuur	Externe inhuur (kosten als percentage van de totale kosten externe inhuur)
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Harde kern jongeren	Het aantal harde kern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisoude betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Ziekenhuisopname n.a.v. verkeersongeval met een motorvoertuig	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Ziekenhuisopname n.a.v. vervoersongeval met een fietser	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Programma Leefomgeving	
Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.
Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per inwoner per jaar (kg)
Programma Samenleving	
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen, in de leeftijd van 5-18 jaar.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Niet-sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
% kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
% werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.
Algemene dekkingsmiddelen, overhead en onvoorzien	
Overhead	Percentage van de totale lasten